

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 38 / Hejmar 450 / Hezîran 2019

Önderliğe doğru katılalım toplumsal örgüt ve eylemliliği büyütelim

Faşist özel savaş yöntemlerini kıracak etkinliği, yaratıcılığı, ustalığı, örgütlülüğü göstermek gerekiyor. Evet, sivil eylem yapmak, açık siyaset yürütmek gerekli ama eğitim ve örgütlenme yaparken de biraz dikkatli olmak, belli bir gizlilikle yapmak, hazırlık yapmak gerekiyor. Öyle hazırlık yapmadan ve iyi yönetilmeden bu işler yürütülüyor.

Bir yönetim ustalığına ihtiyaç var. İşte demokratik siyasetin rolü, önemi burada ortaya çıkıyor. Katalizör olması lazım. Bu yönetimin toplumu böyle bir eyleme çekecek örgütlü öncülüğü göstermesi lazım.

Önder Apo işte bunu önemsiyor ve bu temelde çağrı yapıyor. Belli ki burada zayıf kalındı. Dikkat edilirse eylemde sınırlı ve parçalı kalıyoruz.

Kasım ayından bu yana "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesi temelinde dört parça Kürdistan'da ve yurtdışında yoğun bir kitlesel eylemlilik var. Eylemler hiç de az değil fakat dönemin eylemleri değil. Mesela; açlık grevlerini kalıcı siyasi sonuca götürecek büyük ve ortak eylemliliğe dönüşemedi. Mut-

laka onun bulunması gerekiyor. Öyle bir eylemliliğin geliştirilmesi lazım. Bu konuda yaratıcı olmak gerekli.

Birçok yöntemi birlikte denemek, açık ve yaratıcı olmak lazım. Hangisi geliyorsa onu yapmak gerekli. Yoksa öyle hazır bir reçete yok. Şu olsun denemiyor, öyle bir durum yok. Bu pratikten çıkacak.

O halde çok yönlü eylemlilik içinde olacağız, her yöntem denenecek, hangisi gelişme sağlıyorsa oraya yüklenilecek. İşte yönetme ustalığı burada önem taşıyor, öncülük dediğimiz nokta burası. İşte Önder Apo böyle bir eylemlilik arıyor, böyle bir demokratik siyasi duruşa çağırısı var.

>2-10

Şehîdên pêngavê asta berxwedanê bilind kirin

Rûken Garzan >2-4

İstanbul seçimlerinin sonuçları ve demokratik siyasete düşenler

Xebat Andok >34-35

1 Haziran atılım ruhu, Devrimci Halk Savaşı temelinde 16. yılda daha büyük başaracaktır

Gerillanın kendi içinde başlattığı Yeniden Yapılanma Projesi ile Devrimci Halk Savaşı'nın daha doğru uygulanması hedeflenmektedir. Özellikle öz savunma örgütlülüğünün geliştirilmesi, bunun doğru temellerde ele alınıp yoğunlaştırılması en başat konu durumundadır. Yani, yeniden yapılanmanın en öncelikli konusu öz savunma örgütlenmesinin yetkin bir biçimde geliştirilmesidir. Devrimci Halk Savaşı'nın uygulanması ve çizgisinin hayat bulması için öz savunma örgütlenmesi olmazsa olmaz kabilinden bir gerekliliktir.

Murat Karaylan >27-28

Yenilmez fedai kadın militanlığı Zilan çigisidir!

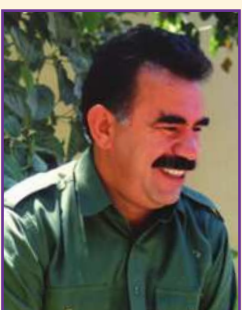
Önderlik, Zilan-Zeynep Kınacı Yoldaşı, PAJK'ın oluşum çizgisi, ilkeleri olarak sembolize edip, Kadın Kurtuluş İdeolojisi'nin ilanını gerçekleştirdi. Dolayısıyla Zilan gerçeğine, sadece başarılı askeri bir fedai eylem olarak bakamayız. Önderlik, Zilan tarzında fedailik üzerinde yoğunca durarak tüm kadınların ideolojik kimlikleşmesinin, iradeleşmesinin, pratikleşmesinin çizgisi olarak belirlendi.

Ronahi Serhed >29-33

İnşa hareketi güçlü bir yurtseverlikle mümkündür

Rêber Apo'nun Ekim 1987 çözümlemelerinden derlenmiştir

Avrupa yaşamı bir kişiyi sonsuz çekerse, hele bir de Parti adına bu yapılsa, bu bir Partili ve yurtsever değil, bir karşı devrimci olur. Sömürgeciliği, emperyalizmi böyle ele alan kendini yitirmiştir. Onun atılım gücü zayıfsa, sömürgeciğe yaklaşımındaki eksikliklere bağlamalısınız. Yine yaşamı yurtseverleştirmedeki eksikliğine bağlamalısınız. Bu eksiklikleri giderdiğiniz oranda büyüebilirsiniz. Büyük insan olmak istiyorsanız, işte büyümenin yolları, yöntemleri bunlar. Bunlara ulaşmak zorlu! Büyük adam olmak ve militanlaşmak isteyen bir kişi için başarılamayacak bir iş değildir.

>18-19

1 Haziran 4. stratejik atılımımızın 10. yılı ve görevlerimiz

PKK Yürütme Komitesi

Faşizm ve tecrit darbe yemiştir. Fakat ne tecrit tümünden kırılmış, İmralı işkence ve tecrit sistemi yok olmuş ne de Türkiye'de faşizm, Kürdistan'da faşist-soykırımcı zihniyet ve siyaset tümünden yıkılmıştır. Hayır, İmralı tecrit ve işkence sistemi de devam ediyor. Faşist-sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyaset de varlığını çok yönlü bir biçimde sürdürüyor.

O halde tecridi tümünden kırmak, faşizmi tümünden yıkmak, bu temelde Önder Apo'yu özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturmak için "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlemizi çok yönlü ve yaratıcı eylem biçimleriyle sürdürüyoruz. Tecride ve faşizme karşı Kürdistan'ı özgürleştirme, Türkiye ve Ortadoğu'yu demokratikleştirme mücadelemize devam ediyoruz. Bunlar hamlemizin somut hedefleri oluyor.

>20-26

Türk devletinin soykırım politikalarını tüm Kürdistan'a yaymasını özgürlük güçlerimiz engelleyecektir

Cemil Bayık

Başûrê Kurdistan'a yönelik saldırılarını ve işgal harekâtlarını geçmişte de onlarca defa yapılan işgal harekâtlarından farklı görmek gerekiyor. O dönem 20. yüzyıl koşullarıydı.

Türk devletinin Xakûrkê saldırısı, Lêlikan'a, Şekîfe yapılan indirmeler ve buralarda Başûrê Kurdistan'daki diğer güçlerle birlikte işgal girişimleri buraları kendi sınırlarına katma saldırısıdır. Bunu yaparken Kürtlerin varlığını tanıması söz konusu değildir. Buraları kendine kattığında Bakurê Kurdistan'daki Kürt'ü soykırıma uğratma politikalarını Başûrê Kurdistan'da işgal ettiği yerlere de uygulayacaktır. Kerkûk üzerinde ısrarla durması da bu hedeflerinin bir parçası ve amaca ulaşma enstrümanı olmaktadır. 'Hewlêr Türk şehridir, Tel Afer'de Türkmenler var' demektedir.

>11-14

Gazetemiz Serxwebûn'un PKK Yürütme Komitesi Üyesi Duran Kalkan ile yaptığı röportaj

Serxwebûn: *Öncelikle İmralı'da bulunan Önder Apo ile 27 Temmuz 2011 tarihinden beri gerçekleştirilen ilk avukat görüşmesi olması nedeniyle 2 Mayıs 2019 görüşmesi ne anlama geliyor? Sekiz yıla yakın süre içerisinde hukuksal ve meşru zeminin olmadığı koşullarda dahi siyasi konjonktür ile bağlantılı gerçekleşen birçok görüşmeye rağmen avukat ve vasi görüşmesinin engellenmesi ardından gerçekleşen 2 Mayıs avukat görüşmesini hangi koşullar sağlamıştır?*

Duran Kalkan: Öncelikle İmralı tecrit kapılarını aralayan, bir anlamda tecrit duvarlarını kıran Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin kazandığı başarılar-dan dolayı direnişçileri bir kez daha kutluyorum. Tüm açlık grevi ve ölüm orucu direnişçilerini bir kere daha selamlıyorum. Bundan sonra Önder Apo'nun da ortaya koyduğu gibi özgürlük ve demokrasi mücadelesine çok daha güçlü bir biçimde devam edeceklerine dair inancımı belirtiyorum. Bu çerçevede 200 günlük açlık grevinin yarattığı sağlık tahribatlarını tüm yoldaşların hızla ve yeterli bir biçimde gidermelerini umuyorum. Bu büyük direnişin kahraman şehitlerini saygı ve minnetle anıyorum. Amaçlarını başarma ve anılarını yaşatma sözümüzü bir kere daha yineliyorum.

Hiç kuşku yok ki sekiz yıl aradan sonra İmralı kapılarının yeniden avukat görüşlerine açılmış olması bu direnişten kaynaklanıyor. Leyla Güven öncülüğünde başlayan, zindanlara, dört parça Kürdistan'a ve dünyanın dört bir yanına yayılan, kahraman şehitler veren, binlerce kişiyi içine alan, 200 gün süren ve son 30 günde ölüm orucuna dönüşmüş bulunan bu Büyük Açlık Grevi Direnişi İmralı kapılarını aralamış ve bu temelde 27 Temmuz 2011 tarihinden bu yana İmralı'ya gidemeyen, Önder Abdullah Öcalan'la görüşme yapamayan avukatlar, 2 Mayıs 2019 günü yeniden İmralı'ya gidip görüşme yapabilmıştır. Bu durumun tamamen 200 günlük Büyük Açlık Grevi temelinde gerçekleştiği, açlık grevi etrafında gerçekleşen "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirilim" direniş hamlemizin bir sonucu ve gözle görülür önemli bir başarısı olduğu açıktır. Bunu herkes bu biçimde tanımlıyor, tartışıp

değerlendiriyor. Bunun aksini savunan, tersini iddia eden hiç kimse bulunmuyor. Bu açıdan da öyle çok fazla tartışma götürcek bir husus değildir. Çünkü; hiçbir muhtlaklık yoktur. Üstü kapalı değildir. Son derece açık ve net, herkesin kabul ettiği bir gerçek durumdur.

Bu açıdan da hiç kimse daha sonraki süreçlerde de farklı bir değerlendirmeye gitmemelidir. Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin ne anlama geldiğini, hangi önemli sonucu ve başarıyı ortaya çı-

Önder Apo ve İmralı'daki tutsak yoldaşlar böyle bir görüşme vesilesiyle kendi çözümleyici duruşlarını, çözüm güçlerini, yöntemlerini bir kere daha Türkiye ve Kürdistan toplumlarına, insanlığa sunma gereği duymuş, bunu bir görev bilmiş, bu görevin gereğini yerine getirmişlerdir. Burada büyük bir sorumlu yaklaşım var. Zaten böyle çözümleyici bir yoğunluk içerisinde yaşamak insanlığa, toplumlara, kadınlara, gençlere, başta Kürt toplumu olmak üzere tüm halklara karşı en büyük sorumluluktur.

karttığını herkes doğru görmeli ve her zaman kabul etmelidir. Tabii bu noktada şu hususların altını geçen süreçteki tartışmalar içerisinde çizdik: Madem ki avukatlar İmralı'ya gidebilir ve Önder Abdullah Öcalan'la avukat görüşmesi yapabilir idiyse, o halde sekiz yıldır neden görüşme olmadı? Niçin bu durum engellendi? Eğer bu mümkün idiyse ve yasaldıysa, hak ve hukuk çerçevesinde idiyse, o halde sekiz yıldır bu

yasalara, hak-hukuka ne oldu, neden işlemedi, kim engelledi? Yasaları işletmemek, yasalara uygun davranmamak, hukukun en temel kuralı olarak suç sayılır. Hakka, hukuka uygun hareket etmemek o hukuk çerçevesinde suç olarak görülür ve de cezalandırılır.

İmralı'daki yönetim hiçbir kurala, hukuka bağlı değildir

Sekiz yıl görüşme olmayıp da ondan sonra bir görüşme olunca, "Oh, görüşme oldu!" diyerek geçmiş sekiz yılı unutamayız. "Canım boş ver geçmiş sekiz yılı, işte şimdi görüşme oldu ya sen ona bak" diyemeyiz. Çünkü; şimdi görüşme oldu fakat yarının ne olacağı belli değildir. Dünü iyi analiz etmez ve anlamazsak, yarına güçlü hazırlanamaz, doğru ve etkili karşılayamayız. O bakımdan yarın benzer durumların, yasaların yaşanmaması için geçmişin sorgulanması, değerlendirilmesi, muhasebesinin yapılması; suçlar, hatalar, eksiklikler varsa bunların hesabının sorulması kesinlikle gereklidir.

Buradan baktığımızda sekiz yıldır İmralı'da Önder Abdullah Öcalan'la görüşmelerin engellenmesi TC yasalarına göre suç işleme olmuştur. İmralı sisteminin işleten güç, açıkça kendi yasalarına göre suç işlemiştir. Hukuku işletmemiştir. Bunu herkesin görmesi gerekir. Avukatların gidip müvekkilleriyle görüşebilmeleri, 7 bin kişinin 200 gün boyu, dokuz şehit vererek açlık grevi yapmasını gerektirmiştir. Yani bu ciddi bir durum. Kesinlikle öyle göz ardı edilecek bir husus değildir. Evet, açlık grevlerinin tecridi çözücü, faşizmi kırıcı büyük etkisi var. Bunu her zaman görmeliyiz, ifade etmeliyiz, takdir de etmeliyiz ama, "Bu tecrit neden var? Ne anlama geliyor? Faşizm ne demek?", bunları da İmralı işkence ve tecrit sistemi şahsında sorgulamalıyız. Çünkü İmralı'daki tecrit, sadece bir kişiye ya da İmralı'da tutulanlara dönük değil, herkese dönüktür. Bir yönetim sistemidir. Faşist-soykırımcı zihniyet ve siyaseti ifade etmektedir. Bu tecrit Türkiye toplumuna faşizm, Kürdistan toplumuna ise soykırım olarak yansımaktadır. Böylece baskı, terör, işkence, katliam her gün Türkiye ve Kürdistan'ın her tarafında uygulanmaktadır.

İşte bu gerçekleri görmemiz gerekmektedir. O halde bu durum İmralı gerçeğini de net bir biçimde ortaya çıkarıyor. Demek ki orası gerçekten de söylendiği gibi cezaevi değil, orada tutu-

lanlar birer tutuklu ya da hükümlü değiller; yasalar çerçevesinde suç işleyip, tutuklanıp, hukuken ceza almış, o temelde ceza çeken insanlar değiller. İmralı'da her şey siyasidir. İdeolojik-siyasi görüş ve amaçları nedeniyle insanlar tutulmuşlardır, kaçırılmışlardır, rehin alınmışlardır. İmralı'da bir rehine politikası yürütülmektedir. Gerçek anlamda orası bir zindandır. Hiçbir hukuk kuralı, adalet o alanda işlememektedir. Dolayısıyla da dikkat edelim, İmralı'daki

Yasalar varsa işletilmelidir. Yasaları işletmesi gerekenler işletmiyorsa, o durumda suç işliyorlardır ve toplum onları yargılamalıdır. Akıllar, vicdanlar yasaların gereğini yapmayanları ya da yasaları uygulaması gerekirken uygulamamış olanları yargılayabilmelidir. Bu temelde bir sorgulama yapmak, geçen sekiz yılda avukat görüşlerinin neden engellendiğini ve bu engellenmenin ne anlama geldiğini analize tabi tutmak şarttır. Yoksa diğer türlü doğru anlayamayız.

yönetim hiçbir kurala, hukuka bağlı değildir. Yönetenlerin politik yaklaşımlarına, kararlarına, keyfi durumlarına bağlıdır. İmralı işkence ve tecrit sistemi böyle keyfi, hiçbir ahlak ve hukuk kuralı dinlemeyen bir tarza kavuştuğu için, bu durum Türkiye'ye de, Kürdistan'a da benzer bir yönetim tarzı olarak yansımaktadır. Nitekim İmralı'daki tecrit ve işkence sistemi Türkiye ve Kürdistan için AKP-MHP faşist diktatörlüğünü or-

taya çıkardı. Tayyip Erdoğan diktatörlüğü aslında bu işkence ve tecrit sisteme dayalı olarak gelişti. Onun Türkiye ve Kürdistan'daki yönetim tarzı, yönetim sistemi, anlayışı olarak şekil buldu. Bu açık bir gerçektir.

O halde, işin bu boyutlarını, avukat görüşlerinin sekiz yıl boyunca engellenmiş olması nedeniyle sorgulamamız, yargılamamız gerekiyor. Yasalar varsa işletilmelidir. Yasaları işletmesi gerekenler işletmiyorsa, o durumda suç işliyorlardır ve toplum onları yargılamalıdır. Akıllar, vicdanlar yasaların gereğini yapmayanları ya da yasaları uygulaması gerekirken uygulamamış olanları yargılayabilmelidir. Bu temelde bir sorgulama yapmak, geçen sekiz yılda avukat görüşlerinin neden engellendiğini ve bu engellenmenin ne anlama geldiğini analize tabi tutmak şarttır. Yoksa diğer türlü doğru anlayamayız. Ya sekiz yıldır suç işlenmiştir ya da 2 Mayıs'ta avukatlar götürülerek suç işlenmiştir. Çünkü; ikisi birbirine oldukça ters oluyor, zıt oluyor. Çünkü avukatlar, 700-800 defa başvuruda bulundular. Hepsine yudruk nedenlerle "yok" dendi ya da hiç cevap verilmedi. Zaten şimdi götürürlerken avukatlara söylüyorlarmış; "Korkmayın, koster bozuk demeyeceğiz" diyorlarmış. Yani dalga geçer gibidirler. İş o noktaya getirilmiş durumdadır.

Tabii hukuk bu denli günlük siyasete alet edilirse, siyasi gücü elinde bulunduran ve yöneten hukuku belirler, hukuk onun isteklerine göre olursa orda faşizm olur, diktatörlük olur. Aslında hukuk, yönetenleri kontrol etmek, denetlemek, onların uyması gereken kuralları belirlemek için var oldu. O anlama geliyordu. Faşist diktatörlükler ise bunu tersine çeviriyorlar. Türkiye'de nasıl bir faşist diktatörlüğün var olduğu, bireysel diktatörlük yönetiminin yaşandığı buradan bakılarak daha net bir biçimde görülüyor. Son olarak ben şunu da söyleyeyim: Tayyip Erdoğan'a birkaç kez, "Avukat görüşü niye olmuyor" dediklerinde, elinin tersini göstermiş ve, "O iş bitmiştir, artık olmayacak" demişti. Yani öyle ki defterinden silmiş gibiydi. Fakat avukatlar üç defa gittiler, görüşmeler yapıldı.

Örgütlü halk direnişi karşısında durabilecek hiçbir güç yoktur

Demek ki her şey Tayyip Erdoğan'ın isteğine göre, görüşüne göre olmuyormuş. Eğer insanlar bilinçlenir, örgütlenir,

mücadele ederlerse, halk direnirse, bu direniş karşısında durabilecek hiçbir güç yokmuş. Faşizmin halkların gücünü engelleme imkânı bulunmuyormuş. Bu noktada faşizmin yenilebileceğini, faşist iradenin kırılacağı, en büyük gücün bilinçlenmiş ve örgütlenmiş toplumun gücü olduğunu 2 Mayıs'tan itibaren İmralı'da yapılan avukat ve aile görüşmeleri net bir biçimde ortaya koymuş,

O deklarasyon, İmralı'nın, başta Kürt sorunu olmak üzere bütün toplumsal sorunlara demokratik siyaset temelinde nasıl yaratıcı siyasi çözümler ürettiğini ve nasıl büyük bir çözüm gücü olduğunu bir kere daha ortaya koymuştur. Böyle olması bakımından önemlidir.

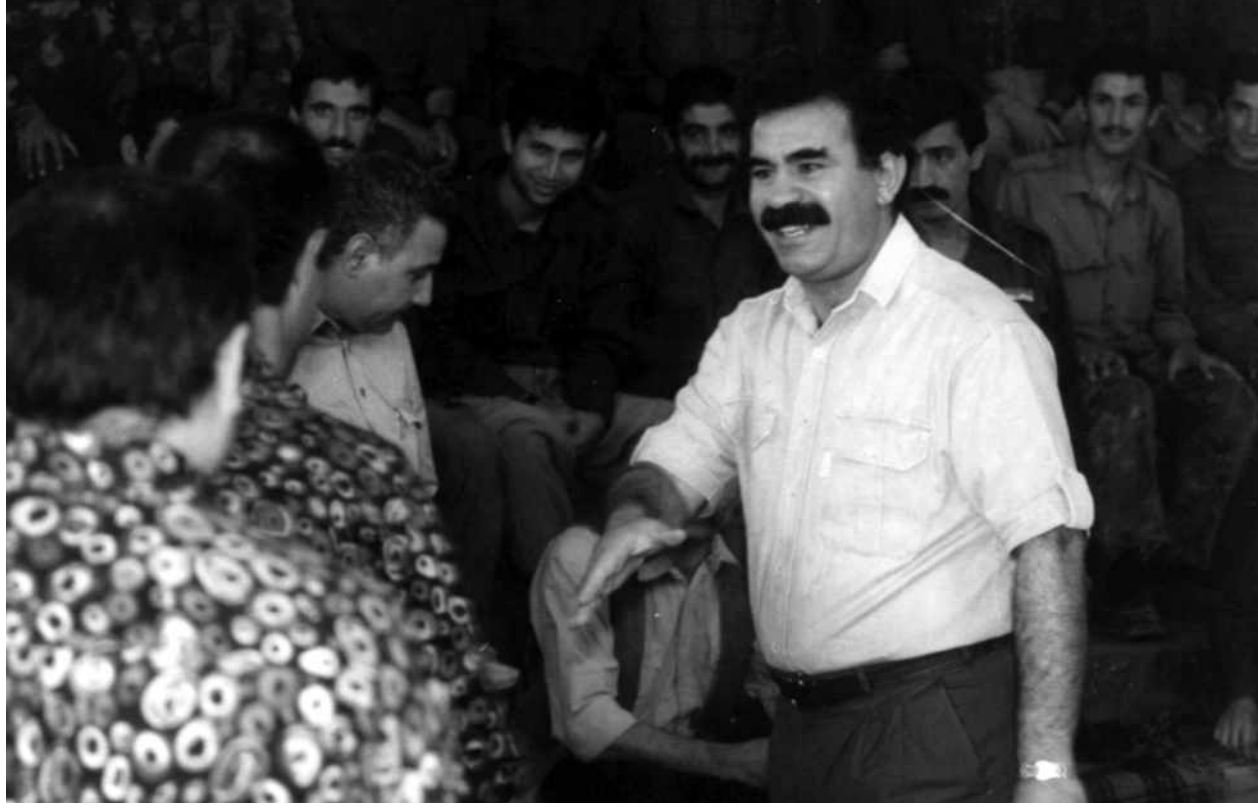
İkinci husus olarak şunu söylememiz lazım: Önder Apo ve İmralı'daki tutsak yoldaşlar böyle bir görüşme vesilesiyle

bir görüşmeyi yaptırmaya mecbur kaldılar. Böyle bir görüşme olunca, tabii Önder Apo ve diğer tutsak yoldaşlar da bu durumu değerlendirmek istediler. Madem böyle büyük bir direniş bu görüşmenin önünü açmış, o halde bu direnişe saygının ve direnişi sahiplenmenin bir gereği olarak bir şeyler yapmak zorunluydu. Bu ne olabilirdi? Tabii sadece "selamlıyoruz" demek yetmezdi.

Faşist baskı ve terör altında umutları kırılan, ruhları kararan, büyük bir karamsarlık içerisinde düşen herkes yeniden canlandı, umutlandı, çözüm yolu gördü. Deyim yerindeyse siyasi süreci doğru anlama ve ona doğru yaklaşma konusunda yeni bir bilinç ve irade kazandı. Zaten son bir aydır gelişmeler, tartışmalar bu temelde oluyor. Böyle bir tartışma temelinde de yeniden demokratikleşme umutları yeşeriyor, gelişme kaydediyor.

“Önderlik ve İmralı'daki yoldaşların sunduğu deklarasyonda bahsedilen, “Derin toplumsal uzlaşıya ihtiyaç var” sözü ne anlama geliyor? Yine, hegemonik, sömürgeci ve işgalci devletlerin Ortadoğu'da geliştirdiği şiddet sarmalına karşı çözüm perspektifi olarak demokratik müzakere çözümü öne çıkartılıyor. Sorunların çözümünde Önderliğin perspektifi nedir?”

Duran Kalkan: Önder Apo her zaman politikanın gücüne inandı. Özellikle demokratik siyasetin yaratıcılığını, çözümleyiciliğini gördü, değerlendirdi, ka-

bir kez daha kanıtlamış ve herkese göstermiştir. Bu da dikkatle değerlendirilmesi gereken diğer bir husus oluyor.

“Önderlik 2 Mayıs görüşmesinde kamuoyuna niçin 7 maddelik bir deklarasyon sunma gereği duydu? Bu deklarasyonun genel anlamda amacı nedir?”

Duran Kalkan: Şimdi bu soruyu da birçok açıdan ele alıp değerlendirmek gerekiyor. Çünkü; doğru yaklaşılması ve anlaşılması gereken bir konu oluyor. O yüzden İmralı'dan böyle bir deklarasyonun çıkmış olmasını kısa kısa birkaç başlık halinde ifade etmeye çalışayım:

Birincisi; bir defa o deklarasyon İmralı'da rehin olarak tutulan Önder Apo'nun ve diğer tutsak yoldaşların neyi duyduklarını, hissettiklerini, nasıl yaşadıklarını, neye bağlı olduklarını ortaya koydu. Net bir biçimde herkese gösterdi. Dışarda o kadar imkâna, fırsata sahipken ve birçok yetkiyle donatılmışken, toplumsal gerçeklikten, sorunlardan, onların çözümünden uzak yaşayan milyonların tersine, sekiz yıldır avukatla görüşemeyen, İmralı'ya gittiğinden bu yana beş yıldır aile ve avukatlarıyla görüşme yapamamış bulunan tutsakların Türkiye, Kürdistan ve dünya gerçeğini nasıl duyabildiklerini, hissedebildiklerini, takip edebildiklerini, dahası güncel sorunlara ne kadar çok hakim olduklarını ve onlar için bu sorunların çözümünü gerçekleştirecek nasıl derin ve zengin bir düşünce yoğunlaşması ve üretimi içerisinde bulunduklarını ortaya koymuştur. Her zaman deniyor; “Barışın elçisi İmralı'da, demokratik çözümün anahtarı İmralı'da” diye. Bunu dört parça Kürdistan ve yurtdışında Kürt kadınları, gençleri, halkı söylüyor. Artık başta Türkiye olmak üzere dünyanın devrimci-demokratik güçleri buna inandılar. Önder Apo gerçeğini daha yakından görür, anlar ve sahiplenir hale geldiler. Şimdi onlar da ifade ediyorlar; “Çözümün anahtarı İmralı'da” diye. Bu talebin, bu söylemin, bu tespitin bir gerçek olduğu 7 maddelik Demokratikleşme Deklarasyonu'nun yayınlanmasıyla bir kere daha ortaya çıktı. Öncelikle bunu tespit etmek lazım.

kendi çözümleyici duruşlarını, çözüm güçlerini, yöntemlerini bir kere daha Türkiye ve Kürdistan toplumlarına, insanlığa sunma gereği duymuş, bunu bir görev bilmiş, bu görevin gereğini yerine getirmişlerdir. Burada büyük bir sorumlu yaklaşım var. Zaten böyle çözümleyici bir yoğunluk içerisinde yaşamak insanlığa, toplumlara, kadınlara, gençlere, başta Kürt toplumu olmak üzere tüm halklara karşı en büyük sorumluluktur. İşte bu sorumluluğun gereği olarak bir görüşme imkânı ortaya çıkınca, halkları, insanlığı aydınlatma, kendi çözümleyici gerçekliklerini bir kere daha herkese sunma ihtiyacı duymuşlar, bunu bir görev bilmişler ve yüksek bir sorumlulukla bu görevin gereğini yerine getirmişlerdir.

Yani İmralı'da boş durmadıkları, bireyci ve kendilerini yaşar konumda olmadıkları gibi, en küçük hukuki imkânı da bireyci duruşları için değerlendirmemişlerdir. Tersine topluma, insanlığa, ezilenlere hizmet için, sorunların çözümü için değerlendirmek istemişlerdir. Bu tabii önemli bir husus.

Üçüncü nokta olarak şunu da vurgulamamız lazım: Dışarıdaki, özellikle Türkiye zihniyet ve siyasetindeki tıkanmayı, çözümsüzlüğü görmüşlerdir. Bu durumun toplumlarda nasıl ağır bedellere, acılara, krizlere yol açtığını görmüş, dolayısıyla bu çözümsüzlüğe bir çözüm, çare olma ihtiyacı hissetmişlerdir. Çözümsüzlüğün bir zorunluluk olmadığını, çözümün var olduğunu ve bunun da mümkün olduğunu ortaya koymuşlardır. 7 maddelik açıklama bunu gerektiriyor.

Bir de zaten İmralı'da avukat görüşü de, aile görüşü de normal bir görüşme şeklinde olmadı. Normal bir görüşme değildi. Normalden kastım, yasal ve hukuki gereklerin yerine getirilmesi temelinde değildi. Tecrit vardı, bunlar olmuyordu. Engel vardı. Bunu kırmak için Kürt halkı, Kürdistan Özgürlük Hareketi, tüm Türkiye devrimci-demokratik güçleriyle ve insanlıkla birlikte Büyük Ölüm Orucu temelinde büyük bir direniş hamlesi geliştirerek bu tecridi kırıp, görüşmenin önünü açtı. Yani görüşmeyi yaptırınlar, hukukun gereğini yaptırmadılar, bunu isteyerek yapmadılar. Direnişin gücüyle ve zorlamasıyla böyle

Aynı biçimde direnişe katılmak da bir anlam ifade etmezdi. Zaten binlerce insan bu direnişi yürütüyordu.

O halde, olmayan neydi? Bütün bu açlık grevleri temelinde gelişen büyük mücadeleyi siyasete dönüştürmek ve demokratik siyasi çözüm gücü haline getirmektir. Olmayan buydu. Dolayısıyla yapılması gereken de bu oluyordu. Önderlik düzeyi de bunun yapılmasını gerektiriyordu. Aslında yedi maddelik deklarasyonla Önder Apo ve tutsak yoldaşlar bunun gereğini yerine getirdiler. Yani süren direnişle ortaklaştılar. O direnişin bir parçası oldular, o direnişin ortaya çıkardığı sonuçları demokratik-siyasi çözüm gücü haline getirdiler. Direnişin öncülüğünü yaptılar. Doğrusu, olması gereken buydu ve bu yapılmış oldu. 7 maddelik deklarasyon tabii günümüz gerçekliklerini ortaya koymayı ifade etti. Tecridi de, bunun ne anlama geldiğini de, neden böyle olduğunu da ve nasıl aşılabileceğini de net bir biçimde gösterdi. Aslında 7 maddeyle birlikte 2013 Newrozu'ndaki Demokrasi Deklarasyonu ilanına atıf yapılarak onunla birleşildi ki, böylece aslında faşizmin ve onun gerisindeki güçlerin bütün baskı ve terörlerine karşı, bütün karartıcılığına karşı çözüm gücünün var olduğunu, demokratik siyasetin çözüm gücü olabileceğini, dolayısıyla bir çıkış yolunun, çözüm yolunun bulunduğunu ortaya koyarak karanlıkları aydınlatmaya çalıştılar.

Faşizmin tüm umut kırma yaklaşımına karşı deklarasyon yeni bir ruh, umut verdi

7 maddelik deklarasyon gerçekten böyle aydınlatıcı bir rol oynadı. İmralı işkence ve tecridi temelinde Türkiye ve Kürdistan'da gelişen faşist karabasanın, bütün dünyada insanlığı tehdit eden o faşist terörün, AKP-MHP, DAİŞ, El-Kaide terörünün yarattığı bütün karamsarlığa, umutsuzluğa rağmen bir çözümün var olduğu umudunu, inancını, iradesini bu deklarasyon yeniden ortaya koydu. Faşizmin tüm umut kırma, bastırma yaklaşımına karşı gerçekten de deklarasyon yeni bir ruh, umut verdi.

Önder Apo her zaman politikanın gücüne inandı. Özellikle demokratik siyasetin yaratıcılığını, çözümleyiciliğini gördü, değerlendirdi, kabul etti. Aslında hep bu temelde örgütlenip, mücadele etmek de istedi. Bunun bilinmesi lazım. PKK tarihi, Özgürlük Mücadelemizin tarihi iyi incelenirse aslında altında bu görülebilir. Doğru, derin bakılırsa gerçeğin böyle olduğu rahatlıkla anlaşılabilir. Fakat yüzeysel ve dar bakanlar sadece resmi görürler, görüntüye bakarlar; işte savaş, çatışma olmuş, o halde PKK demek, Önder Apo gerçeği demek savaşmış, şiddetmiş; öyle algılarlar. Bu dar ve yüzeysel bir bakış açısidir.

bul etti. Aslında hep bu temelde örgütlenip, mücadele etmek de istedi. Bunun bilinmesi lazım. PKK tarihi, Özgürlük Mücadelemizin tarihi iyi incelenirse aslında altında bu görülebilir. Doğru, derin bakılırsa gerçeğin böyle olduğu rahatlıkla anlaşılabilir. Fakat yüzeysel ve dar bakanlar sadece resmi görürler, görüntüye bakarlar; işte savaş, çatışma olmuş, o halde PKK demek, Önder Apo gerçeği demek savaşmış, şiddetmiş; öyle algılarlar. Bu dar ve yüzeysel bir bakış açısidir. Evet, görünen odur, ama şöyle sormak lazım: Böyle bir pratik neden ve nasıl ortaya çıkmış? Bunun sorumluları kimlerdir? Örneğin; böyle olmamasını isteyenler olmuş mu? Başka yol, çare bulmaya çalışanlar

var olmuş mu, olmamış mı? Olmuşlarsa neler yapmışlar, ne istemişler, istediklerinin ne kadarını başarmışlar veya başaramamışlar? Başaramamışlarsa, neden başaramamışlar? İşte bu sorular çerçevesinde bakmak gerekiyor. Böyle olunca şu gerçeği herkes görür: PKK öyle şiddet örgütlemek üzere ortaya çıkan bir hareket olmadı. Temel toplumsal sorunları, tarihsel olarak iktidarcı-devletçi güçlerin yaratmış olduğu sorunları çözmek için ortaya çıktı. Bu çözümde de düşüncenin, ideolojinin, demokratik siyasetin gücünü en etkili bir biçimde kullanmak istedi. Buna göre bir grup, parti oldu. Böyle mücadele etmek de istedi.

Fakat daha propaganda yapmak isterken, gerçekleri açığa çıkarmaya çalışırken, bir araştırma-inceleme ve propaganda grubuyken, bu grubu imha etmek için Türkiye Cumhuriyeti'nin derin güçleri, kontrgerillası saldırı yürüttü. İşte 18 Mayıs 1977 Antep saldırısı ve grubun öncülerinden, Önder Apo'nun “Benim gizli ruhum gibiydi” dediği Haki Karer Yoldaş'ın katledilmesi kesinlikle bu anlama geliyor. Önder Apo savunmalarda da şunu net bir biçimde ortaya koydu: “O zamana kadar PKK bazı şeyler söylüyordu ama pratiğin nasıl gelişeceği belli değildi, o katliam daha sonraki pratiğin gelişmesinde belirleyici oldu” dedi. Zaten katliam üzerine iki temel kararlaştırma ortaya çıktığını söyledi: **Bir;** intikam için direnmek, **iki;** partileşmek. Bu direnişi örgütlü, etkili, başarılı yürütebilmek için onu örgütlü kılmak, ona öncülük edecek bir devrimci partileşmeyi geliştirmek. Daha sonraki süreç bu esaslar üzerine gelişti.

Önderlik gerçeği büyük bir direnişçilik gerçeğidir

Burada ortaya ne çıkıyor? **Bir;** Önderlik gerçeği büyük bir yol açıklıktır, çözümleyici gerçekliktir. **İki;** bu çözümde esas aldığı ideoloji ve politikanın gücüdür. Ideolojik-politik mücadeledir. **Üç;** eğer ideolojik-politik mücadelenin önü tıkatılıyorsa, ideolojik-politik mücadele yürütmenin imkânı kalmıyorsa, bu katliamlarla karşılanıyorsa, o halde direneceksin. Büyük bir direnme gücü yani. Aslında 18 Mayıs 1977'den bugüne kadar Önder Apo öncülüğünde PKK'nın, Kürt gerillasının, kadın ve gencinin, Kürt halkının gerçekleştirdiği böyle büyük bir tarihi direniştir. Bu gerçekliği iyi bilmemiz lazım. O halde demokratik siyasetin önü kapatılır ve çözümleyiciliğine izin verilmezse, öyle bir durumda Önderlik gerçeği büyük bir direnişçilik gerçeğidir. Büyük bir direnme savaşçılığıdır. Bunun da bilinmesi lazım. İşte son Büyük Açlık Grevi Direnişleriyle de Önderliğimizin direniş çizgisinin nasıl bir kahramanlık çizgisi, fedailik çizgisi olduğu net bir biçimde ortaya çıktı.

Şimdi bu temelde Önderlik gerçeğini doğru anlamak gerekiyor. İyi tanımlamak gerekiyor. Ne salt bir şiddet yaklaşımıymış gibi algılayıp, görüp, daraltmak doğrudur ne de sadece barış, uzlaşma arayana, hiç mücadele gücü ve iradesi olmayan bir konumda görmek doğrudur. Bu yaklaşımların ikisi de yanlıştır. Mücadele tarihimiz, Önder Apo'nun yürüttüğü mücadele çizgisi, 45 yıllık pratiğinin öğretici dersleri ve sonuçları bu gerçekleri net bir biçimde ortaya koymuştur. Bizim bunu doğru görüp, anlamamız gerekir.

Şimdi buradan başlayarak soruyu cevaplandırmamız gerekirse şunu söylememiz lazım: “Derin bir toplumsal uzlaşıya ihtiyaç var” demek bazı gerçekleri ifade ediyor. Bakın ideolojik-siyasi mücadeleyle, ilişki-ittifaklarla bu sorunları çözmeye çalıştık ama önü tıkatıldı, şiddet dayatıldı. Mevcut durumda

egemen zihniyet ve siyaset bölücüdür, parçalayıcıdır, inkarcıdır, imhacıdır. Kendinden başkasına yaşam hakkı tanımıyor. Dolayısıyla toplumu, yaşamı bölüyor, paramparça ediyor. Ulus olarak, ulusal kimlik olarak, cins kimliği olarak, iktidar kimliği olarak bölüyor ve devlet imkân ve yetkisini kendisi ele geçirdi mi, her şeyi kendisi olarak görüp hiç kimseye söz ve yaşam hakkı tanımıyor.

Bu temelde oluşmuş bir gerçeklik var. Derin bir toplumsal uzlaşma ihtiyacını ortaya koymak nereden kaynaklanır? Demek ki çok büyük toplumsal ayrışma, yarılma var. Bu hangi düzeylerde böyle? İktidarla toplum arasında böyle, Kürtle Türk arasında böyle, erkeklerle kadın arasında, patronla işçi ve emekçi arasında böyledir. Yani her bakımdan toplumsal düzey derin çelişkilerle karşıt hale gelmiş, yarılmış. Bu çelişkili durum çatışmaya yol açıyor. Bu kadar baskı, zulüm, işkence, çatışma, silah, şiddet buradan ortaya çıkıyor. Yoksa şu kişiden ya da bu örgütten kaynaklı değil. Nihayet kişiler ve örgütler böyle bir ortamın yarattığı sonuçlardır. Bu derin çelişik ortamın gereklerine göre hareket etmek üzere ortaya çıkmışlardır ve kendilerine göre görev yerine getiriyorlar. O halde, çelişkiler bu kadar derinleşmiş, toplum içinde yarılmalar büyümüş ve bu, sert çatışmalara yol açıyorsa, o durumda buradan çıkabilmek için zihniyet ve siyaset bakımından çözüm gücü olarak derin bir toplumsal uzlaşma gereklidir. Bu derin çelişki ve çatışma durumu işte böyle bir uzlaşma ihtiyacı duyuyor. Yani öyle yüzeysel, dar yaklaşımlarla, yamama yöntemlerle bu derin çelişik durum aşılamaz. Çelişkilerin hafifletilebilmesi, çözülebilemesi, toplumun bütünlük içinde yürür hale gelmesi için bu derin çelişkileri çözecek düzeyde bir uzlaşma ihtiyacı var. Buradaki uzlaşma, çözümsüz bir uzlaşma değildir. Bu bağlamda derin bir toplumsal uzlaşma ihtiyacı var demek şu anlama geliyor:

Sert çatışmalara yol açan derin çelişkiler oluşmuş, bu çelişkileri gidermek söz konusu uzlaşma, o da tabii ki çelişkilerin çözümüyle olur. Zaten yalnız başına 'derin uzlaşma' bir anlam ifade etmiyor. Arkasından demokratik siyasetin çözümleyici gücü gündeme geliyor. Bu derin toplumsal uzlaşmanın hangi yöntemlerle ve hangi güçlerle gerçekleştirilebileceğini de o 7 maddelik deklarasyon ortaya koyuyor ki, onlarla birlikte ele almak lazım. Yani bu uzlaşma yaklaşımını çözümleyicilik olarak görmek gerekiyor. Ortaya konan çözüm güçleriyle birlikte ele almak lazım. Yoksa öyle dar-yüzeysel yaklaşımlarla, yamama yöntemlerle, şimdi 17 yıldır AKP iktidarının yaptığı gibi ikide bir anayasa, yasalarda yamama değişiklikler yaparak bir yere varılamaz, çözüm üretilemez. Tersine, dikkat edilirse bu yöntemler sonucunda kaos ve kriz daha çok derinleşti, ağırlaştı, çelişkiler daha da arttı, keskinleşti ve sert çatışmaya dönüştü. Deniliyor ki Tayyip Erdoğan ve AKP ilk iktidara gelirken uzlaşma yöntemlerini öne çıkarıyordu, ateşkes istiyordu, çatışmaya karşıydı. Şimdiyse iktidarını kanla besliyor, çatışmayla iktidarda kalmayı esas alıyor. Peki bu neyi gösterir? AKP yönetiminin izlediği yöntemlerin toplum içerisindeki çelişkili ve çatışmalı durumu daha fazla derinleştirdiğini ve keskinleştirdiğini ortaya koyar. Demek ki AKP yöntemleri çözümleyici olmamıştır. O halde şimdi eğer tersi geliştirilecekse, bu AKP yöntemleriyle olmaz, AKP'nin yöntemleri çözüm üretmemiştir. Tersine, gerçekten çözüm üretmek, mevcut derinleşmiş, keskinleşmiş toplumsal sorunları çözecek bir zihniyete, tarza ve üsluba kesinlikle ihtiyaç vardır.

'Demokratik müzakere' kavramı doğru ve yeterli anlaşılmalı

-Önderlik, yaşanan kriz ve kaosa dönük çözümünü demokratik müzakere olarak belirlerken, kullanılacak araçları ise; "Sorunları, başta savaş olmak üzere, fiziki şiddet araçlarıyla değil, yumuşak güçle yani akıl, politik ve kültürel güçle çözebiliriz" demektedir. Savaş ve faşizm girdabında tutulan halklar açısından akıl, politik ve kültürel güç nedir? Tarihsel ve toplumsal dinamik ve dayanakları nelerdir?

Duran Kalkan: 'Demokratik müzakere' kavramını doğru ve yeterli anlamak gerekli. Çünkü Önder Apo, avukatlarla görüşme yaparken özellikle

Bilindiği gibi, politika iş

yapma yetisidir. Ona iş yapma gücü diyelim.

Akıll, düşüncenin gücünü; politika ise iş yapma gücünü,

yaratıcılığını, örgütlülüğünü ifade ediyor. Politika yaratıcılık demektir. İş yapma gücünün

yaratıcı yöntemlerle örgütlü ve eylemli kılınmasıdır. Politika alanı örgüt ve eylem alanıdır. Dolayısıyla

demokrasinin dili de eylemidir dedik.

Demokratik müzakere zaten sürekli eylemli olmayı ifade ediyor.

buna vurgu yapıyor, "Herhangi bir müzakere değil, demokratik müzakere" diyor. Yani 'demokratik' kavramının altını ısrarla çiziyor. Net bir biçimde bu kavrama vurgu yapıyor. Bunu nasıl anlamalıyız? Neden böyle yapıyor? Bu sorulara cevap vermemiz lazım. Cevap verebilmek için de bu vurguyu kesinlikle görmemiz lazım. Çünkü bazıları, "Derin bir toplumsal uzlaşma ihtiyacı var, bu da müzakere ile olacak, o halde kolaylıkla, hemen ortaya bir masa konacak, bazıları gelip bu masanın etrafına oturacaklar, konuşacaklar, sorunlar çözülecek" gibi sanıyor. Müzakereden bu anlaşılıyor. Oysa gerçek böyle değildir. Önder Apo'nun üstüne basa basa, "Demokratik müzakere" diye vurguladığı yöntem kesinlikle bu değil. Böyle anlaşılması lazım. Bu temelde bir beklenti içinde olunması gerekli. Bunu niye vurguluyorum? Çünkü hala şöyle beklentiler çok fazla var, bizim içimizde de çıkıyor, çevremizde çıkıyor, toplumda çok daha yaygın: İmralı'da masa kurulacak, bir tarafına Önderlik oturacak, bir tarafa devlet yönetimi oturup anlaşacak, imzalayacaklar, ondan sonra sorunlar çözülmüş olacak, herkes onun gereklerine göre hareket edecek, şiddet

bitecek, açlık-yokluk bitecek, her şey güllük-gülistanlık olacak! Halbuki gerçek böyle değildir. Bu yanlış bir yaklaşım; demokratik müzakere bu değildir.

Önder Apo'nun üstüne basa basa vurguladığı demokratik müzakere kesinlikle bu değil. Bir defa demokratik müzakere, bazı güçlerin değil, herkesin katılımını gerektiriyor. Bütün toplumsal kesimlerin kendi çapında bilinçli ve örgütlü olarak en aktif katılımlarını içeriyor. İkincisi; demokratik müzakere bir tartışmadır. Öyle bir protokol imzalama değil, herkesin katıldığı bir tartışma, bütün sorunların, her kesimin katılımıyla ve kendi düşüncelerini, çözüm yollarını ortaya koymasıyla tartışılmasını ifade ediyor. Bu çok önemli. Önder Apo 2009'da AKP "Kürt açılımı yapıyorum" dediğinde, Kürt sorununun çözümü için "Yol Haritası" hazırlamak isterken ele aldığı yöntem bu oldu. O zaman, "Herkes görüşünü bana göndersin, yol haritası hazırlayacağım" dedi. Avukatlara, "Benim vekilim olarak gidin, bütün kesimlerle görüşün, tartışın, herkes katılsın, görüşlerini yazılı-sözlü olarak iletin, ortak bir çalışma yapalım, metin ortaya çıkartalım" dedi. İşte bu demokratik müzakereydi. Bu, Önder Apo'nun müzakere anlayışındır.

Üçüncüsü; bunlarla birlikte ele alınacak diğer bir husus ise demokratik müzakere demek, demokratik mücadele demektir. Mücadelesiz demokrasi olmaz. Önder Apo, savunmalarında net bir biçimde ortaya koydu, "Demokrasinin dili eylemdir" dedi. Eylemsiz demokrasi olmaz. Demokrasi pasifizizm demek değildir, demokrasi teslimiyet demek değildir. Demokrasi oturup beklemek demek değildir. Demokrasi politika ve ahlakın işler hale gelmesidir. Bir toplumda ahlaki ve politik değerlerin işlemesi demektir. Bu da toplumun işlerinin planlanması ve belli kurallarla yapılması anlamına gelir, yani eylem vardır. Kuşkusuz eylem yanı; pozitif yanı, inşaatıdır, yapıcılığıdır. Demokrasi, 24 saat iş yapmayı, eylemliliği ifade ediyor. O halde demokratik müzakere bir de mücadeledir, yani iş yapmak demektir. Demek ki, **bir;** herkes katılacak. **İki;** sorunlar bütün kapsamı ve derinliğiyle tartışılacak. **Üç;** eylemli olunacak. Demokratik müzakere demek bir toplu mücadele hali demektir. Herkesin katıldığı, çözümleri ortaya koyduğu ama tabii sonuçlarını birleştirip bir kanala akıtacak bir mekanizmanın da bulunduğu bir mücadele hali demektir. Bunu böyle görmemiz gerekli.

"Demokratik siyasette ideolojik ve teorik boşluk var"

Onun için de demokratik müzakereyi kolaycı bir yöntem olarak ele almamalıyız. Çünkü; o hissediliyor, görülüyor. Önder Apo demokratik müzakere vurgusu yaptıkça, böyle bir müzakere aradıkça, mücadele etmek istemeyen, mücadelesizliği esas alan zihniyetler hiçbir iş yapmadan umutla bekliyorlar. Bir de, "Şu ne zaman olacak, olsa da kurtulsak" diyorlar. Halbuki öyle bir çırpıda, kestirme olarak bir anda bitecek bir şey yok. Birilerinin yapacağı da yok. Herkes yapacak, hepimiz yapacağız. Herkes katılacak ve bu bir mücadele halidir. Müzakereyle, demokratik müzakere bu anlamda birbirinden ayrılabilir. Salt müzakere birilerinin karşılıklı oturup konuşması olabilir. Demokratik müzakereyse herkesin katılması, konuşması, iş yapması, mücadele etmesi demektir; toplu hareketi, eylemliliği ifade ediyor. Toplumun kendi sorunlarını çözmek için bilinçli ve örgütlü bir biçimde harekete geçmesini içeriyor. Önder Apo, "Demokratik müzakerenin çözüm-

leyici güçleri olarak şiddet yöntemleri yerine yumuşak yöntemler kullanılmalı" dedi. Kavramlar verdi. Aslında o kavramları hepimiz biliyoruz. Sürekli kullanıyoruz da. Çok anlaşılabilir değildir.

"Akılla" demek, derin ve yoğun düşünceyle demek oluyor. Büyük bir düşünce yaratıcılığı ortaya çıkartmayı, düşüncenin gücünü kullanmayı ifade ediyor. Akıl, düşünce gücü demektir. Düşüncesiz, dar, yüzeysel yaklaşımlarla, sorunları bu biçimde ele alarak hiçbir çözüm olamaz. Zaten üçüncü görüşmede de, "Demokratik siyasette ideolojik ve teorik boşluk var" diyor. Yani siyaset yapmak istiyorlar ama ideolojisiz ve teorisiz, yani düşüncesiz yapmak isteniyor. Bir çözümleyici, sorunlara çözüm yolu gösteren, projeleşmiş, derin bir felsefi ve ideolojik bakış açısı yok. Teorik donanım, düşüncenin gücü kullanılmıyor. Tersine, aslında yok değil, bundan kaçış var. Türkiye'de siyaset öyle yanlış anlaşılıyor ki, "Siyaset yapacaksın buna ideolojiyi, teoriyi bulaştırmayacaksın, felsefeyi bulaştırmayacaksın" deniliyor. O halde siyaset kaskatı bir çıkar mücadelesi ve iktidar olgusu haline geliyor. Bunu iktidarçı-devletçi sistem böyle dayatıyor. Toplumların, devrimci-demokratik güçlerin, halkların kesinlikle böyle anlamaması lazım. Felsefi ve ideolojik doğrultusu olmadan, kapsamlı bir teorik analize dayanmadan demokratik siyaset önünü nasıl görecektir, kendini neyle geliştirecektir? Bunları yapamaz. O nedenle üçüncü görüşmede bunları daha somut olarak vurguladı. Bir eleştiri olarak ortaya koydu. Bunlar oldukça önemli. Doğru anlamak gerekli.

Bilindiği gibi, politika iş yapma yetisidir. Ona iş yapma gücü diyelim. Akıll, düşüncenin gücünü; politika ise iş yapma gücünü, yaratıcılığını, örgütlülüğünü ifade ediyor. Politika yaratıcılık demektir. İş yapma gücünün yaratıcı yöntemlerle örgütlü ve eylemli kılınmasıdır. Politika alanı örgüt ve eylem alanıdır. Dolayısıyla demokrasinin dili de eylemidir dedik. Demokratik müzakere zaten sürekli eylemli olmayı ifade ediyor. Yani politikanın gücü demek, demokratik eylemliliği geliştirmek, toplumun kendi sorunlarını çözmek için sorumluluk duyması, aklın gücünü, yani düşüncenin gücünü kullanması, düşünsel ve eylemsel yaratıcılığı göstermesi, dolayısıyla da sorunları kendi çıkarları doğrultusunda nasıl çözeceğinin, hangi yol ve yöntemlerle çözüme ulaştırıp nereye götüreceğinin bilinci, arayışı, çabası ve eylemi içerisinde olunması demektir. Zaten aklın gücüyle ve politikanın gücüyle çözüm böyle olur.

Sorunların çözümünde tarihsel birikimin çözümleyici gücünü kullanmak gerekiyor

Toplumda sorunlar her zaman olur. Yaşam sorunsuz olmaz. 'Yaşam sorunsuz olsun' arayışına girmek, toplumda hiç mücadele etmeden yaşanabileceğini, var olunabileceğini, yürünebileceğini sanmak başlı başına yanlış zaten. Her zaman sorun olur ama aklın gücüyle, düşüncenin gücüyle ve politikanın yaratıcı iş yapma yetisiyle birleşirse, sert çatışmalara fırsat kalmadan, meydan verilmeden sorunlar çözülür. Sorunlar çözüldükçe de toplumda sürekli ilerleme, gelişme, güçlenme yaşanır. Sorunlarını çözemeyen toplumlar daralır, küçülür, çürür,

sıkışır, çatışır, kavga ederler. Politika sorunları çözse savaşa, şiddete, çatışmaya gerek kalmaz.

Kültür gücü de bir birikimin gücüdür, tarihsel birikimin gücünü kullanmaktır. Bu birikim de; duygu, ruh, düşünce, örgütsel birikimdir, kurumlaşmadır. Kültür, insan soyunun on binlerce yıllık tarihi içerisinde yarattığı zihniyet, örgütlenme ve eylem birikimi olarak değerlendirilmelidir. Bu da büyük bir güç oluyor. Sorunların çözümünde bunları kullanmalıyız. Tarihsel birikimi bir yana itip bugünün sorunlarına çözüm bulamayız. Neden? Çünkü; anlayamayız, sorunları doğru ortaya koyamayız bile. Tarihsel kökünden kopartırsak, tarihsel toplum gelişiminin nasıl olduğu gerçeğinden kopartırsak mevcut sorunları bugünkü haliyle doğru bir biçimde analiz bile edemeyiz, doğru bir biçimde ortaya koyamayız. Dolayısıyla

Politikanın gücü demek,

demokratik eylemliliği geliştirmek, toplumun

kendi sorunlarını çözmek için sorumluluk

duyması, aklın gücünü, yani düşüncenin

gücünü kullanması, düşünsel ve eylemsel

yaratıcılığı göstermesi, dolayısıyla da sorunları

kendi çıkarları doğrultusunda nasıl

çözeceğinin, hangi yol ve yöntemlerle çözüme

ulaştırıp nereye götüreceğinin bilinci,

arayışı, çabası ve eylemi içerisinde

olunması demektir. Zaten aklın gücüyle ve

politikanın gücüyle çözüm böyle olur.

bu sorunlar neyle, nasıl çözülecek; onları hiç göremeyiz. Onun için de tabii insanlığın, toplumların tarihsel birikimi çok çok önemli. Bugünkü sorunlar durduk yere ortaya çıkmadılar. Gökten düşer gibi var olmadılar. Oluştular; tarihsel akış içerisinde ortaya çıktılar. Çeşitli güçler ortaya çıkardı. Nasıl bir akış içinde ortaya çıktı? Sorunları kimler yarattı? Çözüm yol ve yöntemleri nelerdir? Bu sorular çerçevesinde ele alındı mı sorun daha iyi görülür, analiz edilir. Çözüm yöntemleri de daha iyi görülür ve o yol ve yöntemler geliştirilip çözüm bulunabilir. Burada tarihsel birikimin çözümleyici gücünü kullanmak gerekiyor. Bunu ahlak olarak da ifade edebiliriz. İdeolojik birikim de böyle bir birikim, ahlaki bir birikimdir. Bir bütün hepsini kültür birikimi olarak değerlendirebiliriz. Böyle birikimler var. Tarihsel gerçeklikler var.

Mesela daha somut olarak; Kürt sorununun çözümü açısından Önder Apo hep bin yıllık Kürt-Türk ilişkilerini gündeme getiriyor. Türklerin Ortadoğu'ya ve Anadolu'ya geliş süreçlerinden başlayarak Mustafa Kemal'in ulusal kurtuluş savaşına kadar geçen süreçlerdeki ilişkilerini değerlendiriyor. "Türksüz Kürt,

Kürtsüz Türk var olamaz" diye Önder Apo en son üçüncü görüşmede de somut olarak vurgulamış. Birbirleriyle ilişkileri bu düzeydedir. Bu bir niyet, istek değil. Sadece akla gelip de söylenilen söz de değil. Tersine, bin yıllık tarihsel gerçekliğin kendi somutluğu içerisinde derin analizinden ortaya çıkan bir sonuç, bir tespit oluyor. Yani bir birikime dayanıyor. Tarihsel geçmişe dayanıyor. Tarihsel analizden çıkıyor. Belli ki birbirleriyle ilişkilerinde ve çatıştıklarında Türklerle Kürtler kaybediyorlar. Ters olduğunda, demokratik uzlaşma geliştir-diklerinde, özgür, eşit haklar temelinde bir araya geldiklerindeyse geliştireyorlar, ilerliyorlar, güçleniyorlar. İşte "Türksüz

Eğer savaş azaltılacak, süreç barış yönlü geliştirilecekse sorunları görüp, çözüm yönünde adım atılacaksa bu ancak Demokratik Konfederalizmin örgütlülüğünün, Demokratik Ulus inşasının gerçekleştirilmesiyle mümkündür. Onun gerçekleştirilmesine bağlı olarak barış ve sorunların çözümünde adım atılabilir, gelişmeler yaşanabilir. Bu da Demokratik Ulus çizgisinde Demokratik Özyönetimleri oluşturma, demokratik yönetim sistemini geliştirme, Demokratik Konfederalizm örgütlülüğünü inşa etme demektir.

Kürt, Kürtsüz Türk var olamaz, birbirlerine bu kadar bağlıdır" demek bu anlama geliyor. Kültürel güçle çözüm budur. Tarihin öğreticiliği, tarihsel birikimin aydınlatıcılığı, çözümleyiciliği temelinde sorunları ele alıp çözüm aramak oluyor. İşte akıl, politika ve kültürel güçle çözüm budur. Bunların güçleri de belirttiğim gibidir. Düşüncenin gücü, iş yapma gücü, birikimin gücü, toplumsal yaşamın bütün alanları için son derecede aydınlatıcıdır ve çözüm yol-yöntemini ortaya koyucudur, çözümleyicidir. Hepsini birleştirmede her soruna çözüm gücü bulunabilir. Bunları birleştirecek ve harekete geçirecek temel katalizör olarak ise demokratik siyaseti tanımlıyor ve, "Demokratik siyaset bunlara dayanmalı, bu gücü harekete geçirmeli, dolayısıyla bütün toplumsal sorunların çözüm gücü olmalıdır" diyor. "Esas olan demokratik siyasettir" diyor.

-Önderliğin, Suriye çözümü için önerdiği anayasal güvenceye kavuşturulmuş yerel demokrasidir. Anayasal çözümle kastettiği nedir? Ayrıca bölgedeki egemen ve işgalci güçlerin anayasal çözümünden anladığı kendi çıkarlarıdır. Suriye'de de-

mokratik temelde halkları, toplulukları ve inançları temsil eden Demokratik Suriye Meclisi ve QSD'ye düşen rol ve misyon nedir?

Duran Kalkan: Ne yazık mı diyelim? Yoksa işin doğası böyledir diye mi ifade edelim? Ne var ki egemen iktidar ve devlet güçlerinin anlayışları, var oluşları, çözüm üretilmesi belirtildiği gibidir. Kendi çıkarlarını esas alırlar. Her şeyi çıkarlara bağlarlar. Kendi çıkarları dışında herhangi bir ilke yoktur. Kendi çıkarları da maddi olarak kendilerini güçlendirme, bunu başkalarının sırtından yapma, doğayı sömürerek, kadını sömürerek yapma, insanları köleleştirip köleleri sömürerek yapma, halkları sömürgecilik altına alarak sömürü yapma biçiminde oluyor. Bu ba-

kölelik, sömürgecilik altına alınması temelinde yapılır. Dolayısıyla o devletçi güçlerin yaptıklarını doğru anlamak lazım. Ona aldanmamak gerekir. Onun içinde yer alınacakmış gibi, onun bir parçası olunacakmış gibi sanılmamalı. Öyle yaklaşımlar, arayışlar var. İnsan görüyor, hayrete kapılıyor. Bir defa sen oraya girebilir misin? Girersen onlar gibi olmak durumundasın. Öyle olmayı kabul ediyor musun? Onu doğru buluyor musun, öyle buz gibi bir çıkar çatışmasında sen var olabilir misin? Kendin zihniyet, anlayış, günlük siyaset olarak o düzeyde misin? Eğer öyleysen, o zaman iktidar ve devlet gücüsündür, ona bir şey denmez. Ama toplumsal çözüm böyle değildir. Bu, "Suriye toplumu üzerinde yeniden nasıl bir denetim kurarsın ve bunu kendi aramızda uz-

Demokratik Özyönetimler, Demokratik Konfederalizm sistemi içerisinde bir yapıya kavuşmalı. Bu demokratik toplumu ifade eder. Bir de devlet var. Bu Demokratik Özyönetimler, yani yerel yönetim devletle ilişkisini bir anayasal çözüm çerçevesinde ortaya koymalı. Yani Demokratik Özyönetim, Demokratik Konfederalizm oluşacak ve yeni anayasada resmen kabul edilecek. Dolayısıyla Suriye'de oluşacak devlet ve o devletle bir olan devletler, Demokratik Özyönetime dayanan Demokratik Konfederalizmi anayasa hukuku çerçevesinde tanıyacaklar. Tabii bunların etkinlik alanları anayasa ile belli olmalı. Demokratik toplum, yani Demokratik Özyönetim nereye kadardır, devlet yönetimi nereye kadardır? Anayasa bunları netleştirmeli. Hem Demokratik Özyönetim devleti resmen

tanırken, devlet de Demokratik Özyönetimi, toplum yönetimlerini resmen tanımalı hem de anayasal ve yasal temelde etkinlik alanları netleştirilmeli, somutlaştırılmalı. Böylece kimin nereye kadar hareket edeceği belli olmalı. Önder Apo işte böyle bir çözümden söz ediyor.

Anayasal çözümden bunu anlamak lazım. Bunun için de demokratik güçlere, Kuzey ve Doğu Suriye'nin demokratik güçlerine, PYD ve diğer demokratik partilere; Kürt, Arap, Asuri, Türkmen partilerine, yine demokratik özsavunma güçlerine, yani QSD, YPG, YPJ gibi güçlere düşen görev ne oluyor? Bu görev ikilidir: **Birincisi**, önce kendi Demokratik Özyönetimlerini kuracaklar, inşa edecekler. Devletçi olmayan, özgürlükçü bir temelde, demokratik toplum ilkeleri temelinde bunu yapacaklar. Demokratik Konfederalizm ilkelerine uygun bir şekilde yapacaklar. Kendilerini toplumsal olarak eğitecekler, örgütlecekler, bir Demokratik Özyönetime kavuşturacaklar. İşleyen bir demokratik sistemleri olacak. Bunu kendileri yapacaklar. Başka kimse onlara yapmaz. Başkalarından beklemeyecekler. **İkincisi**, kendi güçlerinin böyle bir bilinç ve örgütlülüğünden geldiğini bilecekler, başka yerden güçleri gelmez. **Üçüncüsü**, bu gücü devletle doğru müzakere ettirecekler. Devletçi güçlerle müzakere ederken kendi güçlerini doğru anlayacaklar. Müzakere yöntemlerini doğru uygulayacaklar. Demokratik müzakerede hata yapmayacaklar. Kendilerini devlet gücüyle aynı görmeyecekler.

Böyle olmazsa herhangi bir çözüm gerçekleşmez. Devletçi güçlerin çıkar ve çatışması egemen olur. Dikkat edilirse, mevcut haliyle oradan bir çözüm çıkmaz. Kaç yıldır kendi içinde iktidar ve devlet sistemi Ortadoğu'da savaşıyor ama bir adım bile ileriye gidemedi. Dünya savaştan çıkamıyor. Savaşa yol açan nedenleri çözemiyor. Bu sistemin barış getirme, sorunları çözme gücü kesinlikle yoktur. Sorunlar zaten sistemden kaynaklanıyor. Sorunların çözümü yönünde ilerlemek demek, gelişme sağlamak demek, mevcut iktidar sistemini küçültmek, kontrol altına almak demektir. Yoksa onların egemenliği altında çözüm olmaz. Zaten onların egemenliği bu sorunları ortaya çıkarıyor, derinleştiriyor. O nedenle sistem bu savaştan çıkamayacak. Eğer savaş azaltılacak, süreç barış yönlü geliştirilecekse sorunları görüp, çözüm yönünde adım atılacaksa bu ancak Demokratik Konfederalizmin örgütlülüğünün, Demokratik Ulus inşasının gerçekleştirilmesiyle mümkündür. Onun gerçekleştirilmesine bağlı olarak barış ve sorunların çözümünde adım atılabilir, gelişmeler yaşanabilir. Bu da Demokratik Ulus çizgisinde Demokratik Özyönetimleri oluşturma, demokratik yönetim sistemini geliştirme, Demokratik Konfederalizm örgütlülüğünü inşa etme demektir.

Peki, Demokratik Konfederalizm nedir? Tüm farklılıkların demokratik birliğe bağlı olma temelinde kendilerini özgürce özgün örgütlülüğe kavuşturup, yönetme işidir. **Bir**, bütün farklılıklar kendilerini özgürce örgütleyip yönetecekler. **İki**, demokratik birliğe bağlı olacaklar, yonları ayrılma, parçalanma değil, demokratik birlik çerçevesinde olacak. Yani diğer farklılıkların örgütlülükleriyle birlikte demokratik birlik içerisinde bir arada yaşamayı öngörecektir. Demokratik Özyönetim böyle bir yol izlerse, kendini geliştirip güçlendirirse, diğerleriyle de birleşirse, işte o zaman demokratik toplumun gücü artar, devlet karşısında müzakere etme, anayasada kendini, varlığını ortaya koyma gücü ve etkinliği artar. Devlet demokrasiyi tanımayla,

kımdan da iktidar ve devlet güçleri baskıcıdır, sömürücüdür, yalancıdır, talancıdır, yağmacıdır. Bu bir gerçek. 5000 yıllık iktidar ve devletler tarihi böyle. Günümüzdeki ulus devletlerse bunu zirvede yapıyorlar. Suriye üzerindeki mücadelede de bu çok açık ve çıplak bir biçimde görülüyor. Suriye'ye bu açıdan bakan herkes, iktidar ve devletin ne olduğunu bütün açıklığıyla görür. Kaskatı bir çıkar mücadelesi ve ilişkisidir. Başka hiçbir ilke, ahlak, hümanizm, hukuk yoktur. Herhangi bir duygu, ruh, yaklaşım yoktur. Orada kaskatı maddi çıkarlar vardır. Kendi çıkarları için gerekirse her yeri yakıp yıkabilirler de. Nitekim Suriye'yi yaktılar, yıktılar. En son çıkarları gereği Efrin'i yaktılar. Suriye'nin bütün kentlerini yaktılar. Halep gibi tarihin en eski kentlerinden biri şimdi harabenin ötesi duruma düştü. İnsan vicdanının bu gerçeği görüp, duyup kanamaması, sızlamaması mümkün mü? Mümkün değil tabii. Ama iktidar ve devlet erbabı için böyle değildir. İktidar ve devletin yüreği sızlamaz, acı duymaz. Kendi çıkarına oluyorsa ondan memnuniyet duyar. Kendi çıkarı gerektiriyorsa gerçekten de babasını da asar, cumhurbaşkanını da idam eder, padişahını da boğar, kardeşini de öldürür. Hiç gözünü kırpamaz. Anayasadan da, çözümden de anladıkları budur. Suriye'de böyle bir devletler savaşı, kaskatı çıkarlar savaşı var. Bunu herkes yapıyor; başta Amerika, Rusya, İran, Türkiye, Suriye devleti, diğer plan da bütün Arap devletleri, Avrupa devletleri, Asya devletleri, yani Suriye'ye el ulaştırabilen bütün devletlerden gördüğümüz tek yaklaşım bu. Bu bir gerçek. Bunu görmemiz, anlamamız lazım.

Bir defa buradan ne sonuç çıkartabiliriz? Demek ki bu iş devletlere kalırsa, anayasal çözüm dedikleri devlet çıkarlarının uzlaştırılması olur. Karşılıklı paylaşma olur. Bu paylaşma Suriye'nin doğal ve toplumsal zenginliğinin paylaşılmasıdır. Bunlar toplumların baskı,

laşmayla, paylaşmayla yapabiliriz" biçiminde oluyor. Dikkat edilirse denge sağlamıyorlar, paylaşmıyorlar. Dolayısıyla çelişkili ve çatışmalı durum devam ediyor. Ki, anlaşıldığı kadariyle bu durum devam edecek.

Demokratik Konfederalizmi esas alan bir anayasal çözüm olmalı

Şimdi burada anayasal çözümden, yani Önder Apo'nun tanımladığı, yerel demokrasiye dayalı anayasal çözümün gerçekleştirilmesinden biz şunu anlamalıyız: Önder Apo bunların teorik formülasyonlarını "Demokratik Konfederalizm, Demokratik Özerklik" olarak geliştirdi. Yerel yönetimlerin güçlenmesini "demokratik özyönetim" olarak tanımladı. Demokratik özyönetimlerin birbirleriyle ilişkilerini "Demokratik Konfederalizm" olarak tanımladı. Onu da devlet artı demokrasi olarak tanımladı. Şimdi Suriye için önerdiği demokratik anayasal çözümü de bence bu çerçevede anlamak lazım. Örneğin; TC Anayasası gibi, Arabistan'da filan devletin anayasal yapısı gibi kesinlikle anlamamak, ele almamak gerekir. O, demokrasiyi ve demokratik toplumu yok etmek, reddetmek, toplum üzerinde yeni bir iktidar ve devlet egemenliği kurmak anlamına gelir ki, kabul edilebilir bir durum değildir. O halde anayasal çözümün, demokratik toplumu, Demokratik Konfederalizmi, yani Demokratik Özyönetimleri kapsamı gerektiğini ifade ediyor.

Somut olarak şöyle ifade edebilirim: Öncelikle yerel yönetimler geliştirilmeli, demokratik özyönetimler olmalı. Köy, mahalle, kasaba, şehir, bölge düzeyinde, toplumlar düzeyinde demokratik yönetimler gelişmeli. Kürt yönetimi, Arap, Süryani, Türkmen, Ermeni toplumunun yönetimi, Suriye'deki bütün milli ve etnik topluluklar kendi özyönetimlerini geliştirmeliler. Demokratik toplum yönetimleri,

Türk uluslaşmasında içteki bütün hak arayışlarını, kadınların, Kürtlerin, Ermenilerin, ezilen sınıfların özgürlük ve hak arayışlarını, bunların hepsini "dışarıya karşı zayıflama ya da dış güçlerin oyununa gelme, onların uzantısı olma" olarak tanımlayıp bastırıyorlar. Böylece bu zihniyete, faşist ulus devlete dayalı olarak ucuz, kolay bir yönetim tarzı da geliştirdiler. Önder Apo'nun hassasiyetlerden kastı budur. Türkiye'de pratik yapmak isteyenler, düşünce ve eylem yapmak isteyenler bu konularda dikkatli olmak, bu gerçekleri bilmek durumundalar. Bu somut gerçeklik bilinmez de kendine göre hareket edilirse kaybedilir.

demokratik toplumu kabul etmeye, Demokratik Konfederalizmi resmen tanımayaya zorlanır, dolayısıyla bir uzlaşma bu temelde oluşabilir. Demokratik anayasa da ancak bunları bir arada kabul eden ve içeren bir anayasa olur. Böyle olmayan bir anayasanın demokratik olması, kalıcı ve etkili bir çözüm üretmesi de mümkün değildir. Öyle bir yaklaşım, eskisine benzer bir biçimde yeni bir Suriye ulus devleti örgütlemekten öteye bir yere gitmez.

-Deklarasyonda dile gelen, 'Türkiye'nin hassasiyetlerine de duyarlı olunmalıdır' belirlemesi, Türk işgalciliği ve talancılığı dikkate alındığında nasıl anlaşılmalıdır?

Duran Kalkan: Zaten Türk işgalciliği ve talancılığı var olduğu için, Türkiye'de egemen güçler tarafından böyle bir

Ruhsal ve zihinsel gelişim, Önderlik, Parti ve mücadele gerçeğini kendi somutu içerisinde doğru, yeterli anlamayı, özümsemeyi, benimsemeyi, onlara ruhsal birlik temelinde katılmayı ve pratikleştirmeyi içeriyor. Önder Apo ruhsal ve zihinsel gelişmenin öneminden bahsederken, bir Önderlik hareketi olarak böyle büyük bir gelişme olması gerektiğine, partileşmenin böyle bir düzeyde ortaya çıkmasına dikkat çekmiş oluyor.

zihniyet ve siyaset sürekli var edilip üretildiği için ve Türkiye toplumuna da bu dayatıldığı için, Türkiye'nin hassasiyetleri denen nokta ortaya çıkmaktadır. Önder Apo da bu hassasiyetlere dikkat edilmesini vurgularken, Türkiye'nin bu gerçekliğinin görülüp ona göre dil, üslup, yaklaşım, politika, söylem ve eylem üretmek gerektiğine dikkat çekmektedir. Diğer türlü somuttan uzaklaşma olur, düzlük ve darlık olur. Başkasını kendi somutunda görüp değerlendirmek değil de onu kendine göre ele alıp değerlendirmek ve yaklaşmak olur ki, oradan da herhangi olumlu, çözümleyici, başarılı bir sonuç kesinlikle ortaya çıkmaz. Şimdi Türkiye'de mevcut haliyle ırkçı-şoven bir milliyetçilik var. Bu aslında faşist zihniyet ve siyasetin ilk şekillenmesi ve gelişmesi olarak da ifade edilebilir. Faşizmin zihniyet ve siyaset olarak Birinci Dünya Savaşı içerisinde ve İttihat-Terakki yönetiminde ortaya çıktığını, Alman-Türk ittifakının ürettiği bir düşünce ve siyaset olduğunu biliyoruz. Bunun iki boyutu vardır: **Bir;** dünyaya hakim olma arayışı ve istemi. Böyle bir arayış hem Alman milliyetçiliğinde hem Osmanlı devletçiliğinde vardır. **İki;** yenilgi psikolojisi.

Böyle bir zihniyet ve siyasetle hareket eden bu iki güç, dünyayı ele ge-

çirmek için büyük savaşlara girişmişler fakat tüm savaşlarda da yenilmişlerdir. Özellikle kapitalist hegemonik dünya sisteminin şekillendiği Birinci Dünya Savaşı içerisinde yenilmişlerdir. Faşizmin, o yenilgiyi aşma temelinde bir zihniyet ve siyaset halini aldığını ve kurumlaştığını biliyoruz. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nde ortaya çıkan savaşçı ve soykırımcı zihniyet ve siyaset, CHP'de ve TC'de kurumlaşmış ve bir faşizme dönüşmüştür. Bunun temelinde de Kürt, Ermeni, Süryani, Rum düşmanlığı, yani soykırımcılık var. Birinci Dünya Savaşı ve sonrasında diğer soykırımları önemli ölçüde gerçekleştirmişler, yüz yıldır da Kürt soykırımını gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Burada ırkçılıktan da öte soykırımcılık var. Soykırımı katliam temelinde yürütüyor, asimilasyon temelinde yürütüyor, demografyayı değiştirme temelinde yürütüyor, sürgün ve tehcir temelinde yürütüyor. Dersim'de bunu yapmadılar mı? Yaptılar. Kürdistan'ın birçok yerinde bunu yaptılar. Şimdi Efrin'de bunu yapıyorlar. 'Fırat Kalkanı Operasyonu' dedikleri proje aslında bir soykırım projesidir. Fırat'ın batısını Kürtsüzleştirme projesi oluyor. Dersim Katliamı bir soykırımdı. Dersim'i Kürtsüzleştirmeyi öngörüyordu ve Önder Apo tarafından önü alınmasaydı soykırım neredeyse tamamlanacaktı.

Türk uluslaşması, başkalarına düşmanlık temelinde şekillendirildi

Şimdi böyle bir zihniyet ve siyaset egemen. Bu da bütün topluma yediriliyor ve Türkiye toplumu böyle şekillendiriliyor. Bu konuda belirttiğimiz iki boyut, psikolojik ve anlayış olarak topluma sürekli pompalanıyor. **Birincisi;** Türk'ün büyüklüğü ve bütün insanlığın Türklerden doğduğu söyleniyor. 1930'larda Mustafa Kemal öncülüğünde geliştirilen 'Güneş-Dil Teorisi'ni hatırlayalım. "Herkes, bütün insanlık, bütün uluslar Türklerden ayrıldı, bütün diller Türkçe'den türedi" diye bir teori üretmeye kadar gittiler. **İkincisi** ve buna da yol açan temel etken; kendini büyük görmek isteyip de yenilginin yarattığı kompleks, aşağılık psikolojisi, yenilgi psikolojisi oluyor. Bu da çok fazla var. İşte Osmanlı İmparatorluğu'yla kendilerini 'Cihan İmparatorluğu' saydılar. Fatih Mehmet Roma'yı da alıp 'Dünya İmparatoru' olmayı hayal etti. Osmanlı sistemi öyle kuruldu ve öyle bir ruh ortaya çıkardı. Dünya imparatoru olmak hedeflenirken, hayal edilirken, neredeyse Türk denilen varlık bile Birinci Dünya Savaşı'nda kaybedilecek noktaya geldi. Yenilgi aldılar, imparatorluk dağıldı. Toplumsal ve kültürel olarak da Türklük zayıftı; diğer çevresindeki toplumlara göre zayıf bir ulusal-kültürel yapıdaydı. Hem yenilginin hem de bu zayıflığı yarattığı bir kompleks oluştu. İşte, 'Türk'ün Türk'ten başka dostu yok, herkes bize düşman, birleşmeliyiz, kendimizi savunmalıyız' diyerek kendini sürekli başkalarına karşı düşmanlık temelinde ifade eden, şekillendiren bir Türk milliyetçiliği, Türk uluslaşması oluşturuldu.

Mevcut durumda bununla, devşirme Türklükle belli bir güçlenme sağladılar. Fakat Türk uluslaşmasında temeller böyle atıldığı için bu zihniyet ve siyaset devam ediyor. İşte bakın, en son 31 Mart yerel seçimlerinde faşist şefler Bahçeli ve Erdoğan hemen 'beka' meselesini gündeme getirdiler. "Devletin bekası" dediler. Aslında kendi iktidarlarının bekasıydı ama kendi iktidarlarını devletle, devleti de toplumla, Türk ulusuyla özdeşleştiriyorlar. "Böyle var oldunuz, devlet yok olursa siz de

yok olursunuz" diyorlar. "Biz yok olursak, devlet de yok olur" diyorlar. Yani kendilerini hemen o noktaya getiriyorlar. Padişahlar da böyle yapıyorlardı. Mesela Mustafa Kemal'in ulus tanımlamaları da hep böyle oldu. 'Atatürk' diye kendisini tanımlamasının anlamı da budur. Bir ihtiyaç, bir gereklilik hissedilmiş. Şimdi güya kendilerini bu biçimde anti-emperyalist de sayıyorlar. Dış devletler kendilerini hep yok edecek, onlarla hep çelişki ve çatışma içerisinde, o halde, "Bir olmalıyız, birlikte olmalıyız" diyorlar. Bu bir yönetme kurnazlığına da yol açıyor. İçteki bütün hak arayışlarını, kadınların, Kürtlerin, Ermenilerin, ezilen sınıfların özgürlük ve hak arayışlarını, bunların hepsini, "dışarıya karşı zayıflama ya da dış güçlerin oyununa gelme, onların uzantısı olma" şeklinde tanımlayıp bastırıyorlar. Böylece bu zihniyete, faşist ulus devlete dayalı olarak ucuz, kolay bir yönetim tarzı da geliştirdiler. Önder Apo'nun hassasiyetlerden kastı budur. Türkiye'de pratik yapmak isteyenler, düşünce ve eylem yapmak isteyenler bu konularda dikkatli olmak, bu gerçekleri bilmek durumundalar. Bu somut gerçeklik bilinmez de kendine göre hareket edilirse kaybedilir. Egemen güç toplumu neyle eğitmiş, zihniyet ne, bilinç nasıl oluşmuş, kültürel değerler nasıl, bunlar siyasete nasıl yansıyor? Bunlar bilinmezse, o zaman somut ve yaratıcı politika geliştirilemez.

Örneğin; Rojava açısından Önderlik, "Hassasiyetlere dikkat edilsin" dedi. Eğer Rojava, Türkiye'nin bu gerçekliğini görerek buna uygun hareket etmez, tam tersine TC devletinin diğer devletlerle çelişki ve çatışma içerisinde kendisini var ettiği politikanın bir parçası haline kendini getirirse, işte o zaman sert karşılaşma olur. Toplum kendini dıştan kuşatılmış, yok edilmek isteniyor gibi görüyor, egemen güçler hep öyle gösteriyorlar. Bu gerçeği görmez de, söylem ve eylem olarak Türkiye toplumuna kendilerini öyle yansıtırlarsa, o zaman Türkiye toplumunu etkileyemezler. Herhangi bir çözüm üretmezler. Tam tersine saldırıyla karşılaşılır; devlet saldırır, toplumdan da destek alır. O zaman, demek ki buna dikkat etmek gerekir. Türkler Anadolu'ya Ortadoğu'dan gittiler. Irak'tan, Mısır'dan, Suriye'den yürüdüler. Birçok parçaları oralarda kaldı. Selçuklu ve Osmanlı zamanlarında bütün bu alanlarda ortak yönetim oldular. Birçok yerde Türkmen toplulukları da var. İmparatorluktan kalan çeşitli halk kesimleri var. Onlarla ilişkileri var. Yani dikkat edilecek bir husus, somut gerçeklik var. Siyaset yapılırken böyle somut gerçekliği görmeden ve dikkate almadan düz ve dar yaklaşımlarla, bir de basit ve iddaci söylemlerle ortaya çıkılırsa, o zaman toplum etkilenemez. Egemen güçlerin toplumu zehirleyen bilinçleri engellenemez, ortadan kaldırılamaz, siyasetlerinin önü kesilemez, dolayısıyla başarılı olunamaz. Önderlik şunu demek istedi: Türkiye'ye cepheden, -toplum da dahil- hepsini faşist sayıp karşı çıkarak, Rojava kendi çözümünü gerçekleştiremez. O zaman bütün Türkiye'nin şiddetiyle karşı karşıya gelir. O halde usta olmak, dikkatli olmak gerekli.

Türkiye'nin hassasiyetlerinden kastı da budur. Bir sürü türbeleri var, dikkat edilirse tarih içerisinde öyle gelmiş. Mevcut durumda toplumlar biraz bilinçlenmeye yöneldikçe, egemen iktidarcı güçler onu öne çıkararak kendi yönetim sistemlerini güçlendirmek de istiyorlar. O halde bunları görmezden gelerek, inkar ederek ya da öyle hakir görerek

değil de, doğruları ortaya çıkarıp görerek, iktidar ve devlet güçlerinin yalan ve hilelerini boşa çıkartarak, toplumları aydınlatıp onlarla kardeşçe demokratik birliği, çözümünü ortaya çıkarmak en doğru yaklaşımdır. Hassasiyetlere göre yaklaşım bütün bunları bilmekten, görmekten, anlamaktan ve buna göre bir söz ve politik eylem üretmekten geçiyor.

PKK'de birlik sadece eylem birliği değil, Önderliğe ruhsal düzeyde katılımdır

-Önderliğin sunduğu deklarasyonun bir maddesi de zindan direnişine yönelikti ve direnişiler için, "En anlamlı yaklaşımın zihinsel ve ruhi duruşun geliştirilmesiyle bağlantılı olduğunu düşünüyoruz" belirlemesi vardı. Önderlik 22 Mayıs tarihli görüşmede ise; "Bana yeterli yoğunluk ve iradeyle eşlik etmenizi özenle belirtiyor ve umuyorum" demektedir. Bu tespitler ne anlama gelmektedir?

Duran Kalkan: Önder Apo 26 Haziran 2014 tarihli mektubunda da yönetimimizi ve kadro duruşunu, 'anlayış ve irade yetersizliği' olarak tanımlamıştı. Zayıflığın temelini oraya oturtmuş,

Son görüşmede Önder Apo da söylüyor, "Daha büyük ve etkili sivil toplum eylemlerine ihtiyaç var" diyor. İşte arkadaşlarımız bu eylemlerin tarzını bulan, hazırlığını yapan, örgütleyip yöneten olmak durumundalar. Görev ve sorumluluk elbette sadece onların değil, hepimizindir; ama 200 günlük tarihe geçen bir açlık grevini yürütmüş militanlar olarak da kuşkusuz en başta görev onların, dolayısıyla böyle bir öncülük hakkı da onlara düşüyor. Görev ve sorumluluklarının gereklerini yerine getirmeliler, bu haklarını tarihsel olarak doğru kullanmalılar.

eksikliği orda görmüştü. Anlayış yetersizliği kuşkusuz darlıktı, düzlüktü, diğer zihniyetlerin, iktidar ve devlet zihniyetinin etkisi altında kalmaktı. Dolayısıyla tarihsel toplum gerçekliğini, Önder Apo'nun ortaya koyduğu kapsam ve derinlikte anlamamayı. İrade yetersizliği ise karar verme, örgüt olma, büyük eylemler öngörme, onlara karar verip planlayarak böyle sonuç alıcı eylemlilikler içerisinde bulunmaktaki zayıflıktı. Anlayış yetersizliği olursa, bu anlayış parçalılığına da götürür. Dolayısıyla bu anlayış parçalılığı da görüş birliği yaratmayı engeller, karar almayı zayıflatır. Hep 'acaba' sorusunu kendisine sordurtur. Kararsız, sürekli endişe, şüphe içerisinde kalma duru-

muna yol açar. Bunların giderilmesini, bu temelde kadronun anlayış ve irade yetersizliklerini aşacak bir eğitim düzeyini savunmalar temelinde ortaya çıkartmasını istemişti.

Bir defa soruyu cevaplarırken önce bunu görmek, buraya dikkat çekmek gerekiyor. Çünkü; cezaevlerindeki açlık grevi direnişinde olan arkadaşlara yaptığı çağrıda ortaya koyduğu tespitler bununla bağlantılıdır. Bunun biraz daha somutlaştırılması da oluyor. Öyle barksak daha doğru anlarız. "Anlayış ve ruhsal derinlik" yanında "Bedensel bütünlük ve sağlık" da dedi. Tabii, "Sağlık durumunuza dikkat etmeniz gerekir" dedi. Bilindiği gibi, ideoloji yaşam tarzı demektir. Bir kişi nasıl yaşıyorsa ideolojik duruşu öyledir. Genelde söylüyorlar, 'Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur' diye. Fiziki yaşam noktalarını örgütleyemeyen, dikkat etmeyen, derin ve doğru düşünce geliştiremez. Bir defa derin ve doğru düşünce geliştirmek istiyorsa, o zaman yaşam tarzını ona göre düzenlemesi gerekir.

Şimdi devrimci-öncü militanlığın gelişmesi, tabii yeterli ve derin bir zihniyet, keskin bir ruh yüceliği, etkili, örgütlü, planlı bir yaşam gerçekliğiyle oluyor. İdeolojik duruş, ruhsal duruş, zihinsel duruş çok çok önemli. Bunun da yoğunlaşmayla, katılımla ilişkisi var. Ruh yüceliği, ruh pekiği, iradeyi ifade ediyor, amaç bağlılığını ifade ediyor. Aslında ruhsal olarak katılımı, birleşmeyi öngörüyor ki, PKK'de birliğin, Önder Apo'ya katılımın ölçütü ruhsal birlik, ruhsal katılım oluyor. Önder Apo Haki Karer için, "Benim gizli ruhum gibiydi" dedi. Bir kişiyle o düzeyde birleşebildiğini ortaya koydu. Haki Karer'in kendisine bu düzeyde katılabilmiş olduğunu net biçimde ifade etti. Kemal Pir, "Önder Apo'nun ruhu hepimizin ruhudur" dedi. Önder Apo'ya katılmanın ruhsal birlik boyutunu, ruhsal temelini ortaya koydu. Yani sadece anlayış ve eylem birliği değil. Önder Apo'ya katılım, bu temelde PKK'ye katılım, PKK'nin bir parti olarak şekillenmesi başka katılımlara ya da başka partilere benzemiyor. Karıştırmamak lazım. Bazı partiler eylem birliği kuruyorlar; PKK'de birlik sadece eylem birliği değildir. Yine anlayış birliği kuruyorlar; sadece anlayış birliği de değildir. PKK'de birlik, 'Otur, tartış, bir karara var, ortak kararı uygula' düzeyinde değildir. PKK'de birliği, Önderliğe ruhsal düzeyde katılma birliği olarak koydu. Yani Önderliğe katılım birliğidir, bu da ruhsal düzeyde bir birliği ifade ediyor. Ruhsal düzeyde birlik ne demektir? Duygu, düşünce, hissetme, algılama, bakış açısı ve refleksle bir olmak demektir. İşte bu kadar birleşmeyi ve bütünleşmeyi ifade ediyor. Bunu irade bütünlüğü olarak da, iradi katılım olarak da ortaya koydu.

Demek ki ruhsal yücelik böyle bir katılımı ve birliği öngörüyor. Ruhsal gelişmenin duyguyla da bağı var. Duygu pekiğini de içeriyor. Ruhsal yücelik umuttur, iradedir, iyiye, güzele, doğruya bağlılıktır. İlkelî değildir. Aslında ruh yüceliği rahat, sade, derin, öngörülü bir düşünce gücüne ve karar yapısına sahip olmak demektir. Bir davaya, bir amaca bu biçimde katılma ve bağlanmayı ifade ediyor. Ruhsal ve zihinsel gelişim, Önderlik, Parti ve mücadele gerçeğini kendi somutu içerisinde doğru ve yeterli anlamayı, özümsemeyi, benimsemeyi, onlara ruhsal birlik temelinde katılmayı ve pratikleştirmeyi içeriyor. Önder Apo ruhsal ve zihinsel gelişmenin öneminden bahsederken, bir Önderlik hareketi olarak böyle büyük bir gelişme olması gerektiğine, partileşmenin böyle bir düzeyde ortaya çıkmasına dikkat çekmiş oluyor. Bu ger-

çekliği görmemiz lazım.

"Toplumla birlikte diren"

Tabii açlık grevleri ardından böyle bir çağırıyor yapmanın bazı nedenleri var. Öncelikle kadro gücünün önemli bir kesimi, öncüsü bu direnişe girdi. Sağlam olanları girdi, bunu kabul etmemiz lazım, cesur ve fedakâr olanları girdi. Direnişi yürütenler Partinin çok önemli, öncü kesimiydiler. Dolayısıyla Parti kadroları onlarla ölçülüyor. Eylemde-direnişte kendisini ispatlamış olan bu öncü gücünü kendisini hızla toparlayarak bütün Parti çalışmalarında, her alandaki mücadelede aynı düzeyde öncülük eder, etkin katılır hale gelmesini gerekli gördü. Öyle olmazsa mücadele, halk öncüsüz kalır. Öncüde zayıflama olur. Yani arkadaşları

daha koşullar elverişliydi. Zindanlar elbette daha zordu. Dolayısıyla fiziki güç çok daha fazla tahrip oldu, zarar gördü. Tabii bu konularda Önder Apo uyarı yapmak istedi. Bu gerçekleri de hatırlattı. **Birincisi;** "Kendinize sahip çıkın" dedi. "Öyle önemsiz görmeyin, evet fedaisiniz, gözünüzü kırpmadan yaşamınızı ortaya koyuyorsunuz, direnişle bu kanıtlandı ama o direniş bitti, şimdi yeni direnişler için kendinizi toparlamanız lazım, kendinize sahip çıkın, doğru anlayın, bu konuda yanlış ve kendini koyverici yaklaşımlar ortaya çıkmasın" demek istedi. Bir yerde tabii zorluklar var, tahribatlar var. Onların düzeltilmesi gerekli.

İkincisi; eğer öyle bir düzeltme olmazsa, ağır tahribat sonucunda yanlış

birakırken de hemen her yerde yapılan açıklamalarda toplum, örgütlü güçler "Hamlesel göreve sahip çıkmaya" çağırıldı. Bunlar hep bilinen noktalar. İyi ve güzeldi, doğru olanlardı ama eğer açlık grevi yürütmüş kadrolar, yurtseverler bu biçimde 'biz görevimizi yaptık, çağırımızı da yaptık, bundan sonra görev ve sorumluluk topluma düşüyor, diğer örgütlere düşüyor' der de kendileri durursa, bu büyük bir hata olur. Yaptıklarının ne anlama geldiğini anlamamayı ifade eder.

Önder Apo buraya da dikkat çekti, mevcut çağırılar ve tanımlamaları bunu içeriyor. Evet, o güçler göreve çağırılıyor. "Sorumluluklarına sahip çıkmalılar" deniyor. Ama açlık grevi direnişçileri için de, "Siz de öncülük görevini devam

Halk ayağa kalkmalı" biçiminde açıklamalar duyuyoruz. Halkı ayağa siz kaldıracaksınız. Örgütleyp eyleme siz geçireceksiniz. Halk kendiliğinden ayağa kalkmaz. Önder Apo, "Ne kadar eğitim örgütlemişseniz halk o kadar vardır" dedi. O halde kim eğitim örgütleyecek, kim ayağa kaldıracak? Herkes olduğu yerde eğitici, örgütleyici, ayağa kaldıracı ve yönetici olmak durumunda. Açlık grevinde sürece öncülük ederek doğal bir öncülük, pratik önderlik rolü ve misyonu üstlendiler, görev ve sorumluluk altına girdiler. Açlık grevi dışında da toplumu eğiterek, örgütleyerek, ayağa kaldırıp, pratiğe yürütüp, yöneterek direniş hamlesine farklı mücadele alanlarında aynı düzeyde öncülük edecekler, bu gücü gösterecekler!

Bu görev ve sorumluluk onlara düşüyor. Aslında toplumun böyle bir eğilimi de oluştu. Böyle bir irade ortaya koydular. Toplumda bir etkinlik sağladılar. Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: Herkes onları dinler, çünkü doğru yaptıklarını ve başardıklarını herkes gördü. O halde diğer mücadele yöntemlerinden de başarılı sonuç almayı, doğru yapmayı onlar bilirler. Toplum buna inanır. İsterler ve çaba harcarsa, doğal yönetimler olarak bulundukları her yerde mücadeleye öncü düzeyde katılabilirler, örgütleyip direnişi çok farklı biçimlerde ileri düzeye götürebilirler. Bu konuda, "Biz yapamayız, imkânlarımız yok, bilincimiz az, yetkimiz ya da etkinliğimiz yok" demesinler. Hayır, görev ve yetkiyi Önderlik verdi. Etkinlik direnişle ortaya çıktı. Bütün bu konularda konumları çok elverişli bir pozisyonda. O halde bunun gereklerini mutlaka değerlendirmeliler. Durmamalılar, kendileri yürümeli ama toplumu eğitip örgütleyerek, toplumla birlikte ve onun öncülüğünü yaparak bu yürüyüşü sürdürmeliler. İşte son görüşmede Önder Apo da söylüyor: "Daha büyük ve etkili sivil toplum eylemlerine ihtiyaç var" diyor. İşte arkadaşlarımız bu eylemlerin tarzını bulan, hazırlığını yapan, örgütleyip yöneten olmak durumundalar. Görev ve sorumluluk elbette sadece onların değil, hepimizindir ama 200 günlük tarihe geçen bir açlık grevini yürütmüş militanlar olarak da kuşkusuz en başta görev onların, dolayısıyla böyle bir öncülük hakkı da onlara düşüyor. Görev ve sorumluluklarının gereklerini yerine getirmeliler, bu haklarını tarihsel olarak doğru kullanmalılar. Ben yapacaklarına inanıyorum. Başarı da diliyorum.

-Önderliğin zindan direnişçiliği ve bunun toplumsal ayağını oluşturmaya gereken serhildanlara yaklaşımı nedir? Özellikle örnek vererek belirttiği Gandi'nin açlık grevi ve grevin toplumsal mücadeleyle anlamlı kılındığı belirlemesi, nasıl bir perspektif içermektedir?

Duran Kalkan: Savunmalarda Önder Apo'nun, demokrasinin dilini eylem olarak belirttiğini önceki sorularda ifade ettik. Kuşkusuz bu eylem de toplumsal eylem oluyor. Çünkü; bu eylemi politika belirliyor. Önder Apo politikayı da toplumun var oluş biçimlerinden birisi olarak değerlendirdi. Toplumsal işlerin tartışılıp, karara, plana bağlanması ve eyleme geçirilmesi olarak gördü. Böylece politikayı demokrasinin bir unsuru olarak tanımladı. Toplumun bir hali olarak, toplumsal varoluşun bir hali, durumu olarak ifade etti. Bu bakımdan, kuşkusuz Önder Apo eylemi önemsiyor. Yani elbette akademisyen yanı var, filozof yanı var, hatta peygambersel yaklaşımları da var. Bunu da çeşitli tartışmalarda ifade etti. Araştırma inceleme yapan, düşünen, düşünce üre-

ten, yorumlayan bir kişilik olduğu gibi, hisseden, duyan, duygusal zekayı da etkili bir biçimde kullanan bir kişilik olma özelliği de taşıyor. Bu bakımdan, kuşkusuz duruşunun akademik, filozofik boyutları var; fakat bir o kadar da eylemcidir. Politikayla, ahlakla, kültürle, strateji ve taktik bilimiyle ilişkisi ve bağı var. Yani bir örgüt ve eylem insanı. Dolayısıyla Önderlik gerçeği eylemden kopartılarak ele alınamaz. Önderliğe, eylemle bütünleştirilmeyen katılımlar kesinlikle doğru ve yeterli olmaz. O katılımlar yarım, eksik katılımı ifade eder; o durumda savrulma olur, sapma yaşanır. O nedenle, mutlaka düşünce

Bahsedilen örgüt ve eylem kuşkusuz toplumsal örgüt ve eylemdir. 'Eylemden neyi anlıyor' konusuna açıklık getirmek için bunu ifade ediyorum. Yani toplumsal eylemi öngörüyor. Zaten devrimi de toplumdaki bilinç, örgüt ve eylem gelişimi ve değişimi olarak değerlendirdi. Bireydeki ve toplumdaki değişim ve dönüşüm olarak ifade etti. Önder Apo'da devrimin bu boyutları daha öndedir. Bunu zihniyet ve vicdan devrimi olarak tanımladı. Kişilik devrimi olarak ifade etti. Diğer yandan ahlak devrimi, kültür devrimi, irade devrimi olarak ifadelendirdi. Sosyal devrim boyutunu her zaman önde tuttu, esas aldı. Bu da toplumdaki bilinç, örgütlenme ve eylemin gelişimi, değişimi, irade ve etkinlik kazanması anlamına geliyor.

daha fazla görev ve sorumluluğa çağırırdı. "Madem bu kadar cesursunuz, gözü peksiniz, inançlısınız, o halde doğru anlayın, kendinizi hızla toparlayın, pratikte de görev ve sorumluluklara aynı düzeyde sahip çıkın, öncülük edin, mücadelenin başarıyla yürütücüsü olun, devrimi başarıyla geliştiren öncü militanlar haline kendinizi getirin" dedi. "Bu hem sizin tarihsel göreviniz hem hakkınız hem de devrimin başarısı buna bağlı" dedi. Bu gerçekleri ortaya koymuş oldu. Açlık grevi direnişi yürüten kadronun bundan sonraki mücadele açısından nasıl büyük önem ve değer taşıdığını, asla bu değerini feda olmaması, tersine pratikte de aynı öncülüğü yerine getirmesi gerektiğini ortaya koydu.

Dikkat edersek, Leyla Güven'e yönelik ifadeleri böyleydi. Görevinin ne olduğunu, neyin başında olduğunu sordu. Halbuki biliyor ama anlaşılсын diye sordu. Demokratik Toplum Kongresi denince, "Onun ne olduğu biliniyor" dedi. Demokratik Toplum Kongresi nedir? Bakurê Kurdistan demokratik toplumunun varlığı, kimliği ve iradesi demektir. Onun eşbaşkanı, onun öncüsü, temsilcisi demektir, hem de birinci dereceden. Onu hatırlattı: "Kendisi böyle bir görev ve sorumluluk yüklenmiş ama yalnız başına eyleme girmiş, toplum orada duruyor" dedi. Bu çelişkiyi göstermek istedi. "Madem bu kadar cesur, fedakâr, inançlısın, gözü peksin, o zaman doğru yönetime yönel" demek istedi. İşte Gandi'yi onun için hatırlattı. "Toplumla birlikte diren" dedi. Bireyci direnmenin sonuç getirmeyeceğini ortaya koydu. Bir boyutu budur.

Diğer boyutu, tabii ağır bir tahribat oldu. 200 günlük açlık grevi ve ölüm orucu az bir şey değil. Örneği az bulunan bir durum. Birçok bakımdan tarihte bir ilk olduğu da söyleniyor. Yani bu anlamda özellikle zindanlar 140, 150 gün grev yaptılar. Dışarda hadi biraz

gılar, yanlış anlayışlar, kırılmalar ortaya çıkabilir. Bu kadar uzun süreli açlık grevinin sonuçları doğru algılanmaz ve özümsemezse, bilince çıkarılmazsa, umutsuzluğa düşmekten kendi görevini başarıyla tamamlamış, rolünü oynamış yanlışına düşmeye kadar birçok anlayış, tutum ortaya çıkabilir. "Böyle olmaması gerektiğini" söyledi. "Sonuçları doğru anlayarak, yapılandan doğru dersler çıkartarak, herhangi bir zayıflığa, yanlışlığa yaklaşıma meydan vermeden, kopukluk yaratmadan, kendinize sahip çıkarak, yoğunlaşmalarınızı daha da sürdürüp derinleştirerek, ruhsal ve zihinsel gelişiminizi fiziki olarak kendinizi yeniden toparlama temelinde sürdürüp beni daha güçlü izlemeye devam edin. Göreviniz bitmemiştir. Evet, önemli bir görev, sorumluluk yürüttünüz. Büyük bir eylemdi. Sonuç da verdi ama her şey bitmedi, bu bir son değildir. Mücadelenin bir kesiydi. Durma, kopukluk, zayıflık, geriye düşme olmamalı. Tam tersine, bundan gerekli dersler çıkartılarak, bilinç yoğunluğu yaratılarak daha güçlü bir biçimde Önderliğe katılım, daha güçlü mücadele görevlerini sahiplenme ve yürütme olmalı" dedi.

Nitekim Leyla Güven için, "Sorum, görevine sahip çıkacak mı?" dedi. Leyla Güven de, "Anladım, görevime sahip çıkıyorum, bu temelde açlık grevini sona erdiriyorum" dedi. Basına yansıyan söylenenlerden bunu anladık. Eylemciler Önder Apo'nun neler ifade ettiğini ve ne istediğini görerek, anlayarak, bu temelde bir karara vardı. Sonuçları böyle algıladılar, başarıya bu temelde yaklaştılar ve böyle sona erdirdiler. Bu noktada bir yanlış olmamalı. Evet Önderlik de toplumu görev ve sorumluluğuna sahip çıkmaya çağırırdı. HPG komutanlığı, kadın ve gençlik hareketimizin yönetimleri, "Görev ve sorumluluk bize düşüyor, biz hamleyi üstleniyoruz, direnişi yürüteceğiz" dediler. Açlık grevini

ettireceksiniz. Madem öncüyüz diye büyük bir cesaret ve fedakârlıkla ortaya çıktınız, eyleme girdiniz, hamleye öncü düzeyde katıldınız, sorumluluk aldınız; o halde bu bitmemiştir. Açlık grevi duruyor ancak kitle eylemleri düzeyinde, farklı direniş yöntemleri düzeyinde hamle devam ediyor; o halde sizin öncülük görevleriniz de devam ediyor" demek isteniyor. Dolayısıyla açlık grevi eylemine girmiş, onu tamamlamış olan arkadaşlar daha büyük görev ve sorumlulukla yükölür. Sürecin yöneticisi konumundalar. "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirilim, Bu Temelde Türkiye'yi ve Ortadoğu'yu Demokratikleştirilim" mücadele hamlesinin öncüleri, yönetimleri onlardır. Öncü olarak ortaya çıktılar. Süreci yönettiler, doğruyu ortaya koyan, yürüten ve yöneten oldular. O halde, hamle devam ettiğine göre, onların öncü rol ve misyonları da devam ediyor, görev ve sorumlulukları da devam ediyor.

Halk kendiliğinden ayağa kalkmaz

Demek ki bundan sonra da bunun gereklerine göre pratiğe katılacaklar, pratik yürütecekler, durmayacaklar, dar yaklaşmayacaklar, kendilerini sadece açlık greviyle sınırlandırmayacaklar. Nasıl ki açlık grevinde öncü oldular, onun gerektirdiği ruh yüceliğini, zihniyet açıklığını, irade pekliliğini gösterdilerse, diğer çalışma ve mücadele alanlarında da aynı düzeyde en büyük görev ve sorumlulukları yüklenerek, öncü düzeyinde katılma, her alanda, bulundukları her yerde toplumu eğitip-örgütleyerek farklı mücadele yöntemlerine öncülük etme gücünü de göstermeliler. Arkadaşlar bunu bilmeli; çünkü bundan sorumludurlar. Bunu niye söylüyorum? Çünkü bazı arkadaşlardan, "Biz görevimizi yaptık, niye kitle eylemleri olmuyor?

gücü olarak görülüp benimsendiği kadar, örgüt ve eylem gücü olarak da görülüp benimsenmeyi ve katılımı gerektirir.

Şimdi bu örgüt ve eylem kuşkusuz toplumsal örgüt ve eylemdir. 'Eylemden neyi anlıyor' konusuna açıklık getirmek için bunu ifade ediyorum. Yani toplumsal eylemi öngörüyor. Zaten devrimi de toplumdaki bilinç, örgüt ve eylem gelişimi ve değişimi olarak değerlendirdi. Bireydeki ve toplumdaki değişim ve dönüşüm olarak ifade etti. Önder Apo'da devrimin bu boyutları daha öndedir. Bunu zihniyet ve vicdan devrimi olarak tanımladı. Kişilik devrimi olarak ifade etti. Diğer yandan ahlak devrimi, kültür devrimi, irade devrimi olarak ifadelendirdi. Sosyal devrim boyutunu her za-

man önde tuttu, esas aldı. Bu da toplumdaki bilinç, örgütlenme ve eylemin gelişimi, değişimi, irade ve etkinlik kazanması anlamına geliyor.

Fakat burada şunu da tanımlamamız lazım: Toplum bu hale kendisi gelemiyor. Bunu birçok sosyal bilimci, siyasi önder, düşünce önderi de böyle tanımlıyor. Dolayısıyla topluma bilincin dışardan götürüldüğü, toplumun eğitilip örgütlendirildiği genelde kabul görüyor. Önder Apo'da da bu yaklaşım esastır. Evet, devrim toplumun işidir; toplumdaki bilinç, örgütlülük ve eylem alanındaki gelişmeyi ve değişimi-dönüşümü ifade eder ama toplum bu hale kendiliğinden gelmez. Toplumu bu hale getirmek için öncü bir çalışmaya ihtiyaç var. İşte burada önderin rolünü tanımlıyor; öncü örgütü, yani partinin rolünü tanımlıyor. Aynı zamanda gerillanın rolünü, anlam ve önemini tanımlıyor. Çünkü; eğer karşıda bir sömürgeci-soykırımcı şiddet, katliam varsa, onu kırarak toplumsal hareketin önünü açmak için mutlaka bir gerilla direnişi gerekli. Özellikle Kürdistan için gerillanın öncülüğü şart. Bunu mutlaka gerekli ve şart gördü, uyguladı. Yine kadın ve gençliğin ideolojik duruşu olarak, sosyal duruşu olarak, özgürlüğe ihtiyacı olarak böyle bir öncülük pozisyonunda olması gerektiğini tanımladı. Böylece toplumsal bir eylem oluyor ama bunun bir öncü çalışmayla geliştirilmesi ve gerçekleştirilmesi gerekiyor. Yani kendiliğinden olmuyor, mutlaka önderlik etmek gerekiyor. Örgütsel öncülük gerekiyor. Bilinç, örgütlenme ve yönetime gerekiyor.

Önder Apo bunu da önemsiyor ve gerekli görüyor. Böylece bir öncülük tarafından eğitilip örgütlendirilerek harekete geçen demokratik kitle eylemliliğini önemsiyor. Son üçüncü görüşmede de buna özellikle dikkat çekmiş. "Çok daha güçlü ve sonuç alıcı sivil eylemlere ihtiyaç var" demiş. Evet, kitle eylemleri var, protestolar oluyor, yürüyüşler oluyor. Ama çok kısa süreli, geçici, dar, kopuk, parçalı oluyor. Böyle değil de, kalıcı sonuçları olan, daha büyük, sürekliliğe sahip bir kitle eylemliliğinin önemi üzerinde durdu, bu bakımdan açlık grevlerini çok önemsemi. Dikkat edilirse açlık grevlerini reddetmedi. Yani yanlış bulmadı, 'Bırakılsın' diye çağrı yapması yanlış bulduğundan kaynaklanmadı. Hayır, kesinlikle doğru buldu, katıldı, benimsedi ve "Sonuç verdiğini" söyledi. Fakat, "Sadece açlık greviyle olmaz" dedi. Açlık grevini belli bir kesim yürütüyor. Bir sınırı var. Onu da, daha geniş kitleleri harekete geçiren bir eylemliliği de gerekli gördü. Nihayetinde açlık grevini bir öncü eylemi olarak değerlendirdi. Zaten büyük çoğunluğu Parti kadrolarımızın yürüttüğü eylemlilikti. 'Öncü sadece kendisini eylemli kılarak toplumda değişim-dönüşümü yaratamaz. Öncünün kendini eylemli kılması, toplumu etkiler, bilinçlendirir, örgütler, eyleme çekerse anlamlıdır, değerlidir, sonuç vermiş demektir. İşte açlık grevleri bir öncü eylemiydi, bu sınırdan kalmamalı, bununla kendini sınırlayıp yetinmemeli. Tam tersine toplumu harekete geçirmeli. Değişik demokratik eylem biçimlerine geçmeli. Daha geniş kesimleri içine almalı' dedi. Bu temelde demokratik eylemliliğin geliştirilmesi, sivil toplum eylemliliğinin geliştirilmesi için çağrı yaptı.

Geçmişte gerilla, toplumu harekete geçirmede bu denli rol oynuyordu. Şimdi aslında bu geçtiğimiz yakın dönemde toplumu etkileme ve harekete geçirme rolünü söz konusu açlık grevleri oynadı. Onlar öncülüğünde daha geniş toplumsal eylemin, kitle eyleminin her alanında geliştirilmesi, sonuç alıcı düzeyde sürekli ve bütünlüklü hale getirilmesinin gereğine ve önemine dikkat

çekti ve çağırdı da. Son görüşmede yine bu yönlü çağrı yapıyor. Aslında Gandhi örneğini veriş de bu temeldeydi. "Gandhi de açlık grevi yaptı. Bireysel öncülük etti. Bireysel tutumlar da takındı ama yerinde ve zamanında bunu yaptı. Yani bir yere kadar yaptı. Sadece bununla sınırlı kalmadı" dedi. "Tam tersine, bireysel tutumları, açlık grevi gibi eylemleri toplumu etkilemek, bilinçlendirmek ve harekete geçirmek için yaptı. Oraya dönüştürdü. Toplumsal bilinç ve örgüt ortaya çıkardı, eylem gerçekleşirdi. Geniş bir sivil toplum hareketi or-

Eylemler hiç de az değil, fakat dönemin eylemleri değil. Mesela açlık grevlerini kalıcı siyasi sonuca götürecek büyük ve ortak eylemliliğe dönüşmedi. Mutlaka onun bulunması gerekiyor. Bu konuda yaratıcı olmak gerekli. Birçok yöntemi birlikte denemek, açık ve yaratıcı olmak lazım. Hangisi geliyorsa onu yapmak gerekli. Yoksa öyle hazır bir reçete yok. Bu pratikten çıkacak. O halde çok yönlü eylemlilik içinde olacağız, her yöntem denenecek, hangisi gelişme sağlıyorsa oraya yüklenilecek. İşte yönetime ustalığı burada önem taşıyor, öncülük dediğimiz nokta burası.

taya çıkardı ve onunla sonuç aldı" dedi. "Şimdi siz de madem bu kadar cesur ve fedakâr bir tutumla tarihte ilk denebilecek büyük bir açlık grevini ortaya çıkarmışsınız, o halde bunun sonuçlarını toplumsal bilince, örgütlülüğe ve eyleme dönüştürün, sivil toplum eylemini geliştirin" dedi. Leyla Güven'e, "Demokratik Toplum Kongresi Eşbaşkanı olarak zaten resmi görevin ve sorumluluğun budur" dedi. "O halde görevini doğru anla, doğru sahip çık ve yaratıcı yöntemlerle etkili bir biçimde yürüt." İşte bunu söyledi, böyle davranılmasını istedi. Gandhi'yi de bu temelde örnek gösterdi. Sonuç alıcı eylemliliği de kesinlikle bu çerçevede önerdi.

Tabii Kürdistan'da ve Türkiye'de içinde bulunduğumuz süreçte böyle bir eylemlilik geliştirmek biraz sorun. Peki nasıl bir sorun? Yani ortam buna ihtiyaç duyuyor. Yakın tarihsel geçmişe şöyle bir dönüp bakarsak, hem Türkiye'de hem Kürdistan'da Parti, gerilla, kadın ve gençlik öncülüğü değişik dönemlerde de olsa çok ileri düzeyde roller oynadı. 12 Mart 1971 darbesine karşı Türkiye'de gençlik öncülüğü, parti öncülüğü, ilk

gerilla çekirdeklerinin öncülüğü, nasıl durulması ve direnilmesi gerektiği gerçeğini ortaya koydu. Büyük tarihsel önderlikler ortaya çıktı. 12 Eylül 1980 darbesi karşısında Kürt toplumu nasıl bir tutum ve duruş gösterilmesi gerektiğini PKK ile açık bir biçimde gördü. Bunu zindan da gördü, Büyük Zindan Direnişinde Mazlumların, Kemallerin, Hayrilerin kahramanlığında gördü. Bunu gerillada gördü, 15 Ağustos 1984 kahramanlık atılımında, Egîd ve Zilan komutanlığında gördü.

Şunu söylemek istiyorum: Parti öncülüğü yapıldı, gerilla öncülüğü yapıldı, gençlik öncülüğü yapıldı; kadın öncülüğü de sürecin içerisine mücadele geliştikçe aktif olarak girdi ve nihayetinde 1990'lardan itibaren Kürdistan'da gelişen kadın devrimiyle birlikte kadın öncülüğü başat bir gerçeklik haline geldi. Şimdi söz konusu açlık grevi direnişleri bütün bunların bir sonucu, toplamı, öncünün yeni bir tarzda eyleme geçmesi oldu. İşte bu durumda güçlü kitle eylemlerinin gelişmesi gerekiyor. Bir miras

var, bilinç var, tecrübe oluşmuş; diğer yandan çelişki ve çatışmalar böyle bir eylemliliği kesinlikle gerekli kılıyor.

Toplumsal hareketin gelişmesi için zemin uygun, ortam elverişli

Diğer taraftan MHP'ye yaslanmış, onunla bütünleşmiş bir AKP çizgisi ortaya çıktı. Gerçekten de 12 Mart ve 12 Eylül darbelerinin gerçekleştirmek istediği faşist diktatörlüğü Erdoğan-Bahçeli ikilisi kurdular. Tayyip Erdoğan kışkırttığı böyle bir diktatörlük ortaya çıkartıldı ki, şimdi bu diktatörlük toplumdan koptu. İşte en ağır katliamları, baskı ve terörü uyguluyor. Dışta ise tecrit olmuş, en yakın müttefikleriyle kavgalı halde. Yani faşist terör ve baskıya dayalı olarak ayakta kalıyor. İçerde hem toplumdan kopmuş, bir avuç parayla, şovenizmle hareketle geçirdiği serseri kitleler dışında Türkiye ve Kürdistan toplumundan kopmuş, halklardan kopmuş. Bir de dünyadan, bölgeden kopmuş. Saddam gibi bir faşist diktatörlük haline gelmiş. Dünyada ve bölgede örnekleri var. Böyle iktidarlar ortaya çıktı mı, toplumsal hareketlerin ve anti-faşist direnişin gelişmesi için elverişli zemin var demektir. Bu anlamda toplumsal hareketin gelişmesi için zemin uygun, koşullar var, ortam elverişli, öncü tecrübe de var.

O halde biraz daha doğru ve yaratıcı yöntemlerle yaklaşılsa, parçalı ve zayıf kalmıyaz. Önder Apo, burada önemi daha çok devrimci-demokratik siyasete veriyor. "Demokratik siyaset gerçekten de katalizör rolünü oynarsa parça parça olan her şeyi birleştirir, toplumu harekete

geçirebilirse büyük toplumsal hareket doğar" diyor. Böyle olmasını istiyor. Fakat işte bu noktada zorluk var. **Birincisi;** demokratik siyaset bu denli bir örgütlülüğü gösteremiyor. **İkincisi** ve daha önemlisi; faşist diktatörlük bu konuda çok örgütlü ve bilinçli. Deyim yerindeyse aman vermiyor. İmralı'da nasıl bir işkence ve tecrit sistemi uyguladığı açık; hiç kanun ve kural tanımıyor. Aynı baskı ve terör sistemini, keyfi diktatörlük yöntemlerini toplum üzerinde de uyguluyor. Aslında biraz da bilinçlendi.

Bu kitlesel eylemliliklerin zamanı ve zemini oldu ama bunlar iyi değerlendirilemedi. Örneğin; 2013'de değerlendirilemedi. 2013 Newroz'u'ndaki ateşkes ardından böyle bir zemin çok elverişli hale geldi ve iki ay geçmeden Gezi'de, Taksim'de örneğini ortaya çıkardı. Bir patlamaya dönüşmek üzere bir kıvılcım ortaya çıktı. Belli bir gelişme oldu ama iyi görülemedi, örgütlenip sahiplenilemedi. AKP diktatörlüğü ise tehlikeyi çok daha iyi gördü ve acımasızca ezdi. Ondan bu yana da özel savaşı çok yönlü

kinliği, yaratıcılığı, ustalığı, örgütlülüğü göstermek gerekiyor. Evet, sivil eylem yapmak, açık siyaset yürütmek gerekli ama eğitim ve örgütlenme yaparken de biraz dikkatli olmak, belli bir gizlilikle yapmak, hazırlık yapmak gerekiyor. Öyle hazırlık yapmadan ve iyi yönetilmeden bu işler yürütülüyor. Bir yönetim ustalığına ihtiyaç var. İşte demokratik siyasetin rolü, önemi burada ortaya çıkıyor. Katalizör olması lazım. Bu yönetimin toplumu böyle bir eyleme çekecek örgütlü öncülüğü göstermesi lazım. Örgütlü yapıyı ortaya çıkartması gerekli. Ancak o yapabilir. Faşizmin bu saldırılarını da, oyunlarını da boşa çıkarıp kırarak kitle etkinliğine yol açabilir.

Önder Apo işte bunu önemsiyor ve bu temelde çağrı yapıyor. Belli ki burada zayıf kalındı. Dikkat edilirse eylemde sınırlı ve parçalı kalıyoruz. Kasım ayından bu yana "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirilim" direniş hamlesi temelinde dört parça Kürdistan'da ve yurtdışında

ve çok derinlikli uyguluyor. Öyle ki, böyle bir toplumsal hareket gelişmesin diye düşünce olarak, maddi olarak, korku baskı olarak hiç kimsenin uygulamadığı kadar özel savaş sistemini bu Tayyip Erdoğan yönetimi uyguluyor, derinleştiriyor. İnsanları alıklaştırmaktan satın almaya kadar, zindanları doldurmaya kadar her şeyi yapıyor. Bir de bunu alenen yapıyor. Kendisi için "beka sorunu" demiş, öyle yürütüyor. Dikkat edilirse son açlık grevleri dönemlerinde bile, açlık grevinde olan tutsakların analarından üç kişi bir araya geldiğinde korkuyla üzerlerine saldırdı. Nasıl vahşice saldırıyorlardı! Yani onlar şoven, halk düşmanı, kadın düşmanı oldukları için öyle yapıyorlar; bu söylenebilir ve doğrudur da. Ama sadece öyle değerlendirsek, bu yetersiz kalır. Bir de oradan duydukları korku vardı. "Bugün üç kişi bir araya gelirse yarın 30 kişiye dönüşebilir, sonra 300 kişi olur ve birleşirlerse beni yıkarlar" diye korkuyor. İşte diktatörlükler nasıl yıkılmış diye Sudan'a bakıyor, Mısır'a bakıyor, Asya'ya, Amerika'ya bakıyor ve kendisi de korkuyor. Dolayısıyla bu tür eylemleri engellemek için baskı ve terörü çok örgütlü ve planlı bir biçimde uyguluyor. MIT bu bakımdan çok usta, Türk kontrgerillası çok usta, Tayyip Erdoğan'ın ve Devlet Bahçeli'nin özel kontrgerilla örgütleri var. Belli bir tecrübe birikimi temelinde tarihsel olarak bunu yaratmışlar. Hepsini birlikte harekete geçiriyorlar ve büyük kitle eylemini engellemeye çalışıyorlar. Zorluk, sorun biraz burada ortaya çıkıyor.

İşte bu gerçeği görüp, bu faşist özel savaş yöntemlerini kırarak et-

yoğun bir kitlesel eylemlilik var. Eylemler hiç de az değil fakat dönemin eylemleri değil. Mesela; açlık grevlerini kalıcı siyasi sonuca götürecek büyük ve ortak eylemliliğe dönüşmedi. Mutlaka onun bulunması gerekiyor. Öyle bir eylemliliğin geliştirilmesi lazım. Bu konuda yaratıcı olmak gerekli. Birçok yöntemi birlikte denemek, açık ve yaratıcı olmak lazım. Hangisi geliyorsa onu yapmak gerekli. Yoksa öyle hazır bir reçete yok. Şu olsun denemiyor, öyle bir durum yok. Bu pratikten çıkacak. O halde çok yönlü eylemlilik içinde olacağız, her yöntem denenecek, hangisi gelişme sağlıyorsa oraya yüklenilecek. İşte yönetime ustalığı burada önem taşıyor, öncülük dediğimiz nokta burası. İşte Önder Apo böyle bir eylemlilik arıyor, böyle bir demokratik siyasi duruşa çağırısı var.

Önder Apo'nun demokratik çözüm arayışını doğru anlamak lazım

-Önderliğin 26 yıldır, ısrarla sürdürdüğü çözüm girişimleri TC faşizmi tarafından boşa çıkartılarak, çözümsüzlük dayatılmış ve savaş derinleştirilmiştir. Önderlik, 2 Mayıs İmralı görüşmesinde de "2013 Newroz Bildirgesi'nde belirttiğimiz ifade tarzının daha da derinleştirilerek ve netleştirilerek sürdürme kararlılığını" ifade etmiştir. "İmralı duruşu" olarak tanımlanan direnişçilik ve kararlılık ne demektir? Özgürlük Hareketi kadro ve sempatanları İmralı duruşundan ne anlamaları gerekir?

Duran Kalkan: 26 yıldır Önder Apo'nun tutumunu, demokratik çözüm arayışını doğru anlamak lazım. 1993 Newroz'u'na ateşkesle girilen süreci doğru değerlendirmeliyiz, doğru anlamalıyız. Hatalı ve yetersiz yaklaşımlar olmamalı. Şunu söyleyebilirim: Önder Apo 1982 baharında Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi kurulurken, Dev-Yol temsilcisi olan Taner Akçam'ın böyle zayıf, cıvık yaklaşımlarını görünce uyarıyordu. Ben şahidim, önümde şunu söyledi: "Bakın, ben bu sorunu sizin generallerinizle de çözerim, bunu bilirsiniz fakat benim tercihim Türkiye devrimcileriyle, emekçileriyle, halklarıyla çözmektir, yoksa çözemez sanmayın" dedi. İşte, Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi'ni sorunu Türkiye halklarıyla, devrimci-demokratik güçleriyle birlikte, ittifak içinde çözmek için geliştirdi. Buna hep açık oldu. Hep böyle bir çaba içerisinde oldu.

Buradan yeterli sonuç alamayınca, 1993 Mart ayında ateşkesle birlikte generallerle çözüm arayışına girdi. TC yönetimiyle çözüm arayışına girdi. Bu 26 yıllık durumu böyle anlamak lazım. Onu yalnız başına, tek ele almamak gerekiyor. 'Önder Apo gerçeği bu 26 yıllık gerçekliktir ve sadece devlet yönetimiyle çözüm arıyor' dememek gerekir. Bu konuda da, Bekaa Vadisi'nde ikinci basın toplantısında, bir gazetecinin, "Türkiye'ye dönmeyi düşünüyör musunuz?" diye sorması üzerine Önder Apo da şunu söyledi: "Benim Türkiye'ye dönme gibi bir sorunum yok, Türkiye'yi dönüştürmekle uğraşma sorunum var. Benim esas misyonum o, Türkiye'yi demokratik dönüşüme uğratmakla uğraşıyorum." Böylece, 26 yıllık esas çabasının, devleti biraz demokrasiye duyarlı kılarak toplumda ve devlet yapısında değişime-dönüşüme yol açmak olduğunu ifade etti. Demek ki bunun için çalışıyor. Bu gerçekliği görmemiz, anlamamız gereklidir.

Belirttiğim gibi bu, Önder Apo'nun tercihi değildi, bir zorunluluk olarak ortaya çıktı. Böyle bir zorunluluk içerisinde de şunu hiçbir zaman öngörmedi: Mevcut devlet yönetiminin çizgisinde bir anlaşmaya, çözüme varalım, Kürt çözümü olsun! Bunu fazla gerçekleştirmedi. Böyle bir şeye hiçbir zaman yönelmedi. Bazıları, örneğin dışardayken Altan kardeşler 'böyle olabilir' diye eleştirdiler, endişe belirttiler. Biz o zaman da 'bu görüş yanlıştır' diye belirttik. Bir; PKK'nin böyle bir yaklaşımı yoktur. PKK'nin faşist Türkiye'yle komşu bir Kürdistan yaratma anlayışı yoktur. Ne böyle bir zihniyeti var ne de böyle bir stratejisi var. İki; objektivite buna elvermiyor, somut durumda bu olmaz dedik. Faşist Türkiye'yle bir Kürt sorunu çözümü olmaz. Eğer Kürtler özgür olacaklarsa, bu Türkiye'nin demokratik olması kaydıyla olabilir. Türkiye demokratik olacaksa, ancak Kürtleri, Kürdistan'ı özgür kılarak olabilir. Faşist Türkiye'ye soykırıma uğrayan Kürdistan denk düşer. Köle Kürdistan faşist Türkiye'yi doğurur. İşin diyalektiği, somut durum, işin özü budur. Bu gerçeği doğru anlamak ve görmek gereklidir.

Önder Apo'nun bu yönlü çabalarının esası budur. 26 yıldır devletle görüşmelerin temel amacı, devleti demokrasiye biraz daha duyarlı kılmak, biraz daha bu faşist terörü sınırlandırarak

toplumda demokratik bilincin ve siyasetin gelişmesine yol açmak, bu temelde bir toplumsal hareket ortaya çıkartmak ve demokratik toplum geliştirmektir. Dikkat edilirse öyle, 'görüşeceğiz, oturacağız, çözeceğiz, bitecek' demiyor. İlgili çevrelerle yaptığı görüşmelerde bazı şeyler koyuyorsa, bunların hepsi ortaya çıkartmak istediği toplumsal hareketin önünün açılması içindir. Oradan topluma çağrı yapıyor, demokratik siyaseti geliştiriyor. HDP böyle doğdu. Demokratik siyasetin önu böyle açıldı. Her zaman buna çağrı yaptı ve sorumluluğu topluma yükledi. En son 2 Mayıs tarihli görüşmede de açıkça, "İlgili bütün çevreleri muhatap alıyorum; devleti yönetenler de, partiler de buna dahil ama en az onlar kadar, hatta onlardan daha fazla devrimci-demokratik güçler, halklar, kadın ve gençlik örgütleri, toplumsal kesimler benim muhatabımdır. Çözüm gerçeğine sahip çıkacaksınız, siz de özne olacaksınız, işin içine gireceksiniz, kendi çözümünüzü

Aşırı bir devletleşme var. Her kişi kendi içinde bir devlet olmuş, bir devletçik haline gelmiş. Her şeyi devletten bekliyor. Her şey devletten isteniyor, "Sorunlarımızı devlet çözsün" deniyor. Oysa ki sorunları devlet yaratıyor. Peki niye çözsün? Devlet sorun yaratıyor, onu sen çözeceksin. Eğer özgür yaşamak istiyorsan, demokratik bir ortama ulaşmak istiyorsan, kendini çözüm gücü olarak göreceksin. Çözümü üretecek bilinci, örgütlülüğü, eylemliliği ortaya çıkartacaksın. Bunun gerektirdiği sorumluluğu, anlayışı, cesareti, fedakârlığı göstereceksin.

kendiniz yaratacaksınız, biz böyle yapmanız için size ortam yaratıyoruz" dedi.

"Kendini çare yapacaksın, ne istersen kendinde bulacaksın"

Şimdi esas olarak bu görünmüyor, bu anlaşılıyor, buraya sahip çıkılmıyor. Bunu eleştirmemiz lazım. Aynı zamanda bir özeleştirme de vermemiz gereklidir. Yapamamak bizim açımızdan da bir özeleştirme gerektiriyor. Açık ki şu beklenti yanlış oluyor: 'Devletle müzakere edilecek, çözüm üretilecek, ondan sonra da mevcut devlet yapısı bize haklarımızı verecek, bu devlet var olacak, biz de özgür ve demokratik olacağız' demek büyük bir yanlış ve yanılgıdır. Belli ki böyle olmayacaktır. Ama insanlar bunu bekliyor, bunu kolay görüyor. Daha önce de belirttim; böyle beklentili bir yaklaşım çok fazla var. İnsanlık kendi gerçeğine sahip çıkmaktan, kendi geleceğine karşı sorumluluk duymaktan uzak kılınmış. İktidarcı ve devletçi sis-

tem, özellikle son yüzyılların ulus-devlet sistemi insanların ruhunu, zihnini, anlayışını, davranışlarını bu biçimde şekillendirmiş. Aşırı bir devletleşme var. Her kişi kendi içinde bir devlet olmuş, bir devletçik haline gelmiş. Her şeyi devletten bekliyor. Her şey devletten isteniyor, "Sorunlarımızı devlet çözsün" deniyor. Oysa ki sorunları devlet yaratıyor. Peki niye çözsün? Devlet sorun yaratıyor, onu sen çözeceksin. Eğer özgür yaşamak istiyorsan, demokratik bir ortama ulaşmak istiyorsan, kendini çözüm gücü olarak göreceksin. Çözümü üretecek bilinci, örgütlülüğü, eylemliliği ortaya çıkartacaksın. Bunun gerektirdiği sorumluluğu, anlayışı, cesareti, fedakârlığı göstereceksin.

Şimdi böyle bir toplumsal bilinç geliştirmeye ihtiyaç var. Toplumu bu yönlü eğitmeye, yönlendirmeye kesinlikle ihtiyaç var. Devrimci-demokratik öncülüğün bunu yapması lazım. Demokratik siyasetin esas olarak kendisini bu biçimde kurumsallaştırması, örgütlü kılması, toplumsallaştırması gerekli. Yoksa bir kurtarıcı arayan pozisyona getirmemesi lazım. Başkalarından kurtuluş beklemek yanlış. Bir kurtarıcı yaratma yaklaşımı yanlış. Hiç kimse ne kendisini bir kurtarıcı olarak görmeli, ne başkasını kurtarıcı göstermeli, ne de bir yerden kurtarıcı beklemeli. Bunlar zaten gerçekte yoktur ve olmaz. Aslında çare kendisidir, kurtarıcı kendisidir, çözümü kendisinde bulacaktır. Önder Apo, "Kendini çare yapacaksın, ne istersen kendinde bulacaksın" dedi. Her birey ve toplum için bu geçerlidir. Demokratik toplumun ve özgür bireyin doğru duruş tarzı kesinlikle budur. Bu bakımdan, Önder Apo'nun tüm bu görüşmelerle ortaya çıkartmaya çalıştığı gerçeklik budur. Yani kişilik devrimi yaratmaya çalışıyor, zihniyet ve vicdan devrimi oluşturmaya çalışıyor. Toplumda demokratik değişim ve dönüşüm yaratmak istiyor. Böylece toplumu bir özne, örgütlü bir güç, bir irade haline getirmek, demokratik toplumu var etmek istiyor ki, devleti sınırlandırabilsin. Devlet artı demokrasi duruşu ortaya çıkabilin.

Devletle görüşmeleri işte böyle bir demokrasi hareketini yaratmak, demokratik toplumun gelişiminin önünü açmak içindir. Oysa o görüşmeleri, "İşte devletle Önder Apo çözüm çıkartacak, bizi kurtaracak" biçiminde sanan yaklaşımlar ve beklentiler görülüyor. Bu beklenti yanlış, Önder Apo'nun görüşmelerini öyle ele almak kesinlikle yanlıştır. Doğrusu; bu görüşmelerin demokratik toplum örgütlülüğü ve eylemliliği için ön açıcı, zemin ve imkân yaratıcı bir çaba olarak görülmesidir. Böyle görülür ve ona göre bir toplumsal örgütlülük ve eylemlilik yaratılırsa, işte o zaman Önder Apo'nun çabalarına doğru katılım ve yeterli cevap verme gerçekleşebilir.

Bunun dışındaki yaklaşımlar kesinlikle doğru değil, anlamlı da değildir. Tersine bu tür beklentileri ve böyle yaklaşımları Önder Apo eleştiriyor, "Siz anlamadınız, yanlış yaklaşıyorsunuz" diyor. "Yaratmışım, büyük çabalarla, emeklerle, ustalıklarla ortaya çıkarttığım imkânları-fırsatları göremediniz, görmiyorsunuz, doğru ve yaratıcı bir tarzla, üslupla örgüt ve eyleme dönüştüremediniz, demokratik toplum eğitimini ve örgütlülüğünü geliştiremiyorsunuz" diye eleştiriyor. Bizleri de eleştiriyor. Demokratik siyaseti de, dışımızdaki tüm güçleri de eleştiriyor. Bu eleştiriler son derece yerinde, doğru ve haklı eleştirilerdir. Bizim için bir özeleştirme gereğidir. Özeleştirilme yaklaşımı önce doğru anlamalıyız, onunla birlikte de tabii doğru anladığımız kadar yaratıcı yöntemlerle başarılı ve yeterli bir biçimde pratikleşmeliyiz. Önder Apo'nun çabalarından kesinlikle bunu anlamak lazım.

-Önderlik 7 maddelik belgeyi deklare ederken, TC dahil, "Tüm çevrelerden nasıl bir karşılık verileceğini 30-40 gün sonra anlarsınız" diyerek, belirli bir tarih de vermiştir. Türkiye cephesinde yapılan tartışmaların düzeyini yeterli görüyor musunuz? Ayrıca neler yapılmalıdır?

Verilen 30-40 günlük sürenin niçin verildiği, neye dayandığı, ne anlama geldiği az çok biliniyor, anlaşılıyor. Zaten böyle bir süreçte 200 güne ulaşan Büyük Açlık Grevi'nin yapılması da, "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgüleştirilelim" direniş hamlesinin gelişimi de içinde bulunduğumuz politik süreçle bağlantılıydı. İşte en genel planda Ortadoğu'daki savaş, Suriye ve Türkiye'de odaklanan mücadele, Türkiye'de faşist diktatörlüğün kendini kurumsallaştırma çabaları; yerel seçim süreci, benzeri durumlar, böyle bir demokratik eylemliliği gerekli kıldı. Dolayısıyla bu tür bir eylemlilik içerisinde de girildi ve belli bir sonuç ortaya çıktı. Ama sonuç tam netleşmedi. Aslında 31 Mart seçimleriyle net sonuç ortaya çıkacaktı. Bütün mücadelelerin hangi siyasi sonucu yaratıp kalıcılaştırdığı seçim sonuçlarında görülecekti. Ama sonuçlar tam öyle olmadı. Biraz yetersiz kaldı. Önemli bir sonuç ortaya çıktı ama daha ileri düzeyde bir sonuç ortaya çıkabilirdi. AKP-MHP faşizmi daha fazla yenilgiye uğratılabildi. Öyle olmadı, bu anlamda muhalefetin ve demokratik güçlerin tutumları biraz zayıf ve yetersiz kaldı.

Önder Apo'nun demokratik müzakere anlayışında herkesi katmak esastır

Diğer yandan, AKP-MHP ise bu konuda oldukça ustalar. 7 Haziran 2015 seçimlerinden sonra, bu tür durumlarda nasıl hareket etmeleri gerektiği konusunda önemli bir tecrübe yaşadılar. 31 Mart yerel seçimleri sonrasında da böyle bir tutum içerisinde, bir arayışa girdiler. Sonuçları muğlaklaştırdılar, İstanbul seçimlerini iptal ettirdiler. Dolayısıyla süreç tamamlanmadı. İstanbul seçimi biçiminde devam etti. İşte 23 Haziran'da yeni bir seçime karar verildi.

Önder Apo'nun da işaret ettiği zaman böyle bir zaman oluyor. Durum netleşecek. Bütün mücadeleler İstanbul seçimleriyle de birleşecek ve oradan bir sonuç çıkacak.

Belli ki bunun nasıl olacağını açığa çıkartacak birçok şey var. Bu konuda seçimler bir mücadeledir, Önder Apo'nun görüşmeleri ve çabaları bir mücadeledir. Kitle eylemlilikleri, yürüttüğümüz hamle bir mücadeledir, çeşitli dış güçlerin çabaları bir mücadeledir. Yani çok yönlü bir siyasi mücadele yaşanıyor. Öyle tek boyutlu değil. Hepsini yeni bir siyasi sonuca yol açacak mı, açmayacak mı, o görülecek. Bunların sadece biri olmuyor; tek yönlü bir mücadele yok, çok yönlü bir mücadele var. Hepsini birleşip yeni bir siyasi durum ortaya çıkaracak mı, çıkarmayacak mı? Beklenen bu. Aslında bu bakımdan 23 Haziran İstanbul seçimleri önem taşıyor. Bir belediye seçimi olmaktan öteye bir siyasi yönetim seçimine dönüşüyor. Bir İstanbul seçimi olmaktan çıkıyor, genel bir Türkiye seçimine dönüşüyor. Aslında İstanbul seçiminde netleşmemiş olan durum, Türkiye seçiminin sonucu olarak orda netleşecek. Bütün çabalar da oradan yeni bir siyasi açılım olsun yönündedir. Demokratik siyasetin önu açılış, demokratik siyaset daha etkili hale gelsin yönündedir.

İşte Önder Apo da, "Görüşmelerin ne olacağı, nereye varacağı, nasıl bir sürecin gelişeceği buna bağlı" diyor.

Demokratik siyasetin önünün açılıp açılmamasına bağlı. Açılması yönünde işte açlık grevinin sonuçlarını değerlendirildi, görüşmeleri değerlendiriyor. Bu temelde önemli bir tartışma da oluyor. Zaten ilk sorularda da ifade ettik, görüşmelerde 7 maddelik bir deklarasyonu yayınlamayı gerekli görmüş olmaları, bunu güçlendirici tutum takınarak açıklamalar yapmaları hep bu amaçladır. Böyle bir mücadeleyi ifade ediyor. Dikkat edilirse kimseye, "Ben görüşüyorum, ilişki kurdum, yakında sizin önünüze şunu koyacağım, sorunları çözeceğim" demedi. 7 maddelik çözümün anahtarı olan ilkeleri sıraladı. Görüşme hakkını bunu tüm kamuoyuna sunma temelinde değerlendirdi ve herkese sundu, "Tartışın" dedi. Önder Apo'nun demokratik müzakere anlayışı bu. Herkesi katıyor. 'Çözüm mü arıyorsunuz, sıkıştınız mı, baskı altında mısınız, aç mısınız, işsiz misiniz, işte çözümün anahtarı bu ilkelere; buyurun tartışın, anlayın, bilinçlenin, örgütlenin, birlikte eyleme kalkın, kendi sorunlarınızı kendiniz çözersiniz' dedi. Onun önünü açtı. Onun için de herkese tartışması için ön açıcı materyal sundu. Bunu takip de ediyor. Avukatlardan, herkesi katan böyle bir tartışma sürecinin geliştirilmesine katkı sunmalarını istiyor. O konularda bilgi alıyor, onu önemsiyor; "Siz de buna katılım gösterin, destek verin" diyor. Dikkat edilirse, avukatlar görüşmelerin sonuçlarını uygun bir biçimde düzenliyorlar ve böyle bir tartışma süreci gelişsin ve herkes katılsın, dolayısıyla bu faşist zihniyet ve siyasetin gerilediği demokratik siyasi sürecin, demokratik siyasetin önünün açıldığı yeni bir süreç gelişsin diye kamuoyu ile paylaşıyorlar.

Şimdi bu yönlü tartışmalar yeterli mi, değil mi? Kuşkusuz yeterli değil. Yeterli olsa hızlı gelişme olurdu. Yanlış anlamalar oldu, tek yanlı değerlendirmeler oldu, yaklaşımlar oldu. Özellikle başlangıçta Türkiye'de bazı çevreler bu durumu İstanbul seçimlerine çok fazla bağladılar. Oysa Önderlik, avukat görüşmelerinde bize yansıyan bilgilerden görüyoruz, anlıyoruz ki hiç gündem bile yapmıyor, tartışmıyor bile. Ama örneğin CHP hemen telaşa girdi. Acaba AKP ile anlaşma mı oluyor diye. AKP hemen telaşa girdi, basın üzerinden seçimlerde Kürt oylarını etkilemeye çalışıyoruz biçiminde yansıtmaya çaba harcadılar. Birçok çevre böyle tartıştı ama bütün bunların yanlış olduğu, gerçeği yansıtmadığı, Önder Apo'nun duruşunun ve Kürt sorununun çözümünün İstanbul seçiminden de, yerel yönetimlerden de çok öte bir durum olduğu, hatta Türkiye'de kimin yönetim olacağından da öteye bir zihniyet ve siyaset değişimini gerektirdiği net bir biçimde görüldü. Mevcut yaklaşımların son derece dar, çıkarıcı, hesapçı yaklaşımlar olduğu ortaya çıktı. İşte böylesi yaklaşımlar görüldü. Ancak onlar giderek daha fazla aşıldı. Şimdi yeni gelişme bu yönlü iyidir. Hala aynı anlayışı sürdürmeye çalışanlar var ama bu önemli ölçüde kırıldı, aşıldı. Gerçekler biraz daha iyi görülür, anlaşılır ve ifade edilir hale geldi. Tabii daha fazla olması gerekir.

Diğer yandan dış tepkiler önemliydi. Özellikle dış alandan, uluslararası alandan olumlu tepkiler geldi. Duyarlı herkes tepki verdi ve bütün tepkiler olumluydu. Birçok tanınmış insan, aydın, yazar; ödül almış, toplumların iradesi haline gelmiş kişilikler ya da çevreler Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşmasını istedi. Türkiye yönetimine bu tür çağrılarda bulundular. Bunlar oldukça önemliydi. Hatta bu durum devlet siyasetlerinden, partilerinden, devlet yönetimlerinden geldi. Bazı hükümetler resmen bu

yönlü açıklamalar yaptılar. Bunlar önemli. Yeterli değil ama önemli.

Türkiye'de de bazı çevrelerde bu yönlü bir tartışma var. Devrimci-demokratik güçlerin önemli bir kesimi bunu doğru anladılar, bir sahiplenme var. Fakat çözümün anahtarı Türkiye. Daha derin ve kapsamlı tartışması gereken yer Türkiye. Ama Türkiye'nin tartışma ortamı tutuktur. Türkiye'deki hâkim zihniyet ve siyaset hala bu durumu anlama ve tartışma konusunda yetersiz, dar, buna hala kapalı. Bu da şoven zihniyet ve siyasetin bir yansıması oluyor, bir etkisi oluyor. Bunu görmemiz lazım. Sınırlıdır, çok daha yaygın tartışılması gerekiyor. Aslında tartışılabilir de, Türkiye'nin böyle bir ortamı var. Benimse, anlasa, özümse, sahip çıksa, etkili tartışma bir anda ortamı değiştirecek bir durum yaratabilir. Ama tartışmada bir zayıflık var. Bu noktada basının tümünden AKP tarafından kontrol ediliyor olması önemli bir etken.

Diğer yandan özel savaş merkezi çalışıyor. Bakın, hemen Xakûrkê'ye saldırdılar, dış gelişmeleri öne çıkardılar. İşgal saldırıları başlatarak gündemi değiştirmeye çalıştılar ki, insanlar onu tartışmasın, başka şey tartışsınlar. Önder Apo'nun gündemini tartışmasınlar, dolayısıyla kendi sorunlarını, demokratik çözüm arayışlarını tartışıp öyle bir süreç girmesinler. Bunların hepsi gündem saptırmadır. Özel savaş basını çok kötü bir rol oynuyor. Zaten onun için AKP hepsini ele geçirdi. Bu konuda özel savaş merkezi, Tayyip Erdoğan gerçekten de önceden gördü, usta bir yönetimi var. Bunu kabul etmemiz lazım, ifade etmemiz de gerekli. Bu konularda ustalar, ustalık döneminde Tayyip Erdoğan bunu iyi yapıyor. Dikkat edilirse gündemi hemen değiştiriyor. Bu bakımdan Türkiye'deki tartışma ortamı çok dardır. Çok daha etkili ve yaygın olabildi.

Herkes asgari müşterek demokraside ortaklaştırılmalı

Bu tür çevrelere, biraz demokrasiye açık olanlara şunu sormak isterim: Peki, faşizmden nasıl kurtulacaklar? Türkiye'de demokratikleşme nasıl gelişecek? Kürtlerle ilişkilerini nasıl düzenleyecekler? Kürtler artık bırakmazlar; çünkü bilinçlendiler ve örgütlendiler. Buradan daha geriye gitmezler. Başûr'da Kürdistan kurulmuş, Tayyip Erdoğan da "Kürdistan var" dedi. Rojava'da da Kürdistan kuruldu. Bunun Rojhilat'ı da var, Bakur'u da var; artık yok edemezler. O halde, Kürtlerle ilişkileri nasıl çözecekler? Bu aydınlar, yazarlar, sanatçılar, demokrasiye açık olan çevreler biraz daha iyi düşünmeliler, biraz daha açık olmalılar, daha cesur ve örgütlü davranmalılar.

Demokratik siyaset de gerçekten buna öncülük etmeli, herkese rol vermeli, misyon vermeli. Biraz cesaretlendirmek gerekiyor. Ön açmak gerekiyor. Böyle eleştirip bastırmak doğru olmadığı gibi, 'işe yaramaz' deyip uzakta tutmak da doğru değil. İnsanlara çekici olmak lazım, toparlayıcı olmak gerekli, onları harekete geçirmek lazım. Herkes bizim gibi olmayabilir, istediğimiz gibi olmaz. Ama bazı yayın organları, "Asgari müşteregimiz demokrasidir" diyorlar. Evet, herkesin demokratikleşmeye katılması ve hizmet etmesi yönünde bir ortaklığa çekilmesi lazım. Bu konuda bir yetersizlik vardır. Türkiye'deki tartışma yetersiz.

Kürtler de 'tam doğru ve yeterli anladık' dememelidirler. Pratikte daha etkili, Önder Apo'nun öngördüğü düzeyde bir eylemlilik yaratabilirler. Dikkat edilirse öyle bir eylemlilik gelişmiyor. Bu açıdan

biz de özelleştire veriyoruz. Kürt toplumu, kadını, genci özelleştirel yaklaşmalı. Yetersizliklerimiz var. Mevcut durumu güçlü, yaratıcı, eylemci karşılayamıyoruz. Bunu iyi görmeliyiz. Ama gerçekten Türkiye ortamının tartışmaları yetersiz ve dardır. Çok daha etkili olması gerekiyor, çok daha yaygın olmalıydı. Bunu bir fırsat bilerek mevcut faşist zihniyet ve siyasete herkes karşı çıkmalı. Çözüm üretilmesini istemeli, sorumluluk duymalı, öne atılmalı, biraz fedakârlık göstermeli, cesaretlili olmalıdır. Bu anlamda Türkiye'deki durumun dar-

Biraz demokrasiye açık olanlara şunu sormak isterim: Peki, faşizmden nasıl kurtulacaklar?

Türkiye'de demokratikleşme nasıl gelişecek? Kürtlerle ilişkilerini nasıl düzenleyecekler? Kürtler artık bırakmazlar; çünkü bilinçlendiler ve örgütlendiler. Buradan daha geriye gitmezler. Başûr'da Kürdistan kurulmuş, Tayyip Erdoğan da "Kürdistan var" dedi. Rojava'da da Kürdistan kuruldu. Bunun Rojhilat'ı da var, Bakur'u da var; artık yok edemezler. O halde, Kürtlerle ilişkileri nasıl çözecekler? Bu aydınlar, yazarlar, sanatçılar, demokrasiye açık olan çevreler biraz daha iyi düşünmeliler, biraz daha açık olmalılar, daha cesur ve örgütlü davranmalılar.

lığını ve yetersizliğini daha çok görmemiz gereklidir.

Şu açıdan söylüyorum: Yani diyebilirler ki niye dünyayı böyle önemli görüyor da Türkiye'yi eksik görüyor? Ama çözümün yeri Türkiye'dir. Eğer dünyanın herhangi bir ülkesi gibi bu konuda rol ve misyon sahibi olsa, elbette Türkiye'deki tartışmalar da yeterli olur. Yani hiç yok değil ama çözümün yeri Türkiye, bütün tartışmaların somutlaşmış çözüm üreteceği yer Türkiye. Demokratikleşecek yer Türkiye. O halde var olanı kat be kat aşması gerekiyor. Kendisini başka yerlerle kıyaslamamalı. Kendi konumunu görmeli, konumunun gerektirdiği demokratik çözümleyiciliği ortaya çıkartmalı. İşte Türkiye aydınlarına, sanatçılarına, siyasetçilerine, gençlik ve kadın örgütlerine bu düşüyor. Böyle bir tutuma ne kadar girilirse, süreç o kadar gelişir. Herkes yeni bir süreçten bahsediyor, olacak mı diye bekliyor. Şöyle diyebilirim onlara: Kendinize bakın! Eğer bir süreç

yaratabiliyorsanız olacak, yaratmıyorsanız olmayacak! Herkes kendinde aramalı, başkasından beklememeli!

Anaların yiğitçe kahramanca direnişi herkese insanlık dersi verdi

-Son olarak; "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesinde öne çıkan açık grevi eylemleri sonuçlandırıldı. Ancak direniş hamlesi devam ediyor. Bu bağlamda neler belirlenir?

Duran Kalkan: Açlık grevleri yoğunlaşmış ölüm orucuna dönüştüğü süreçte ya da 31 Mart seçim sonuçları bu biçimle ortaya çıktıktan itibaren hamlede önemli gelişmeler oldu. Öncesinde de bunun mayaları vardı ama hamlede de yeni adımlar ortaya çıktı. Örneğin; bir tanesi ölüm oruçlarıydı. 30 Nisan'dan itibaren o adım gelişti. Fakat ondan önce de "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım

Avrupa örgütlerinden tatalım devletlere ve çeşitli kişilere kadar çağrılar var. 'Önder Apo'ya Özgürlük İnisiyatifi' geliyor. Tanınmış kişiler, Nobel ödüllü çağrılar yaptılar; şimdi de çok yönlü arayışlar var. Dış saha daha fazla gelişecek, o gözüküyor. Şimdi bütün bunların sonucunda söz konusu görüşmeler oluyor. Hedef faşizmi ağır bir biçimde darbelemek, mümkünse yıkmaktır.

Yerel seçimlerde faşizm yıkılabilir miydi? Evet, 31 Mart'ta yıkılabilirdi. Muhalefet ve demokratik güçler görev ve sorumluluklarının gereğini daha etkili yerine getirselerdi, 31 Mart seçim sonuçları AKP-MHP faşizminin sandığa gömüldüğü bir durum olacaktı. Bu netleşmiştir. Bunun mümkün olduğu 31 Mart seçim sonuçlarıyla ortaya çıkmıştır. 31 Mart'ta AKP-MHP faşizmi yıkılmadı ama yıkılabilirliği görüldü. Yıkılmadıysa bir yetersizlik nedeniyledir. Şimdi o seçim İstanbul'a evrilmiş durumdadır. İstanbul deyip geçmemek lazım. Dikkat ederseniz adaylar İstanbul'da propaganda etmiyor; Karadeniz'e ve Kürdistan'a gidiyorlar, Çukurova'ya ve

varsaymak, öngörmek doğru değildir. Kendisi açısından da böylesi daha hayırlı görülüyor. Bence kendini kurtarmak için biraz aklı olsa çekilip gitmelidir. Yoksa daha fazla ısrar etmesi kendisi açısından da, çevresi açısından da daha ağır sorunlar ve tehlikeli durumlar yaratabilir. Bu net bir biçimde görülüyor.

Fakat esas sonuç seçimden sonra görülecek. Esas çıkacak sonuca göre durum değerlendirilecek. "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" Hamlemiz devam ediyor. Seçim İstanbul'da odaklanınca, yönetimimiz hamleyi, "Faşizmi Yıkılım Türkiye'yi Demokratikleştirelim" sloganıyla İstanbul üzerinde daha da somutlaştırdı. Halkların Birleşik Devrim Hareketi-HBDH, "Faşizmi Yıkacağız, Halklarımızı Kazanacak" sloganıyla eylemliliğini baştan beri yürütüyor. 3 yıldır HBDH'nin temel sloganı, kuruluş sloganı bundan oluşuyor: "Faşizmi Yıkacağız, Halklarımızı Kazanacak!" Bu temelde bütün devrimci-demokratik güçler, Kürt halkı ve demokratik siyaset

ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlemizde yeni çıkışlar vardı. Bir tanesi ve önemlisi gerillanın eylemliliği. Mart'ta, ilkbaharla birlikte gerilla eylemliliği Serhed'den Mêrdîn'e kadar, sınırdan başlamak üzere giderek gelişti ve bazı yerlerde odaklandı. Faşist saldırganlığa ciddi darbeler vuran, faşist baskı ve terörün hesabını soran, intikamını alan bir düzeye ulaştı. Bu önemli bir düzey. Gerilla komutanlığı zaten açıklama yaptı, "Biz hamleyi üstleniyoruz, sahipleniyoruz, bundan sonra biz yürüteceğiz, açık grevleri sona erebilir" dediler. Açlık grevlerinin sona ermesi biçiminde bir çağrı da aslında gerilladan geldi. Açıkça ifade edilmese de, bu ifade ettiğim eylemlilik böyle bir çağrı anlamına geliyordu.

Diğer yandan kitle hareketinde de belli bir kıpırdanma oldu. Avrupa'da, Kürdistan parçalarında daha büyük eylemler oldu. Yeni olan, daha çok önemli kılan 'Beyaz tülbentli analar'ın eylemliliği oldu. O çok önemliydi. Gerçekten de faşizmde vicdan yoktur ama bu vicdansızlığa karşı bile faşist saldırganlığı durduran büyük bir cesaret ve fedakârlık duruşunun sahibi oldular. Bu yiğitçe oldu, kahramanca oldu. Biraz zorlandılar ama Kürt anaları herkese insanlık dersi verdi. Bu gerçeği görmemiz, ifade etmemiz gerekli. Yine dış alanda belli bir etkinlik, hareketlilik var. Özellikle de 2 Mayıs'tan itibaren, görüşme olup da Önder Apo 7 maddelik deklarasyon yayınlayınca dış güçlerin eli daha çok güçlendi. Daha çok önleri açıldı. Oradan tutumlar, çağrılar gelişti. Demokratik

Ege'ye gidiyorlar. Binalı Yıldırım da gitti, Ekrem İmamoğlu da gitti. İstanbul'da belediye başkanı olabilmek için Türkiye'nin her tarafında propaganda yürütüyorlar. Türkiye'deki her kesime dönük propaganda yapıyorlar. Demek ki İstanbul hepsi oluyor. Önemli bir nabız tutma yeri. Dolayısıyla İstanbul seçimi önemli sonuç yaratabilir. Faşizmin darbelemesinden de öte, eğer gerçekten 31 Mart'ı aşan bir tutumu AKP-MHP karşıtı olan bütün muhalefet güçleri gösterirlerse, o zaman AKP-MHP faşizmi İstanbul'da yıkılabilir. 23 Haziran AKP-MHP faşizminin yıkıldığı bir gün haline gelebilir.

Bu bir ihtimaldir. Böyle olmasa bile şunu net görüyoruz: En azından 23 Haziran seçiminde AKP-MHP faşizmi çok ağır bir darbe yiyecektir. Çünkü; oldukça haksız konumdadır. Zaten 31 Mart'ta yenildiler, Ekrem İmamoğlu'nun belediye başkanlığı gasp edildi. Bir kere yenilmiş bir güç daha fazla oy alamaz. Eğer 1 Kasım 2015 seçimi gibi yapmazlarsa; zorla gasp etme, hile olmazsa, biraz demokrasiye yakın bir tutum olursa ya da muhalefet oylara sahip çıkabilirse, açık hileleri önleyebilirse, işte o zaman AKP-MHP İstanbul'da ağır bir darbe yiyecek. Bu darbenin düzeyi faşizmin yıkılması kadar olabilir. Yani oraya kadar gidebilir. Tayyip Erdoğan devrinin sonu gelebilir. Bunu öngörmek lazım. Artık bu 'Devri i Tayyip' bitmeli. Yeter, daha fazla yürütecek durumu kalmadı. Hala onun var olacağını, ayakta kalabileceğini

AKP-MHP faşizminin yıkılması için çaba harcıyor ve mücadele yürütüyor.

Çok açık ki seçim sonuçları bu denli yeni bir siyasetin ortaya çıkartılmasına gebe, bu düzeyde gelişmeler olacak. Ama somut durum ne olacak, bu seçimden sonra görülecek. O nedenle de hemen herkes durumu seçimden sonra değerlendirecek. Biz de değerlendireceğiz. Hamlemizin durumunu seçim sonuçlarına göre değerlendireceğiz ve yeniden yapılandıracağız. 23 Haziran İstanbul seçimlerinden çıkacak sonuçları değerlendirerek, o sonuçlara göre direniş hamlemizin durumunu değerlendireceğiz, onu yeniden biçimlendireceğiz, sürdüreceğiz. Artık ortaya çıkan sonuçlara göre hedeflerimizi, yöntemlerimizi somutlaştıracacağız ama durmayacağız, mücadele sürecek. Açlık grevleri bitti, durduruldu ama mücadele bitmedi, durmadı, devam ediyor. 23 Haziran seçimi ile de bitmeyecek, fakat 23 Haziran seçiminin siyasi sonuçlarına göre değişiklikler ve yenilikler olacak. Dolayısıyla hamleyi Özgür Kürdistan ve Demokratik Ortadoğu çizgisinde sürdüreceğiz. Demokratik Ortadoğu'nun merkezinde de Türkiye'nin demokratikleşmesi yer alacak. O bakımdan tecride ve faşizme karşı 'Özgür Kürdistan, Demokratik Ortadoğu ve Demokratik Türkiye' mücadelesini sürdüreceğiz. Bu nereden, nasıl, hangi yöntemler öne çıkarılarak yapılacak; bunu da 23 Haziran seçim sonuçları belirleyecek.

Türk devletinin soykırım politikalarını tüm Kürdistan'a yaymasını özgürlük güçlerimiz engelleyecektir

Şu anda Başûrê Kurdistan yönetimiyle Türk devleti arasındaki ilişki tamamen Özgürlük Hareketimize karşı bir komplo niteliğindedir. Böyle bir komplocu ilişki biçimi soykırımcı sömürgecilik işgali önündeki engellerin ortadan kaldırılması anlamına geliyor. Kürt Özgürlük Hareketi'nin mücadelesi Başûrê Kurdistan'da da soykırımcı egemenliğin hakim olmasını engelleme direnişidir. Bu direnişe destek verileceğine Başûrê Kurdistan'daki işgalcilere karşı direniş iradesi de kırılmak istenmektedir.

Cemil Bayik

AKP-MHP faşist iktidarı 3-4 yıldır yeni bir politikaya yönelmiştir. Üçüncü Dünya Savaşı koşullarında Ortadoğu'da eski dengeler yıkılıp yeni dengeler kurulurken Türk devleti aktif olarak saldırgan bir politika yürüterek yeni Osmanlılık anlayışıyla bazı toprakları işgal etmek istemektedir. Tabii yayılma derken de esas olarak Kürdistan'ın diğer parçalarını işgal etme, oraları kontrol altına alma ve ilhak etme biçiminde gerçekleştirme hesabı içindedir. Çünkü; Türkiye'nin yayılmasını mevcut koşullarda Bulgaristan-Yunanistan ya da Ermenistan-Gürcistan tarafına yapması söz konusu değildir. Şu anda kendisi açısından en zayıf halka olarak gördüğü Suriye ve Irak üzerinde bu yönlü politika izlemektedir. Ama fırsatını bulursa başta İran ve Azerbaycan'a yönelik olmak üzere kendini yaymak isteyeceğini söylemek yanlış olmayacaktır. Zaten Türkiye'nin gizli ajandasında sadece Ortadoğu'ya değil, İran-Azerbaycan üzeri ta Orta Asya'ya kadar yayılma hedefleri bulunmaktadır. 'Turan' dedikleri hedef de bunu ifade ediyor. Bu açıdan yakın zamanda Efrîn işgali; Rojava'yı, Kuzey Suriye'yi tehdit, yine Başûrê Kurdistan'da birçok üs kurması, en son olarak da Türkiye-Irak-İran üçgenindeki alanlara yönelmesi bu yayılmacı politikasının bir sonucu olmaktadır. Böylelikle kendine göre Lozan Anlaşması sürecinde gerçekleştirmediği Misak-ı Milli'yi, yani Başûrê Kurdistan'ı ve Kuzey Suriye'yi kendi topraklarına katmayı amaçlamaktadır. Zaten zaman zaman Tayyip Erdoğan, 'Lozan bir başarı değildir, başarısızlıktır' diyerek aslında Lozan sürecinde, o dönemde yapamadıklarını şimdi yapmak istediklerini açıkça ortaya koymuştur. Bu herhangi bir kişinin söylediği söz değildir. Bir başbakanın, cumhurbaşkanının söylediği söz olmaktadır. Tabii ki bunların ciddiye alınması gerekmektedir.

Türk devleti de 20. yüzyıl dengelerinin yıkıldığını, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan düzenin dağıldığını gör-

mektedir. 20. yüzyılda değiştiremediği sınırları şimdi değiştirmeyi hedeflemektedir. 20. yüzyılda fırsat bulduğunda nasıl ki Hatay'ı kendisine katmışsa, Kıbrıs'ı işgal etmişse şimdi de fırsat bulduğunda Misak-ı Milli sınırları dedikleri alanları işgal etmeye yönelecektir. Tabii ki burada Misak-ı Milli sınırı derken de doğru anlamak gerekiyor. Misak-ı Milli'nin kabul edildiği Sivas Kongresi'nde Misak-ı Milli sınırları Kürtlerin ve Türklerin ortak vatanıdır, devlet ortaktır. Zaten Lozan'da da bu amaçlarına ulaşmak için Türklerle Kürtlerin kardeş olduğunu söylemişlerdir. Lozan görüşmelerinde tezleri hep böyledir. Kürtler bizim parçamızdır, bu açıdan buraların -Musil-Kerkük vilayetleri denen ve şu anda Başûrê Kurdistan federasyonu alanında olan bölgenin, yine Suriye'nin kuzeyinin- kendilerine ait olduğunu söylemişler ve buraları ısrarla istemişlerdir. Ama şimdi Kürtlerin varlığını tanıyan, Kürtlerle birlikte bir ortak vatanda yaşama iradesi gösteren bir Misak-ı Milli anlayışı yoktur. Bu açıdan Misak-ı Milli demek de doğru değildir. Çünkü o Misak-ı Milli'yi, Kürtlerle Türkler birlikte kararlaştırmışlardı; Kürtlerin varlığı tanınacaktı ve Kürtlere özerklik verilecekti. Ama şu andaki yayılmacılık tamamen Kürtleri yok etme, Kürtleri soykırıma uğratma üzerine kuruludur. Kürdistan'ı Türk uluslaşmasının yayılma alanı haline getirme amacı taşıyan bir anlayışla dillendirilmektedir. Bu yönüyle son yıllarda AKP-MHP ittifakına dayalı Türk devletinin politikalarını kesinlikle yayılmacı politika olarak görmek ve bu çerçevede ele almak gerekiyor.

Türk devletinin işgal saldırıları Başûr'u topraklarına katma amaçlıdır

Başûrê Kurdistan'a yönelik saldırılarını ve işgal harekâtlarını geçmişte de onlarca defa yapılan işgal harekâtlarından farklı görmek gerekiyor. O dönem 20. yüzyıl koşullarıydı. Türkiye'nin siyasal sınırları değiştiğinin mümkün olmadığı, hatta Türkiye'nin ısrarla mevcut Lozan'a dayalı sınırları savunduğu

bir dönemdi. Ama şimdi eski dengeler yıkılırken, Suriye ve Irak'ta bu kadar çatışmalar ve parçalanma durumu olmuşken bundan yararlanıp 20. yüzyılda kendisinin sınırlanması olarak gördüğü bu dengeleri, bu sınırları kaldırıp yayılmak istemektedir. Bu gerçeği sadece Kürtler değil, Araplar, İranlılar da görmelidir; hatta Türki cumhuriyet diyerek hedeflediği Azerbaycanlılar da görmelidir. Tamamen kendi kimliğini, kültürünü dayatan, kendi içinde bütün farklılıkları yok etmek isteyen bir Türk devleti gerçeği vardır. Bu çerçeveden bakıldığında Xakûrkê saldırısı, Lêlikan'a, Şekîf'e yapılan indirmeler ve buralarda Başûrê Kurdistan'daki diğer güçlerle birlikte işgal girişimleri buraları kendi sınırlarına katma saldırısıdır. Bunu yaparken Kürtlerin varlığını tanıması söz konusu değildir. Buraları kendine kattığında Bakurê Kurdistan'daki Kürt'ü soykırıma uğratma politikalarını Başûrê Kurdistan'da işgal ettiği yerlere de uygulayacaktır. Kerkük üzerinde ısrarla durması da bu hedeflerinin bir parçası ve amaca ulaşma enstrümanı olmaktadır. 'Hewlêr Türk şehridir, Tel Afer'de Türkmenler var' demektedir. Bunların hepsi gelecekte işgal edeceği Başûrê Kurdistan'ın demografyasını değiştirme, bütün Kürdistan'da yürüttüğü soykırım politikasını buralara yayma amaçlıdır. Bu nedenle de Türkmenlere yönelik ısrarlı sahiplenme ve buralarda Türkmenleri etkili kılma politikası yürütmektedir. Türkmenlerin göçüne engel olması da bu planının bir parçasıdır. Bakur'da Kürtleri her tarafa dağıtırken Kerkük'te de Türkmenlerin ısrarla kalmasını, oralarda etkin olmasını sağlama politikasını yürütmektedir.

Bu çerçeveden bakıldığında Xakûrkê'yi işgal harekâtı bir bütünün parçasıdır. Efrîn'den İran sınırına kadarki işgal harekâtında temel köprü başlarını tutma saldırısı olmaktadır. Zaten, 'Firat'ın doğusuna da saldıracağım' demektedir. Yine son günlerde Metîna'ya yönelik saldırılarını artırması, hatta bazı yerlerde KDP pêşmergelerini çen-

kilerek Türk ordusunun yerleşmesi kapsamlı bir planın olduğunu gösteriyor. Kuşkusuz burada KDP'nin gafletini, tarihi yanlışısını, günlük politikasını kapsamlıca değerlendirmek gerekmektedir. KDP'nin Kürt toplumu, ulusu, halkı içinde sadece kendisini hakim kılma politikası soykırımcı sömürgeci Türk devletinin işgaline alet olmasını beraberinde getirmiştir. KDP hala Türk devletiyle işbirliğini kendisine muhalif Kürtleri ezme için kullanacağını düşünmektedir. Son 20-30 yılda PKK'ye karşı Türk devletini kullanma politikasını Başûr'da sürdürdüğünü düşünmektedir ya da sanmaktadır. Buralarda güya PKK tasfiye edilecek, Türk devleti de buraları KDP'ye verecek! Böyle tarih bilincinden uzak, mevcut siyasal durumları değerlendirmeyen çok dar ve günlük bir politik yaklaşım sergilenmektedir. KDP'nin gerçekten de çok dar yaklaştığı görülüyor. Bu kadar ufuksuz olmasının, bu kadar kör politika izlemesinin nedeni zihniyetinden kaynaklanıyor. Nasıl ki Efrîn'de ENKS denen gruplar 'burası bizim değilse Türk devletinin olsun, başkalarının olsun' diyerek işgalcilere destek verdilerse şu anda KDP'nin politikaları da benzer olmaktadır. Zaten Efrîn'de bu tutumun gösterilmesi KDP'nin zihniyetinden kaynaklanmaktadır. Düşünülen; Kürt halkı, Kürdistanlılar, Kürt tarihi ve Kürt ulusallığı değil, KDP'nin iktidar ve güç olmasıdır. Böyle olunca da tarihten, toplumdan kopuk, bölgesel ve uluslararası siyasetten kopuk, günlük çıkara dayalı, miyopluk ya da at gözlüğüyle bakma tarzında bir yaklaşım ortaya konulmaktadır. Niye KDP Türkiye'nin buraları işgal etmesine göz yumsun, niye Xakûrkê'nin işgaline göz yumuyor, niye Metîna'dan bazı yerlerden çekiliyor, niye Kürt Özgürlük Hareketi'ne, Türk devletine karşı bulundukları mevzilerden ve alanlardan çıkmasını dayatıyor, bunları gerçekten başka türlü anlatmak, izah etmek mümkün değildir. KDP'nin Türk devletiyle yürüttüğü işbirlikçi politikaları ulusal düzeyde tartışmalıdır.

Türk devletinin işgaline KDP'nin destek vermesi kabul edilemez

Kürt Özgürlük Hareketi olarak her zaman bütün Kürt örgütlerini ulusal çizgiye çekme, geçmişte yanlış yapılsa bile bugün bu yanlışların bırakılması ve ulusal politikaların izlenmesi konusunda hep sorumlu davranmaya çalıştık. Geçmişte çok büyük yanlışlıklar, gafletler, işbirlikçilikler yapılmış olsa bile özellikle Üçüncü Dünya Savaşı'nın sürdüğü Ortadoğu'da eski dengelerin yıkıldığı, yeni dengelerin kurulmak istendiği, Kürtler için imkânların fazlasıyla ortaya çıktığı bir süreçte Kürtlerin geçmişteki yetersizlikleri, eksiklikleri, yanlışlıkları, karşılıklı kavgaları, husumetleri, çekişmeleri, çatışmaları bırakarak ortak davranmaları gerektiğini düşündük ve sorumlu bir yaklaşım içinde olduk. Çünkü önemli olan, geleceği kazanmaktır. Geleceği kazanmak açısından geçmişte yapılan bazı eksiklikler unutulmaz ama bunları sorun yapıp bugün olumlu adımlar atmamak ya da geçmişteki olumsuzluklara dayanarak adım atmamak yanlıştır. Yani geçmişteki olumsuzlukları bugünkü ilişkilerde, ortak tutumda engel yapmak doğru değildir. Ancak KDP bizim bu yaklaşımlarımıza karşı geçmişten bugüne sürdürdüğü işbirlikçiliğinin kapsamı ve derinliği çerçevesindeki bu tutumunu bir türlü bırakmamaktadır. KDP'nin YNK'yle girdiği çatışmalarda Türk devletiyle nasıl işbirliği yaptığı bilinmektedir. Ali Askerî ve birçok arkadaşının katledilmesi var, Doktor Şivan'ın büyük umutlarla, 'Başûr'da bir Kürt hareketi, Kürt örgütü var, gidip orayla ilişki kurayım, oraya dayanayım, Kuzey Kürdistan'da bir özgürlük mücadelesi geliştireyim' gibi çok iyi niyetli, çok saf yaklaşımlarının da Başûrê Kurdistan'da neyle karşılaştığı çok iyi bilinmektedir. Türk devleti istedi diye KDP Doktor Şivan ve arkadaşlarını tasfiye etmiştir. Böylelikle Bakurê Kurdistan'da gelişebilecek bir özgürlük hareketinin önünü almıştır. Doktor Şivan ve arkadaşlarının tasfiye edilmesinin Türk devleti tara-

fından istendiğini KDP'yle ilişkili olan, hatta bugün KDP'nin vakfına destek verdiği bilinen İsmail Beşikçi de söylemektedir. Yine KDP'nin İran İslam Devrimi döneminde Kürdistan Demokrat Partisi'ne karşı nasıl bir tutum izlediğini bütün Kürtler bilmektedir.

Kuşkusuz bunlar kabul edilecek durumlar değildir. Ama artık geleceği düşünmek, bunları tarihin yargılamasına bırakmak doğru olandır. Ortadoğu'da eski dengelerin yıkıldığı, 20. yüzyıl statüsünün dağıldığı, yeni dengelerin ve statülerin kurulacağı bir dönemde Kürtlerin ortak davranması çok çok önemli olmaktadır. Günümüz koşullarında ortak davranılırsa, ortak politikalar yürütülürse geçmişteki eksiklikler ve yanlışlıklar telafi edilir, bunlar unutulur. Bu tarihi dönemde alınan tutumlar öne geçer. Biz böyle yaklaşıyoruz. Ama bizim bu yaklaşımlarımıza doğru bir cevap verilmemektedir. KDP'nin bu işgal saldırısına destek vermesi kabul edilemez. Kabul

kendilerinin çok çok önem verdiği, ne-redeyse kendilerinin ideolojik-siyasi çizgisi haline getirdikleri bağımsızlık referandumu sırasında Türk devletinin tutumu ortada değil miydi? Türk devleti onlara nasıl her zaman yardımcı olmuş? Kerkük krizi ve Irak ordusunun hareketi sırasında bu dönemde Türk devletinin İran'la, Irak'la birlikte hareket ettiği, sınırlarda ortak operasyonlar yaptığı unutuldu mu? Şimdi bu gerçekler ortadayken kalkıp 'Türk devleti her zaman bize yardım etti' demek ve arkasından da Başûrê Kurdistan'ı DAİŞ işgaline karşı koruyan, Hewlêr'i kurtaran PKK'ye de, 'Türk devletini rahatsız etme' demek, hatta böyle bir PKK'nin DAİŞ işgaline göz yuman Türk devleti tarafından ezilmesine, tasfiye edilmesine ortak olan bir yaklaşımda bulunmak gerçekten neyle izah edilir, bilemeyiz. Bu kadar da günlük ve çıkarıcı politika, geçmişi ve geleceği düşünmeyen, geçmişte olanları dikkate almayan bir yaklaşım

Talabani'nin yürüttüğü politikalarla bu farklılık, bu özgünlük ortaya çıkmıştır. YNK'yi de var eden budur. Şimdi YNK tüm bu kendi varlık nedenlerini ve koşullarını yok sayarak günlük politikalar, çıkarlar temelinde kendisini yok edecek, kendisinin varlık nedenini ortadan kaldıracak, politik güç olma nedenlerini ortadan kaldıracak politikalar izliyor. Tabii bu politikalar devam ettirilirse ilerde artık YNK'ye gerek kalmayacaktır. YNK silinecektir.

Şimdi YNK de Türk devletine istihbarat vermektedir

YNK'nin daha etkili olduğu Soran bölgesinin tarihine bakması gerekiyor. Bu tarihte iradeli tutum vardır. Lozan görüşmeleri sırasında Başûrê Kurdistan nereye bağlanmalı tartışmaları yürütülürken Soran bölgesinin tutumu açıktır. 'Biz hiçbir yere bağlanmak istemiyoruz; ne Türkiye'ye ne Irak'a ne de İran'a.

YNK'nin de sorumluluğu vardır. KDP, YNK'nin bu politikalarına dayanarak işbirliğini meşrulaştırmakta ve geliştirmektedir. Bu gerçekliği böyle görmek gerekiyor. Nitekim Irak Cumhurbaşkanı Berhem Salih'in son zamanlarda Türk devletiyle ilişkilerini de bu çerçevede ele almak gerekmektedir. Berhem Salih her ne kadar Özgürlük Hareketiyle ilişki kurmak ve yumuşak mesajlar vermek istese de son zamanlardaki politikası tamamen KDP politikalarının benzeri bir biçimde Türk devletinin Başûrê Kurdistan'daki saldırılarına ortaklık olmaktadır. Onları meşrulaştırmaktadır. Zaten Berhem Salih'in Türkiye'ye gidişinden sonra bu işgal harekâtı gerçekleştirilmiştir. Bu bakımdan Berhem Salih'in de bu işgal harekâtına onay verdiği ya da sessiz kaldığı, bu konuda Türkiye'yle bir uyum içinde olduğu açıktır.

Bu politikalar ne kadar Irak'ın politikalarıyla uyumaktadır; bu irdelenmesi gereken bir konudur. Berhem Salih

Kürtlerin yüz yıldır mücadele verdiği ve ödediği değerlere uygun olmayan, Kürt halkının duygularının, istemlerinin ve taleplerinin tamamen tersine bir politika izlenmektedir. Bu yönüyle aslında Başûrê Kurdistan yönetimiyle Kürt toplumunun istemleri, duyguları tamamen birbirinin zıttı olmaktadır. Başûrê Kurdistan halkının büyük bedeller vererek yürüttüğü özgürlük ve demokrasi mücadelesine ters olmaktadır. Bu bakımdan, toplumla alakası olmayan, Kürt toplumunun çıkarlarından uzak bir yönetim anlayışı söz konusudur. Bir Kürt yönetiminden ve Kürt halkının iradesi olmaktan çok sanki işbirlikçilerin temsilcisi, valisi durumundadırlar. Tarihte buna manda yönetimi diyorlar. Yani Kürt halkının iradesinin bir egemen güce teslim edilmesi, bu sömürgeci gücün egemenliğinde orada bir işbirlikçi yönetim haline gelmesi durumu yaşanmaktadır. Şu anda Başûrê Kurdistan'daki yönetimin bağımsızlığından ve özgürlüğünden söz

Neçirvan Barzani de bölge başkanı olduktan sonra bölge başkanlığı törenine katılan Türk dışişleri bakanının önünde yemin içmiştir. Bu törene Kürt Özgürlük Hareketi'nin temsilcileri çağrılmamıştır. Ama soykırımcı sömürgeci bir devletin dışişleri bakanı rahatlıkla oraya geliyor, her türlü ilişkiyi ve konuşmayı yapıyor. Bu tören bir nevi Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı işgalcilerle işbirliğinin töreni haline geliyor. Tüm bunlar Başûrê Kurdistan'da yürütülen politikanın ne kadar ilkesiz, Kürt çıkarlarından uzak ve sorumsuz olduğunu göstermektedir.

edilmesi de mümkün değildir. Kürt Özgürlük Hareketiyle AKP-MHP iktidarı, faşizmi arasında büyük bir savaş var. AKP-MHP iktidarının Kürdistan'da bir soykırım politikası yürüttüğü açıktır. Şehirleri yakıp yıktı, Kürt siyasetini tırpanladı, siyasi soykırım yaptı, -siyasi soykırım kültürel soykırımın temeli, zemidir-. Son 4-5 yılda Kürdistan'da yaptıkları ortadadır. Kürt ve Kürtçeyle ilgili bütün çalışmaları nasıl ortadan kaldırdığı bilinmektedir. 'Kürdistan yoktur, tek vatan, tek bayrak, tek millet' dediği ayan beyandır. 'Kürdistan diyorsanız Irak'a gidin' demektir. Yani şöyle mi olacak: Başûrê Kurdistan'da birkaç şehrin üzerindeki iktidara bütün Kürdistan parçaları kurban mı edilecek? Türk devletinin, Tayyip Erdoğan'ın bu söylemlerini kabul etmek aslında, 'bizim Başûrê Kurdistan'daki egemenliğimiz tanınsın, burası Kürdistan olarak kabul edilsin, biz bütün Kürdistan parçalarını feda etmeye hazırız,' anlamına gelmektedir. Erdoğan'ın politikalarına sessiz kalmak, buna tepki göstermemek, hatta bununla ilişki kurmak başka ne anlama gelebilir? Böyle bir şey olabilir mi? Bunu hangi Kürt vicdanı kabul edebilir?

ne yurtseverlikle ne politikayla ne de diplomasiyle izah edilebilir.

YNK yönetimi, kendi tarihsel misyonuna ters bir tutum içine giriyor

KDP'nin yaklaşımları tabii yanlış olduğu gibi şimdi YNK de Türk devletinin işgaline ve saldırılarına ortak edilmek isteniyor. Halbuki referandum ve Kerkük krizi sonrası Başûrlu siyasi güçlerin Türk devletine daha fazla tutum alması gerekiyordu. Daha fazla tutum almak yerine Türk devletinin politikalarına rağmen Türk devletine daha fazla boyun eğmek, onların tamamen uzantısı haline gelmek gerçekten kabul edilemez. Bu bir iradesizliktir. Halbuki Türk devletinin bağımsızlık referandumu ve Kerkük sonrasında Başûrluların tutumunun daha açık olması gerekiyordu. Türk devletine karşı ortak tutum takınmaları gerekiyordu. Türk devletine daha fazla güvensiz olmaları gerekiyordu. Bunun yerine ilişkilerin daha da artması neyle izah edilebilir? Şimdi YNK de Türk devletiyle ilişki geliştiriyor, Türk devletine istihbarat veriyor. Neden; Türk devleti havaalanını kapatmış, sanki başka bir

Biz bağımsız olmak istiyoruz' demişlerdir. Bu bir tutumdur, bağımsızlıkçı iradidir. İşbirlikçiliğin zayıf olduğu bir siyasi anlayıştır. Sorunların Irak içinde çözülmesi istenebilir, bu yanlış değildir ama bu bağımsızlık iradesiyle olmalı. Soran bölgesi bu yaklaşımı göstermiştir. Zaten ilk isyanların buradan çıkması, yurtsever demokrat düşüncelerin, aydınların, yazarların, şairlerin buradan çıkması bu gerçekliğin ifadesidir. Şimdi YNK de Türk devletine istihbarat vermektedir. Türk devletinden güya bazı ekonomik çıkarlar gereği bu desteği vermektedir. Havaalanının açılması ya da başka bazı bilmediğimiz çıkar ilişkileri çerçevesinde Türk devletinin işgaline ses çıkarılmamaktadır. Hatta Türk devletinin işgaline karşı tepki gösterenlere saldırı yapılmaktadır. İşgal protestoları engellenmektedir. Halbuki DAİŞ saldırılarında YNK'nin yardımıyla ilk koşan Özgürlük Hareketimiz olmuştur. Yoksa Kerkük de tehlikedeydi. Silêmanî te-dirgindi. Ama gerillalar giderek halka moral vermişler ve nasıl ki Hewlêr kapısını kapatmışlarsa Kerkük'ün işgalinin de önünü almışlardır. Bunu en iyi YNK'iler bilmektedir. Gerillanın bayraklarıyla,

bir taraftan Irak cumhurbaşkanlığı yaparken, Irak'ın politikaları doğrultusunda hareket ettiğini söylerken diğer yandan da Irak'ın politikalarından ayrı, onlara ters, onunla paralel olmayan bir yaklaşım içine girmektedir. Bu da yürüttüğü politikaların Kürt halkı açısından tehlikeler içerdiğini ortaya koymaktadır. Zaten seçim öncesinde Türkiye'ye gitmiş, hatta orda Çetin Çetiner denen MİT ajanına verdiği röportajda Türk Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı övmüştür. Türk devleti bu işgali yaparken, bu tür politikalar yürütürken Erdoğan'ın övülmesi işgal harekâtına verilmiş destek olmaktadır. Erdoğan'ın Kürtler açısından övülecek hangi politikası vardır? Berhem Salih Kürt halkının çıkarlarını esas alsaydı, Erdoğan'ın sadece Başûr'da değil; Rojava'da, Bakurê Kurdistan'da tamamen Kürt soykırımına yönelik, Kürtlerin tüm kazanımlarına yönelik politikaları ortadayken farklı bir tutum gösterirdi. Ama bunu görmüyoruz. Bütün bu politikalara, Türk devletinin bütün Kürt düşmanlığına gözlerini kapıyorlar. Sadece politik ilişki, iki devlet arasında ilişki denilerek herhangi bir diplomatik ilişkiden öte

edilemez. 2017'de bağımsızlık referandumu yaparak güya özgürlüklerini geliştirmek isteyen bir yönetim anlayışının aslında nasıl bağımsızlıktan ve özgürlükten uzak olduğu ortaya çıkmaktadır. 2017'deki referandumun bağımsızlık ve özgürlük için yapılmadığı ortaya konmaktadır. Bağımsızlıkçı, özgürlükçü bir yönetim olmak isteyen, hiç böyle bir soykırımcı sömürgeci devletin manda yönetimi haline gelebilir mi? Bu yönüyle bağımsızlık referandumunun da özgürlükçülük ve bağımsızlıkçı çizgisinden uzak olduğu, sadece birkaç şehirde kendi egemenliğini kurmak ve bu temelde de işbirlikçiliğini daha da derinleştirmek istediği görülmektedir.

Başûr halkının işgale tepkisi KDP ve YNK tarafından zor kullanılarak engellenmektedir

Yakın zamanda Türkiye'de İstanbul seçimleri oldu. Hemen öncesinde Neçirvan Barzani İstanbul'a gitti. Bu aslında seçimde AKP iktidarına destek vermek anlamına geliyordu. Bu görüşmelerden sonra Başûrê Kurdistan'da KDP'nin

Şu anda Başûrê Kurdistan'daki yönetimin bağımsızlığından ve özgürlüğünden söz edilemez. 2017'de bağımsızlık referandumu yaparak güya özgürlüklerini geliştirmek isteyen bir yönetim anlayışının aslında nasıl bağımsızlıktan ve özgürlükten uzak olduğunu ortaya koymaktadır. 2017'deki referandumun bağımsızlık ve özgürlük için yapılmadığını ortaya koymaktadır. Bağımsızlıkçı, özgürlükçü bir yönetim olmak isteyen hiç böyle bir soykırımcı sömürgeci devletin manda yönetimi haline gelebilir mi?

Türk devletinin Kürt halkına karşı Bakur'da, Rojava'da ve Başûr'da yürüttüğü şiddetli savaş ortamında Başûrê Kurdistan'da başkan seçilen Neçirvan Barzani gittiği Türkiye'de, 'Türk devleti her zaman bize yardımcı oldu' diyor. Bu kadar gerçekleri ters yüz etme olabilir mi? Nasıl yardımcı olmuş? 'Başûrê Kurdistan'da yaptığımız hatayı Suriye'nin kuzeyinde yapmayacağız' diyen kimdir? DAİŞ saldırıları karşısında DAİŞ'e destek veren, DAİŞ'in Başûrê Kurdistan'ı işgal etmesinin önünü açan kimdi? Bizzat Mesut Barzani DAİŞ saldırıdığına, 'Türk devleti bize destek olmadı, yardımcı olmadı' demedi mi, bu değerlendirmeyi yapmadı mı? Türk devleti için bunu derken Mexmûr'a gidip PKK'ye, Kürt gerillalara teşekkür etmedi mi? Şimdi gerçek buyken, 'Türk devleti her zaman bize yardım etti ve PKK Türk devletini rahatsız etmesin' demek ne anlama geliyor? Kaldı ki

seçenek yok. Bu da çok çıkarıcı, günlük, ulusal yaklaşımlardan uzak bir politika. Türk devletinin saldırısı karşısında YNK'nin seçenekleri vardır. Öyle Türk devletinin saldırıları karşısında çaresiz durumda değildir. Kaldı ki Türk devleti aslında KDP'yle ilişki temelinde YNK'yi de kendi politikalarına alet ederek YNK'yi bitirmek istiyor. Şu andaki YNK yönetimi kendi tarihsel misyonuna ters bir tutum içine giriyor. YNK'nin varlık nedeni ortadan kaldırılıyor. Ontolojik temelleri yok ediliyor. YNK daha bağımsız irade politikası izleyerek var olmuştur. KDP'nin ve Türk devletinin politikalarına alet olmayarak, karşı çıkarak var olmuştur. Biraz daha ulusal bir yaklaşım içine girerek, daha demokratik bir yaklaşım göstererek var olmuştur. Kuşkusuz bağımsızlıkçı iradesi de, demokratik anlayışı da, ulusal politikası da yetersizdir. Ama yine de bir farklılığı ve özgünlüğü vardır. İbrahim Ehmed'den başlayarak

silahlarıyla arabalarda açıkça şehirlerden geçmesi istemi YNK'nin istemidir. YNK'nin istemi doğrultusunda kendilerine destek verilmiştir. Şimdi bu gerçekler ortadayken Türk devletinin işgal saldırılarına ses çıkarmaması, hatta ses çıkaranlara engel olunması, Türk devletinin politikalarına karşı çıkan kişiler, kurumlar, partiler ve sivil toplum örgütlerinin önünün alınmak istenmesi YNK'nin de çok yanlış bir politik kulvar içine girdiğinin, kendi tarihiyle bir terslik içinde olduğunu açık ifadesidir. Bu yaklaşım ne İbrahim Ehmed'in ne Talabani'nin ne de YNK'nin tarihte izlediği politikalara denktir.

YNK'nin bu politikaları aynı zamanda KDP'nin bugüne kadar yürüttüğü politikaları cesaretlendiren, Türk devletiyle işbirliğini daha da meşrulaştıran bir durum yaratmaktadır. Bu yönüyle son zamanlarda KDP'nin daha pervasızca Türk devletiyle işbirliğine girmesinde

ve tamamen Türk devletinin Kürt düşmanı ve işgalci politikalarına onay verilmektedir.

Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı bir komplo içine girdikleri anlaşılıyor

Neçirvan Barzani de bölge başkanı olduktan sonra bölge başkanlığının törenine katılan Türk dışişleri bakanının önünde yemin içmiştir. Bu törene Kürt Özgürlük Hareketi'nin temsilcileri çağrılmamıştır. Ama soykırımcı sömürgeci bir devletin dışişleri bakanı rahatlıkla oraya geliyor, her türlü ilişkiyi ve konuşmayı yapıyor. Bu tören bir nevi Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı işgalcilerle işbirliğinin töreni haline geliyor. Tüm bunlar Başûrê Kurdistan'da yürütülen politikanın ne kadar ilkesiz, Kürt çıkarlarından uzak ve sorumsuz olduğunu göstermektedir. Kürt tarihi açısından; Kürt toplumunun da kabul etmeyeceği,

birçok tepkiyi bırakarak Türk ordusunun buralara yerleşmesine göz yumması ve seçim öncesi İstanbul'a giderek AKP iktidarına destek vermesiyle işgal konusunda tamamen uzlaştıkları, çok bilinmeyen gizli pazarlıklarla Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı bir komplo içine girdikleri anlaşılmalıdır. Şu anda Başûrê Kurdistan yönetimiyle Türk devleti arasındaki ilişki tamamen Özgürlük Hareketimize karşı bir komplo niteliğindedir. Böyle bir komplocu ilişki biçimi, soykırımcı sömürgecilik işgali önündeki engellerin ortadan kaldırılması anlamına geliyor. Kürt Özgürlük Hareketi'nin mücadelesi Başûrê Kurdistan'da da soykırımcı egemenliğin hakim olmasını engelleme direnişidir. Bu direnişe destek verileceğine Başûrê Kurdistan'daki işgalcilerle karşı direniş iradesi de kırılmak istenmektedir. Nitekim hem bu işgalin önü açılırken hem de Başûrê Kurdistan'da işgale yönelik tepkiler zorla en-

gellenmektedir. Bunu hem KDP hem de YNK yapmaktadır. Tüm bunlar dik-kate alındığında, Başûrê Kurdistan'daki yönetimin ve yürütülen politikaların ne kadar iradesiz olduğu, aynı zamanda ne kadar tehlikeli ilişkiler içinde oldukları açık ortaya çıkmaktadır.

Bu politikalar ABD'nin, çeşitli Avrupa güçlerinin Türk devletiyle ve Başûrê Kurdistan'la ilişkilerinden bağımsız değildir. Türk devletiyle çelişkili gözükseler de, bazı sorunlar yaşasalar da, Türk devletiyle uluslararası güçler arasında Kürt Özgürlük Hareketi'ni etkisizleştirme, Türkiye ve KDP üzerinden bölge politikalarını yürütme anlamına da gelmektedir. Uluslararası güçler gerçekten de çok yönlü oynuyorlar. Bir taraftan Irak'la ilişkileri var, Irak'ı güçlendirme politikası izlediklerini söylüyorlar ama diğer taraftan da Irak devletini tamamen teslim alabilmek açısından Türkiye ve KDP'yi Irak'a karşı bir şantaj aracı olarak kullanıyorlar. Yani bu yönüyle uluslararası güçlerin Irak ilişkileri de, Türkiye ve KDP ilişkileri de bölgede egemenliklerini kurma politikası doğrultusunda yürütülmektedir. Bir taraftan Türk devletiyle ilişki kurulurken diğer taraftan çeşitli biçimlerde Türk devleti zayıf yanları üzerinden sıkıştırılarak Suriye ve Irak politikasında kullanılmaktadır. Bu politikalar bir yönüyle de Irak'ın, İran'la ilişkilerini de engellemeye yöneliktir. Irak-İran ilişkileri biraz da Türkiye ve KDP üzerinden engellenmektedir. Irak'ın İran'a karşı tutum almasını sağlamak istemektedirler. Sadece İran değil, Arap dünyasına yönelik politikalar da benzerdir. ABD-Avrupa bir taraftan Suudi Arabistan ve Mısır ile ilişkiler kurarak onları bölgede belli bir güç yapmak istiyorlar ama Türk devleti

yor. O da şuradan kaynaklanıyor: Türk devleti Kürt'ü tamamen inkar ediyor, Kürt'ü yok etmek istiyor ama ABD'nin, Avrupa'nın Kürt'ü tamamen yok etme politikası yok. Aksine, Kürtler de belli düzeyde var olsun ki bu dengeler içinde kullanılabilecek bir güç olsun! Hem Türk devletine karşı hem başka güçlere karşı kullanmak istiyorlar. Ama Türk devleti tamamen soykırımcı, inkarcı olduğu için bu politikaya karşı duruyor. Yani kendisinin de içinde olduğu bir konsept olsa da Rojava'da Kürtlerin olmamasını, tamamen kendi hakimiyetine dayalı bir konsept olmasını istiyor. Bu yönüyle belirli çelişkiler oluyor ama bunu da gidermeye çalışıyorlar. Nasıl gidermeye çalışıyorlar? Rojava'da ENKS'yi, bazı Kürtleri Rojava Devrimi içinde etkili kılarak oradaki devrimin demokratik karakterini ortadan kaldırıp tamamen işbirlikçi ve Türkiye'yle uyumlu hale getirerek... Yani Türkiye'nin kabul edebileceği bir Rojava, Kuzey Suriye yaratarak bu sorunu çözmeye çalışıyorlar. Türkiye tümünden kendi politikasını kabul ettiremeyeceğini görünce, işbirlikçi -ENKS gibi- ve kendisinin yönlendirebileceği bir yönetim olursa buna da rıza göstermek istediğini ortaya koyuyor. Çünkü; Başûrê Kurdistan'da, KDP üzerinde etkisi ortada, orada tamamen iradelerini kırmış ve manda haline getirdiği bir durum var. Böyle bir gücün Kuzey ve Doğu Suriye'de belli düzeyde etkili olmasını dolaylı olarak kendi etkisinin gelişmesi olarak görüyor. Hatta dolaylı da değil, doğrudan kendi politikalarının, Başûrê Kurdistan'da yürüttüğü politikaların Rojava'da etkili olması anlamına geliyor. Kuzey ve Doğu Suriye'yi, Başûrê Kurdistan'ı zaman içinde tümünden kontrol

hareketler yaratıp bu temelde işbirlikçi yeni bir rejim yaratmak istiyorlar. Amaçları budur. Bunun için de Türkiye gibi, KDP gibi, kendi politikalarını uygulatabilecekleri işbirlikçilerini kullanarak, İran'ı sıkıştırıp zayıflatarak sonuç almayı hedefliyorlar. İran politikasını böyle görmek gerekiyor. Yoksa bazılarının, yakın zamanda İran'a çok kapsamlı askeri bir harekât olacağı, dış güçlerce veya dış güçlerin desteklediği güçlerle kontrol altına alınacak bir rejimin olacağını beklememek gerekir. Bu tür beklentilere dayalı politikalar doğru değildir, yanılgı içermektedir.

Şu anda Rusya'nın en önemli nefes borusu İran'dır

İran'daki mücadele çok boyutlu ve karmaşıktır. İran'da Rusya'nın etkisi var. İran'la Rusya arasında şu anda ister resmi olsun ister olmasın fiili bir stratejik ortaklık vardır. İran'a yönelik saldırı aynı zamanda Rusya'ya yöneliktir. Herhangi bir saldırı durumunda Rusya-Suriye ilişkilerinden daha kapsamlı Rusya-İran ilişkileri ortaya çıkacaktır. Çünkü İran, eğer tümünden Rusya'ya muhalif olan ABD ve Avrupa'nın eline geçerse Rusya kuşatılmış olacaktır. Şu anda Rusya'nın belki de en önemli nefes borusu İran'dır. İran hem Ortadoğu hem Orta Asya hem Güney Asya hem de Kafkaslar açısından önemlidir

demokratikleşmenin dinamizmi, temeli olabilir. Ama KDP ve YNK'nin politikaları bunu yaratamıyor. Bunu yaratma çerçevesinde Irak'ta etkili olma, Kürtlerin bulunduğu alanlarda demokratik iradeleriyle kendi yönetimlerini sağlama politikasına hizmet etmiyor. Aksine bir çatışma ve iktidar politikası, alan hakimiyeti politikası yürüttüğü için sorunları çıkmaza sokuyor. Biz Kerkük'ün Kerküklülere ait olmasını, Kerkük halkının Kerkük'ü yönetmesini istiyoruz. Zaten Demokratik Konfederalizm de, yerel demokrasi de budur. Bu yönüyle Kerkük nereye bağlı olacaktan çok, Kerkük'teki halkın demokratik iradesinin orayı yönetmesinin esas alınması gerektiğini söylüyoruz. Bunun içinde Kürtler de, Araplar da, Türkmenler de ve diğer farklı etnik ve inanç grupları da var. Eğer orada demokratik irade ortaya çıkarsa zaten orada Kürtler çoğunluktur ve kendi demokratik iradelerini ortaya koyarlar. Bu yaklaşım doğrudur. Herhangi bir grubun alan hakimiyetinden çok halkın iradesinin, halkın özgür ve demokratik yaşamının esas alınması çözüm yaratır. Biz bu

Suriye'de en avantajlı durumda olan Kuzey ve Doğu Suriye yönetimidir

DAİŞ'in yenilgisi tabii ki Suriye ve Ortadoğu'da dengeleri değiştirmiştir. Suriye'de Kuzey ve Doğu Suriye özerk yönetimi güçlenmiştir. QSD'nin otoritesi, gücü artmıştır. Bu yönüyle DAİŞ'i yenilgiye uğratan bir güç olarak Kuzey ve Doğu Suriye yönetiminin meşruiyeti de, varlığı da uluslararası güçler tarafından daha fazla tanınır hale gelmesini sağlamıştır. Bu açıdan Türk devleti gibi saldırgan güçlerin Kuzey ve Doğu Suriye'ye saldırma meşruiyetini zayıflatmıştır. Türk devleti Kuzey ve Doğu Suriye'ye saldırma ve oraları işgal etmek istiyor. Bu yönlü bir politikası da var ama Kuzey ve Doğu Suriye yönetimi ve QSD'nin uluslararası alandaki etkisinin artması Türkiye'yi frenleyen en temel etkenlerden biridir. Kuşkusuz başka dengeler de var. Koalisyon güçlerinin Kuzey ve Doğu Suriye yönetimiyle, QSD'yle ilişkileri de Suriye'de farklı bir siyasi denge oluşturuyor. DAİŞ'in yenilgisiyle birlikte şu anda Suriye'de üç bölge var: Fırat'ın batısında Türk devletinin işbirlikçi çete-

leşmemiştir. Ama Kuzey ve Doğu Suriye yönetiminin avantajları fazladır. Hatta Arap dünyasının da desteğini alacak bir çizgiye sahiptir. Arap dünyası ne ABD koalisyon güçleri ve Türkiye'nin şekillendirmek istediği bir Suriye istiyorlar ne de mevcut Suriye rejiminin ve Rusya'nın istediği gibi bir Suriye'nin oluşmasını istiyorlar. Bu açıdan Arap dünyasının politik desteğinin esas olarak Kuzey ve Doğu Suriye halkları doğrultusunda olma zemini güçlüdür. Eğer Kuzey ve Doğu Suriye yönetimi doğru politika izler, içerde Arap ve Süryani halklarıyla demokratik örgütlenmelerini, öz savunmalarını güçlendirir ve bu temelde de Ortadoğu'daki diğer ülkelerin desteğini alırlarsa kendi politik seçeneklerini etkin kılarlar. Hatta bu çerçevede ister Türkiye'den gelsin, ister Suriye'den gelsin her türlü saldırıyı püskürtebilirler. Kuzey ve Doğu Suriye halklarının böyle bir gücü vardır. Özgüçlerine dayanırlarsa, bu özgücün ve bağımsız politikanın güç kaynakları daha fazladır. Bağımsız politikanın, kendi özgücü ve politikasının hem askeri hem siyasi olarak diğerlerine karşı

tmektedir, biz de eleştiriyoruz. Zaten yanlış yaklaşım nedeniyle Rojava Devrimi'nin, Kuzey ve Doğu Suriye halklarının gücünün yeterince kullanılamaması gibi bir durum ortaya çıkmaktadır.

DAİŞ Suriye'de yenilmiş, alan hakimiyetini kaybetmiştir ama DAİŞ'in tümten ortadan kalktığı söylenemez. Bölge ülkeleri demokratikleşmediği takdirde, halkların yerel demokrasiye dayalı özerklikleri ve halk iradeleri kabul edilmediği müddetçe DAİŞ gibi örgütler varlığını sürdürecektir. DAİŞ'i ortaya çıkaran 5 bin yıllık devletçi zihniyetin varlığıdır, klasik iktidar bloklarının otoriter yaklaşımlarıdır, kapitalist emperyalist sistemin Ortadoğu halklarının, toplumlarının iradelerini tanımayan, Ortadoğu'nun toplumsal, kültürel, ekonomik, siyasi karakterini dikkate almayan, sadece kendi çıkarına dayalı politikalarıdır. Önderlik, DAİŞ'i, kapitalizmin gübreliğinde yetişen bir örgüt olarak değerlendirdi. Sorun, şu-bu gücün desteklemesi değildir. Kuşkusuz sonradan birçok güç DAİŞ'i desteklemiş ve kullanmıştır. Çünkü etkili bir siyasi güç ortaya çıktığında veya bu potansiyeli

ortadan kalkmamıştır. Çünkü hala Kürt Özgürlük Hareketi de tümüyle hakim değildir. Önder Apo'nun çizgisi tümüyle Suriye'ye, Ortadoğu'ya hakim hale gelmemiştir. Hatta Kuzey ve Doğu Suriye'de bile Türk devletinin politikaları ve uzantıları, Suriye'nin ve Rusya'nın uzantıları düşünüldüğünde, DAİŞ, Kuzey ve Doğu Suriye'de de halen çeşitli biçimlerde varlığını gösterebilmektedir. Bunun nedeni; hala siyasi ve toplumsal olarak demokratik sistemin Kuzey ve Doğu Suriye ve tüm Suriye'de tam oturtulamaması, demokratik sistemin tümüyle hakim kılınamamasıdır. Bu da tabii DAİŞ'in kendini göstermesi, uyuyan hücrelerin uyanması konusunda boşluklar yaratmaktadır.

DAİŞ bir yönüyle provokasyon gücü haline geldi. Bundan ABD de, Türkiye de, çeşitli güçler de yararlandı. DAİŞ'e dayanarak herkes kendini etkili kılmak istedi ama bundan devrimci güçler de yararlandı. Toplumların rahatsızlığından, toplumların böyle bir sistemi kabul etmemesinden Kürt Özgürlük Hareketi de yararlandı. Kürt Özgürlük Hareketi hem toplumun rahatsızlığını değerlen-

Eğer demokratik halk iradesi ortaya çıkarsa kimse Kerkük'ü işgal etmeye kalkamaz. Ne Irak merkezi iktidarı hakim olabilir ne Türk devletinin hakimiyet politikasının yaşama şansı olur ne de başka bir gücün bir iktidar paylaşım savaşı alanı haline gelir. Bu yönüyle biz Kerkük'te demokratik konfederal anlayışla bütün halkların, bütün kimliklerin kendini ifade ettiği, kendi özyönetimlerinin olduğu, yerel demokrasiye dayalı Demokratik Özerkliğin olduğu bir Kerkük'ü esas alıyoruz. Şengal de yerel demokrasi ve bu temelde Demokratik Özerkliğin gerçekleştiği bir bölge olabilir.

yönüyle Kerkük'te Türk devletinin ya da merkezi Irak yönetiminin hakim olmasını ya da KDP'nin gidip orda bir hakimiyet kurmasını değil, orada bir Kerkük halk yönetiminin ortaya çıkması gerektiğini düşünüyoruz.

Kerkük'ün özyönetimle sorunlarını çözmesi en doğru yoldur

Kerkük özerk bir bölge olur. Merkezî olmayan, yerel demokrasiye dayalı demokratik bir Irak'ta, Kerkük'ün özyönetimle sorunlarını çözmesi en doğru yoldur. Bu yaklaşım sorunları çözer. Hatta böyle bir Kerkük hem Kürdistan'ın hem de Irak'ın demokratikleşmesinde önemli bir rol oynar. Böyle bir politika Kürtlerin çıkarıdır. Sadece Kerkük'te değil bütün Ortadoğu'da demokratikleşme Kürtlerin çıkarıdır. Kürtlerin sorunu, demokratik halk iradesinin etkili hale gelmemesidir. Bunun önünde engeller olmalıdır. Bunun önündeki engeller de demokratikleşmeyle kalkar. Eğer demokratik halk iradesi ortaya çıkarsa kimse Kerkük'ü işgal etmeye kalkamaz. Ne Irak merkezi iktidarı hakim olabilir ne Türk devletinin hakimiyet politikasının yaşama şansı olur ne de başka bir gücün bir iktidar paylaşım savaşı alanı haline gelir. Bu yönüyle biz Kerkük'te demokratik konfederal anlayışla bütün halkların, bütün kimliklerin kendini ifade ettiği, kendi özyönetimlerinin olduğu, yerel demokrasiye dayalı Demokratik Özerkliğin olduğu bir Kerkük'ü esas alıyoruz. Şengal de yerel demokrasi ve bu temelde Demokratik Özerkliğin gerçekleştiği bir bölge olabilir. Bunlar Kürtleri zayıflatmaz, aksine Kürtlerin demokratik temelde Irak üzerindeki iradelerinin etkin olmasını sağlar. Önder Apo bunu defalarca dile getirdi. Bizim politik yaklaşımımız da bu çerçevededir. Biz Irak'ta ve her yerde halkların meclislere ve komünlere dayalı demokratik iradesinin ortaya çıkmasını ve her alandaki halk meclislerinin ve yönetimlerinin kendi kendilerini yönetmelerini esas alıyoruz. Bu Irak'ın parçalanması değil, aksine Irak'ın birliğinin güçlenmesidir. Irak'ın demokratik birliği çerçevesinde sorunların çözümüdür.

lerinin olduğu alan, Suriye'nin hakim olduğu alan ve bir de Arap, Kürt, Süryani ve diğer halklarla birlikte Kuzey ve Doğu Suriye halklarının hakim olduğu alan. Böyle bir üç yönetim gücü var Suriye'de. Giderek mücadele cepheleri daha da netleşiyor. Şimdi Kuzey ve Doğu Suriye yönetimi ve QSD güçleri bağımsız çizgi izlemek isterken bir taraftan Suriye ve Rusya burayı kendi ilişkisi, kendi politikasının parçası haline getirmek istiyor. Diğer taraftan da Türkiye ve ABD Kuzey ve Doğu Suriye'yi tümüyle kendi politikaları çerçevesinde değerlendirmek istiyorlar. Suriye'nin şekillenmesinde böylelikle etkili olmak istiyorlar. Kuzey ve Doğu Suriye, Suriye'nin şekillenmesinde önemli rol oynayacaktır. Bu yönüyle pozisyonu güçlüdür. Aslında her iki güç Kuzey ve Doğu Suriye'yi kendi politikalarının parçası haline getirmek isterken, diğer taraftan da Kuzey ve Doğu Suriye halkları kendi bağımsız politikaları çerçevesinde herkesin uzlaşmasına dayalı bir Suriye yaratmak istiyorlar. Yani Kuzey ve Doğu Suriye'deki demokratik sistem de kendi ekseninde ve kendi politik çizgisi doğrultusunda bir Suriye şekillendirmek istiyor. Aslında en avantajlı durumda olan Kuzey ve Doğu Suriye yönetimidir. Çünkü; ne mevcut Rusya ve Suriye'deki yönetim anlayışının düşündükleriyle yeni bir Suriye şekillenebilir ne de Türkiye, ABD ve koalisyon güçlerinin düşündükleri biçimde bir Suriye şekillenebilir. Bu ikisinin de sundukları; çatışma ve çözümsüzlük politikalarıdır. Tek çözüm politikası; Kuzey ve Doğu Suriye halklarının ortaya koyduğu siyasi ve toplumsal anlayıştır. Eğer doğru politika izleyip kendi politik konularını her iki güce karşı da doğru kullanırlarsa bütün bu güçleri izledikleri demokratik Kuzey ve Doğu Suriye siyasi çizgisine çekerek bu temelde Suriye'nin şekillenmesinde belirleyici etken olabilirler. Suriye bu çerçevede şekillenebilir. Suriye'de önümüzdeki dönemdeki mücadele bu eksende yürüyecektir.

Suriye'de hangi güç daha doğru politika yapar ve çözümleyici politika izlerse onların etkin hale gelecek, onlar kendilerini etkili kılmaya çalışacaktır. Bu mücadele şu anda sürmektedir. Bu mücadelenin hala hangi eksende Suriye'nin şekillenmesini belirleyeceği net-

üstün gelme imkânları vardır. Yeter ki bunu yaratıcılıkla, özgüvenle doğru biçimde uygulansınlar.

DAİŞ'in tümten ortadan kalktığı söylenemez

Irak devletinin de aslında çıkarı Kuzey ve Doğu Suriye'nin çizgisinde bir Suriye yaratılmasıdır. Çünkü onlar da, Türkiye'nin etkili olduğu bir Suriye'nin aleyhlerinde olacağını biliyorlar. Suudi Arabistan, Mısır, hatta İran da biliyor. Bu güçler Ortadoğu politikalarında çekişmeyle birlikte, Suriye üzerinde, Demokratik Kuzey ve Doğu Suriye güçlerinin politikaları açısından çıkarların ortaklaştığı bir durum da vardır. Kuşkusuz İran'ın durumu farklıdır. İran daha çok Suriye ve Rusya eksenindedir. Ama Türkiye'nin de Suriye'de etkili olmasını istemeyecektir. Rusya da, Suriye de Türkiye'nin etkinliğini istemiyor. Bu bakımdan Ortadoğu'daki siyasi güçlerin politikaları DAİŞ'in yenilgisinden sonra Suriye üzerinden bir siyasi çekişmeye dönüşmüştür. Tabii ki bu çekişmede ABD'nin ve koalisyon güçlerinin de belli bir pozisyonu, güçlü olma durumları vardır ancak toplumsal zeminleri zayıftır. Öte yandan ilişkide olduğu Türkiye ne Mısır ne Arap dünyası ne Irak ne de İran tarafından kabul edilmektedir. Bu eksende düşünüldüğünde, bir bütün olarak Rojava Devrimi'ne dayalı özgürlük güçleri Rojava ve bir bütün olarak Suriye'de etkinliklerini artırmalıdır. Bu çerçevede; bu politikaların Ortadoğu'nun demokratikleşmesine de zemin sunma potansiyeli çok yüksektir. Ama buna geniş ufukla bakmak gerekiyor. Kuzey ve Doğu Suriye yönetiminde de çok dar, günlük yaklaşımlar var. Güncel pratik sıkışıklıklar, pratik ihtiyaçlar ve zorluklar, buradaki devrimci güçlerin yaklaşımında uzak görüşlü ve geniş perspektifli devrimci yaklaşımdan çok, günü kurtarma yaklaşımını ortaya çıkarıyor. Böyle olunca da bazen bir güçle ilişkiyi esas alan ve ilişkiye yönelen, bazen diğer güce yönelen, kendi gücünü çok esas almadan diğer güçlerin desteğiyle sorunları çözmek isteyen bir yaklaşım ortaya çıkıyor ki, bu da yanlıştır. Bu yaklaşımı Önder Apo da eleş-

birçok güç kullanmak ister. Bu ayrı bir konudur. Zaten birçok güç kullanmıştır. DAİŞ'e karşı olduğunu söyleyen güçler de DAİŞ'i kullanmıştır. DAİŞ bir nevi kendi politikalarını yürütmeye bir araç haline gelmiştir. İşte, Suriye'nin parçalanması, birçok devletin ve siyasi gücün DAİŞ'in saldırıları altında güçsüz kalması ve kapitalist emperyalist sistemin daha fazla etkisine girmesi gibi sonuçlar ortaya çıkarmıştır. En fazla da Türkiye kullandı. Türkiye kendi çıkarları için çok iyi bir enstrüman olarak gördü. Aslında DAİŞ, Kürt Özgürlük Hareketiyle karşı karşıya gelmeseydi, çatışmasaydı, Türk devletinin oyunlarına gelmeseydi belki de şu anda Ortadoğu'da çok etkili bir güç haline gelebilirdi. Ama Kürt düşmanlığı yapınca, Kürt Özgürlük Hareketiyle karşı karşıya gelince ve karşısına da Önder Apo'nun çizgisinde güçlü bir ideoloji çıkınca ne ideolojik ne politik ne de siyasi olarak dayanabildi. Çok güçlü bir ideolojik-politik siyasi güçle karşılaşınca tabii ki yenilgiye uğradı.

DAİŞ'i etkisizleştirecek tek güç Önder Apo çizgisindeki demokratik özgürlükçü çizgidir

DAİŞ'i yenilgiye uğratan, esas olarak Önder Apo çizgisindeki ideolojik siyasi yaklaşımdır. Önder Apo'nun ortaya koyduğu Demokratik Ulus projesidir, demokratik konfederal zihniyettir, demokratik toplum zihniyetidir. Bunlar DAİŞ'i yenilgiye uğrattı. Ama hala Ortadoğu demokratikleşmediği için, demokratik bir sistem kurulmadığı için DAİŞ'in her an ortaya çıkma, eylem yapma kapasitesi vardır. DAİŞ'i etkisizleştirecek tek güç, Önder Apo çizgisindeki demokratik özgürlükçü çizgidir. Bu hakim olursa DAİŞ etkisizleştirilebilir. Yoksa klasik iktidar blokları varlığını sürdürdüğü, 5 bin yıllık devletçi egemenliğin etkileri var olduğu, kapitalist emperyalizm bölgede hakim olmak istediği ve bölgenin toplumsal, siyasi, kültürel gerçeğini dikkate almayan politikalar izlediği müddetçe, DAİŞ var olacaktır ve eylem kapasitesi de devam edecektir. Sorun, sadece uyuyan hücreler değildir. DAİŞ'i üreten bataklik

dirdi hem de uluslararası alanda DAİŞ'e karşı tepkiyi değerlendirerek kendisini etkili kıldı. Kürt Özgürlük Hareketi halkların özgür ve demokratik yaşamı çerçevesinde DAİŞ'e karşı mücadele ederken, DAİŞ'i geriletip alternatif demokratik sistem ortaya çıkarmak isterken bazı güçler de DAİŞ'in varlığını bir provokasyon gücü olarak kullanıp kendilerini var etmenin, etkili kılmanın peşinde olmuşlardır. Koalisyon ve ABD'nin DAİŞ'in varlığından bu çerçevede yararlandığını söyleyebiliriz. Hatta Irak'ta DAİŞ'in İran yanlısı güçleri zayıflatmak için kullanıldığı, göz yumulduğu söylenilmektedir. DAİŞ'i tümten bitirmek değil de DAİŞ'i İran gibi güçleri etkisizleştirmede şantaj olarak da kullanmak istemektedirler. Yine, çeşitli güçlerin DAİŞ'in saldırıları karşısında kendilerine sığınmasını sağlamak istiyorlar. Bu yönüyle DAİŞ gerçekten çok elverişli bir araç olarak hala kullanımdadır.

DAİŞ belki ilk başlarda kendisine göre alternatif bir sistem, İslami bir sistem amacıyla yola çıktı, toplumların tepkisini değerlendirmeye çalıştı. Kapitalizmin gübreliğinde kapitalizmin yarattığı sorunları kullanarak ortaya çıktı. Ama artık ideolojik ve siyasi olarak teşhir olmuştur. Artık halklar ve toplumlar için alternatif olma özelliği olmadığı netleşmiştir. İlk başta Arap toplumu destek verdi ama DAİŞ'in gerçek yüzü açığa çıkınca, üstüne yenilgiye de uğrayınca artık bir siyasi alternatif olmaktan çıktı ve çeşitli güçlerin kullanacağı bir enstrüman haline geldi. Bunun bilinmesi, takip edilmesi, demokrasi güçlerinin DAİŞ'in bu tür kullanımına duyarlı olması, bu biçimde kullanılmasına karşı çıkmaları gerekiyor. Tabii ki DAİŞ'in bu tür kullanımının önüne geçilmesinin yolu sadece savaş değildir. DAİŞ'in ortaya çıkmasını engelleyecek bir toplumsal, siyasi ve kültürel sistemin yaratılmasıdır. Demokratik sistemin her yerde kurulması, halkın demokratik irade haline getirilmesi gerekmektedir. Halkların demokratik irade haline geldiği, kendi kendilerini yönettiği, özerk ve yerel demokrasinin ortaya çıktığı yerlerde DAİŞ'in tümten silinmesi, varlığının etkisiz hale gelmesi kaçınılmazdır.

Şehîdên pêngavê asta berxwedanê bilind kirin

Rûken Garzan

Serokatî dixwaze careke din di pêvajoyê de rolekî pozîtîf û aktîf bileyze. Guhertinê bide avakirin. Bêguman dema pengav destpêkir, nêzîkatîyên şaş jî derketin holê. Pêwîste mirov wan jî binirxîn in. Pengav baş nehat fêmkirin. Lê digel van nefêmkirinan û nêzîkbûnan jî şewazê hevalan bi taybetî biryara ku rêxistinê girtibû, pengav di asteke bilind de meşiya.

Pêvajoya ku em tê de dijîn, bi hemû awayî, pêvajoyeke pir germ e. Bi taybetî berxwedana vê pêvajoyê mohra xwe li têkoşîna me xist. Bi taybetî berxwedana greva birçibûnê û herî dawiyê berxwedana 30 hevalên ku greva xwe vegelandin rojîya mirinê, berxwedana van hevalan, hem li Kurdistan û Tirkîyê, hem li zîndan, Rojhilata Navîn û cîhanê guhertineke nû da çêkirin. Di dîroka têkoşîna me de, pêngaveke nû da avêtin, bi taybetî careke din nîşan da ku berxwedana bi rihê xeta Apogêrî, bi rihê PKK'ê wê bi ser bikeve. Êrîş çî dibin bila bibin. Asta hewldana faşîzmê çî dibe bila bibe, careke din berxwedana me bi taybetî ya vê pêvajoyê rihê PKK'ê yê li ber xwe dide, ti carî serî danayne û bi ser dikeve. Careke din nîşan da ku her tim bi berxwedana xwe, pêngavên serkeftinê dide avakirin. Vê pêvajoyê jî me re rûpelên nû vekirin. Di dîroka têkoşîna me de û di meşa me ya pêş de, ji me re bi qasî rûpelên nû vekirin, peyamên nû jî dan. Tenê ne ji me re, ji gel re, ji dijmîn re, ji hêzên dagîrker re peyamên nû dan. Hewldanên nû derxistin holê. Rast e, mîna kevneşopiyekê, çandekê berxwedana PKK'ê berdewam dike heta roja îro tê, ev girîng e. Her berxwedanek, her kêliyek, her merheleyek jî bi xwe re rûpelekî nû vedike. Bi xwe re pêvajoyeke nû tîne. Bi xwe re serkeftinên nû ava dike.

Vê pêvajoyê di merheleyeke pir krîtîk de dest pê kir. Bi taybetî tecrîda li ser Serokatîyê, dîsa êrîşa li ser gelê me, êrîşa li ser hêzên me yên leşkerî û li her çar parçeyên Kurdistanê, êrîşa dagîrkeran, bi giştî ne tenê dewleta Tirk, ya hêzên dagîrker, gihatibû asteke pir krîtîk. Li ser vî esasî jî berxwedana tevgera me ya 2018'an, berxwedana hêzên me yên leşkerî û berxwedana gelê me, heta astekê pêvajo da meşandin. Lêbelê pêwîstî bi hemleyên nû hebû. Pêwîst bû ku hem tevger û gel, hem jî bi taybetî kadroyên tevgerê bikevin nava hewldaneke nû. Li ser vî esasî meha cotmeha 2018'an rêxistinê biryar girtin. Got pêwîste em dest bi hemleyeke nû bikin. Bi taybetî di civîna PKK'ê ya Navendî de biryara hatî standin hemleya ku dest pê bike di hemû qadên welêt û têkoşînê de, bi taybetî li hemberî dagîrkeriyê hemleyeke ku guhertinê bide çêkirin û careke din asta berxwedanê bilind bike bû. Hemleyeke wisa bû ku bi xwe re serkeftinê bîne. Pêngavên serkeftinê bide avakirin. Li ser vî esasî rêxistinê biryar girt. Bi durîşma 'Emê tecrîdê bişkinin, faşîzmê hilweşînin û Kurdistanê azad bikin' civînê biryar da ku hemle dest pê bike. Ji qadên me yên leşkerî heta zindanan, li her çar parçeyên Kurdistanê, heta derveyî welat rola xwe di vê hemleyê de bilîzin. Ev hemle ne hemleyeke taktîkî û demkî ye, hemleyeke demdirêje, risteke wê ya stratejîk heye. Lewra di naveroka durîşma xwe da vê rolê jixwe dide diyarkirin. Hemleyeke demdirêje

û hemleyeke ku hilweşandina faşîzmê daye ber xwe ye. Hemleyeke ku şkan-dina tecrîdê hedef girtiye. Hemleyeke ku azadkirina Kurdistanê hedef girtiye. Ango hedefa têkoşîna me û armanca me di nava vê hemleyê de cih girtiye.

Bêguman dîroka tevgera me hemû bi pêngavan bi serketin e. Ev pêngav jî pêngaveke demdirêje, pêngaveke ku serkeftin û azadiyê misoger bike, faşîzmê hilweşîne. Pêwîste her çar parçeyên Kurdistan, derveyî welat û hemû qadên şer di pêngave de rola xwe bileyzin, rolekî aktîf, bibiryar û îdea, bihêz bileyzin. Hejmareke mezin hevalên me dîl in, di destên dagîrkeriya dewleta Tirk de ne. Di destên dewletên din de jî hevalên ku dîl hatine girtin hene. Bi hezaran hevalên me, bi giranî jî kadroyên PKK û PAJK'ê û hevalên bi salan e di zîndan de ne, helwestên wan zelal in. Di van êrîşên dawî de, bi hezaran hevalên me hatine dîlgirtin. Bêguman civîna PKK'ê biryareke wisa stand ku "hevalên me yên di zîndan de jî helwestekê diyar bikin. Li derveyî vê pêngavê nemînin, tevî vê pêngavê bibin. Helwesta xwe bi taybetî daxwaziye bîrdozî, siyasî, rêxistinî di vê pêngavê de diyar bikin û beşdarî vê pêngavê bibin. Ew jî di cepha xwe de beşdarî vê pêngavê bibin. Biryara PKK'ê jî bo beşdarbûna hevalên di zîndan de jî bi vî şeweyî bû.

Lê tam di wê kêliyê de hê civîna PKK'ê nehatibû îlankirin, hê jî hevalên di zîndan de re agahî nehatibû dayîn, hevala Leyla Guven dest bi greva birçibûnê kir. Tê zanîn, bi xwe jî dibêje "min rihê pêvajoyê jîyan kir. Ez demekê difikirim ku helwestekê diyar bikim." Tam jî kêliya ku rêxistinê biryar sitand, berî ku rêxistin îlan bike, hevala Leyla Guven biryara xwe da û dest bi çalakiya greva birçibûnê kir. Ew jî bi rihê pêvajoyê û bi rihê pêngavê re kir yek, tevî bû û hevalên zîndan jî, di pêşengtiya hevala Leyla de dest bi pêvajoyê kirin. Li derve jî bi taybetî ji Ewropa heta Kanada, hejmarek heval bi îdeayeke xurt, bi biryareke xurt, tevî vê pêvajoyê bûn. Bêguman di vê pêvajoya heft mehan de, bi rihê mezî û bi îsrar, digel hemû êrîşên dijmîn, ên şerê taybet û zordariya li ser hevalan tê meşandin, bi hemû şewazê zordariya çors û şerê taybet, zordariya derûnî, zordariya bê biryar bixe, ku wan jî çalakiyê vegerîne, bê biryar bike, dûr bixe, digel hemû êrîşan, hevalan bi biryardariyê bilind çalakiya xwe berdewam kir.

Helwesta dayîkan faşîzm hejand

Vê bi xwe mohra xwe li pêvajoyê xist. Ev girîng e. Li derve çalakiyên gelê me berdewam kirin. Dayîkên me jî tevî vê hemleyê bûn, di cepha xwe de têkoşîn pêş xistin. Di pêşengiya dayîkên me de vê hemleyê xwe çalak kir, xwe bi deng û nav kir. Tenê ne li Kurdistanê, li Tirkîyê û li hemû cîhanê, destê mezî, beşdarbûneke mezin, helwesteke mezin derxist holê li hember faşîzma dewleta Tirk.

Di asteke bilind de piştgiyê mezin ji vê hemleyê re hat dayîn. Bi taybetî helwesta dayîkên me yên Kurd, faşîzm hejand. Dewleta Tirk neçar ma serî li hin tiştan bide. Berxwedana bi taybetî li zîndan û derve hatî kirin dewleta Tirk neçar kir ku careke din biçe ber lingê Serokatîyê. Ev asta ku berxwedanê derxist holê hişt ku Serokatî careke din dengê xwe bigihîne dinyayê, gel û rêxistinê. Ev jî girîng e. Lewre armanca tecrîda li ser Serokatîyê bi tevayî dengê Serokatîyê qûtkirin bû. Serokatî hêza çareseriyê ye. Hêza çareserîya gelê Kurd, çareserîya alozî û

girtin, careke din bi vê hemleyê re peyamên xwe dane me. Got "Ez bibiryar im, ez li ser piya me, ji hemû demî xurtir im, silavên min ji hemû kesî re bejin, têkoşîna min berdewam dike, pêwîste hevalên min, bi taybetî jî hevalên ku niha di greva birçibûnê de ne û pêwîste dev ji greva birçibûnê berdin û bi têkoşîna min re bin, li gel min bin. Ez ji her demê xurtir im." Ev peyama Serok e. Ango Serok di têkoşîna xwe de, di dema xwe ya herî bihêz û rêxistinkirî de ye. Peyama Serokatîyê jî me re ev e. Wê hemle, têkoşîn berdewam bike, li hemberî faşîzmê şer berdewam

konseptî qirkinê li ser me bide avakirin. Raste berdelê pêvajoyê zêde û giran in, em her roj şehîdan didin, lêbelê ev berdel, ev şehîd hemû jî bo têkoşîna azadiya gelên me dibe hêz, careke din li me vedigere. Dibe hêza têkoşînê, rêxistinê, biryarê, îdeayê û tolgirtinê. Dibe hêza serî ji dijmîn re netewandinê. Li hember dijmîn em û gelên xwe ti carî serî natewînin. Her berxwedanek, şehadetek, qehremantiya tê jiyîn, peyameke wisa datîne holê. Çima em vê dibêjin? Cîhan di nava şer de ye û bi taybetî hêza herî hegemon, hêzên ku niha di cîhanê de bibandor

qeyranên ku di Rojhilata Navîn de hatine çêkirin, çareserîya şer e. Dewleta Tirk dengê çareseriyê qut kir. Faşîzm hê berdewam dike. Lê belê mecbur ma ku bi Serokatîyê re parêzerên wî hevdiñ çêkin.

Bêguman ev serkeftineke girîng e, ji bo pêvajoyê, bi taybetî wek gel, tevger, hevalên di nava têkoşînê de û dostên me hemû li benda agahiyeke ku ji Serokatîyê were bûn. Ev hewldan û berxwedan hemû ji bo vê astê bigirin hat kirin. Di vê pêngavê de heta ev ast hat girtin jî gelek bedelên mezin hatin dayîn. Bi taybetî di zîndan de, li Ewropa şehîdên vê pêvajoyê di şexsê Heval Zülküf û Heval Medya de 9 hevalên ku di vê pêvajoyê de şehîd bûn, helwesta xwe bi fedaiyane derxistin holê, asteke bilind derxist holê. Di pêvajoyê de asta berxwedanê bilind kirin. Bilind kirin ku êdî dijmîn nikare vê astê bişkinê. Berxwedana van hevalan, bi taybetî helwesta van hevalên pakrewan û qehreman ku dan diyarkirin, pêvajo û hemle bilind kir, berxwedana hevalan jî bihêz kir. Bi hezaran heval bi mehan di greva birçibûnê de man. Bedena xwe ji mirinê re razandin.

Di pêngava yekemîn de em negihîştine ku em faşîzmê bişkinin. Pêwîste em xwe nexapînin. Raste parêzerên Serokatîyê çûn gel, me peyamên wî

bike. Bêguman di serî de hevalên me yên di greva birçibûnê de ne, ji hevala Leyla heta hevalên li Ewropa, ên li Mexmûrê, ên li Başûrê Kurdistanê helwesta xwe wiha diyar kirin. Gotin "em bi Serok re ne, em dev ji têkoşîna xwe bernadin, emê têkoşîna xwe vegerînin şewazên cuda, em bibiryar in, emê têkoşîna xwe berdewam bikin."

Ango hemleya me bi dawî nebûye. Me gavek avêt û ev gav serkeftî bû. Gaveke hat avêtin di gavên pişt xwe de jî wê berdewam bike, tişteki qediyayî nîne, lê em dikarin bêjin merhaleya yekemîn qediya.

Bi gelan re tifaqên stratejîk

Helbet, hêza faşîzm bi hêzeke mezin li hember me disekine û îdeaya me ew e ku emê faşîzmê hilweşînin. Peyama Serokatîyê herî zede jî ji dijmîn re bû. Ji dijmîn re got, "Te xwest me xilas bikî, te xwest me îhma bikî, qirkinê li ser me bidî meşandin, lêbelê tu bi ser neketî. Emê bimeşin, emê têkoşîna xwe berdewam bikin, heta mirinê jî emê li ser piyan bin û emê teqez bi ser bikevin". Ji bo wê jî dibêje "Ez ji her demê pirtir bihêz im, bimoral im." Ev her du peyv ji bo me bes in. Ango dagîrkerî çiqas xwe bihêz jî bike nikare hêza me morala me hilweşîne. Nikare

in, di serî de dewleta Amerîka û hêzên din, hemû niha amadekariya şerên mezin dikin. Ji ber wê Serokatîyê navê vî şerî danî "Şerê Cîhanê yê Siyemîn." Ji ber wê Serokatîyê got "Navenda vî şerî Kurdistan e. Navend Rojhilata Navîn e. Ji salên 90'î ve dest pê kiriye û dimeşe." Gihaye asteke wisa ku cepha demokrasiyê bi perspektîfên Serokatîyê zelal dertê holê, Serokatî dibêje "Bila bi gelan re tifaqê bikin", bi gelê Ereb, Fars, Tirk û hwd. re tifaqên stratejîk, lêbelê bi hêzên pêwîst re jî tifaqên taktîkî bikin. Li gorî karakterê Şerê Cîhanê yê Siyemîn fêmkirin, li gorî wê beşdarî pevajoyê bûyîn, pêvajo fêmkirin pir girîng e. Serokatî balê dikişîne ser Şerê Cîhanê yê Siyemîn têkiliya wê bi Şerê Cîhanê yê Duyemîn re nîqaş dike. Ango em di nava şerekî wisa de ne.

Hemû dewlet îro xwe bi çek dikin. Xwe bi çekên nukleer dikin, xwe bi fûze dikin, rêveberên dewleta Tirk çiqas ditirsîn tê diñ. Ji Emerîka F-35 dixwaze, ji Rusya S-400 dixwaze. Ew tedbîr tenê li hemberî me ne, pêwîste em vê bizanin. Karakterên şer, pêvajo, qeyrana li Rojhilata Navîn, neçareserkirina pirs-girêkan, her kes ditirse xwe bi çek dike. Îran li ser agir e. Tirkîye li ser agir e. Iraq li ser agir e.

Serokatî vê pêvajoyê pir baş dixwîne. Serokatî karakterê Şerê Cîhanê yê Si-

yemîn û bi taybetî li Rojhilata Navîn şerekî ewqas dijwar destpê bike, Serokatîyê digot “dê bi milyonan însan bên qetilkirin.” Serokatî berî salan, di paraznameya xwe ya pêncemîn de ji me re got. Behsa roja îro kir. Ji bo vê jî, em di pêvajoyeke wisa de ne. Cîhan hemû di nava şer û agir de ye. Ji ber vê yeke wek tevger û mîlîtanên PKK’ê em jî di nava pêvajoyê de pêwîste xwe ji bo vî şerî amade bikin. Di Şerê Cîhanê yê Yekemîn û Şerê Cîhanê yê Duyemîn de Kurd hatine parçekirin, Kurdistan hat parçekirin, vîna gelê Kurd hat tinekirin, hat belavkirin. Lêbelê di Şerê Cîhanê yê Siyemîn de Kurd bi vîna xwe hene, li her çar parçeyên Kurdistanê Kurd bi vîna in. Kurdan xwe birêxistin kiriye, Kurdan xwe biçek kiriye, berî her tiştî Kurdan xwe bi mejiyekî xurt çêkiriye. Kurd xwedî pêserojê ye, pêseroja xwe di ronahiyê de dibîne. Ev ji bo me derfetek e. Ango tiştêkî

gîrîng em jî bibiryar û rêxistineke xurt tevî vê pêvajoyê bibin û em pêvajoyê li ser vî esasî bidin meşandin. Heta em bigihîjin armanca xwe.

Ji bo vê jî hemle û pêvajo nixandî û beşdarbûna pêvajoyê pêwîst e bi rihê hevalên di hemleyê de li ber xwe dayîn, gihastîna asta qehremaniyê be. Hevalên ked û fedekariyên pir mezin nîşan dayîn; bi biryareke din tevî hemleyê dibin pêwîste em jî van her du hêzan ji xwe re esas bigirin. Yek hêza ku di hemleyê de bi taybetî qehremantî kirin, şehîd ketin di asteke bilind de helwesta xwe dane diyarkirin û bûne şehîdên hemleyê. Ya didoyan jî hevalên ku di çalekiyê de bûn û biryara xwe dan bi Serok re heta dawiyê bimeşin. Têkoşîna xwe dewam bikin. Bi vî rihî em jî xwe amade bikin, tevî hemleyê bibin, tevî pêvajoyê bibin û bimeşin. Bêguman şer dijwar bûye lêbelê avantajên me zêde bûne. Me hedefa xwe

negot “ezê bisekinim, nayê kirin, nabe, dev jê berdin.” Serokatîyê got “dev ji çalakîya greva birçîbûnê berdin, lê dev ji helwesta xwe, îdeayên xwe bernedin. Şêwazên çalakîyên xwe biguherînin, ez hêvî dikim hûn bi min re heta dawiyê bimeşin.” Mirov çî jî vê fêhm bike, têkoşîn wê bilind bibe, wê dewam bike. Ev jî ji Serokatîyê, ji karakterê pêvajoya ku em tê de ne, ne qut e. Em rîya xwe dibînin emê li ser vê rê bimeşin. Bi taybetî ev pêvajo wê di hemû qadan de li ser vê pengavê bimeş e. Di qadên civakî, bîrdozî, leşkerî, rêxistinî û hwd. hemû qadan de hemleya me li ser vê durîşma me û asta ku berxwedan derxistiye holê, wê bimeş e. Armanca rêxistinê, biryara rêxistinê jî li ser vî esasî ye. Guhertineke cuda ku em bikin yan jî hemleyê berovajî bikin nîne. Lêbelê di nava hemleyê de belkî şêwazê têkoşînê dewlemend bibe.

Serokatî her pêşketina ku di kêliyê

kiyê desthilatdariya xwe mayînde bikin û xwe bixin

AKP ava kirin hêzên emperyalist in. Emerîka ye, Ewropa ye. Xetake Îslama siyasî xwestin li Rojhilata Navîn bi AKP'ê ava bikin, bixin xizmeta xwe û bidin meşandin. Hêzên îslamê, baweriyên îslamî bi giştî, di pêşengiya AKP'ê de bixin bin kontrola xwe.

Serokatî dibêje li pêşiya AKP'ê du rê he ne. Yek ev stratejiya ku hêzên Emerîka û Ewropa dane pêşiya wê, Îslama siyasî mîsoger bike di Rojhilata Navîn de, eger xwe di vê de xurt bike, bimeşe wê rola Katar û Suudî Erebiştan van dewletên ku pêşengiya Suriyan dike wê bigire. Wê hemû dewletên Sunî li dora xwe kom bike, wê modeleke nû ya Îslama siyasî derxe holê. A du-duyan jî dibêje; ne mûmkîn e AKP li ser vê xetê bimeşe, wê AKP winda bike. Lewre dewletên Erebiyê vê ristê jî AKP'ê re bernadin. Suudî Erebiştan û dewletên din ên Sunnî vê jî AKP'ê re bernadin. Wê demê ihtimala mezin çî ye, dibe ku AKP xeta xwe biguherîne, bi Rusya û Îranê re bibe yek û li ser xeta wan jî xwe re rîyeke nû diyar bike. Lêbelê eger wisa bibe wê xilasîya AKP'ê bilez bibe. Di parêznameya pêncemîn de Serokatî wisa dibêje. Hêzên emperyalist, hêzên kapîtalîst AKP ava kirin ku AKP xizmeta wan bike li Rojhilata Navîn. Lêbelê eger AKP xeta xwe biguherîne wê emrê wê kin bibe. Van sê salên dawî em rewşa AKP'ê meyze dike, çep-rastê wê diyar nabe û xeta xwe diguherîne. Geh bi Îranê re dibe yek, geh li pey Rûsan diçe û tê, lêbelê nikare jî NATO qut bibe. Niha AKP hatîye rewşa xwe ya herî lewaz. Êdî nikare bi ti cepheyî re xeta xwe biguherîne. Xwest xeta xwe bide guhertin lê dike nake nikare, niha bi Rûsan re jî pirsgrîkên wê hene. Di vê de em çî dibînin, dîtînin, nixandinên Serokatîyê yên berî 11 salan kiribû îro AKP wê jiyan dike. AKP îro, di milê siyasî, aborî, civakî de, di hemû milan de vê lewazîyê dijî û êrîşên AKP'ê jî hemû li ser vî esasî ne.

Hêzên emperyalist dîsa dixwazin AKP'ê restore bikin, careke din derxin pêş. Têkiliyên wê bi Îran û Rûsan re jî qut bikin, jî MHP'ê qut bikin û careke din derxin ser dikê. Bi Kurdan re jî li

zêde ne girîng e. Em bi faşîzmê re şer dike. Bi hişmendiya desthilatdarî û faşîzma dewleta Tirk re em şer dike. Dibe ku pêvajoyên wisa, guhertinên wisa bîn çêkirin. Ev geşedan hemû wê bandora xwe li AKP'ê bikin.

Di vê pêvajoya em dijîn de dîsa li hemberî hemû tiştên neyînî jî însiyatîf di destê Kurdan de ye. Ev pir girîng e, Serokatîyê helwesta xwe da diyarkirin. Niha her kes li ser helwesta Serokatîyê nîqaş dike, rojev hat avakirin. Cîhan giştî li ser helwesta Serok diaxive. Dîsa çalakiyên gerîla, helwesta gerîla, ev hemû peyama leşkerî, siyasî û birdozî dide diyarkirin. Di vê pêvajoyê de em wek tevger, di asteke bi însiyatîf û xurt de ne.

Bi taybetî li ser Rojavayê Kurdistanê gelek êrîş hene. Şer û berxwedana me DAÎŞ qedand. Niha em hatine astekê ku

Rêber Apo'nun Ekim 1987 çözümlmelerinden derlenmiştir

İnşa hareketi güçlü bir yurtseverlikle mümkündür

● Vatanseverlik hareketi, günlük yaşamımızın ayrılmaz bir parçası olarak geliştirilmesi gereken bir harekettir. Her ne kadar yurtdışındaki halkımız vatansızlığın acımasızlığı altında derin bir bilinçsizliği ve duyarsızlığı yaşıyorsa da bizim yurtseverlik hareketimiz onları köklü yurtseverlik bilincine yeniden sevk edebilir ve etmelidir. Avrupa yaşamı bir kişiyi sonsuz çekerse, hele bir de Parti adına bu yapılsa, bu bir Partili ve yurtsever değil, bir karşı devrimci olur. Sömürgeciliği, emperyalizmi böyle ele alan kendini yitirmiştir. Onun atılım gücü zayıfsa, sömürgeciliğe yaklaşımındaki eksikliklere bağlamalısınız. Yine yaşamı yurtseverleştirmedeki eksikliğine bağlamalısınız. Bu eksiklikleri giderdiğiniz oranda büyüyebilirsiniz. Büyük insan olmak istiyorsanız, işte büyümenin yolları, yöntemleri bunlar. Bunlara ulaşmak zormuş! Büyük adam olmak ve militanlaşmak isteyen bir kişi için başarılamayacak bir iş değildir.

Bizde fazla derin olmayan yurtseverlik olayına da değinmeyi yararlı buluyoruz. Uzun zamandır yurtdışında bulunuyorum. Benden daha uzun süre dışarda kalanlar da var. Sosyalist ülkeler dahil, güçlü bir vatan sevgisine dayanmayan bir kişi bence kendini kaybetmiş bir tiptir. Vatani dışında çok rahat bir yer bulup yaşamının bir yurtsever için hiçbir değeri yoktur. Vataniyi kaybeden; bir vatan, bir toprak parçası üzerinde özgür yaşamayı elinden kaçıran kişi hiçbir ekonomik, kültürel, sanatsal, siyasal, sosyal ve ulusal gelişme imkanını bulamaz. Belki bir Yahudi, Ermeni, Filistin toplulukları gibi bol olanaklarla yaşanabilir. Ama bin yıllık mülteci yaşamı eğer sağlam bir toprak parçasına kavuşmamışsa acıları dinmez. Çok gariban ve hep problemli yaşanır.

Bizde vatanseverlik yeni yeni gelişiyor. TC'nin üzerimizde gerçekleştirdiği vatanseverlik Türkiye tutkudur, Türkiye sevgisidir. Türkiye sevgisinin, Türkiye yurtseverliğinin Türkiye halkı için bir değeri olabilir. Biz de buna saygıyla bakabiliriz. Ama eğer Türkiye yurtseverliği eşittir Kürdistan yurtseverliği deniliyorsa biz bunda müthiş bir yabancılık ve vatansızlık, dolayısıyla her türlü değerlerden kopuşu görürüz.

Ancak şimdi siyasette karşı çıkıyoruz ve bir direnmeyle buna karşı cevap veriyoruz. Uzun bir süre sonunda bunların yerine yavaş yavaş Kürdistan yurtseverliği gelişecek. Kürdistan yurtseverliğinin gelişimi, bir defa çok güçlü bir tarih bilincine, sağlam bir coğrafya bilgisine ve halkımızın yaşamına derin bir ilgiye dayanmalıdır. Ve burayı özgür bir vatan yapmak, burada bir halkın kendi kaderine egemen kılınması biçiminde anlaşılmalıdır.

Burada tarih var, bir yığın gözyaşı var, halkın muazzam gelenekleri var. Hatta biz buraya insanlığın beşiği dedik. Tarih, böyle ortaya koyuyor.

İnsanlarımıza, sömürgeci politikanın vahşetiyle ve adeta vatansızlaştırarak karşılık veriyorlar. Veya politikanın sonucu bu oluyor. Yaygın bir göç politikası dayatılıyor. Biliyorsunuz eskiden cebrendi, şimdi ekonomik nedenledir. İnsanımızı aç bırakıyorlar. Yani ülkede yüzbin kişiyi en alt sınırlarda yaşatacak kadar imkan bırakıyorlar. Böyle olunca da onun üzerine çıkan insanlarımız doğal olarak kaçacaktır. Dersim, Hakkari böyledir. Orada ne kadar insan ürerse üresin mutlaka dışarıya kaçacaktır. Çünkü sömürgecilik orada yaşamı yüzelli bin kişiyle sınırlandırmıştır. Bu çok ince ve vahşi bir sömürgeci politikadır. Ekonomik, sosyal ve her bakımdan öyle bir mekanizma yaratmış ki, burada fazla insanın yaşamasına olanak tanımıyor. Kürdistan'ın genelinde bu politika uygulanıyor. Sonuç; Ortadoğu'ya, Avrupa'ya, Batı Anadolu'ya yoğun bir akış. Bu ne demektir? Bu bir vatansızlaştırma hareketine kurban gitme demektir. Vatani bu kadar kolay terkeden, onun üzerinde üretimi, sosyalleşmeyi ve ulusallaşmayı yaşamaktan vazgeçenler aslında birçok şeyini yitirmiş demektir. Onlarca yıl çalışır, zor bela maddi bir yaşam temin eder. Yine de geçim sıkıntısı, rezalet, kepezellik alır başını gider.

Bilindiği gibi, yurtdışında yabancılara karşı ırkçılık ve yabancı düşmanlığı gelişiyor. Ama geçmişteki konumumuzla yarın daha da kötü durumların başımıza gelmesini kendimiz hazırlamış olduk. Hiçbir halk kendi ülkesinde bile, özgür üretim gelişmeden, sosyalleşmeden, sınıflaşmadan mutluluk bulamaz. Bireysel, ailesel kurtuluş hikayedir. Nitekim bugün Suudi'de, Lib-

ya'da, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde ve hatta Türkiye'de yaşayanlar buralarda nasıl hor görüldüklerini, nasıl eşitsizliğe uğradıklarını ve haksızlıklara katlandıklarını habire anlatıyorlar. Bunun yanı sıra bir yığın başka sorunları var. Demek ki, vatanseverlik hareketi, günlük yaşamımızın ayrılmaz bir parçası olarak geliştirilmesi gereken bir harekettir. Her ne kadar yurtdışındaki halkımız vatansızlığın acımasızlığı altında derin bir bilinçsizliği ve duyarsızlığı yaşıyorsa da bizim yurtseverlik hareketimiz onları köklü yurtseverlik bilincine yeniden sevk edebilir ve etmelidir. Demek ki yurtseverliğin önemli bir boyutu da budur ve böyle ele alınıp geliştirilmelidir.

Tarihi sevmeden yurtsever olunamaz

Biz ülkemize bir coğrafya olarak bile bakmasını bilmiyoruz. Hangi güzellikleri var; merak etmiyor, ilgi göstermiyoruz. Buralarda bakıyorsunuz küçük bir suyun kenarında bir bahçe, bir park kurulmuş. Bu bize mutluluk veriyor. Ama bizde o kadar doğal güzellikler var ki, bir aylık bir imar hareketi ardından dünyayı çekebilecek güzelliklerle doludur. Ama biz bakmasını bile bilmiyoruz. Birçok arkadaş ülkeyi boydan boya dolaşıyor, bir tek güzellikten bile bahsedemiyor. Bu ülkemizin doğal yapısına ne kadar yabancı olduğumuzu gösterir. Ki, bu da yurtseverliğimizin ne kadar sınırlı olduğunu gösterir. Ülkemizin tabiatına sağlıklı olmayan, dar, hatta inkarcı yaklaşımın ne kadar yurtsever tutkularımızı zayıflattığını bundan daha açık ne ortaya koyabilir? Arkadaşlar o kadar yer dolaşmış ve manzara görmüş ama bu konuda bir gözlem bile yapmıyor, bir hikaye bile yazamıyor. Halbuki düşmanın birçok yazar-çizeri, Hakkari'ye gidiyorlar, yaşamımızı film yapıyorlar; şiir, roman

yazıyorlar. Bizim arkadaşlar gidiyorlar ama bir tek güzellikten bile bahsetmiyorlar. Ama inanıyorum ki, çok büyük güzellik değerleri; coğrafyanın en güzeli, hatta Ortadoğu'nun en güzel coğrafyası orada. Eğer biraz özgürleşir ve yeniden bir imar hareketine uğrarsa, bütün Ortadoğu'yu çekecek güzelliklere sahiptir. Her bir ırmak ve su kenarı, vadisi Avrupa'da gördüğümüz gibi villalarla bezenebilir. Birçok yer doğal park zaten. Tarihi zenginlikler de hakeza aynı.

Burada yüzlerce kavim bir kültür yaratmış, bunlar yoğunlaşa yoğunlaşa bugün halkımızda çok geri düzeylerde de olsa ifadesini buluyor. Ama tarihi sevmeden yurtsever olunamaz. Tarihin buradaki alinyazısı nasıl çizilmiş; halklar burada nasıl yaşamışlar; hangi kültürler gelişmiş; bize kadar bunlar nasıl ulaşmış; krallar, tanrılar, köleler, paryalar burada nasıl mücadele vermiş ve burada sanat nasıl gelişmiş? Bu soruları sormayan, bunları bilmeyen, yüreğinde duymayan; ruhuna nakşetmeyen kişi elbette ki, bugünkü gibi çok dar, tarihten kopuk, doğal güzelliklerini duymaktan uzak olur. Yine yurtdışında yabancı kalmanın acısını duymadan yaşayan; dar, burnunun ötesini göremeyen; ruhsuz, bir iki genel doğmayı ezberlemekten öteye gitmeyen, rahatlıkla kaçabilecek, terkedilecek sahte bir devrimci olup çıkar. Yaşam dediğimiz şey; bir yuvaya köstebek gibi sığınıp günlük üretimi sürdürmek ise, bundan büyük adam çıkması şurada kalsın sıradan bir yaşantı bile çıkmaz. Dolayısıyla yurtsever yaşantının kaynağı bu olamaz.

Haksızlık ettiğimiz söylenebilir. Eğer öyleyse niye sanatçılarımız çıkmıyor, niye edebiyatçılarımız çıkmıyor? Hangileri vatan için ne kadar düşünce, ne kadar pratik sergiliyor? Vatanseverliği besleyecek tarihi kaynağı, geçmişi konusunda ne kadar bilinçlidir? Birçoğumuz coğ-

rafya konusunda bilinçlilik şurada kalsın, Kürdistan'ı Türkiye'nin ayrılmaz bir parçası olarak görürüz ve ona Türk milliyetçiliğinin gözükleriyle bakarız. Elbette bu bizde yurt sevgisini geliştiremez. Hatta geriletir. Çünkü TC habire, "Doğu mahrumiyet bölgesidir, böyle çirkindir, yaşanamaz" vb. edebiyatı yapıyor. Eğer biz de bunu paylaşırsak ihanet etmiş oluruz. Zaten bu yüzden toprak için ölme değil, daha çok kaçma var. Nitekim, "Toprağımızdan ölsek de ayrılmayız" değil, "Vay bize bir iş bulana bin kurban, şükran" der, fırlar kaçarız. Aslında kaçışın ihanet olduğunu söyleriz ama bu tür kaçış da öyle anlı şanlı bir kaçış değildir; ekonomik nedeni de olsa, onursuz bir kaçıştır. Evet, mecburiyet karşısındadır ve başka çare yoktur ama en azından şu söylenmelidir: "Bizi bu duruma getirenlerden müthiş hesap sormak gerekir." Hiç olmazsa böyle karşılık verildiğinde bu kaçış direnişe dönüştürülebilir. Ve böyle olmalıdır da. Tarihten kaçmak doğru değildir. Ağır bir tarihi bilinçsizlik bizi kör yapar ve gelecek konusunda bizi çok iddiasız yapar. Aynı şeyi çağ için de söyleyebiliriz.

Hareketimizin özgür bir vatan yaratmanın anası olduğu bilinciyle hareket etmekteyiz

Çağdaş halkların gelişmelerini bütün boyutlarıyla görmeden, değerlendirmeden halkımızın çağdaşlaşma gereğini duymayız; herkesi kendimiz gibi sanırız, bu da bizde ilerletme, yükseltme tutkusu yaratmaz. Peki ne yaratır? Bizi çağdaş halklar seviyesine yükselme iddiasından vaz geçirir ve bu da yurtseverliği zayıflatır. Demek ki çağdaşlık bilinci, yurtseverlik bilincinin ayrılmaz bir parçasıdır. Çağ bilincini geliştiren ve aynı zamanda yurtsever olan bir insan diğer dünya halklarının gelişimine hayranlık duyar, saygıyla bakar ama onlara boyun eğmez. Ve elbette onları reddetmez, onlardan neler alabileceğini ve onlara neler katabileceğini düşünerek yaklaşır. Yurtseverlik daha değişik yaklaşımlarla da beslenebilir ve beslenmelidir.

Orada çok sağlam bir ekonomik yapı kurulabilir, orada çok gelişmiş mimari yapılar ortaya çıkarılabilir, orada her türlü sanat, spor geliştirilebilir. Bunlar zaten açıktır. Eğer gelişme bu biçimdeyse çağımızda her yerde inşa gerçekleşebilir. Eğer biz de böyle anlıyorsak, o zaman yurtseverliğin önemli bir yanı da vatan toprakları üzerinde ekonomiyi inşa etmek, bu temelde de üst yapıyı inşa etmektir. Demek ki, inşa hareketi güçlü bir yurtseverlikle mümkündür.

Bütün bunlardan çıkarmamız gereken sonuç şu: Yurtseverlik olgusuna kapsamlı yaklaşılmalıdır. Bu konuda yukarıda bir çerçeve çizdik ve birkaç faktörü belirledik. Bunları daha da geliştirip hakkını vererek yurtsever olmayı bilmek gerekir.

Bugünkü durum şudur: Kürdistan, herkesin "Harabedir, viranedir, karın doyurmuyor, gelişme vaat etmiyor. Ancak televizyon ile bağlantılı olarak gelişebilir. Biz de memurluk yapabiliriz, maaş alabiliriz" dediği bir alandır. Ama hayır! Biz bütün bunlara karşı düşmanız. Yurtseverlik hareketimiz özünde bütün bu yaklaşımların reddidir. Özgür bir vatan yaratmanın, bütün gelişmenin anası olduğu bilinciyle hareket etmekteyiz. Ve bugün ne kadar sınırlı adım atarsak atalım, bu attığımız ilk yurtseverlik adımı, yarın bu topraklarda insanlığın çok soylu bir ailesini çıkarmaya kadar gidecektir. Geçmiş tarih, ülkemizin güçlü kültürüne tanıklık etmektedir. Sayısız halkların oluşumuna, güçlenerek gelişimine tanıklık etmektedir. O halde niye bundan sonrası için de bu olmasın? Mezopotamya, özellikle insanlığın, uygarlığın beşiği olduğuna göre,

günümüzde niye harabe gözüyle bakılsın? Düşman bile bugün GAP'ı geliştirerek büyük bir tutkuyla ve azgın bir sömürgeci iştahla bakarken, biz niye burayı büyük bir vatanseverlik hareketinin kuruluş zeminine dönüştürmeyelim? Yalnız bu duygu bile kırk türlü ulusal kurtuluş savaşını göze almayı mümkün kılar. Bir tarihi kurtarmak, bu coğrafya parçalarını kurtarmak, Mezopotamya ovasında özgün bir sosyalist ekonomi inşa etmek, bir halkı özgürce kaderini çizerek kılma, en zor savaşımı göze almaya ve başarıya götürmeye yeterli bir nedendir.

Hareket olarak iki kez atılım başlatmış olduğumuz 1 Haziran günü, gerçekten de tarihi bir atılım günü olma konumunu fazlasıyla hak ediyor. Tıpkı Newroz ve 27 Kasım gibi, tıpkı 14 Temmuz ve 15 Ağustos gibi. 1 Haziran da hem ideolojik-örgütsel boyutta hem de siyasi ve askeri boyutlarda atılımlar gerçekleştirdiğimiz bir gün olma özelliği taşıyor. Hareket ve halk olarak 1 Haziran 2010'dan bugüne tam dokuz yıldır Devrimci Halk Savaşı Stratejisi temelinde, dört parça Kürdistan'da ve yurt dışında kahramanca direniyoruz. Faşist, sömürgeci ve soykırımcı zihniyet ve siyasete karşı gelişen bu direnişimiz gerçekten de selamlanmayı ve kutlanmayı fazlasıyla hak ediyor.

PKK Yürütme Komitesi

1 Haziran 4. stratejik atılımımızın 10. yılı ve görevlerimiz

PKK'nin Tüm Kadro ve Sempatizanlarına!

Değerli Yoldaşlar,

Hareket ve halk olarak Mayıs Şehitler ayımızı tamamlıyor, fedailik ayımız olan Haziran ayına giriyoruz. Haziran ayının son günü Zilan Yoldaş'ın gerçekleştirdiği büyük fedai eylem günü olduğu gibi, ilk günü de mücadele tarihimizde iki kez atılım başlattığımız bir gün olma özelliği taşıyor. 1 Haziran 2004 Atılımımızın ideolojik-örgütsel boyutlarının önde olduğu, kapitalist modernite sistemine dayanan tasfiyeciliğin tasfiye edilmesini içerdiği biliniyor. 1 Haziran 2010 Stratejik Atılımımız ise; siyasi-askeri boyutları önde olan ve stratejik değişime işaret eden bir atılım olma özelliğine sahip bulunuyor. Hareket olarak iki kez atılım başlatmış olduğumuz 1 Haziran günü, gerçekten de tarihi bir atılım günü olma konumunu fazlasıyla hak ediyor. Tıpkı Newroz ve 27 Kasım gibi, tıpkı 14 Temmuz ve 15 Ağustos gibi. 1 Haziran da hem ideolojik-örgütsel boyutta hem de siyasi ve askeri boyutlarda atılımlar gerçekleştirdiğimiz bir gün olma özelliği taşıyor. Hareket ve halk olarak 1 Haziran 2010'dan bugüne tam dokuz yıldır Devrimci Halk Savaşı Stratejisi temelinde, dört parça Kürdistan'da ve yurt dışında kahramanca direniyoruz. Faşist, sömürgeci ve soykırımcı zihniyet ve siyasete karşı gelişen bu direnişimiz gerçekten de selamlanmayı ve kutlanmayı fazlasıyla hak ediyor. Hiç kuşkusuz daha önceki direniş dönemlerinde olduğu gibi bu dokuz yıllık direniş de, kahramanca yürütülen mücadelede binlerce şehit verme temelinde gerçekleşmiş ve başarılı bulunuyor. Bu temelde Derviş, Rüstem, Çiçek, Xebat, Simko, Sara, Zeki, Atakan, Delal, Gülnaz, Nalın, Rubar ve Armanç yoldaşlar şahsında, dokuz yıllık Devrimci Halk Savaşı Stratejik Atılımımızın tüm kahraman şehitlerini saygı, sevgi ve minnetle anıyoruz. 10. atılım yılında amaçlarını başarma ve anılarını yaşatma sözümüzün gereğini çok daha büyük bir mücadele ve başarıyla yerine geti-

receğimizi belirtiyoruz. Önder Apo'nun aydınlatıcılığında süren bu büyük direnişin 10. yılında daha büyük zaferlerle taçlandırılacağına sözünü veriyoruz.

1 Haziran 2010 Hamlesi daha ikinci ayında Erdoğan'ı ateşkeske zorlamıştır

Değerli Yoldaşlar,

Nasıl ki 1 Haziran 2004 ideolojik-örgütsel atılımımız, tasfiyeciliği tasfiye ederek çok önemli ve başarılı sonuçlar verdiyse, 1 Haziran 2010, 4. Stratejik Atılımımızın da siyasi ve askeri bakımdan çok önemli ve kalıcı gelişmeler yaratmış olduğu açıktır. Geriye dönüp bu dokuz yıllık pratik mücadele gerçeğine ve ortaya çıkan sonuçlara baktığımızda bu durum açık bir biçimde görülebilmektedir. Öncelikle böyle bir sürece, komployu başarmakla görevlendirilmiş olan AKP yönetiminin, özel savaş kapsamındaki bütün hile ve oyunlarının boşa çıkarılması temelinde geldiği bilinmektedir. Bu noktada 2009 yılı boyunca yaşanan çok yoğun bir taktikler savaşı gerçeği hala tüm canlılığıyla bilincimizdedir. Nitekim Tayyip Erdoğan yönetimi söz konusu taktikler savaşımında başarısız kalınca; "Sil baştan yapıyor ve başa dönüyoruz" diyerek, her türlü demokratik siyasi mücadele imkânlarını ortadan kaldırıp, darbe mekanizmasını harekete geçirerek, katı bir faşist diktatörlüğü, 2009 Kasım'ından itibaren Hareketimize ve halkımıza karşı dayatmıştır. Önder Apo daha o zaman gelişen süreci 17 Kasım Darbesi olarak değerlendirmiştir. Bu çerçevede demokratik siyasetin çözüm gücünü boşa çıkartmayı öngören bütün özel savaş hileleri ve oyunları başarısız kılındıktan sonra gelişen katı AKP faşist saldırıları karşısında 3. Stratejik dönem olarak tanımladığımız Demokratik Siyasi Mücadele Stratejisiyle Demokratik Özerklik çözümünü gerçekleştirme imkânları kalmayınca, söz konusu stra-

tejiye son verilmiş, 1 Haziran 2010'dan itibaren Hareket ve halk olarak, Demokratik Özerklik Devrimi'ni kendi öz gücümüzle gerçekleştirmeyi öngören Devrimci Halk Savaşı Stratejisi temelinde mücadele etme öngörülümüştür.

Bütün hazırlıksızlık ve eksikliğimize rağmen, 1 Haziran 2010'dan itibaren kahraman gerilla öncülüğünde Hareketimizin ve halkımızın gerçekleştirdiği etkili eylemlilik daha iki ay geçmeden Tayyip Erdoğan yönetimini İmralı'ya gitmek, Önder Apo ile görüşmeler yapmak ve yeni bir ateşkes talebinde bulunmak zorunda bırakmıştır. Nitekim 13 Ağustos 2010'da başlayan ve 2011 Temmuz ortasına kadar devam eden ateşkes sürecine böyle gelinmiştir.

Bunun ardından gelen tarihi 2011-2012 direnişimizin faşist AKP iktidarına ciddi darbeler vurduğu gibi aynı zamanda 19 Temmuz 2012 Rojava Özgürlük Devrimi'ni gerçekleştirdiği de bilinmektedir. İçte ağır darbeler yiyen, dışta Rojava Özgürlük Devrimi'yle karşılaşan faşist AKP yönetimi, bunlar sonucunda yeni bir özel savaş oyununa başlamak zorunda kalmış, nitekim 2013 baharından itibaren 'çözüm süreci' adıyla yaşanan sürece bu temelde gelinmiştir. Devrimci Halk Savaşı Stratejisi içerisinde Önder Apo'nun 2013 Newroz'u'nda gerçekleştirdiği demokrasi hamlesi gerçekten de içte ve dışta özgürlük mücadelemizi çok büyük oranda güçlendirmiş, halkımıza ve demokrasi güçlerine büyük umut ve cesaret kazandırmıştır.

12 Haziran 2014'te başlayan faşist DAİŞ saldırılarına karşı Hareketimizin ve halkımızın Şengal, Mexmûr, Kobanê'de gelişen ve bütün Kuzey ve Doğu Suriye'nin özgürleştirilmesine giden tarihi bir direniş gerçekleşmiştir. Bu özgürlük direnişinin etkisi sadece Kürdistan ve Ortadoğu'yla da sınırlı olmayıp, tüm insanlığı günümüzün faşist saldırılarına karşı koruyan ve savunan bir direniş olma düzeyine kadar varmıştır. Bu tarihi direnişin Bakurê Kurdistan ve Türkiye'deki sonucu, de-

okratik siyasetin 7 Haziran 2015 seçim başarısı olarak gerçekleşmiştir. Böylece tüm taktik manevraları başarısız kılınan AKP yönetimi, MHP ve ABD ile anlaşarak, 24 Temmuz 2015 faşist-soykırımcı saldırganlık sürecini başlatmıştır. Buna karşı da Devrimci Halk Savaşı Stratejisi temelinde Hareketimizin ve halkımızın demokratik Özyönetim Direnişleri temelinde nasıl kahramanca bir mücadele verdiği, yıllara yayılan bu mücadelenin, inkâr ve imha sisteminin geliştirdiği son planlı saldırı olan "Çöktürme eylem planını" da boşa çıkartıp, başarısız kıldığı açıktır.

Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'nin final hamlesi tecride karşı direniş olmuştur

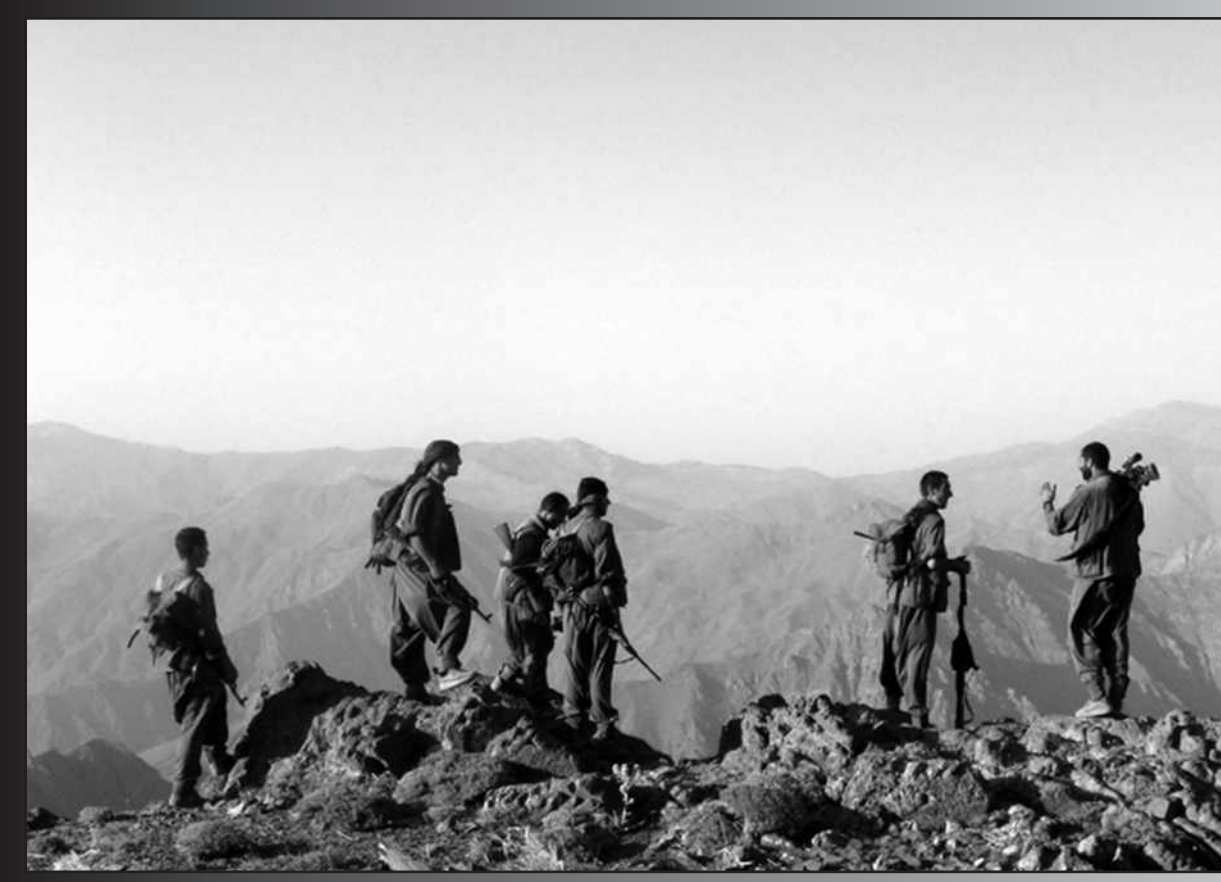
Değerli Yoldaşlar,

Dokuz yıllık Devrimci Halk Savaşı Stratejik Atılımımızın final hamlesi, Ekim 2018'de yapılan Parti Merkez Komite toplantımızın kararlaştırıp uygulamaya koyduğu, "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirilim" direniş olmuştur. Söz konusu bu direniş hamlemiz gerilla ve halk eylemleriyle yürütüldüğü gibi, aynı zamanda 200 gün gibi uzun bir süre devam eden tarihi açlık grevi ve ölüm orucu direnişleriyle de beslenmiştir. Demokratik Toplum Kongresi Eşbaşkanı ve HDP Cölemêrg Milletvekili sevgili Leyla Güven'in Diyarbakır Zindanı'nda 8 Kasım 2018 günü başlattığı süresiz-dönüşsüz açlık grevi, tüm zindanlara, dört parça Kürdistan'a ve dünyanın dört bir yanına yayılarak, 200 gün gibi uzun bir süre devam ederek, ölüm oruçlarıyla beslenerek ve dokuz şehit vererek Kürdistan'ın ve insanlık tarihinin en uzun süreli ve önemli bir açlık grevi olma özelliğine ulaşmıştır. Açlık grevi ve ölüm orucu eylemi, 8 yıldır Önder Apo'yla görüşme yapılmayan avukatlarının 2 ve 22 Mayıs tarihlerinde 2 kez görüşme yapmaları ve Önder Apo'nun yazılı bir çağrı mesajı

yayınlanması ardından 26 Mayıs 2019 günü başarıyla sona ermiştir. Tıpkı 14 Temmuz 1982 Büyük Ölüm Orucu Direnişi gibi, faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasete yeni bir ideolojik yenilgi yaşatmayı başarmıştır. Bu temelde öncelikle Leyla Güven ve Ölüm Orucu direnişçileri şahsında Büyük Açlık Grevi Direnişi'ne katılan tüm devrimci ve yurtseverleri, kazandıkları büyük başarıdan dolayı kutluyor ve selamlıyoruz. Gösterdikleri tarihi iradenin, inancın, cesaret ve fedakârlığın, devrimci mücadeleciliğin sürekli olacağına ve önümüzdeki süreçte daha büyük başarılar kazanacağına inanıyoruz. Yine Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin kahraman şehitleri olan Zülküf Gezen, Ayten Beçet, Zehra Sağlam, Medya Çınar, Yonca Akici, Sıraç Yüksek, Mahsum Pamay, Ümit Acar ve Uğur Şakar yoldaşları, onlar şahsında tüm özgürlük mücadelesi şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz. Amaçlarını başarma ve anılarını yaşatma sözümüzü burada bir kez daha yineliyoruz.

Değerli Yoldaşlar,

Geçen yedi aylık süreç içerisinde de zaman zaman ifade ettiğimiz gibi, "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirilim" direniş hamlemiz bir zafer hamlesiydi ve geçen yedi ay boyunca önemli başarılar kazanarak bugünkü düzeye ulaştı. Unutmayalım ki; böyle bir direniş içerisinde başta ABD ve Rusya olmak üzere birçok gücün Hareketimize dönük politik oyunlarını ve taktik saldırılarını kırma ve boşa çıkarma gücü gösterdik. Böyle bir direniş ile DAİŞ faşizminin Fırat Havzası'ndaki toprak hakimiyetine son veren tarihi zafer elde edildi. Böyle bir direniş AKP-MHP faşizminin tarihinin en ağır darbelerini yemesine ve 31 Mart yerel seçimlerinde genel yönetimi kaybedecek kadar yenilgi almasına yol açtı. Böyle bir direnişle biz İmralı işkence ve tecrit sistemi karşısında doğru ve devrimci duruşun nasıl olması gerektiğini daha net bir biçimde görerek, Ha-

Dokuz yılın sonunda Devrimci Halk Savaşı Stratejisi temelinde gelişen pratiğe baktığımızda her açıdan çok ağır bir darlık ve tutuculuk yaşadığımızı görüyoruz. İdeolojik çalışmalarda, propaganda, kültür, sanat ve eğitimde yaşadığımız budur; toplumsal harekette, Demokratik Konfederalizmi örgütleme, Demokratik Ulusu inşa etmede yaşadığımız tümüyle böyledir. Askeri alanda dağdaki savaşı şehre taşıyamayan, özsavunmayla bütünleştiremeyen tutumumuzun buradan kaynaklanmış olduğu ortadadır.

reket ve halk olarak önemli bir düzeltme gerçekleştirip doğrultu tutturmayı başardık. Böyle bir direniş AKP-MHP faşizminin birçok özel savaş oyununu bozdu ve sonunda İmralı tecrit sisteminin kapılarının aralanmasını ortaya çıkardı. 31 Mart'ta faşizm, Mayıs ayında İmralı tecrit sistemi, önemli darbeler yedi. 200 günlük Büyük Açlık Grevi Direnişi İmralı kapılarını aralayarak, tarihi bir başarı kazanmayı bildi.

Şimdi elde edilen bu başarılar ve kazanımlar temelinde ve özellikle İmralı tecrit sisteminin kapıları aralanmış ve Önder Apo'nun çağrısı sonucunda Büyük Açlık Grevi Direnişi sona erdirilmiş bulunuyor. Ancak kuşkusuz tecride ve faşizme karşı Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturulması, Kürdistan'ın özgür ve Türkiye ile Ortadoğu'nun demokratik kılınması amacıyla direniş hamlemiz devam ediyor. Söz konusu hamlemizin, belirttiğimiz amaçları başarana kadar da kesintisiz devam edeceği, yeni ve zengin eylem biçimleriyle daha da yaygın ve derin hale geleceği, tarihin en büyük devrimci zaferini kazanacağı kesindir.

Önemli hata ve eksikliklerimiz yaşandı

Geçen süreçte zaman zaman ifade ettiğimiz gibi, dönüp yedi aylık sürece baktığımızda büyük ve kahramanca sürdürülen direniş içerisinde önemli hata ve eksikliklerimizin yaşandığı da ortadadır. Bir defa söz konusu hamlesel direnişe, yeterince hazırlıklı ve örgütlü başlamadığımız bilinmektedir. Diğer yandan Hareket olarak ne kadar parçalı ve mücadele süreçlerine kopuk yaklaştığımız bu tarihi mücadele süreci içerisinde açık ve net bir biçimde görülmüştür. Dolayısıyla tüm örgütlerimiz tarafından yeterince sahiplenme ve yaratıcı eylem biçimleriyle mücadele sürecine etkili bir biçimde katılma gerçekleşmemiştir. Kış koşulları nedeniyle askeri alandaki sınırlılık ve hamlenin Türkiye sahasına baştan itibaren yeterince yayılamaması halk eylemlerinin sınırlı ve belli biçimlerde kalmasına, daha güçlü ve etkili kitle eylemlerinin gerçekleşmemesine yol açmış, bütün bunlar da geçen süreçte hamlenin yükünü ağırlıklı olarak açlık grevi direnişlerinin üzerine yüklemiştir. Böylesi planlı ve yoğunlaşmış eylem süreçlerini yönetmede de örgüt ve yönetim tarzı bakımından eksiklik ve hatalarımızın olduğu, geçen mücadele sürecinde açığa çıkmıştır. Fakat bütün bunlara rağmen, "Tecridi Kırılım, Faşizmi

Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlesi kapsamında Özgürlük Hareketimizin her zamankinden daha ısrarlı, inançlı, yoğun iradeli ve kararlı davranmış olduğu da açıktır.

Bütün bunların sonucunda gerekli toplantılar ve tartışmalar yapılarak, yine yeterince perspektif ve talimat geliştirilerek tüm bu eksikliklerin görülüp aşılması, giderek direniş hamlesinin her alanda ve bütünlüklü bir biçimde zengin eylem biçimleriyle geliştirilip etkili yönetilmesinde önemli bir düzeye ulaşılmıştır. Özellikle mevsimin uygun hale gelmesini de değerlendirerek, son iki ayda kahraman gerilla güçlerimizin devreye girip etkili eylemler geliştirmesi, faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasetten hesap soran, faşist saldırganlığa karşı halka cesaret ve fedakârlık aşılayan tarihi eylemlerin gelişimi direniş hamlemizi daha yaygın ve güçlü hale getirirken; yiğit Kürt analarının her türlü faşist polis baskısı ve terörüne karşı sokaklara çıkan, zindanların önünü direniş nöbetlerinin tutulduğu alanlar haline getiren, başta Türkiye kadınları ve toplumu olmak üzere tüm insanlığın vicdanına seslenip onları harekete geçiren tarihi eylemlilikleri İmralı kapılarının aralanması, tecridin ağır bir darbe yemesi ve Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin zafer kazanmasında önemli bir rol oynayıp, katkı yapmıştır.

Şimdi Büyük Açlık Grevi Direnişi kazandığı başarı temelinde sona ererken, Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'nin gereklerine göre, kendini yeniden gözden geçirip düzelterek, daha güçlü örgütlenen ve mücadele eden bir Hareketin her türlü yanlıgıdan kurtularak, çözümü Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturulmasında gören mücadeleciler bir halk gerçeğinin, duyarlı bir Türkiye kamuoyunun ve insanlığın ortaya çıkartılmasını da sağlamıştır. Dolayısıyla açlık grevlerinin sonlandırılması, "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamlemiz açısından bir zayıflama değildir. Tam tersine, kazanılan önemli başarılar temelinde yeni hedefleri gerçekleştirmek üzere, hamlenin farklı mücadeleciler güçleri tarafından daha zengin eylem biçimleriyle yürütülür hale gelmesinin sağlanmasıyla süreç sona ermiştir. Yani, açlık grevlerinin sona ermesi, direniş hamlesinde bir zayıflık değil, tam tersine açlık grevlerinin de yarattığı daha yaygın ve zengin eylem biçimleriyle hamlenin sürdürülmesi gerçeğini ifade etmektedir.

Nitekim açlık grevine son veren bütün direnişçiler, son sözleri olarak,

"Açlık grevini sonlandırıyoruz ama Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturulması için mücadelemiz bitmiyor, tam tersine daha farklı eylem biçimleriyle ve daha güçlü yürütülmek üzere devam ediyor" demişlerdir. Hareketimiz de açlık grevi direnişçilerinin bu tutumunu doğru bulmuş, benimsemiş ve bu temelde tecride ve faşizme karşı Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturulması mücadelesinin sürdüğünü, tecridin ve faşizmin yediği ağır darbeler ardından tecridi ve faşizmi tümünden kırarak, Önder Apo'nun özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşması hedefini gerçekleştirmek üzere mücadelenin devam ettiğini açıklamıştır. "Tecrit ve faşizm ağır darbe yedi, şimdi sıra tecridi ve faşizmi tümünden kırmaya ve Önder Apo'yu özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturma hedefini başarmaya geldi" açıklamasını yapmıştır. Açlık grevleriyle hedeflenen sonuçlara ulaşıldığı, bundan sonrasının Devrimci Halk Savaşı Stratejisi temelinde gerilla ve demokratik toplum eylemleriyle tecridin tümünden kırılıp faşizmin tümünden yıkılarak Kürdistan'ın özgür, Türkiye ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesinin sağlanması olduğu açıkça ifade edilerek, tüm devrimci-demokratik güçler, Parti ve gerilla güçlerimiz, kadın ve gençlik örgütlerimiz, tüm Türkiye halkları ve demokratik insanlık bu temelde daha yaygın, etkin ve bütünlüklü bir biçimde mücadeleye çağırılmıştır. Nitekim Önder Apo'nun açlık grevlerinin sona erdirilmesi çağrısında da, tecridin tümünden kırılmadığı, faşizmin tümünden yıkılmadığı, dolayısıyla bir yeni demokratik çözüm sürecinin başlamadığı açıkça vurgulanarak, böyle bir gelişme için çok cılız da olsa ipuçlarının ortaya çıktığı, bu imkân ve fırsatların değerlendirilmesi gerektiği, bu anlamda açlık grevlerinin rolünü oynayıp, amacına ulaştığı, gerisinin gerilla ve halk direnişleri temelinde gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiş ve demokratik toplum ile demokratik siyaset görev ve sorumluluğa çağırılmıştır.

İyi planlanmış, aktif bir Devrimci Halk Savaşı pratiği ortaya çıkaramadık

Değerli Yoldaşlar,

Geriye dönüp dokuz yıllık Devrimci Halk Savaşı Stratejisi temelinde yürüttüğümüz mücadeleye ve yine yedi aylık "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirelim" direniş hamle pratiğine baktığımız zaman, kah-

ramanlık düzeyinde bir mücadelenin yürütüldüğünü ve tarihi öneme sahip büyük kazanımların elde edildiğini görmekte birlikte, imkân ve fırsatlarımızın bundan kat kat fazlasını elde etmek için yeterli olduğunu, bu imkân ve fırsatların yaşadığımız hata ve eksiklikler nedeniyle yeterince değerlendirilemediğini de görmekteyiz.

Kısaca, 10. atılım yılına girerken, Hareket ve halk olarak geçen dokuz yılın Önderlik ve şehitler çizgisinde doğru ve yeterli bir muhasebesini yapmak, başarılarının olduğu kadar hata ve eksikliklerinin de içerdiği zengin dersleri çıkartarak 10. yılı bu temelde kesinlikle daha büyük bir savaş ve zafer yılı haline getirmek gereklidir. Yani demeyelim ki, imkân ve fırsatlar sadece bunları yapmaya elveriyordu! Demeyelim ki, geçen dokuz yıl içerisinde ancak böyle bir mücadele yürütülür ve bu sonuçlar elde edilebilirdi! Hayır, kesinlikle böyle değildir. Evet, tarihi öneme sahip ve kahramanlık çizgisinde bir mücadele yürütülmüştür. Çizgiden sapılmamış, mücadeleden kaçılmamış ya da geri durulmamıştır. Cesaret ve fedakârlık bakımından fedai kahramanlık çizgisinde bir duruş, başta gerilla güçlerimiz olmak üzere genelde Hareketimiz ve halkımız tarafından gösterilmiştir. Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, sonuçta tarihi öneme sahip kazanımlar da elde edilmiştir. Ancak birincisi; bütün bunlar için çok ağır bir bedel ödenmiştir; ikincisi ise, sahip olduğumuz imkân ve fırsatların Önderlik ve şehitler çizgisinde doğru değerlendirilmesi durumunda elde edilecek kazanımların bundan kat kat fazla olabileceği gerçeğidir.

Bu bakımdan, geçmişe Önderlik ve Parti çizgisi temelinde eleştirel ve özelleştirel bir yaklaşım göstermek, doğrular kadar yanlışların da derslerini çıkartan bir sorgulayıcı yaklaşım içinde olmak 10. yılın başarısı için kesinlikle şarttır. Mesela; daha stratejik değişim sürecine girerken, 3. Stratejik Dönem'e son verip 4. Stratejik Atılım Süreci'ne hazırlanırken, strateji gerçeğini daha doğru ve yeterli anlayabilir, Parti, gerilla, kadın ve gençlik örgütlerimiz, bir bütün demokratik siyaset ve halk olarak kendimizi söz konusu stratejik değişime çok daha güçlü hazırlayabilirdik. Fakat bilindiği gibi, pratik böyle olmadı. 1 Haziran 2010 stratejik değişimine Hareket ve halk olarak anlayış, örgütlenme ve tarz düzeyinde yeterli bir hazırlıkla giremedik ve bunun sonucunda da uzun soluklu, iyi planlanmış, aktif bir Devrimci Halk Savaşı pratiği ortaya çıkaramadık.

Çoğunlukla mücadele yaklaşımımız, özellikle savaşa yaklaşımımız taktik düzeyde kaldı. Stratejik değişimi doğru ve yeterli anlayamadık. Demokratik Siyasi Mücadele Stratejisi'nin devam ettiğini, taktik bir savaş hamlesiyle tıkanan demokratik siyasetin önünü açma göreviyle yüklü olduğumuzu sandık. Oysaki stratejik değişim bunun ötesinde bir şeydi; Demokratik Siyasi Mücadele Stratejisi'nin sona ermesini, Demokratik Özerklik çözümünün ve demokratik ulus inşasının Devrimci Halk Savaşı stratejisiyle başarılmasını öngörüyordu. Bu da savaş temelinde kendi öz gücümüze dayanarak Demokratik Özerkliği ve Demokratik Ulus inşasını gerçekleştirmek demektir. Stratejik değişimi doğru ve yeterli anlayıp planlayamayışımız, ona uygun, sonuç alıcı ve kazanımları koruyucu bir tarz ve taktik yaratıcılığa ve zenginliğe ulaşmamızı engelledi.

Orta sınıf eğilimi Hareketimizi fazlasıyla etkilemektedir

Aslında bu geçen dokuz yıllık döneme dönüp baktığımızda genelde stratejik değişimi doğru ve yeterli anlamadığımızı, Devrimci Halk Savaşı'nın bir taktik değişim gibi algılandığını, Demokratik Siyasi Mücadele Stratejisi'ne işlerlik kazandırmak için sanki yeni bir taktik adım atılmış gibi algılandığını görüyoruz. Çoğunlukla bize hâkim olan anlayış da bu temeldedir. Anlayış olarak böyle düşünmek bile, pratik-örgütsel duruşumuza baktığımızda aslında anlayışımızın bu olduğu, pratiği yönlendiren anlayışın bu temelde şekillendiği net bir biçimde görülmektedir. Biz söz olarak ne söylersek söyleyelim, ne kadar Devrimci Halk Savaşı gerçeğinden, teoriden ve çizgisinden söz edersek edelim, geçen dokuz yıllık örgütsel ve eylemsel pratiğe yaklaşımımızın aslında Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'nin özelliklerine tam uygun olmadığını, daha çok Demokratik Siyasi Mücadele Stratejisi'nin gereklerine göre şekillendiğini görmekteyiz. Bu da sahip olduğumuz büyük imkân ve fırsatları usta bir komuta ve yönetim duruşuyla, yaratıcı bir tarz ve taktikle değerlendirmemizi, dolayısıyla da büyük savaşçı daha büyük kazanımlar elde etmemizi engellemiştir. Öncelikle bu gerçeği çok net ve açık bir biçimde görmemiz gerekir.

Nitekim bu yanlışlı duruşun izleri açlık grevlerinin sona erdirilmesinde bile görüldü. Biliniyor ki açlık grevleri İmralı tecrit ve işkence sisteminin kırılması ve Önder Apo'nun her türlü iletişiminin sağlanması için yapılıyordu. Ancak birçok çevredeki yoğun beklenti, savaşın sona erdirildiği, yeni bir demokratik siyasi çözüm sürecinin geliştirildiği bir sonuca ulaşma biçiminde oldu. Bu da şunu ortaya koymaktadır: Devrimci Halk Savaşı Stratejisi yeterince anlaşılmamıştır. Yine güçlü bir biçimde sahiplenilmemiştir. Onun gereklerini pratikleştirmek için Parti öncülüğü, gerilla güçleri, kadın ve gençlik hareketi ve bir bütün demokratik toplum hareketimiz böyle bir stratejinin gereklerine göre hareket etmemiştir. Özünde Devrimci Halk Savaşı Stratejisi ağır bulunmakta, sert görülmekte, zorlayıcı olarak ele alınmakta, daha fazla demokratik siyasi mücadele, siyasi çözüm tercih edilmektedir. Bunun bir anlayış, eğilim olduğu açıktır. Nitekim Bakur'da geçen yakın dönemde yürütülen tartışmalarda bir orta sınıf eğiliminden bahsedilmiştir ki, aslında orta sınıf eğilimi tam da bu demektir. Demek ki orta sınıf eğilimi, yani bireyci-liberal-küçük burjuva ruh hali, anlayış ve tutumlar Hareketimizi fazlasıyla etkilemekte, hatta stratejik

olarak yönlendirme altına almaktadır. Önder Apo'nun belirlediği Parti çizgimiz, onun stratejik gerekleri doğru ve yeterli anlaşılıp güçlü sahiplenilerek her türlü orta sınıf eğilimine, bireyci, pasifist, küçük burjuva yaklaşımlara karşı ideolojik mücadele temelinde etkili savunulmaması ve uygulamaya konmamıştır.

Öncelikle Parti ve gerilla öncülüğü olarak bu temelde bir anlayış düzeltmesi yapmaya, strateji ve taktik bilimleri temelinde mücadeleyi örgütleyip yürütür hale gelmeye ihtiyacımız vardır. Denmemeli ki bunu anlayacak düşünsel bir düzeye ve tecrübe birikimine sahip değiliz; stratejik ve taktik gerçeklikler yeterince teorik analize tabi tutulup aydınlatılmış değildir! Hem bunları anlayacak kadar zengin tecrübe birikimine sahibiz hem de bütün bunları tüm boyutlarıyla analiz etmiş, açıklamış bir Önderlik öncülüğe sahibiz. Savunmalar ile Önder Apo tüm bu aydınlatıcılığı fazlasıyla yapmış durumdadır. Eğer tüm bunlara rağmen orta sınıf eğilimleri, küçük burjuva bireyciliği, sağcılığı mücadelemiz üzerinde şu veya bu düzeyde etkili olabiliyorsa, bundan ancak bizim Önderlik çizgisini anlama, sahiplenme ve pratikleştirme-deki zayıflıklarımızın var olduğu sonucunu çıkartabiliriz. Orta sınıf kuşkusuz kendi çıkarları doğrultusunda mücadelemizi etkileyecektir. "Niye orta sınıf var? Niye özgürlük mücadelemizi böyle geriye çekiyor, sağa yatırıyor, pasifize ediyor, oportünizmi dayatıyor?" diyemeyiz. Toplum bir bütündür. Toplum içerisinde bu tür kesimler vardır ve onlar da kendi çıkarlarının gerektirdiği anlayış ve mücadele tarzlarını dayatacaklardır. Burada, "Orta sınıf niye var? Neden mücadelemizi olumsuz etkiliyor?" diye sormak yerine, "Devrimci öncülük olarak biz neden zayıfız? Neden Önderlik çizgisini doğru ve yeterli bir biçimde anlayıp özümseyemiyoruz? Neden orta sınıf eğilimlerine karşı, küçük burjuva bireyciliğine, pasifizmine, oportünizmine, liberalizmine karşı etkili ideolojik mücadele yürütemiyoruz? Niye güçlü cins ve sınıf mücadelesi veremiyoruz ve neden devrimci çizgiyi toplumsal harekette etkili ve yönlendirici kılamıyoruz?" diye sormamız, kendi duruşumuza eleştirel ve özeleştirel yaklaşarak gerekli düzeltmeleri kendimizde yapmamız, dolayısıyla doğruyu uygulayan ve başaran bir öncülük haline kendimizi getirmeyi öngörmemiz kesinlikle gerekir.

Çok ağır bir darlık ve tutuculuk yaşadığımızı görüyoruz

Bunun başka türlü anlaşılması ve yaklaşılması kesinlikle doğru değildir. Örneğin; diyebiliriz ki stratejik değişimi önceden göremedik, yeterince hazırlanamadık, o nedenle 1 Haziran 2010 Atılımı'na stratejik düzeyde güçlü ve etkili giremedik. Fakat arkasından 13 Ağustos 2010'dan itibaren on ayı aşan uzun bir ateşkes süreci oldu ki, bu bizim için büyük bir fırsattı, avantajdı. Daha önceki anlayış ve pratikteki yetersizliklerimizi, eksikliklerimizi görüp aşma, her düzeyde kendimizi Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'nin gereklerine göre yeniden yapılandırma gücünü gösterebilirdik. Nitekim bu yönlü tartışmalarımız, çabalarımız da oldu. Kuşkusuz önceki duruma göre belli gelişmeler de sağladık. Ancak daha sonraki pratik süreç bir kez daha net bir biçimde gösterdi ki, hala Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'ni anlamada, sahiplenmede ve uygulamada ciddi bir zayıflığımız, yetersizliğimiz söz konusu. Kısaca, oldukça dar ve tutucu bir biçimde yaklaşıyoruz. Nitekim dokuz

yılın sonunda Devrimci Halk Savaşı Stratejisi temelinde gelişen pratiğe baktığımızda her açıdan çok ağır bir darlık ve tutuculuk yaşadığımızı görüyoruz. İdeolojik çalışmalarda, propaganda, kültür, sanat ve eğitimde yaşadığımız budur; toplumsal harekette, Demokratik Konfederalizmi örgütlemeye, Demokratik Ulusu inşa etmeye yaşadığımız tümüyle böyledir. Askeri alanda dağdaki savaşı şehre taşıyamayan, öz savunmayla bütünleştiremeyen tutumumuzun buradan kaynaklanmış olduğu ortadadır.

Demek ki stratejik değişimi doğru ve yeterli anlayıp buna göre bir planlama ve örgütsel yapılanma içine girememiz, pratikte devrimci öncülüğü, kadro ve komuta gücünün son derece dar ve tutucu kılıyor. İmkân ve fırsatların çok azını değerlendirebilir hale getiriyor. Nitekim Önder Apo, "Ancak yüzde bir oranında pratikleşebiliyorsunuz" dedi. "İmkân ve fırsatların ancak yüzde birini

10. yıla Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin başarısı ve DAİŞ'e karşı savaşta zafer kazanmış olarak giriyoruz

Değerli Yoldaşlar,

Dikkat edilirse, 1 Haziran Devrimci Halk Savaşı Stratejik Atılımımızın 10. yılına kesinlikle zayıf, başarısız, zorluklar içinde kalmış bir konumda girmiyoruz. Tersine, DAİŞ faşizmini etkin şekilde siyaset sahnesinden silmeyi başarmış, İmralı tecrit kapılarını kırmış, AKP-MHP faşizmini ağır seçim yenilgisi olarak çöküşün eşğine getirmiş bir devrimci güç, halk ve Hareket olarak giriyoruz. Dolayısıyla 10. yılda neler yapacağımız, neleri yapmamız gerektiği bütün bu gerçekliklerden çok daha açık ve net bir biçimde görülüyor, anlaşılıyor. Yani, 10. atılım yılına Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin başarısı ve DAİŞ'e karşı savaşta zafer kazanmış bir Hareket ve halk olarak giriyoruz. Dolayısıyla bu gerçekliğimizi görmek, bunun anlamının bilincine yeterince varmak ve bu temelde 10. yıl görev ve sorumluluklarına yaklaşmak gerekiyor.

Bir yaniyla, örneğin DAİŞ'in toprak hakimiyetine son veren, etkin siyaset sahnesinden silen bir sonucu elde etmek Kürt halkına ve Özgürlük Hareketimize ne tür imkân ve fırsatlar sunuyor? Öncelikle bu soruyu kendimize sormalıyız. DAİŞ saldırganlığını çok basit ve yüzeysel ele almamalıyız, dolayısıyla DAİŞ'e karşı yürütülen tarihi mücadelenin ve elde edilen zaferin sonuçlarına da dar ve yüzeysel yaklaşmamalıyız. DAİŞ'i doğru anlamak ve

silinmesinin öncülüğünü yapmış olmak çok büyük bir önem ve anlama sahiptir. Bunu yapanlara büyük imkân ve fırsatlar sunar. Sadece Kürdistan'da bazı kazanımlar elde etmek, toplum ve Hareket olarak belli bir coşku ve moral düzeyi kazanmak değil, yine sadece başta Arap toplumu olmak üzere Türkleri, Farsları, Ermenileri, Asuri-Süryanileri, Ortadoğu'daki tüm halkları etkilemek değil, ondan da öteye bütün insanlığı etkileyen, küresel düzeyde gençler, kadınlar, emekçiler başta olmak üzere tüm halklar ve de egemen siyasi güçler üzerinde ciddi etkiye bulunan bir sonuç olduğunu, dolayısıyla da bu düzeyde Kürt halkının özgürlük mücadelesini bölge halklarıyla, insanlıkla ilişki ve ittifak halinde geliştirip zafere götürmenin imkân ve fırsatlarını çok daha fazla arttırmış bulunduğunu iyi görmemiz gerekiyor. Bu anlayış düzeyinde böyledir, moral ve motivasyon düzeyinde böyledir. Yani psikolojik etkisi çok fazladır. Bu ideolojik düzeyde böyledir. Büyük bir ideolojik kazanımı ve zaferi içermektedir ki, 5000 yıllık devletçi-iktidarcı sisteme, 500 yıllık kapitalist modernite düzenine, bunların temsil ettiği liberal ideolojik yayılcılığa karşı toplumsal ekolojiye ve kadın özgürlüğüne dayalı, demokratik toplumcu paradigmanın tarihi zaferine işaret etmektedir. Bu büyük ideolojik zaferin güçlü siyasi, askeri, sosyal sonuçları vardır. Kürt gerçeği, Kürdistan Özgürlük Mücadelesi gerçeği, Önder Apo'nun yeni paradigması ve teorik çizgisi bu temelde bütün bölgeye ve dünyaya güçlü bir biçimde yayılma, kendini tanıtmaya ve taraftar kazanma imkânı ve fırsatı bulmuştur.

jik-örgütsel çalışmayı küresel düzeyde yürütmeyi bilmemiz gerekiyor.

DAİŞ karşısında kazanılan büyük zaferin aslında bu denli geniş etkisi var. Bölgeyi ve küresel düzeyi etkiliyor. Toplumun derinliklerine nüfuz ediyor. Buna göre bir ideolojik, örgütsel, siyasi ve askeri mücadele planlaması ve pratiği içerisinde olmamızı gerektiriyor. Önder Apo hep Demokratik Ortadoğu Devrimi'nden söz etti. Özellikle DAİŞ'e karşı Şengal ve Rojava'da verilen savaşın Demokratik Ortadoğu Devrimi'nin önünü açtığını, buradaki özgürlük güçlerinin Ortadoğu Devrim Ordusu olduğunu ifade etti. O halde Önder Apo'nun da ifade ettiği, DAİŞ karşısında kazanılan zaferin ortaya çıkardığı gerçekleri doğru bir biçimde görüp anlayarak, onun gereklerine göre pratikleşmeyi bilmemiz gerekiyor.

200 günlük büyük meydan muharebesinde kazanan Apocu çizgideki direniş olmuştur

Aynı biçimde 200 günlük Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin ortaya çıkardığı sonuçların da büyüklüğünü, zenginliğini, derinliğini doğru görüp anlamamız, onun derinliğine göre pratik yürütmemiz kesinlikle gerekiyor. İşte, açlık grevine başlandı, bu kadar insan katıldı, bu kadar şehit verildi, sonunda avukatlar iki sefer görüşme yaptılar, Önderlik de çağrı yaptı ve bu temelde bitti-gitti diyemeyiz. Bu kadar dar ve yüzeysel ele alınamaz. Tarihin en geniş katılımı, belki de en uzun süreli açlık grevi eyleminin sonuçlarına kesinlikle böyle

tarihi öneme sahip büyük bir ideolojik zafer kazanmayı başardıysa; şimdi 7 Kasım 2018'de Leyla Güven öncülüğünde başlayarak 26 Mayıs 2019 tarihinde sona eren, zindanlara, dört parça Kürdistan'a, dünyanın dört bir yanına yayılan, dokuz şehit veren, 7 binden fazla insanı eyleme katan Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin de AKP-MHP faşist diktatörlüğü şahsında sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyasete tarihi öneme sahip öldürücü bir darbe vurduğu ve yenilgi yaşattığı açık bir gerçektir. Büyük Açlık Grevi Direnişi şahsında, Kürt halkına dayatılan faşist-soykırımcı-sömürgeci zihniyet ve siyaset karşısında kazanan Kürdistan Özgürlük Hareketi olmuştur. Faşist-soykırımcı-sömürgeci zihniyet karşısında kazanan Apocu çizgi olmuştur. Kazanan Önderlik ve Parti ideolojisi olmuştur. Kadın özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı Demokratik Toplum Paradigması'nın büyük bir zafer kazanması yaşanmıştır. Faşist-soykırımcı vahşet ve saldırganlık karşısında kazanan Apocu militanlık, onun cesaret ve fedakârlığı, iradesi, inancı olmuştur.

İşte bu gerçekleri iyi görmemiz gerekiyor. Nasıl ki 37 yıldır 1982 Büyük Zindan Direnişi'nin ortaya çıkarttığı moral ve motivasyon, cesaret ve fedakârlık, ruh ve coşku, onur ve haysiyet başta kadınlar ve gençler olmak üzere tüm toplumu kucakladı ve tarihin en uzun süreli gerilla savaşımını kahramanlık çizgisinde ve fedailik temelinde verir hale getirdiyse, şimdi 200 günlük bu Büyük Açlık Grevi Direnişimizin kazandığı zaferin de önümüzdeki süreçte bizler üzerinde, tüm Parti camiamız üzerinde, kadınlar ve gençler üzerinde,

menin, bunu Kürdistan ve Türkiye toplumlarına bir yönetim tarzı olarak dayatmanın, Ortadoğu ve dünyayı bu biçimde etkilemeye çalışmanın imkânları kalmamıştır. 20 yıldır TC yönetimlerinin, en son AKP-MHP faşizminin dünyayı bu biçimde tehdit etmesinin sonu gelmiştir. Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin ortaya çıkarttığı en temel sonuç budur. İmralı işkence ve tecrit sisteminin varlık gerekçelerini tümünden yenilgiye uğratmıştır. Kürdistan üzerindeki faşist-soykırımcı-sömürgeci zihniyet ve siyasetin artık sürdürülemeyeceğini tüm dünyaya göstermiştir. AKP-MHP faşizmi şahsında faşist zihniyet ve siyasete öldürücü darbe vurarak, iktidarcı-devletçi sistemin, kapitalist modernite düzeninin artık çürümüşlüğü ve sürdürülemez hale geldiğini net bir biçimde ortaya koymuş ve herkese göstermiştir.

Önder Apo'nun felsefik, ideolojik, siyasi çizgisinin nasıl güçlü, iradeli, yenilmez, doğruları savunan, özgürlük ve demokrasiden yana cesur ve fedakâr insanlar yarattığını, bu temelde yeni bir toplum ortaya çıkardığını, yeni bir kadın, yeni bir erkek, yeni bir Kürt toplumu yarattığını herkese açık bir biçimde göstermiştir. Kuşkusuz bu durumun Kürt gençleri ve kadınları üzerinde, dört parçada ve yurt dışındaki tüm Kürt toplumu üzerinde son derece olumlu, motive edici, eğitici, örgütleyici ve özgürlük mücadelesine sevk edici etkileri ve sonuçları olacaktır. Sadece Kürdistan'la ve Kürt toplumuyla sınırlı kalmayacak, başta Türkiye halkları, Suriye toplumu, Araplar ve Farslar olmak üzere Ortadoğu'daki tüm halkları ve toplumsal kesimleri benzer bir biçimde etkileyerek halkların kardeşliği temelinde, Demokratik Ortadoğu Devrimi'ni geliştirmeye sevk edecek, bu temelde yoğun bir moral etkiye bulunacak; eğitici, örgütleyici ve eyleme geçirici rol oynayacaktır. Benzer bir biçimde başta Avrupa ve Amerika olmak üzere tüm Afrika ve Asya halklarını ve bu alanlardaki tüm toplumsal kesimleri, kadınları ve gençleri en güçlü bir biçimde etkileyecektir. İşte, Avrupa Parlamentosu için yapılan seçim sonuçlarını en çok etkileyen şey ekolojik yaklaşım oldu. Yeşiller Hareketi en güçlü sonuçları elde ederken, mevcut dünyayı şekillendiren muhafazakâr sağ ve sol ağır kayıplar yaşadı. Başta Avrupa olmak üzere demek ki, dünya toplumları ekolojik duruma bu denli duyarlı yaklaşıyor. Önemli bir bilinçlenme ve tutum geliştiriyor. O halde, Önder Apo'nun geliştirdiği, ekolojiye ve kadın özgürlüğüne dayalı demokratik toplumcu zihniyet ve çizgi bu insanlar tarafından, eğer onlara ulaştırılırsa çok güçlü bir biçimde anlaşılır ve benimsenir.

Özgür kadın duruşunun etkisi Leyla Güven öncülüğünde bir kez daha açığa çıkmıştır

Yine, 1982 Zindan Direnişi'nde de kadın katılımı vardı. Mazlumlar, Kemaller, Hayrilerle birlikte Saraların öncülüğü de esastı. Kadınların ve erkeklerin ortak direnişi olarak gerçekleşti. Ama son yedi aydır gelişen Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin kadın öncülüğünde ve kadınların etkin katılımıyla gerçekleşen bir direniş olduğu, Leyla Güven şahsında kadın öncülüğünün bilinç, irade ve inanç bakımından ne kadar güçlü bir tutumu ve duruşu ifade ettiği, en son Kürt analarının sokaklardaki direnişinin nasıl açlık grevlerinin sonuca gitmesinde büyük etki yarattığı net bir biçimde açığa çıkmış ve görülmüştür. Büyük Açlık Grevi Direnişi, Özgür Kadın Devrimi'nin, tüm halkların ve emekçilerin yaşamak durumunda olduğu demokratik devrimin

1 Haziran Devrimci Halk Savaşı Stratejik Atılımımızın 10. yılına girerken, geçen dokuz yılın Önderlik ve Parti çizgisinde kapsamlı bir analizinin yapılarak doğru derslerinin çıkartılıp 10. yıl pratiğine taşınması kesinlikle gerekiyor. Bu konuda Parti ve gerilla öncülüğümüzün, kadın ve gençlik hareketlerimizin güçlü bir eleştirel-özeleştirel sorgulama ve düzeltme geliştirmesi kesinlikle gereklidir. 10. atılım yılının başarısı, her şeyden önce ve esas olarak böyle bir eleştirel-özeleştirel sorgulamayı, düzeltme ve yenilemeyi, örgütsel yeniden yapılandırmayı bu temelde gerçekleştirmeye bağlıdır.

onu yenilgiye uğratan mücadelenin yarattığı imkân ve fırsatları da doğru ve yeterli bir biçimde görebilmek gerekir. DAİŞ'in, onu yürütenlerin hareketi olmadı, tam tersine 5000 yıllık Ortadoğu gericiliğinin, küresel düzeyde iktidar ve devlet sisteminin, onun son halkası olarak kapitalist modernite sisteminin her türlü çürümüş, çökmüş, gericileşmiş, saldırganlaşmış bir yapıları olduğu, dolayısıyla da sadece Kürt halkını ve Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ni tehdit eden değil, tüm Ortadoğu halklarını, insanlığı tehdit eden, özgür insanlığın ve halkların kardeşliğinin önünde ciddi bir biçimde tehdit oluşturan bir güç olduğunu kesinlikle iyi görüp bilince çıkarmamız gereklidir.

O halde böyle bir güce karşı savaşmış olmak, bu savaşa öncülük etmek, böyle bir gücün yenilgisinin, tarihten

İşte bütün bunları doğru görmemiz, bunun gerektirdiği bir ideolojik, siyasi, örgütsel ve askeri çalışma içerisinde olmamız kesinlikle gereklidir. Bu gerçekleri herkesten etkili, yaratıcı bir biçimde görmemiz gerekiyor. Her alanda bu gelişmenin ortaya çıkardığı imkân ve fırsatları başarıyla örgüte ve eyleme geçirecek planlar geliştirmemiz gerekiyor. Sadece dar bir öncü çalışması değil, bütün bir Kürt toplumunu kadınlar ve gençler öncülüğünde harekete geçiren bir yaklaşımı geliştirmek kadar, bunu başta Arap, Türk ve Fars halkları olmak üzere komşu halklarla, onların devrimci-demokratik güçleriyle en sıkı ilişki ve ittifak içerisinde yürütmeyi özgörmemiz gerekiyor. Artık küresel düzeyde mücadele yürüten bir Hareket olduğumuzu ve bunun gerektirdiği ideolo-

dar ve yüzeysel yaklaşılamaz. Evet, açlık grevi eylemi sona erdirildi ama Önder Apo'nun da ifade ettiği gibi amacına ulaşarak sona erdi. Hedeflediklerini gerçekleştirecek sona erdi. Bu anlamda zafer kazanarak sona erdi. Bu gerçeği görmemiz gerekiyor. O halde açlık grevlerinin kazandığı zaferin Hareketimiz ve halkımız açısından ortaya çıkardığı imkân ve fırsatları görüp değerlendirmek, önümüze koyduğu yeni ideolojik, örgütsel, siyasi ve askeri görevleri doğru bir biçimde görüp onları yeterli düzeyde planlayarak yürütür olmak, kesinlikle gereklidir.

Her şeyden önce şu gerçeği görmemiz lazım: Nasıl ki 1982 Büyük Zindan Direnişi ve özellikle 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu Direnişi 12 Eylül faşist-askeri rejimi şahsında sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyasete karşı

tüm halkımız ve dostlarımız, emekçiler ve halklar üzerinde benzer bir biçimde etki yapacağı, önümüzdeki süreçte fedai çizgisini, bu temeldeki Özgürlük Mücadelesi'ni Kürdistan'da ve bölgenin her tarafında çok daha güçlü ve etkili bir biçimde geliştirmemizi sağlayacağı açıktır.

Bir defa, her şeyden önce şu gerçeği görmemiz gerekiyor: Tayyip Erdoğan yönetiminde ve AKP-MHP faşizminde somutlaşan inkarcı ve imhacı ideoloji ve siyaset tarihi bir darbe yemiş, ciddi bir irade kırılması yaşamıştır. 200 günlük büyük meydan muharebesinde kazanan Apocu çizgideki açlık grevi direnişçileri olmuştur. Artık İmralı işkence ve tecrit sisteminin ayakta tutulma koşulları en zayıf hale getirilmiş, neredeyse tüketilir olmuştur. Bundan böyle tecridi eskisi gibi uygulamanın, İmralı işkence sisteminin eskisi gibi sürdür-

nasıl özü ve öncüsü konumunda bulunduğunu bir kez daha net bir biçimde herkese göstermiştir. Özgür kadın duruşunun, iradesinin, inancının ne kadar büyük bir güce, etkiye, eğiticiliğe, örgütleyiciliğe ve mücadeleye seferber ediciliğe sahip olduğu, Leyla Güven öncülüğünde bir kez daha net bir biçimde açığa çıkmıştır. Binlerce insanı açlık grevine çeken, dünyanın dört bir tarafında açlık grevi örgütleyerek kadın-erkek herkesi direnişe sevk eden bir güce sahip olduğu, özgür kadın öncülüğünün her türlü devrimci gelişmeyi yaratma ve mücadele yürütme gücüne sahip bulunduğu açıkça görülmüştür.

O halde, kadın özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı demokratik toplumcu çizginin bölge halklarına ve dünya insanlığına ulaştırılmasının ne kadar büyük bir bilinçlenme ve örgütlenmeyi yaratacağı açıktır. Dikkat edilirse Sudan, Cezayir gibi Arap ülkelerinde gelişen toplumsal hareketlerde bile kadın öncülüğü gittikçe öne çıkmakta ve önem kazanmaktadır. Dünyanın diğer kıtalarında da bunun çok daha fazla olduğu, kadınların daha çok bilinçlenip örgütlenerek özgürlük arayışında olma durumunu yaşadığı açıktır. Hem ekolojiye hem kadın özgürlüğüne bu kadar duyarlı olunan bir süreçte kadın özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı demokratik toplum çizgisinin Kürdistan'da kazandığı büyük devrimci başarıların dünya halklarına taşırılmasının ne kadar büyük etki yapacağı, küresel düzeyde giderek somutluk kazanan yeni bir devrimci zihniyet, örgütlülük ve eylemi ortaya çıkartacağı açıktır.

Bütün bunların Kürdistan'da özgürlük devrimini daha güçlü örgütlemek, daha etkili yürütmek ve daha kalıcı zaferlere kavuşturmak için büyük imkân ve fırsatlar sunması kadar, bu devrimi Ortadoğu'ya taşırmayı ve devrimci düşünceleri dünyaya yaymayı da ne kadar önemli imkân ve fırsatlara sahip hale getirdiği ortadadır. O halde bizim, devrimci çalışmalarımızı, ideolojik, politik, örgütsel faaliyetlerimizi, kadın ve gençlik çalışmalarımızı, sanat ve propaganda çalışmalarımızı tamamen bu durumun sunduğu imkân ve fırsatların gereklerine göre ve önümüze tarihi öneme sahip büyük hedefler koyma temelinde planlayıp yürütmemiz gerektiği açıktır.

AKP-MHP faşizmi ömrünün sonuna gelmiştir

Böyle bir sonucun karşısında Türkiye'de faşist zihniyet ve siyasetin ömrünün çok uzun sürmesi kesinlikle beklenemez. Hele hele AKP-MHP faşizminin ömrünün sonuna geldiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Bazı dar kafalılar açlık grevlerinin sona erdirilmesinin, İmralı'da görüşmeler olmasının 23 Haziran'da AKP-MHP'ye seçim kazandıracığı kaygısına düştüler. Bu temelde sözde Hareketimize karşı eleştiri geliştirilmeye çalışıldığını görüyoruz. Ne diyelim, doğru çizgide olmayan ve gerçekten de özgürlük mücadelesi yürütemeyenler böyle düşünebilirler. En hafif deyimle buna ancak dar kafalılık denebilir. Fakat ondan da öteye, aslında Türkiye'de en temel sorunu, katı iktidar bloklarının varlığı ve bütün toplumsal hareketliliği kendine bağlı kılarak özgürlük çizgisinde toplumsal hareketin gelişimini engellemesi oluşturuyor. Ki, bu da Kürt düşmanlığı, kadın düşmanlığı, halk düşmanlığı temelinde faşist-soykırımcı-sömürgeci çizgide gelişiyor. Aslında Türkiye'nin büyük handikabı zaten Kürt'ü inkâr eden ve yok etmek isteyen TC zihniyet ve siyasetini CHP doğurdu. Şimdi aynı zihniyet ve

siyaseti AKP-MHP faşizmi yürütüyor. İttihat ve Terakki Cemiyeti ile CHP'nin bir sentezi biçiminde yürütmeye çalışıyorlar. Dolayısıyla Kürt düşmanı faşist zihniyet sahipleri ve bu temelde siyaset yapanlar ancak böyle düşünebilirler. Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin ortaya çıkardığı sonuçları faşizmi güçlendirici olarak görebilirler. Eğer bunu savunan, bunda ısrar edenler varsa, böylelerinin ne kadar faşist-iktidarıcı zihniyet ve siyasete sahip olduğu söylenebilir. Başka hiçbir şey denemez. Emekçiler adına, sol ve sosyalizm adına bunu söyleyenler olursa, onlara da dar kafalı demek lazım. Böyle düşünenlerin ne kadar dar grupçu oldukları, aslında zihniyet, ideoloji ve siyaset olarak egemen devlet sisteminin dışına çıkmadıkları görülebilir. Nitekim bütün bunlar Türkiye'de vardır ve yaşanıyor. Ancak Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin tarihi aydınlatıcılığı onların da ipliğini pazara çıkarmıştır. Nasıl bir darlık ve gericilik olduğunu ve egemen sisteme hizmet ettiğini ortaya ko

parçalılık ve yetersizlik var. Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'ni gündeme getirmeyen, görmeyen, anlamayan, ondan uzak duran birçok örgütsel parçamız var. Hangi stratejiye göre hareket ettikleri belli bile değildir. Aslında stratejileri yoktur. Ya da herkesin kendine göre hareket ettiği bireycilik durumu yaşanmaktadır. Böyle olursa bu Hareket elbette ki bir zafer eylemi planlayıp yürütemez. Son derece parçalı kalır, ortak bir eylemi güçlü bir biçimde gerçekleştiremez. Şunu açıkça belirtmek istiyoruz: Kim olursak olalım, nerede olursak olalım, hangi çalışmayı yürütüyor olursak olalım, eğer Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin bir parçası isek o zaman içinde bulunduğumuz stratejik çizgi, Devrimci Halk Savaşı Stratejisidir. Herkesin bu stratejinin gereklerine göre; ölçü, ilke, amaç ve yöntemlerine göre, bulunduğu yerdeki çalışmayı yürütüp örgütlemesi gerekir. Eğer ortak bir stratejiye göre, Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'nin amaçlarına, hedeflerine, ilkelerine, yöntemlerine, sistemine, tarzına göre her alandaki çalışmaları örgütleyip yürütssek, işte o zaman parçalılık ortadan kalkar, amaçta ve eylemde bütünselliğe ulaşırız, var olan imkân ve fırsatları zafer kazanan devrimci eyleme etkili bir biçimde dönüştürebiliriz.

Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'nin gereklerine göre örgütlenmeyen, onun amacına bağlı olmayan, bu stratejinin başarısı için mücadele etmeyen her türlü örgütlenme ve çalışma çizgi dışı, Parti dışıdır. Çünkü; strateji dışıdır. Stratejik olarak Partiden kopan, ideolojik ve siyasi olarak da Partiden kopmuş demektir. Bunu tüm yoldaşların iyi bilmesi, doğru anlaması, çalışmalarını böyle bir anlayış, tarz ve üslupla, tempoyla örgütleyip yürütmesi gerekir. Kimimiz Devrimci Halk Savaşı yürütüyoruz, kimimiz demokratik siyasi mücadele stratejisine bağlıyız, kimimiz hiç stratejiyi bile öngörmüyoruz. Kimimiz savaş yürütsek bile demokratik siyasi mücadelenin önünü açmak için yürütüyoruz. Kimimiz Demokratik Özerkliği bu savaşla sağlayacağız diyor. Yani bir anlayış kargaşası vardır. Niye? Çünkü; keyfiyet var. Bilimsel yaklaşımda zayıflık söz konusu. Halbuki biz bir Parti hareketiyiz ve dolayısıyla bilimsel temellerde örgütlenen ve mücadele eden bir gücüz. Siyasi ve askeri bilimin esası da strateji ve taktik bilimidir. Dolayısıyla stratejinin gereklerine göre hareket ediyoruz ve 4. Stratejik dönemdeyiz. Kırk beş yıllık mücadele tarihimizde dört temel stratejik dönem yaşamışız. O halde şimdi içinde bulunduğumuz stratejik dönemin gereklerine göre hareket etmemiz şarttır. Farklı çalışmalarda olmak bu stratejinin dışında olmayı getirmez. Farklı parçalarda olmak ya da yurt dışında olmak bu stratejiden kopuk olmayı getirmez. Nerede olursak olalım, hangi çalışmayı yaparsak yapalım, kuşkusuz oranın koşullarına göre ve özelliklerine göre yürüteceğiz ama yürüttüğümüz çalışma Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'nin ilkelerine, amaçlarına bağlı olacak ve bu stratejinin başarısına hizmet edecektir. Öncelikle öncülüğün, yani Özgürlük Hareketimizin kendisini böyle bir anlayış ve tarz düzeltmesine, örgütsel ve eylemsel çizgiye ulaştırması gerekir.

Savaşan Halk Gerçekliği temelinde toplumu eğitip örgütlemeyen hiçbir çalışma çizgi dahilinde olamaz

İkinci olarak; tüm toplumsal çalışmalarımızı Savaşan Halk Gerçekliğini örgütleme ve yaratma amacına, çizgisine, ilkelerine bağlı olarak planlayıp

örgütleyeceğiz ve yürüteceğiz. Savaşan Halk Gerçekliği Çizgisi'ne bağlı olmayan hiçbir devrimci çalışma, Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'nin, Önder Apo'nun belirlediği devrimci çizginin gereklerine göre yürütülen bir çalışma olamaz. Demek ki toplumu eğiten, örgütleyen, eyleme geçiren bütün çalışmalarımızın Savaşan Halk Gerçekliği'ne göre olması gerekiyor. Yani, propaganda-ajitasyon çalışmalarının da, sanat ve edebiyat çalışmalarının da, eğitim ve örgütlenme çalışmalarının da, ekonomik, sosyal, siyasi, diplomatik bütün çalışmaların da toplumu özsavunma temelinde eğitilir ve örgütlenir hale getirmesini hedeflemesi, buna bağlı olması ve böyle bir sonucu elde etmeye yönelmesi gerekiyor. Savaşan Halk Gerçekliği temelinde toplumu eğitip örgütlemeyi öngörmeyen hiçbir çalışma çizgi dahilinde bir çalışma olamaz. Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'nin dışında, dolayısıyla Parti çizgimizin dışında bir çalışma olur. Buna en fazla da demokratik siyaset dahildir. Demokratik siyaset herhangi bir siyaset değil, topluma dayalı, toplumun katılımıyla ve toplumun yürüttüğü bir siyasettir. O halde, kendi güvenliğini sağlamazsa, özsavunması olmazsa toplum nasıl siyaset yapacak? Dolayısıyla, demokratik siyaset nasıl yapılacaktır? O halde, demokratik siyaset özsavunmaya dayalı siyasettir.

Kendisini devlete dayandıran, devlet güçlerinin verdiği güç temelinde hareket eden, devletin ordusunu, polisini kendisine güvenlik gücü olarak alan hiçbir siyaset demokratik siyaset olamaz. O siyasetler kendilerine ne söylerlerse söylesinler devletçi siyasetlerdir. Dolayısıyla demokratik siyaset de dahil her türlü toplumsal çalışmalarımızın temelinde Savaşan Halk Gerçekliği'ni örgütlemek ve yaratmak vardır. Toplumu

yürüten tüm kadroların kendi güvenliklerini sağlamaları, özsavunmalarını almaları temelinde çalışmalarını şart koştu. Mazlum Doğan yoldaş bunu, "Kürdistan devrimcisinin bir elinde silah, bir elinde kitap olur" biçiminde formüle etti. Şimdi 42 yıl önce ulaştığımız ve 42 yıldır uygulamaya çalıştığımız bu gerçekliği, Demokratik Ulus eğitimini ve örgütlenmesini geliştirdiğimiz bir süreçte tüm toplumsal harekete dönük çalışmalarımızın temel uygulaması, esası haline getirmemiz kesinlikle şarttır. Özsavunması olmayanın özgürlüğü olmaz. Özgürlüğü olmayan bir çalışmaya demokratik çalışma denmez. Güvenliğini sağlamayan bir örgüt, özgür ve demokratik olamaz. O bakımdan da Hareketin Devrimci Halk Savaşı Stratejisi'ne göre eğitilip, örgütlenmesi ve pratiğe yönlendirilmesi, topluma dönük tüm ideolojik, örgütsel, siyasi, askeri çalışmalarımızın da Savaşan Halk Gerçekliği'ni yaratma temelinde toplumu özsavunma bilinciyle eğitip, örgütlemeyi esas alması gerekir. Düzeltmeyi bu esaslar üzerinden yapmamız gerekiyor.

Her yerde faşist, sömürgeci ve soykırımcı zihniyet ve siyaset hedefimizdir

Kuşkusuz Bakur'daki çalışmalar da oranın koşullarına göre şekillenir. Rojava çalışmaları da oranın mevcut siyasi, askeri, toplumsal koşullarına göre şekillenir. Başur'da Başur'a göre, Rojhilat'ta Rojhilat'a göre, yurt dışında ise yurt dışının gereklerine göre olur. Bu konuda düz, mekanik, dogmatik yaklaşmamak gerekiyor. Fakat yaratıcı olacağız diye de temel ilkelere vazgeçemeyiz. Hele hele stratejik çizgiyi asla kaybedemeyiz. O zaman bir örgüt olmaktan, ortak bir

yeni tarzlar geliştirmek durumunda olduğumuz bir ortamda sürecin gerektirdiği görevleri yürütemeyiz. Demek ki, sadece bir merkezden kararlar alınarak devrimci çalışmalar yürütülemez. Ortak strateji temelinde herkes bulunduğu yerde hareket ederse, o zaman hangi kararları alması gerektiğini de bilir, kendi kararını doğru bir biçimde verir ve başarıyla da pratikleştirir.

Üçüncü olarak; ideolojik ve stratejik yaklaşımımızın bir gereği olarak her yerde, dört parça Kürdistan'da ve yurtdışında yürüttüğümüz bütün devrimci çalışmalarda faşist, sömürgeci ve soykırımcı zihniyet ve siyaset hedefimizdir. Buna karşı mücadele ediyoruz. Bu zihniyet ve siyaseti hedeflemek, darbelemek, zayıflatmak, yenilgiye uğratmak, yıkmak için uğraşıyoruz. Böyle bir hareket bütünlüğümüz var. Mücadele ve örgütsel bütünlüğümüz var. Çok değişik örgütsel yapılar içerisinde olabiliriz, farklı tür çalışmalar yürütebiliriz ama nerde olursak olalım mücadelemizin faşist, soykırımcı, sömürgeci zihniyet ve siyaseti hedeflemesi gerektiği açıktır. Onu yıkmayı, geriletmeyi, ona darbe vurmayı hedeflemek durumunda olduğu ortadadır. Birileri faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasete karşı mücadele ederken, birileri etmezlik yapamaz. Onun karşısında farklı bir biçimde duramaz.

Kürdistan'ı özgürleştirme, Türkiye ve Ortadoğu'yu demokratikleştirme mücadelemize devam ediyoruz

Dördüncü olarak; İmralı kapılarının aralanması ve Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin sona erdirilmesi ardından, hamlemizin aldığı yeni biçim, Hareket olarak önümüze koyduğumuz hedefler, yeni-

Tecride ve faşizme karşı Kürdistan'ı özgürleştirme, Türkiye ve Ortadoğu'yu demokratikleştirme mücadelemize devam ediyoruz. Bunlar hamlemizin somut hedefleri oluyor. O halde, bütün ideolojik, örgütsel, siyasi, toplumsal, askeri çalışmalarımızı bu hedefi gerçekleştirmeye yönelik olarak yürütmemiz gerekiyor. Propaganda-ajitasyon çalışmalarımızın, yine sanat ve edebiyat çalışmalarımızın bu hedefe bağlı olması lazım. Bunu gerçekleştirmeyi öngörmesi gerekiyor. Bütün toplumsal çalışmalarımızın, örgütlenme ve eylem faaliyetlerimizin bu hedefi gerçekleştirmeye bağlı olması, bunu sağlayacak zenginlik ve yaratıcılıkta yürütülmesi gerekiyor. Yine, bütün askeri eylemlerimizin, son dönemde etkili bir biçimde devreye girmiş olan gerilla direnişinin, kırsal alanda Türk ordusu karşısında daha etkili, yaratıcı, sonuç alıcı eylem biçimlerinin geliştirilmesi kadar, şehirlerde işbirlikçi-ajan yapıyı hedefleyip dağıtmayı öngörecektir. Dikkat edelim, Kürdistan'da, Türkiye'de, Başur'da, Rojava'da, Rojhilat'ta geliştirilmesi hem gerekli oluyor hem de süreç açısından büyük önem taşıyor.

Dikkat edilirse, bu çalışmaların hepsini her alanda güçlü bir biçimde örgütlemek ve başarıyla geliştirmek için yeterince imkân ve fırsatlara sahibiz. Hiçbir arkadaş imkân ve fırsatlarımızın az olduğunu düşünmemeli ya da söylememelidir. 1 Haziran Atılımı'nın 10. yılına girerken her zamankinden daha güçlü imkân ve fırsatlara sahip olduğumuz açık bir gerçektir. Dikkat edelim, AKP-MHP faşizmi çökmüş durumdadır. Aslında Tayyip Erdoğan yönetimi 7 Haziran 2015 seçimlerinden bu yana, seçim meşruiyetini de kaybetmiş bir yönetim konumundadır. 31 Mart yerel seçiminde bir kere daha aynı yenilgiyi

Apocu tarza, Önderlik tarzına ulaşmak gerekir. Önderlik tarzı başarı, zafer tarzıdır. Başarı ve zaferden başka bir şeyi kabul etmeyen bir tarzıdır. Önderlik tarzı özgürce var etme ve yaşatma tarzıdır. Önderlik tarzı, çizgisi, felsefesi ölüm felsefesi, tarzı, ölüm çizgisi değildir. Zayıflık, yetersizlik çizgisi ve tarzı kesinlikle değildir. Her zaman hazır olma, her zaman yeterli olma, her zaman başarıya, özgürce var olma ve yaşatma tarzıdır. Mazlum Doğan'ın "Direnmek Yaşamaktır" ilkesinin hayata geçirilmesidir.

böyle bir ruhla, duyguyla, anlayışla eğitmek, örgütlemek ve yaşar hale getirmek esastır. Bu da kuşkusuz özsavunma demektir. Toplumun kendi kendini savunma bilincine, eğitimine, örgütlenmesine ve yönetimine sahip olması demektir. O halde, özsavunmayı böyle ele almamız gerekiyor.

İşte, Mayıs Şehitler Ayımızın sonuna geldik. 18 Mayıs 1977 Antep katliamının 42. yıldönümünü yaşadık. 42 yıl önce Antep'te Haki Karer yoldaş katledildikten sonra Önder Apo ve Parti nasıl bir temel değerlendirme yaptı? Çok iyi biliyoruz ki, tüm çalışmaların özsavunma temelinde yürütülmesi kararlaşmasını sağladı. Propaganda, eğitim çalışması

hareket olmaktan çıkarız. Bizim için önemli olan; sadece Rojava'da hangi pratiği yürüteceğimiz ya da Bakur'da nasıl çalışacağımız, Başur'da nasıl davranacağımız değil, aynı zamanda bunları hangi stratejik çizgi dahilinde gerçekleştireceğimizdir. Dolayısıyla stratejiyi başarıya götürecektir taktiklerin ve tarzın yaratıcı bir biçimde nasıl geliştirilmesi gerektiğini bilmemizdir. Bunları bilirsek, o zaman her parçadaki çalışma, her komite, her kadro nerede, ne zaman, ne yapacağını bilir, doğru karar verir, yeterli örgütlenme ve eylemi kendisi geliştirir. Böyle yapamazsak, istediğimiz kadar merkezi karar alalım, bazen bir günde iki defa taktik değiştirmek ve

den netleştirilmiştir. Evet, faşizm ve tecrit darbe yemiştir. Fakat ne tecrit tümünden kırılmış, İmralı işkence ve tecrit sistemi yok olmuş ne de Türkiye'de faşizm, Kürdistan'da faşist-soykırımcı zihniyet ve siyaset tümünden yıkılmıştır. Hayır, İmralı tecrit ve işkence sistemi de devam ediyor. Faşist-sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyaset de varlığını çok yönlü bir biçimde sürdürüyor. O halde tecridi tümünden kırmak, faşizmi tümünden yıkmak, bu temelde Önder Apo'yu özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturmak için, "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım ve Kürdistan'ı Özgürleştirilim" direniş hamlemizi çok yönlü ve yaratıcı eylem biçimleriyle sürdürüyoruz.

yaşadı. Şimdi İstanbul seçimiyle kendini kurtarmaya çalışıyor. Aslında muhalefet doğru duruş gösterse, etkili çalışsa 31 Mart'tan çok daha ağır bir darbeyi İstanbul'da rahatlıkla yiyebilir. AKP-MHP faşizmine toplumun güveni, inancı kalmadığı gibi, CHP-İyi Parti muhalefeti de topluma güven vermiyor. İşte, İstanbul'da anketler yapıyorlar, sorular soruyorlar, çoğu insan, "Bu seçimlere ve mevcut partilere güvenimiz yoktur" diyor. Toplum AKP-MHP yönetimi altında faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasetten güçlü bir biçimde kopuşu yaşıyor.

İşte böyle tecrit olduğu gibi, TC yönetiminin Ortadoğu'da ve dünyada da tecridi ağırlaştırıyor. İşte, ABD-İran ger-

giniği karşısında ve ABD'nin İran ambargosuna Türkiye'yi de dahil etmesi sonucunda ciddi bir biçimde sıkışma yaşar hale gelmiş durumda. Zaten ağır ekonomik kriz içerisinde bele-nirken, şimdi söz konusu ambargonun bu ekonomik krizi çok daha derinleştireceği herkes tarafından görülüyor ve ifade ediliyor. TC politikalarının İran'la, Rusya'yla, ABD ve Avrupa'yla çıkar çelişkileri güçlü bir biçimde yaşanıyor. Artık Tayyip Erdoğan yönetimiyle kimse çok fazla iş yapmak istemiyor. Dolayısıyla içte ve dışta bu kadar daralmış ve tecrit olmuş bir yönetim var karşımızda. Bunun karşısında muhalefet de etkili olamıyor. O halde devrimci-demokratik öncülüğün gelişmesi, toplumda taraftar bulması için son derece elverişli bir zemin söz konusudur.

Yine, ister İran krizini, ister Irak ve Suriye'deki durumu, isterse dünyanın diğer yerlerindeki yaşananları dikkate alalım; çok açıkça görülüyor ki, küresel kapitalist modernite sisteminin yaşadığı 3. Dünya Savaşı'nın çıkmazı ve çözümsüzlüğü daha da derinleşiyor. Savaş sona erdirmeye gücüne sahip olamadıkları gibi, savaşla da herhangi bir güç diğerine üstünlük sağlayamıyor. Krizden çıkmaya çözüm bulamıyorlar. Dolayısıyla sistem içi çelişki ve çatışmalar yayılarak ve derinleşerek sürüyor. Bu da devrimci-demokratik mücadele yürütmek isteyen güçler için var olan imkân ve fırsatları daha da artırıyor. ABD, PKK'yi sınırlandırmak için kararlar aldı ve çaba harcıyor ama uyguladığı politikaların büyük çoğunluğu PKK ve benzeri devrimci örgütlerin çalışma yapısı özgürlük ve demokrasi mücadelesini geliştirmeleri için daha fazla imkân ve fırsat sunmaktan kendini kurtaramıyor.

Kısaca sistem çelişkileri bugün Türkiye, Suriye, Irak, İran etrafında odaklanmış durumda. Bu noktada en zayıf halkanın Türkiye olduğu, Ortadoğu'daki sorunların çözümünün Türkiye'deki faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasetin kırılması ve yenilmesiyle gelişeceği açık bir gerçek olarak ortaya çıkıyor. Bu da Özgürlük Mücadelemizi hem küresel düzeyde devrimci-demokratik mücadelelerin öncüsü haline getiriyor hem de onun büyük zaferler kazanması için her türlü imkân ve fırsatı ileri düzeyde bize sunuyor. O halde, bu gerçeği hepimizin, tüm kadro ve sempatan yoldaşların doğru görmesi, iyi anlaması, görev ve sorumluluklarının bilincine derinden vararak bulunduğu her yerde büyük devrimci hamleyi başarıyla geliştirecek bir öncülüğü, onun istediği tarzı, üslubu ve tempoyu mutlaka ortaya çıkartması gerekiyor.

Kendini yeterli görmek en büyük yanılgıdır ve hastalıktır

Değerli Yoldaşlar,

Nereden bakarsak bakalım, dönüp-dolaşp tarz, üslup ve tempo sorunlarına geliyor ve burada odaklanıyoruz. Çünkü devrimcilik, bir zihniyet, teori, ideoloji, politika, örgüt olduktan sonra pratiğe yöneldi mi tarz, üslup ve tempo oluyor. Önderlik gerçeği bilinç ve irade olarak kendisini pratikte tarz, üslup ve tempo olarak gösteriyor. Bu nedenle mevcut tarzımızı, üslubumuzu, tempomuzu gözden geçirmemiz, Önderlik çizgisine göre düzeltmemiz, yeterli hale getirmemiz gerekiyor. Başaran tarzı, kazanımcı üslubu, her yere zamanında ulaşan tempoyu mutlaka sağlamamız gerekiyor. Kuşkusuz tarz, üslup ve tempoda doğruluk ve yeterlilik de doğru bir anlayış gerektiriyor. Her tarz bir anlayışın pratikteki somutlaşması oluyor. O halde, anlayışımızı Önderlik

derlik anlayışı temelinde doğru ve derinlikli kılabilmek için, Önderlik tarzını anlayan, onunla pratikleşen olmamız gerekiyor. Pratikte Önderlik tarzına ulaşmamız için Önderlik anlayışına ulaşmamız gerekiyor. Anlayış ve tarz arasında böyle somut ve kopmaz bağlar var. O halde, anlayışımızın ne olduğunu görmek istiyorsak tarzımıza, yani pratikte yaptıklarımıza bakacağız. Anlayışımız ayrı, dolayısıyla pratiğimiz ayrı, tarzımız ayrı olamaz. Anlayışta doğru olup tarzda hata yapamayız. Tarzımız doğru olup anlayışımız hatalı olamaz. Bunlar bir ve ortak şeylerdir. İşte, Haziran ayına giriyoruz. Zilan, Gulan, Sema yoldaşların şehadet ayı, fedailik ayımız oluyor. 30 Haziran fedai eylem günümüz var. Örnek olarak Zilan tarzını gözden geçirelim. Arkadaşlar fedai eylem tarzı diyor; fedai eylem tarzı Zilan tarzıdır. Yüzde yüz başarı tarzıdır. Düşmana en ağır darbeyi vurma tarzıdır. En az zararla en büyük başarıyı ve kazanımı elde etme tarzıdır. Kendine değil düşmanına vurma tarzıdır.

Dikkat edilirse, mücadele tarihimizde işte böyle devrimcilik vardır. Şimdi, hata ve eksiklikler yaşanıyor denerek, "Hepimiz aynıyız, PKK'de ve Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'nde başarılı bir devrimcilik ortaya çıkmıyor" diyemeyiz. Hayır; Hakilerden başlayıp Zilanlara, günümüzde dört parça Kürdistan'da en zor koşullarda çizginin bütün ince-liklerini yerine getirmek için çaba harcayan yüzlerce devrimciye kadar bu tarz yaşanmaktadır. Önder Apo, "Üye onlardır, mensup onlardır, çoğunu biz görmedik bile, okul eğitimimizden de geçmediler ama Kürdistan'ın dört bir yanında, dağlarında ve ovalarında, dünyanın dört bir alanında çizgimizin ince-liklerini başarıyla hayata geçirmek için tüm yoğunluklarıyla çalışanlar aslında Parti üyesi ve kadrosudurlar" dedi. Partimiz içinde böyleleri yüzlerce, binlerce vardır. Şehitlerimizin içerisinde vardır. Yaşayan, mücadele yürüten devrimciler içerisinde vardır. İşte 2012 Erzurum eylemi; Önder Apo, "Gerilla çizgisine uygun olan tek eylemdi" dedi. Eylemi gerçekleştiren Cimşit Ali Askeri Yoldaş vardı. Bir hata yaptı, o hatasının bedelini büyük başarılarla ödemek için şehit düşene kadar Önderlik çizgisinde en derin yoğunlaşmayı ve pratikleşmeyi yaşadı. 2012'de Erzurum'a koşup en etkili eylemi yaptı. Rojava'da savaş oldu, Kobanê Direnişi'nin en etkili militanlarından ve komutanlarından oldu. Bakur'da savaş yoğunlaştı ve derhal yeniden Bakur yollarını tuttu. Erzurum'a eyalet komutanı olarak gi-

derken şehit düştü. PKK'nin böyle yüzlerce militanı, komutanı, savaşçısı vardır.

Yani, "Olmuyor" dememek lazım. İkincisi; "Ancak bu kadar oluyor" da dememek lazım. Var olanı, kendi durumumuzu, Önderlik çizgisinin ve Apocu militanlığın somutlaşma durumu olarak görmemeliyiz. Kendini yeterli görmek en büyük yanılgıdır, hastalık ve yanılgıdır. Fakat dikkat edilirse, eleştiri-özeleştirelirimizde genellemeciyiz, muğlağız. Bu neyi ifade ediyor? Yine de kendimize olumlu pay çıkartmayı ifade ediyor. Kendimizi yeterli görmeyi ifade ediyor. Bu temelde Apocu olunabileceğini, militan olunabileceğini, militanca yaşanabileceğini kabul ettiğimizi, öngördüğümüzü ortaya koyuyor. Ama bu kesinlikle doğru değildir. O halde, Apocu tarza, Önderlik tarzına ulaşmak gerekir. Önderlik tarzı başarı, zafer tarzıdır. Başarı ve zaferden başka bir şeyi kabul etmeyen bir tarzıdır. Önderlik tarzı özgürce var etme ve yaşatma tarzıdır. Önderlik tarzı, çizgisi, felsefesi ölüm felsefesi, tarzı, ölüm çizgisi değildir. Zayıflık, yetersizlik çizgisi ve tarzı kesinlikle değildir. Her zaman hazır olma, her zaman yeterli olma, her zaman başarma, özgürce var olma ve yaşatma tarzıdır. Mazlum Doğan'ın "Direnmek Yaşamaktır" ilkesinin hayata geçirilmesidir.

Önder Apo, İmralı Notları'nda bu konuda şunları söylemektedir: "Kahramanca savaşmak, kahramanca hedefe ulaşmak; bunlar tarihi anlamlar ifade etmektedir. Bu düzeyde bir duruma gelinmesi, fedai çizgisinde yaşamak, savaşmak, şehadete gitmek; bunlar Hareketimiz ve halkımız için çok tarihi anlamdadır. Bir hareketin, bir halkın bu gerçekliği yaşıyor olması varlık ve özgürlük savaşı için tarihidir. Fakat bu duruma gelinmiş olması Kürdistan Özgürlük Devrimi'nin zaferini sağlamamaktadır. Neden peki, kahramanlık düzeyinde savaşılmasına rağmen varlık ve özgürlük savaşı kazanılmamaktadır, devrim gerçekleştirilmemektedir? Kürdistan Özgürlük Hareketi ve Kürdistan özgürlük gerillası fedai bir güç haline gelmiştir. Fedai bir yapıya sahip olduğu ortaya çıkarılmıştır. Kahramanlık çizgisinde de savaş yürütmektedir. Fakat bu duruma gelinmiş olmasına rağmen halkımızın soykırım kışkıracından kurtulması henüz tam gerçekleştirilememiştir. Savaşan bir güç olmasına rağmen, Kürdistan Özgürlük Devrimi'nin zaferi kazanamamasının nedenlerini sorgulamak gerekir. Onun için de sadece fedai, kahramanca savaşmak, şehadete ulaş-

mak yetmemektedir. Bu, halkımızın özgürlüğünü, devrimin zaferini getirmemektedir. Bunu irdelemek, sorgulamak, analiz ederek doğru, derinlikli, yetkin anlayarak kavramak gerekiyor. Eğer bu durum bilince çıkartılmazsa o zaman fedaice ve kahramanca şehit olunur ama bunun sonucunda devrim gerçekleştirilemez. Halkımız soykırım kışkıracından kurtarılamaz. Onun için de fedaice, kahramanca savaşmak kendi başına yeterli olmamaktadır. Fedai, kahramanca savaşarak, şehadete ulaşacak düzeye gelinmiş olması Hareketimizin, halkımızın varlık ve özgürlük savaşında tarihi anlamdadır. Bununla Önderlik çizgisinde Devrimci Halk Savaşı geliştirebilecek başarıyı göstermek gerekmektedir. Madem ki fedai, kahraman militan, kadro haline gelinmiş, o zaman bu kadro, bu militanın gücü, Önderlik savaş çizgisi ve tarzı temelinde değişimi-dönüşümü yaşayarak Devrimci Halk Savaşı temel doğrultusunda savaşacak duruma kendisini getirmelidir. Bunun yapılması ve başarılması gerekmektedir. Çünkü; Önderlik savaş çizgisi başarıyı, zaferi getirecektir. Önderlik çizgisi zafer çizgisidir. Eğer kadro, militan olarak savaşmak ve zafer kazanmak, Kürdistan Devrimi'ni başarmak istiyorsanız, o zaman bileceksiniz ki Önderlik savaş çizgisi, savaş tarzı dışında Kürdistan'da kazanmak, düşmanı yenilgiye uğratmak mümkün değildir."

10. yılda İmralı işkence ve tecrit sistemini yıkarak, Önder Apo'yu özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturmaya çağırıyoruz

Çok açıkça görülüyor ki, Önder Apo da Devrimci Halk Savaşı'nın zaferine ulaştırılmasının sadece cesaret, fedakârlık ve kahramanlıkla gerçekleşmeyeceğini, zaferin ancak doğru ve başarı kazanan Önderlik tarzıyla elde edileceğini ortaya koymaktadır. Evet, Devrimci Halk Savaşı cesaret ve fedakârlıkla yürütülebilir ama bu savaşta zafer ulaşmak için zafer tarzını, başarı tarzını, yani Önderlik tarzını esas almak, kazandıran üslubu, her zaman yeterli olan tempoyu mutlaka edinmek gerekir.

1 Haziran Stratejik Halk Savaşı Atılımımız 10. yılında zafer götürebilmek için böyle bir tarz, üslup ve tempo düzeltmesine, bunun gerektirdiği anlayış zenginliği ve derinliğini yaşar hale getmeye kesinlikle ihtiyaç vardır. Bunun için de bütün imkân ve fırsatlara sahip olduğumuz açıktır. İşte Önderlik ay-

Dağda direniyoruz, ovada direniyoruz, şehirde, zindanda, dört parça Kürdistan ve yurt dışında direniyoruz. Gençler, kadınlar, analarımız direniyor. Önderlik, Parti, gerilla cesaret ve fedakârcı direnme bakımından en üst fedailik çizgisinde direnişini sürdürüyor. O halde geriye bütün bunları doğru bir anlayışla, tarzla, üslupla, tempoyla, aklın gücünü kullanarak, sonuna kadar yaratıcı yaklaşarak, bu büyük iradeyi zengin eylem biçimlerine yol açacak temelde pratikleştirerek tamamlamamız gerekiyor.

dinlatması ortadadır. Kahraman şehitlerimizin verdiği cesaret ve fedakârlık her zaman bizimledir. Büyük Açlık Grevi Direnişi'nin kazandığı başarı Devrimci Halk Savaşı temelindeki stratejik mücadelemizi başarıya götürebilmek için her türlü imkân ve fırsatı bize sunmaktadır. Dağda direniyoruz, ovada direniyoruz, şehirde, zindanda, dört parça Kürdistan ve yurt dışında direniyoruz. Gençler, kadınlar, analarımız direniyor. Önderlik, Parti, gerilla cesaret ve fedakârcı direnme bakımından en üst fedailik çizgisinde direnişini sürdürüyor. O halde, geriye bütün bunları doğru bir anlayışla, tarzla, üslupla, tempoyla, aklın gücünü kullanarak, sonuna kadar yaratıcı yaklaşarak, bu büyük iradeyi zengin eylem biçimlerine yol açacak temelde pratikleştirerek tamamlamamız gerekiyor. Eğer bunu da yapabilirsek, Önder Apo'nun zafer çizgisine ve tarzına, ona yol açan zihniyet ve anlayış gerçeğine ulaşırsak, işte o zaman bulduğumuz her yerde en doğru düşünen, en doğru konuşan ve en verimli, en üretken, en başarılı iş yapan devrimci militanlar haline kesinlikle geliriz. Bu da tarihi 1 Haziran Devrimci Halk Savaşı Atılımımızın 10. yılında dört parça Kürdistan'da ve yurtdışında Hareketimiz öncülüğünde halkımızın devrimci eylemini her yerde başarıyla geliştirdiğimiz ve zaferden zaferle koştığımız bir pratiği ortaya çıkarır.

Bu temelde 1 Haziran Devrimci Halk Savaşı Atılımımızın kahraman şehitlerini bir kere daha saygıyla anıyor, Leyla Güven şahsında Büyük Açlık Grevi Direnişçilerini başarılarından dolayı kutluyor, selamlıyor; tüm yoldaşları açlık grevi direnişinin kazandığı başarının ortaya çıkardığı imkân ve fırsatları Devrimci Halk Savaşı mücadelemizin 10. yılında Apocu tarz, üslup ve tempoyla daha güçlü örgütlemeye ve eyleme geçirmeye, 10. atılım yılında İmralı işkence ve tecrit sistemini yıkarak, Önder Apo'yu özgür yaşar ve çalışır koşullara kavuşturmaya çağırıyoruz!

-Kahrolsun Faşist-Sömürgeci-Soykırımcı Diktatörlük!

-Yaşasın Tecride ve Faşizme Karşı Özgür Kürdistan ve Demokratik Ortadoğu Mücadelemiz!

-Yaşasın Zafer Kazanan Büyük Açlık Grevi Direnişimiz!

-Yaşasın 1 Haziran Devrimci Halk Savaşı Atılımımız!

-Biji Rêber Apo!

1 Haziran atılım ruhu, Devrimci Halk Savaşı temelinde 16. yılda daha büyük başaracaktır

Gerillanın kendi içinde başlattığı Yeniden Yapılanma Projesi ile Devrimci Halk Savaşı'nın daha doğru uygulanması hedeflenmektedir. Özellikle özsavunma örgütlülüğünün geliştirilmesi, bunun doğru temellerde ele alınıp yoğunlaştırılması en başat konu durumundadır. Yani yeniden yapılanmanın en öncelikli konusu özsavunma örgütlenmesinin yetkin bir biçimde geliştirilmesidir. Devrimci Halk Savaşı'nın uygulanması ve çizgisinin hayat bulması için özsavunma örgütlenmesi olmazsa olmaz kabilinden bir gerekliliktir.

Murat Karayılan

Tarihi 2004 1 Haziran Atılımı mücadele tarihimizin en önemli atılımlarından birisidir. Bu tarihi hamlenin 15. yıldönümünde bulunuyor ve 16. yılını giriyoruz. Geçen 15 yıl boyunca kısa aralıklarla bazı ateşkes süreçleri olsa da bu sürenin büyük çoğunluğu, direnişlerle geçmiş tarihsel bir dönemdir. Bu tarihsel süreç, millî imralı politikaları temelinde yürütülen psikolojik işkence ve ağır tecrit sistemi altında Önder Apo'nun gösterdiği metanetli, sabırlı ve insanüstü direnme yeteneği; halkımızın sokaklarda büyük fedakârlıklar göstererek sergilediği halk hareketini yükseltme duruşu ve giderek bunu sürekleştirmesi ve canlarını ortaya koyup yaşamını yitiren birçok kahraman halk öncülerini sayesinde şekillendi. Bütün bunlarla birlikte öncü ve temel bir güç olarak gerillanın destansı direnişlerle karşıladığı bu süreç boyunca çok önemli direniş ve şehadet halkaları yaşandı.

1 Haziran Hamlesi'nin tüm kahraman şehitlerini, öncü komutan yoldaşlardan bir kısmı olan Erdal, Adil, Nuda, Delal, Mehmet Tunç, Çiyager, Berçem, Atakan ve Doğan yoldaşlar şahsında minnetle anıyor, onların anısı önünde saygıyla eğiliyor, şehitlere verdiğimiz sözü bir kez daha tekrarlıyoruz.

Türk devleti 2002 yılında Uluslararası Komplo'yu tamamlamak üzere AKP'yi iktidara getirdi

Şanlı 15 Ağustos Atılımı Kürdistan halkının yok edilmesinin önüne geçen büyük ve tarihi bir atılımdır. 15 Ağustos Atılımı ile Kürt toplumu ayağına vurulmuş kölelik zincirlerini çözmüş ve uçuşumun eşliğinden dönerek bu direniş temelinde yeniden var olma sürecini başlatmıştır. Şanlı 15 Ağustos Atılımı beraberinde yeni bir toplum yaratmış, Kürdistan'da yeniden diriliş gerçekleştirerek kendine sahip çıkan, kendisi için düşünen, kendisi için mücadele eden, onur ve özgürlük davasını yürüten bir halk gerçekliğine ulaşmıştır. Toplumu karanlık ortamından kurtararak aydınlığa taşımış, Önder Apo'nun insan odaklı felsefesi ile başta kadın olmak

üzere toplumdaki tüm yoksul bırakılmış, değerleri elinden alınmış, zayıflatılmış ve düşürülmüş kesimleri yeniden ayakları üzerine dikerek mücadele eder hale getirmiştir. Kısacası; 15 Ağustos Atılımı Kürt sorununu tüm yakıcılığıyla açığa çıkarmış, inkâr edilemez bir biçimde gündeme taşımış, çözüm yollarını ve imkânlarını yaratmıştır.

Fakat Kürdistan üzerindeki egemen sömürgecilik sistemi ve uluslararası sermaye güçlerinin çoğunluğunun dahil olduğu uluslararası komplocu güçler, çözüm yerine Kürt kültürel ve fiziki soykırımını inkâr ve imha temelinde sonuçlandırarak tamamlamak istedi. Yeni ve köklü bir hamle ile Hareketimize karşı Önder Apo şahsında imha ve tasfiyeyi, Kürdistan toplumu içinse soykırımı amaçlayarak bu siyasetini devreye koydu ve Uluslararası Komplo'yu gerçekleştirdi. Türk devletinin haberi olmamasına rağmen, uluslararası bütün yasaları çiğneyerek Önderliğimizi kaçırıp Türk devletine teslim ettiler. Buna rağmen Önder Apo ve Özgürlük Hareketimiz demokratik barışçıl çözümün gelişmesi için hem savaşı durdurarak bir zemin yarattı hem sorunun tartışılması imkân ve olanaklarını geliştirdi hem de çeşitli mektup ve deklarasyonlarla demokratik siyasal çözüm eksenli diyalogların gelişmesi için ciddi çabalar sergiledi.

Bütün bunlara karşın Türk devleti Kürt dili üzerindeki konuşma yasağını kaldırıp sınırlı kullanımına izin verme türünden çok cüzi adımlar atarak bir şeyleri çözüyormuş gibi görünmek istese de esasta halkımızı inkâr, Hareketimizi tasfiye planını gündeminden hiç çıkarmadı. Türk devleti 2002 yılında Uluslararası Komplo çizgisini uygulayıp tamamlamak üzere AKP'yi iktidara getirdi. Onun başı olan Erdoğan'a da böyle bir rol ve misyon biçerek bu temelde görevlendirdi. Komplo çizgisini zamana yayıp daha sinsi politikalarla uygulamaya koyarak, böylece Kürdistan Özgürlük Hareketi'ni tasfiyeye uğratıp toplumu asimilasyona tabi tutmayla sonuca gitmeyi hedefledi. Kürt sorunu için, "Düşünmezsen yoktur" diyen inkârcı Erdoğan bunun başını çekti. Böyle bir zihniyetle tasfiye çizgisini yürüttü.

Bununla sınırlı kalmayan uluslararası komplocu çevreler, Hareketimiz içinde

bulunan fakat halka ve devrime olan inançlarını yitirmiş, artık bireysel yaşam peşinde koşan ve kapitalist modernist yaşam hevesi uğruna Hareketi tasfiye etmeyi önüne koyan çeteci bir grup eliyle Hareketimizi içten ele geçirmeye, Apocu yaşam çizgisinden uzaklaştırmaya ve tasfiye etmeye yöneldi. Bu grubun öncelikli amacı, PKK öncülüklü herhangi bir atılımın gelişmesini önlemektir. Bunun için Hareketi içten çöktürme amacını önüne koyarak Önderlik çizgisinden koparmayı hedefledi.

1 Haziran Atılımı Uluslararası Komplo çizgisine karşı halkımızın verdiği bir cevap olarak gelişti

İşte 1 Haziran Atılımı bir bütünen yeniden imha ve soykırımın dayatıldığı bu Uluslararası Komplo çizgisine karşı halkımızın verdiği bir cevap olarak gelişti. Çeteci, ihanetçi ve tasfiyeci grubun engellemeleri ve yönetiminin rolünü oynamamasının bir sonucu olarak atılım bir yıl gecikmeli olarak pratiğe girdi. Özünde daha 2003 yılında atılımın başlatılması gerekiyordu. O zaman Önderlik devletin soykırımcı politikalarını protesto etmek için artık görüşmelere çıkmama kararı aldı. O vakit bunun bizim için ne anlama geldiği açıktı. Fakat belirttiğimiz nedenlerden dolayı o zaman istenen kararlaşıma gelişmedi. Bunun yerine, zamana yayma anlamına gelen bir yol haritası kararı alınıp yayınlandı. Ancak, Önder Apo'nun müdahalesi gelişip bu temelde PKK Yeniden İnşa Komitesi'nin kurulması ile bu düzeltmeler temelinde başlatılan yeni süreç çerçevesinde, Kongra Gel 2. Genel Kurulu'nda 1 Haziran 2004'te aktif savunmaya geçilmesi gündeme getirilerek tarihi atılımın başlatılması kararı alındı.

1 Haziran Atılımı mücadelemizde kuşkusuz yepyeni bir süreç başlattı. Uluslararası Komplo çizgisindeki iç tasfiyecilik bu hamleyi engellemeyi başaramayınca, tasfiyeciler Özgürlük Hareketi'nden kaçarak kendilerini efendilerinin kollarına attı. Bu sefer de Önderliğe, Hareketimize, 1 Haziran Atılımı'na karşı hainliklerini ve tasfiye çabalarını dışarıdan yürüttüler. Özgürlük Mücadelesi'ni, bu temelde kararlaştırılan mücadele hamlesini sabote etmek için

dayandıkları dış güçlerin desteğiyle bir yerlere varacaklarını sandılar. Ancak 1 Haziran Hamlesi'nin yarattığı yeniden mücadele ruhu tüm düşman planlarını alt üst ederek, bu tasfiyeci çeteci grubun maskesini de düşürerek tümüyle etkisiz hale getirdi. Kuşkusuz hamle her şeyden önce sömürgeci soykırımcı Türk devletine karşı başlatıldı. Ama hamlenin yarattığı ruh, mücadele azmi, şevki ve kararlılığı herkesi 1 Haziran çizgisinde kararlı duruşa çekti. Böylece tasfiyeciler de Apocu çizgide gelişen netleşme ve direniş ortamında teşhir ve tecrit olup boşluğa düştüler.

PKK öncülüğündeki Özgürlük Mücadelemiz için, "Artık savaşamazlar" diyenlerin yüzüne 1 Haziran kararlılığı bir tokat gibi çarptı. Gerillanın aktif savunmaya geçerek eylemlerini geliştirmesi Uluslararası Komplo güçlerinin hesaplarını bozdu ve giderek Komplo'yu etkisiz hale getirdi. Belki Komplo'yu tümünden yenemedi, ekarte edemedi fakat komployu sonuçsuz bıraktı. Nasıl ki Şanlı 15 Ağustos Atılımı Kürt toplumunun yok oluşunun önüne geçtiyse, ikinci bir 15 Ağustos Atılımı olan Tarihi 1 Haziran Atılımı da komplo çizgisinin tasfiye ve yok etme amacının önüne geçmeyi başardı.

1 Haziran 2010 Atılımı ile Devrimci Halk Savaşı süreci başladı

Hiç kuşkusuz bütün bunlar Önder Apo'nun geliştirdiği yeni paradigma temelinde yaşanan gelişmelerdir. Önder Apo'nun kadın devrimine dayanan Demokratik Ekolojik Toplum Paradigması, Hareketimizin toparlanması için çok güçlü bir ideolojik, felsefik gıda oldu, büyük bir zihin aydınlığı ve netleşme yaratarak büyük bir enerji oluşturdu. Yeni Apocu çizginin etrafında Özgürlük Hareketi'nin güçlü bir biçimde yenilenmesi bu süreçte devreye girdi. İşte PKK Yeniden İnşa Kongresi'nin başarıyla gerçekleşmesi, yine Demokratik Konfederalizm'in Kürdistan'daki somutlaşmasını ifade eden KCK'nin 2005 Newroz'u'nda ilan edilmesi, Demokratik Ekolojik Kadın Özgürlükçü Paradigma'nın toplumla bütünleşme sürecini hamlesel düzeyde başlatmış oldu. Böylece Önder

Apo'nun doğrudan yönlendirmesi ve perspektifleri temelinde gerçekleşen toparlanma ve direnişin adım adım gelişmesi, Uluslararası Komplo'nun hedeflediği Hareketimizi tasfiye edip yok etmesi bir yana, Kürdistan Özgürlük Hareketi Kürdistan'ın dört bir yanında ve yurtdışında önemli bir büyümeyi yaşayarak gerçek bir demokratik toplumsal güç haline gelmeyi başardı.

2009 yılı Mart ayında Türkiye ve Bakurê Kurdistan'da gerçekleşen yerel seçimlerde Bakur'daki toplumsal gücünü ve halk desteğini ikiye katlayarak 100'ü aşkın belediyeyi kazanmayı başaran Özgürlük Mücadelesi, bu demokratik gelişmeleri de değerlendirek 13 Nisan 2009'da demokratik çözüme zemin sunmak amacıyla tek taraflı ateşkes ilan edip demokratik çözüm sürecini dayattı. Aynı dönem, Oslo'da iki taraf arasında görüşmelerin resmi bir biçimde başladığı bir sürece denk geliyordu. Ancak Oslo tartışmaları ile ulaşılan sonuçlar ve ortak kararlaştırılan hususlara Türk devletinin uymaması, gerekliliklerini pratikleştirmemesi, buna karşın Özgürlük Hareketi'nin toplumsal tabanını tasfiye amacıyla KCK operasyonlarını ateşkes ilanından hemen bir gün sonra, 14 Nisan 2009'da başlatması, gösterilen bütün çabalara rağmen AKP'nin demokratik çözümde değil imha politikasında ısrar ettiğini açıkça görünür hale getirdi.

Bu gerçeklerin daha da aşikâr olması ve kamuoyu tarafından da bilinir, görünür hale gelmesi üzerine yeniden bir tartışma süreci yaşandı. AKP devletin çözüm için sunulan bütün olanaklara rağmen çözümsüzlükte ısrar etmesine karşı Hareketimiz, kararlaştırdığı ikinci 1 Haziran Atılımı'nı, 1 Haziran 2010'da ilan ederek yeni bir sürecin başlangıcını ilan etti. Devrimci Halk Savaşı sürecinin ilanı, aynı zamanda 1993'ten beri gündemde olan ve genel olarak demokratik çözüm arayışı süreci olarak da adlandırılabilir 3. Stratejik Mücadele Dönemi de sona erdi. Türk devletinin Kürt sorununu, Kürt halk gerçekliğini, Kürdistan hakikatini inkâr ve imha temelinde ortadan kaldırmakta ısrar eden sömürgeci soykırımcı devlet siyasetinin barışçıl, demokratik çözüm kapılarının tümünü kapatması aynı zamanda bir

dönemin de sonunu getirmiş oldu.

1 Haziran 2010 Atılımı ile eskinin tekrarı biçiminde değil de, çok daha farklı karakterde yeni bir süreç ilan edildi. Kürdistan Özgürlük Hareketi 4. Stratejik Mücadele Dönemi'nin ilanı anlamına gelen Devrimci Halk Savaşı sürecini böylece başlatmış oldu. Zaten öncesinde Önder Apo birçok sefer çözüm arayışını iki eksen üzerinden sürdürdüğümüzü açıklamıştı. Bunu 2010 Şubatı'nda kapsamlı bir perspektifle de sunmuştu. "Öncelikli tercih demokratik anayasal çözümdür. Ancak bütün çabalara rağmen demokratik anayasal çözüme gelinmemesi halinde biz de çaresiz değiliz, ikinci seçeneğimiz Devrimci Halk Savaşı çözümdür" dedi. Yani eğer devlet diyalogla, demokratik yöntemlerle anayasal çözüme gelmezse o zaman biz de halk ve Hareket olarak kendi çözümümüzü kendi öz gücümüze dayanarak geliştirmek durumunda kalacağız; bunu da Devrimci Halk Savaşı Stratejisiyle geliştireceğimiz bir mücadeleyle mümkün hale getireceğiz anlamındaki bir çerçeveydi.

Devrimci Halk Savaşı süreci çok önemli gelişmeler yarattı

4. Stratejik Mücadele Dönemi'nin 1 Haziran 2010 Atılımı ile birlikte bu biçimde ilan edilmiş olması Kürdistan Özgürlük Mücadelesi tarihinde farklı ve yeni bir sayfanın açılması anlamına geliyordu. Kendi öz gücümüzle Demokratik Özerkliği inşa etme süreci ve toplumu Devrimci Halk Savaşı Stratejisi temelinde harekete geçirme dönemi böylece başlamış oldu. Önder Apo 9 boyut temelinde formüle ettiği çerçeveye demokratik toplumun kendini örgütlemesi, ahlaki-politik toplumun kendini inşa sürecini geliştirmesini öngören bir perspektiften hareketle bu stratejinin ete kemiğe bürüneceğini öngörüyordu. Kadın ve gençlik öncülüğünde nitelik kazanacak olan toplumun 9 boyut çerçevesinde kendi kendine yeterli hale gelecek olan örgütlenmelerle, toplumun öz yönetimini, meclisini, ekonomisini, eğitim sistemini, ekolojik sistemini, özsavunma sistemini örgütleme perspektifini içeriyordu.

Kısaca, toplumsal yaşamın her düzeyinde toplumun kendi kendini her bakımdan örgütleyerek inşa sürecini geliştirmesi temelinde öz yönetimine, iradesine ve sistemine kavuşmasını hedefleyen ve mücadeleyi bu temelde geliştiren bir çerçeveyi içeriyordu. Yani bununla gerilla, özsavunma ve 9 boyut temelindeki örgütlü toplum ekseninde Devrimci Halk Savaşı sürecinin öngörülmesi durumu vardır.

Bu temelde gelişen Devrimci Halk Savaşı süreci çok önemli gelişmeler yarattı. Ama öncelikle şunu belirtelim ki; sürece ilişkin Önderlik perspektifleri hemen algılanmadı. Yeni mücadele süreci ve gereklilikleri belirttiğimiz bu çerçevedeki bir yapılanma ile hemen karşılanmadı. Fakat yine de bir ruh, bir amaç netliği vardı ve mücadelenin bu temelde yetkinleşmesi, gelişmesi durumu söz konusu oldu. Aynı dönemde AKP devletinin Tamil halkının mücadelesini tasfiye planı çerçevesinde Özgürlük Hareketimize karşı başlattığı saldırı dalgası vardı. 2010 1 Haziranı'nda bir yandan gizlice İran devletiyle ortak hareket etme anlaşması yaptı, diğer yandan da Hareketimize karşı Sri Lanka'da Tamillerin tasfiye edilmesi planına benzer bir tasfiye sürecini başlatmak için çok yönlü saldırılar başlattı. Hareketimiz 2011 yılında süreci biraz kayıplarla karşılamak durumunda kaldı. Ama yapılan müdahalelerle hemen toparlandı. 2012 direniş süreci hem ge-

rillada hem de toplumsal alanda bu temelde bir yükseliş yaşadı. Bu süreçte Devrimci Halk Savaşı perspektifi temelinde gelişen direniş süreci, AKP'nin Tamil tasfiye planını çöpe attığı gibi rejimi çok zor durumda bıraktı. Bu temelde 2012 yılı sonunda AKP'nin Önderliğin ayağına gitmesini sağladı. Ve bilindiği gibi bu çerçevede 2013 ateşkes süreci gündeme girdi.

2015 Temmuz'yla başlayan savaş Bakur'da çökertmeyi Rojava ve Başûr'da ise işgali öngördü

Aynı kapsamdaki gelişmeler çerçevesinde bölgede yaşanan çatışmalar ortamında 19 Temmuz 2012'de Rojava Devrim süreci de başladı. 2013 yılına girdiğimizde Kürdistan'ın her alanında büyük gelişmelerin ve kazanımların yaratıldığı bir süreç vardı. AKP'nin öngördüğü ateşkes süreciyle Bakurê Kurdistan'da Özgürlük Mücadelesi'nin

Türk devleti Efrîn'i, Lêlîkan'ı işgal etmiştir ama hiçbir sonuç elde edememiştir. Onun amacı askeri ve siyasi planda H

Yenilmez fedai kadın militanlığı Zîlan çizgisidir

Önderlik, Zilan-Zeynep Kınacı Yoldaşı, PAJK'ın oluşum çizgisi, ilkeleri olarak sembolize edip, Kadın Kurtuluş İdeolojisi'nin ilanını gerçekleştirdi. Dolayısıyla Zilan gerçeğine, sadece başarılı askeri bir fedai eylem olarak bakamayız. Önderlik, Zilan tarzında fedailik üzerinde yoğunca durarak tüm kadınların ideolojik kimlikleşmesinin, iradeleşmesinin, pratikleşmesinin çizgisi olarak belirledi. Şehitlerimiz, yaşayan gerçeğimizdir diyorsak, günümüzde yaşanan gelişmelere göre Zilan gerçeğini ne kadar yaşadığımızı ve pratiğe dayattığımızı değerlendirmek durumundayız.

Ronahi Serhed

Zeynep Kınacı Yoldaşın 30 Haziran 1996, Sema Yüce Yoldaşın 17 Haziran 1998 ve Heval Gulan'ın 7 Haziran 2002'deki şehadetleri, Haziran ayını şehitler ayı olarak şekillendirmiştir. Haziran şehitlerimiz şahsında devrim şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz. Bu çizginin ardılı olan, 2018 açlık grevi eylemi etrafında harekete geçen direniş şehitlerimiz ve Devrimci Halk Savaşı'na öncülük eden, Parti Meclisi ve Askeri Komuta Konseyi üyesi Armanc Goşkar, Atakan Mahir ile Ronya, Jîndar, Hêlîn, Baran Mardin ve Mahir Malatya yoldaşlar şahsında devrim şehitlerimizi anarken, sözümüz; kadın devrimini başarmak ve özgür yaşamı inşa etmek olacaktır diyoruz.

Özgürlük mücadelesini direnenlerin kazandığını ortaya koyan yoldaşlarımız, Önderliğe bağlılığın timsali olmuştur. Şehitlerimizin çizgisinde başarıda kararlaşma iddiası ve inancı bugün Kürdistan toplumunun, kadınının yaşam duruşu olmuştur. Başta Leyla Güven arkadaş olmak üzere tüm süresiz-dönüşsüz açlık grevi direnişçilerinin, Ölüm Orucu eylemcilerinin gösterdiği irade, özgür yaşamda ısrarın adıdır.

Şehitler gerçeği; ideolojik, askeri, politik bütünlük ve özü, sözü, eylemi bir olandır

Hem Kadın Özgürlük Mücadelemizin ve hem de Özgürlük Hareketimizin her bir şehidi, fedaidir. Binlerce kahraman şehidimizin gerçeği, Parti gerçeğini oluşturmuştur. 20. yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkan ve hala belirleyici olmayı etkili sürdüren Partimiz hakkında herkes çeşitli tespitler yapmıştır. Ama bu tespitlerin başında gelen; Partinin, bir şehitler partisi olma gerçeğidir. Partiyeye dair en özlü söz söylenecekse, eğer bir hakikat aranacaksa ve bir gerçeklikten söz edilecekse bu; şehitler çizgisidir. Bunun dışındaki gerçeklerin

hepsi yoruma açık, değişken tahliller olur. Hakikatın bu denli kendisini gerçeklik olarak yansıtmayı, oluşturması PKK ve PAJK çizgisinin oluşumunu sağlamıştır. PKK'nin çıkışından, Kürdistan Kadın Özgürlük Hareketimizin yapılanmasından ve PAJK olarak parti ilanından itibaren şehitler çizgisi, Partinin özünü, yaşam felsefesini ve amacının kimliğini şekillendirmiştir. Kuşkusuz bu kendiliğinden olmayıp Önderliğimizin yaratımıdır. Her bir şehidimiz, Önderlik gerçeğiyle bütünleşmenin ve bu uğurda devrimi başarmanın yeminidir. Söz, sözleşme ve yeminin kutsallığında bu mana vardır.

Olağanüstü zor koşullarda yürütülen Özgürlük Mücadelemizde her ne olursa olsun, sınır ve engel tanımayan, en imkânsız şartlarda bile Partiye başarı yolu açan, mücadelemize gelişim kazandıran; şehit yoldaşlarımızın öncü duruşları olmuştur. Bu, Partinin ideolojik-politik-askeri çizgisinde hata ya da sapmaların önünü almış, Parti çizgisinin netliğinde yürümeyi sağlamlaştırmıştır. Şehitler gerçeği; ideolojik, askeri, politik bütünlük, tutarlılık ve özü, sözü, eylemi bir olandır. Şehit gerçeğini sadece kahramanca eylemlerin sahibi olarak görmek; tek boyutlu, dar ve sığ bir yaklaşım olur. Bu eylemlerin özünde ideolojik tutumları, ideolojik kararlılığı, örgütsel sağlamlılığı daha derin görmek gerekir. Döneme damgasını vurarak tarih yaratan, tarihi belirleyerek mücadele tarihimizde sembol olan Haziran Şehitlerimizi anarken en fazla askeri-politik başarının, ideolojik netlikten geçtiğini anlamamız gereklidir. Çünkü; şehitlerimiz sadece askeri-politik eylem sahibi olmadılar, onlar ilke oluşturdular, ilke oldular. İlkeden vazgeçmemek, şehitler çizgisinden vazgeçmemektir. İdeolojik çizgide militanlık yapmak, kadroluk yapmak, şehitler çizgisinde yürümektir, askeri-politik öncülük yapmak ve başarmaktır. Bu, şehitlere bağlılık sözü ve pratiğidir. Şehitlerimiz, manevi-moral,

ideolojik değerlerimiz olduğu kadar ideolojik, askeri, politik mücadele pratiğinin yaşamsallaşmasıdır. Şehitler, yaşayan gerçeğimizdir denilmesinin altında yatan bu doğrudur. Tarihe mal olmaları, tarihte kalmaları anlamında değildir. Bu nedenle, sadece zamanı gelince anılmaları yaklaşımı şehitlerimizi soyutlaştırma, kendimizi uygulama olur. Soyutlaştırma; ilkeleri soyutlaştırma, hakikatın üstünü örtme, kendi gerçeğimizle mücadeleye yön verme, Partiyi her konuda belirleme yaklaşımı olur. Askeri-politik faaliyetten tutalım yoldaşlık ilişkilerine kadar ideolojik olmayan bir yön varsa, kopukluk varsa, birlik olmama sorunu varsa, ideoloji, yaşam ve pratik arasında büyük bir çelişki, mesafe, zıtlık varsa orada şehitler gerçeğinden uzaklaştığımızı bilmemiz lazımdır. En fazla şehitlerimizi ideolojik kavrayışta bir yeterlilik gereklidir.

Zilan, PAJK'ın oluşum çizgisidir

Önderlik, Zilan-Zeynep Kınacı Yoldaşı, PAJK'ın oluşum çizgisi, ilkeleri olarak sembolize edip, Kadın Kurtuluş İdeolojisi'nin ilanını gerçekleştirdi. Dolayısıyla Zilan gerçeğine, sadece başarılı askeri bir fedai eylem olarak bakamayız. Önderlik, Zilan tarzında fedailik üzerinde yoğunca durarak tüm kadınların ideolojik kimlikleşmesinin, iradeleşmesinin, pratikleşmesinin çizgisi olarak belirledi. Şehitlerimiz, yaşayan gerçeğimizdir diyorsak, günümüzde yaşanan gelişmelere göre Zilan gerçeğini ne kadar yaşadığımızı ve pratiğe dayattığımızı değerlendirmek durumundayız.

Öncelikle Zilan Yoldaşın kendi hitabından, eyleminin amacını yazdığı mektubundan özetleyerek belirtecek olursak:

"Partimiz PKK öncülüğünde gelişerek tüm insanlığa mal olan ve giderek ezilen halkların yüce sosyalizm yolundaki tek umudu haline gelen mücadelemiz, bir bütünen ulusal yok oluş sü-

recini yaşayan, soysuzlaşmanın eşiğine getirilen bir halkı, tarihte ilk defa yücelterek hak ettiği yere getirmiştir. Böylesi ulusal değerlerini, beynini, ruhunu, öz kimliğini düşmana kaptıran bir halkı yeniden diriltmenin ağır görev, sorumluluk, tarihi bilinç ve üstün öngörü, büyük cesaret, fedakarlık ve yüce azim gerektirdiği açıktır. Yurtseverlik rolünden uzak, düşmana tabi, vatansız, tarihi egemenler tarafından gerçek aydınlarını ve önderlerini istenilen düzeyde çıkarılamayan yitlik bir ülke ve halk gerçekliği karşısında PKK ve onu var eden Başkan APO, aleyhte gelişen bu gelişmeyi ters yüz ederek, sadece kimliği değil, beyni de egemenler adına çalışan, ona hizmet eden, onun için savaşa ve giderek hayvanlaşmanın eşiğine getirilen ve emperyalizmin de hizmetine sunulan Kürt halkını, ölüm uykusundan uyanırdıran, diriltken, kendi özgürlüğü için savaştıran, savaştıran bir konuma getirmiştir. Büyük Kürt şairi Ehmedê Xanî: "Eğer bizim de dürüst, namuslu önderimiz olsaydı, Arapların, Acemlerin ve Türklerin kölesi olmazdık" diyor. Önder; yaşatılmak istenen yenilik ve gelişmeleri en üst düzeyde temsil eden, yani yeni insan, yeni toplum düşüncesine denk, bütün yaşamını bir halkın yaşamına göre düzenleyen, kendi kaderini halkın kaderinde bulan ve o halkın acılarını, duygu ve taleplerini en derinden yaşayan ve kurtuluş için pratik görevleri en üst düzeyde omuzlayandır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin bugünkü düzeyi, 'Partileşelim, Ordulaşalım, Zaferi Kazanalım' şiarına denk düşen, bütün tali sorunları bir kenara bırakarak bütün Kürt halkıyla düşman gerçeğine doğru yaklaşma temelindedir. Gelineen noktada hemen hemen bütün Kürt halkıyla beraber milyonlarca insanı sıcaklığıyla saran, ulusal kurtuluş devrimine ve sosyalizmin hizmetine sokmuş, faşist TC'yi askeri, siyasi, kültürel, ekonomik her konuda geriletmiş, çözümsüz bırakmıştır.

'Verilecek en iyi özeleştirinin, doğru bir pratikten geçtiğine inanıyorum'

Zaferin öngünlerini yaşadığımız yeni süreçte halkın kurtuluş umutları olan bizlerin, Parti Önderliğimizin yaşamı, düşünceleri ve mücadelesine yakışır bir biçimde, dönemsel bütün görevlerimizi en iyi bir şekilde yerine getirmemiz gerekiyor. Sıkça tekrarlanan küçük burjuva, köylülük, feodal anlayışların kişiliklerimizdeki yer etmişliği, düşmanın şekillendirmesi, özel savaşın etkileri ve buna benzer gerekçelere sığınarak, çeşitli özeleştirelerin bizleri ilerletmediği açıklık kazanmıştır. Verilecek en iyi özeleştirenin, doğru bir pratikten geçtiğine inanıyorum. Düşman topyekûn üzerimize geliyor. Bizim de olanca gücümüzle düşmana yüklenmemiz, özgürlüğün bedelini en kararlıca ödeyeceğimizi düşmana hissettirmemiz gerekiyor. Direniş, PKK'nin temel karakteri olmuştur. Bizlerin bu tarihi mirasa sahip çıkmamız ve sürecin gereklerini yerine getirmemiz gerekiyor. Tüm Kürdistan halkının ve dünya insanlığının geleceğinin teminatısınır. Parti Önderliği bütün sorunlara yaklaşımda olduğu gibi, kadın sorunu konusunda da derin çözümlemeler ve bu sorunun çözülmesi yönünde asıl öncülüğü yapmıştır. Bugün gelinen düzeyde kadının gelişimi ve özgürlüğü noktasında çok ileri bir düzeyi ifade etmektedir. Ancak kadının yitirilişi o kadar kötü ve ciddi ki, devletli uygarlık öncesine uzanan, hiyerarşi tarihi ile birlikte başlıyor. Bu noktada kadının özgürleşmesi ve kendi ayakları üzerinde durması öyle bir çırpıda gerçekleştirilecek bir olgu değildir. Uzun bir sürece ihtiyaç vardır. Partimiz PKK'nin bu konuda attığı adımlar, bu süreci yakınlaştırma temelindedir. Kadını özgürleştirme çabaları çok kut-saldır, çok öğreticidir. Özgürleşmenin yolu savaştan geçmektedir. İyi savaşılabilmek için iyi örgütlenmek gerekiyor. Güçlü bir örgütlenmeyi gerçekle-

tirebilirsek güçlü bir iradede de bahsedebiliriz. Kadın özgürlüğünün savaştan geçtiği bugün kanıtlanan bir gerçektir. Öyle ise, hedeflerimiz bellidir. Kürt kadınına özgü olan yurtseverlik, bağlılık, kararlılık, cesaret gibi olumlu özelliklerimizi devrim lehine kullanarak, korkunç bir çabanın sahibi olmamız gerekiyor. Özgürlük için emek harcayan, gelişim sağlayan ve bu uğurda kanını döken binlerce bayan şehidimiz var. Bêrivan, Rahîm, Besê, Ronahî, Zekiye, Mizgîn ve Raşan yoldaşlar bu şehitlerimizin içerisinde zirveleşen yaşamları ve şehadetleri ile hem Ulusal Kurtuluş Mücadelemiz içerisinde hem de kadın özgürlüğü konusunda önemli süreçlerin yaşanmasının öncülüğünü yapmışlardır. Bu yoldaşlarımız savaştan bütün kadın özgürlük savaşçılarına, özelde bireysel olarak bize büyük moral ve cesaret vermektedirler. Kürdistan toplumunun geri bırakılmışlığına, özelde ise kadın köleliğine olan o büyük öfkemizi düşünceyle, ideolojiyle ve politikayla birleştirerek dönemsel görevlerimizi yerine getirmeli, Ulusal Kurtuluş Mücadelesi içindeki rolümüzü oynamalı hem de özgürleşmenin pratik adımlarını atmalyız.

Yaşamınız bize onur veriyor, sevgi, cesaret, inanç veriyor. Tüm Kürdistan halkı ve milyonlarca insan size ölümüne bağlıdır. Mazlum, Hayri, Kemal, Ferhat, Besê, Bêrîtan, Bêrivan ve Ronahî yoldaşların direnişlerine sahip çıkmak ve onların takipçisi olmak istiyorum. Halkımın özgürlük isteminin ifadesi olmak istiyorum. Emperyalizmin kadını köleleştiren politikalarına karşı, bombayı kendimde patlatarak hıncımın ve öfkemin büyüklüğünü göstermek ve Kürt kadınının dirilişinin sembolü olmak istiyorum. Yaşam iddiam çok büyük. Anlamli bir yaşamın ve büyük bir eylemin sahibi olmak istiyorum. Başkan APO önderliğinde yürütülen Ulusal Kurtuluş Mücadelemiz çok yakında zafere ulaşacak ve mazlum halkım dünya insanlık ailesi içerisinde hak ettiği yerini alacaktır.

Bu temelde Başkan APO'ya, tüm Kürdistan şehitlerine, tüm savaş ve cephe güçlerimize, zindandaki yoldaşlarımıza, Kürdistan halkına ve insanlığa bağlılığımızı bir kez daha ifade ediyor ve onlara layık olmaya çalışacağıma dair söz veriyorum. Yaşam iddiam çok büyük. Anlamli bir yaşamın ve büyük bir eylemin sahibi olmak istiyorum. Yaşamı ve insanları çok sevdiğim için bu eylemi gerçekleştirmek istiyorum."

Zilan Yoldaşın eylemi ideolojik eylem olup bunu askeri pratikte tam uygulamadır

Rêber Apo, Zilan Yoldaşın şahadetini çok derin tanımlayarak hem Kadın Özgürlük Hareketi'nde hem de genel olarak PKK hareketinde yeni bir tarihsel çıkışın başlangıcı yaptı. Kadın militanlığında yoğunlaştığı kadar, savaşta Parti çizgisinin uygulanmasını, komutanlaşmayı, gerilalaşmayı, kadın-erkek özgürlük ölçülerinin özgür yaşamla, savaşla bağlantısını ve buna dayalı sevginin yüceliğini ortaya koydu. Nasıl ki, Zilan Yoldaş, düşmanın beyninde, sistemin tamamını hedeflemişse, partileşmede Zilan çizgisi, tüm geleneksel sistemin yaşam ve zihniyetinde patlamadır. Tam ve net olanı ortaya çıkarmadır. Zilan Yoldaşın eylemi ideolojik eylem olup bunu askeri pratikte tam uygulamadır. Parti militanlığında yenilemez fedai çizginin uygulanmasıdır. Tüm mücadeleye alanlarında kadın militanlığının Zilanca uygulandığı her mücadele dönemi, kesinlikle başarının garantisidir. Amansız koşullarda verdiğimiz var olma ve özgür yaşamı sağlama mücadelemizde, ortalama tüzüksel kadroluk özelliklerinin yeterli olmayacağı ancak Zilanca kararlılık, netlik, derinlik ve sağlamlılık gerektiği açıklık kazanmıştır.

Rêber Apo, Zilan Yoldaşın fedai çıkışını şöyle değerlendirmiştir:

‘Zilan PKK’yi kavramadan, PKK adına eylem yapma hakkını kendinde görmüyor’

"Eylem öyle sanıldığı gibi, 'intihar eylemi' değil. Tamamen dönemsel, tarihi, planlı, oldukça örgütlü, çok cesur ve fedakârlıklı, soğukkanlı yapılmış bir eylemdir. Ancak bir gerilla bölüğünün veya taburun

tiren, sözüm ona kendini yaşatmak için büyük değerleri çarçur eden eylem anlayışınızı mı veya intiharvari eylem anlayışınızı mı esas alacağız? Elli kişi gider, düşmandan beş kişi gitmez. Bir de manevi olarak saflar çok darbe alıyor. İradesizlik, netsizlik, daha sonra ağır problemler, eylem anlayışınızın sonucu olarak geliyor. Kaç tane Güney savaşı verdik, ne kadar Botan, Zagros savaşı verdik, Garzan savaşı verdik? Hepsi moralini düşürdü ve birçok değeri bir hiç pahasına düşmana kaptırdınız. Bunları mukayese edeceğiz.

Demek istediğim; burada en son haddine kadar bir eylem derken, bunun salt bir kişinin işi değil de, Partinin zaferi kesinleştiren bir eylem stili olarak değerlendirilmesi gerektiğini söylüyorum. PKK militanlığının, hele bu kadar tecrübeli komutanlığının, savaşçılığının, eylem anlayışının nasıl olması gerektiğini emrediyor. Döneme de denk geliyor. 'Topyekûn saldırıya karşı bunu boşa çıkartacak, zaferi kesinleştirecek tarz nasıl olmalı' diyor. Biz aylardır burada bunu tartışıyoruz. İşte tarzı bulmuştur ve kanıtlamıştır.

Bütün Partiyi, bütün halkı ve hatta beni bile hedefleyen sabotaja karşı, nasıl cevap verilmesi gerektiğini çok iyi kavramış, planlamış ve uygulamıştır. Belki de bu son 1996 yılının en büyük, sadece bu yılın değil, belki de PKK tarihini ve hatta Ulusal Kurtuluş Savaşı-mımızın en büyük, en kutsal, en sonuç alıcı eylemidir. Hakkını teslim etmek gerekiyor. Zaten böyle olmasaydı, düşman Genelkurmayı çok telaşlı bir şekilde, özel yıpratma çalışmalarına girmezdi. Öyle ki, benim bile başlangıçta fark etmekte zorluk çekebileceğim tarzda, Genelkurmay, 'Hastalıklı bir kızdı, psikolojik sorunları vardı' dedi, ardından 'Kadın nasıl kadın olmaktan çıkarılmış, sesi başkadır, kendisi başkadır' gibi çarpıtmalara girişti. Türkiye çapında, hatta Avrupa destekli yıpratma savaşına girişti. Eylemin anlam ve önemini, tarihiliğini ve kutsallık derecesini çok iyi fark etmiş olmalı.

Genelkurmay merkezinin böyle yıpratma savaşı bile, eylemin büyüklüğünün açık bir kanıtı oluyor. Bana ilişkin bağlılığını görüyor ve benim kadını ne kadar özgür hale getirdiğimi görüyor. Bu arada bir karalama aracı olarak, o hain-provokatif kişiliklerin de değerlendirmelerini bir kez daha aceleyle bir araya getirerek, kamuoyunun muazzam etkilenmesini önlemek istiyor. Şok olmuş! Kendi kitlesini kendine getirmek istiyor.

Demek ki, sadece tarihi kutsallık derecesinde değil, dönemsel olarak da tam zafer eylemi! Mükemmel taktik gerçekleşme, hakiki taktik uygulama oluyor. Eğer bütün birliklerimiz, bütün militanlarımız aynı fedakarlığı, cesareti, planlılığı, soğukkanlılığı, tutumu alırlarsa, gücü bu bağlamda eğitip, örgütlendirip mevzilendirirlerse, her eyleme bu kadar büyük bir azim, irade, moralle yaklaşırlarsa, bu tarz, bu dönemde zaferdir. Sıradan bir savaşçı bunu yaparsa, bu kadar anlamlı, şanlı komutanlarımız eğer biraz PKK'nin gerçek militanlık değeri nedir biçiminde soru sorup cevap verilerse, bu yoldaşımızın tek başına yaptığını, onlar bir taburla yapmayı planlarsa, bir taburu düşman üzerine yürütürlerse, bu büyük bir zaferdir. On bin kişilik düşmanın üzerine yürüyebilirler. Bir kişi kendini düşmanın en azından bir tabur gücüne karşı götürmüştür. Düşünelim; bir tabur gücünün aynı planda, aynı hazırlığı, aynı gizliliği, hemen her şeyi var. Çünkü; eylem mutlak başarılı gerçekleşmiştir. Ve düşmanın kuşkusunu bile çekmemiştir, tam kalbinde patlamıştır. Aynı titizliği bütün birliklerimiz gösterse, bu dönemin gerçekten taktik zaferidir.

'Kahramanca olanlar, tarihe böyle etki bırakır'

Kimse 'bu bir kişinin eylemidir, kendi başına onu bağlar' diyemez. Bunu demek hakarettir. Bu, PKK'nin bir taktik tarzı ve gerçek PKK taktiğidir. PKK'nin döneme vermesi gereken gerçek stil, tarz, hakiki PKK eylemi veya PKK ordusunun döneme dayatması gereken biricik doğru eylem anlayışıdır. Diğer hepsi yanlış, eksik! Tabii, doğruluğun bir göstergesi de şurada; bir televizy

daha yakıcı. Bu yüzde yüz Partimizin ve ordumuzun içinde, hatta cephemizin içinde gerçekleşen bir olay! En çok iki yıl savaşmış ve Partimizin en az destek verdiği bir savaşçı. O kendi gerçekliğini böyle kanıtlamışsa, siz nasıl kanıtlayacaksınız?”

Bize düşen görev fedai tarzda çizgi militanlığını yapmaktır

Sema Yoldaş, zindanda Can Yüce ve Meral Kızır'ın geliştirdiği tasfiyeciliğe karşı eylem yaparak, Önderlik çizgisinin fedai militanlığını yapmıştır. Önderlik, tasfiyeciliğin Sema arkadaşına korkunç yüklendiğini belirttiği gibi, bedenini ateşe vererek yaptığı eylem biçimini de tasvip etmemiştir. Sema Yüce arkadaşın ardından eylem yapan Fikri Baygeldi Yoldaşı, PKK'lılaşan erkek gerçeğinde yeni bir ölçü olarak belirlemiştir. Kadın partimiz, Fikri Baygeldi yoldaşı ilk üye ve erkekle doğru yaşamın ilkesi olarak kabul etmiştir. Gulan Yoldaş ise, 2002'de yapılan 4. Kadın Kongremiz sırasında katledilerek, tasfiyecilik tarafından Kadın Hareketi'ne darbe vurulmak istenmiştir. Gulan Yoldaş, fedailik örgütlenmesinde öncü komuta düzeyinde rol oynayarak, kadın mücadele tarihimize eşsiz bir emek sahibi olmuştur.

Haziran ayı, mücadele tarihimize fedai eylem yapan şehitler ayı olarak yer almaktadır. Şehadetin yıldönümü nedeniyle bu yazıda Zilan Yoldaşın ve Önderliğin eyleme yüklediği anlamı doğrudan kendi değerlendirmelerinden vermeyi gerekli görerek bize düşen görevimiz üzerinde durmak en doğru yaklaşım olmaktadır. Bu da fedai tarzda çizgi militanlığını yapmaktır. Yani şehitler çizgisi olan Önderlik gerçeğinin fedai militanlığını tam da böylesi bir dönemde yapabilmektir.

Mücadelemizde sembolleşen şehitlerimiz, tarihsel dönemi, anı en iyi hissederek, okuyarak, eylemleriyle müdahale ederek her zaman yolumuzu aydınlatıp başarıyı göstermişlerdir. Zilan Yoldaş, Önderliğimize 6 Mayıs 1996'da Şam'da yapılan suikast girişimini büyük komplonun başlangıcı olarak görüp komploya karşı eylem yaptığı gibi, düşmanın askeri saldırılarına karşı da sarsıcı cevap vererek, düşmanı bozguna uğratmıştır. Yüce şehitlerimizin ardılı olan bizler de içinde olduğumuz mücadele sürecini değerlendirerek görevlerimizi tayin edebiliriz. Bu anlamda genel hatlarıyla değerlendirdiğimizde şunları belirtmek mümkün: Réber Apo, alternatif çözümü temsil ettiğinden, kendisine ilişkin alınan her siyasi karar ve tutum sadece Türk devletinin yaklaşımı olmayıp uluslararası hegemon güçlerin, bölgesel ulus devletlerin, yerel güçlerin ortak tutumu olarak şekillenmektedir. Bu anlamda Önderliğimiz üzerinde yürütülen tecrit, emperyalist güçlerin Üçüncü Dünya Savaşı planından, siyasetinden, Ortadoğu'yu yeniden yapılandırma projesinden, Kadın Özgürlük Mücadelemizin yarattığı devrimsel gelişmelerden bağımsız değildir. Dikkat edilirse, 'Arap Baharı' adı verilen sürecin gelişmesiyle birlikte 2011'de başlayan tecridi, 8 yıldan bu yana kesintisiz sürdürmede ısrarcı oldular ve katı yaklaştılar. Bunun anlamı, Önderliği devre dışı bırakarak, Hareketimizi tasfiye ederek, Kadın Özgürlük Mücadelemizi etkisizleştirerek, Kürt halkını rolsüz bırakarak ama aynı zamanda kullanarak, engelsiz yürüme planıdır. Böylece, Kadın Özgürlük Mücadelemizin öncülük ettiği halkların Demokratik Ortadoğu Devrimi'nin gelişimi engellenmek, etki düzeyi kırılmak ve tasfiye edilmek istenmektedir.

Tecrit odaklı başlattığımız direnişin amacı, yeniden örölmek istenen komplo planlarını bozmak, bu siyaseti deşifre

edip kadın devrimiyle halkların demokratik devriminin gelişim çizgisini sağlamlaştırmaktır. Hedef, tecriti kırarak, AKP-MHP faşist iktidarında kırılma yaratmak, mücadelemizi derinleştirip yükselterek düşmanı çökertmek, Batılı ulus devletlerin komplocu siyaset ve planlarını işlemez kılmaktır. Leyla Güven öncülüğünde 7 Kasım'da başlayan, 16 Aralık'ta PAJK-PKK'li tutsakların, 1 Mart'ta da binlerce tutuklunun sürdürdüğü süresiz-dönüşsüz açlık grevleri altıncı ayına girerken, 30 Nisan ve 10 Mayıs'ta toplam 30 arkadaş zindanlarda ve bir sempatanımız da dışarda Ölüm Orucu Direnişi baş

Delal Amed (Hülya Eroğlu)

olarak görevlerimizin derin, kritik sorumluluğuna göre düşünmemiz, taktiklerini oluşturmamız, hamle yapmamız gereklidir. Komplo ve soykırım amaçlı topyekûn imha savaşı Önderliğimiz, kadınlar ve Kürtler şahsında doludizgin Ortadoğu halklarına karşı yürütülmektedir. Kürt ve Kürdistanlıların, halkların gerçek birliğinin ve çözümünün Önderlikten geçtiği dost ve düşmana bir kez daha gösterilmiştir. Rêber Apo, varlık-yokluk ikileminde tutulan Kürt'ün, eziyet gören Ortadoğu halklarımızın, sömürge kadınların Önderlik Kurumu olarak tüm ciddiyeti ve ağırlığıyla muhataptır. Bu anlamda Önderliğimizin yaşamı ve özgürlüğü, Kürdistan ve Ortadoğu sorunsallığına çözümdür. Önderliğimiz, çözümün kendisidir.

İmralı direnişini bilince çıkardığımız oranda özgürlük mücadelemizi başarıya ulaştırabileceğiz. Bu anlamda Dördüncü Stratejik Mücadele Dönemi'ni içeren Önderliğimizin Beşinci Savunma'sını anlama ve uygulama kapasitemiz, kabiliyetimiz, yaratıcılığımız her şeyi belirleyecektir. Önderliğin belirlemelerini genel tespit ve propaganda olmaktan çıkarıp stratejik düşünebilen, taktik öncülüğünü yapan duruşu kazanmalıyız. Askerî, siyasî, toplumsal, diplomatik, kültürel çalışmalarımıza yedirilmiş bir çizgi olarak, örgütleme ve eyleme dönüştürebilmeliyiz. Nasıl ki, Zilanlar, Semalar ve zindanlar, tarihi rolünü oynayarak sürece öncülük etmişlerse bizlerin de direnişi toplumsal öfke patlamasına dönüştürme görevimiz vardır. Mücadelenin en sıcak alanlarında devrimci kadın öncülüğüyle yer alan Armanc Goşkar Yoldaş, Bakur özyönetim direnişine Botan'da komuta etmiş, kadın komutalaşmasında ve etkin gerillacılığı uygulamada başarı çizgisini temsil etmiştir. Delal Amed ve Armanc yoldaşın komutası altında Devrimci Halk Savaşı'na göre savaşı yükseltme, yaygınlaştırma, inşayı öz savunma temelinde başarma sorumluluğumuz vardır. Direniş abideleri olan şehitlerimizi yaşamanın ve yaşatmanın yolu da buradan geçmektedir.

Zilan çizgisinde gerekçesiz öncülük yapmamız halinde kadın eksenli toplumsal sistemi kurabiliriz

Zilan gerçeği bugün tüm Kürdistan ve Ortadoğu'da başkaldıran, savaştan kadın gerçeğine dönüşmüştür. Aynı zamanda toplumsallaştığını rahatlıkla söyleyebiliriz. İdeolojisiz ve programsız her toplumsal kalkış, hareket ne denli sistem

mesi gereken bir dönemi yaşamaktayız.

Kadında yaşanan kriz bugün tüm toplumun gerçeği haline gelmiştir. Kapitalizmin sömürü düzeninin sürekliliği, toplumdaki tüm kesimleri kriz kapsamına almıştır. Kapitalizmin kültürel saldırısı sonucunda el değmemiş toprak kalmamıştır denilebilir. Kadın ve toplumsal sorunları iç içe ele alma; krizi ve savaşı yönetme, kadının siyasetini yapma ve onu eyleme geçirme göreviyle karşı karşıyayız. Dönemsel duruşumuz, örgütlülüğümüz, dil ve hitabımız hem ulusal hem bölgesel-uluslararası çapa yetecek bir kapsamda ve güçte olmalıdır.

Yaşanan sorunların niteliği devrimlerin yaşanmasına, patlak vermesine zemin oluşturmaktadır. Yani, normal çelişki ve çatışmalar değildir. Tarihin seyrini değiştirmeyi bağrında taşıyan özelliğe sahiptir. Her alanda yüklediğimiz sorumluluklara Zilan çizgisinde gerekçesiz, yeterli öncülük yapmamız halinde kadın eksenli toplumsal sistemi kurabiliriz. Yapılmaması halinde ise, gerici iktidarların diktatör zorbalıkları devreye girecek ve bir sürecin yeni hükümetleri oluşacaktır. Bu noktada öncülüğün önemini görerek, yaratmak istediğimiz alternatif sistemin mücadelesini güçlü geliştirmekle ve tarihe yön vermedeki stratejik rolümüzü yerine getirmekle görevliyiz.

alandaki örgütlenmesini güçlendirmemiz, öz savunma güçlerini büyütmemiz gereklidir. Bize düşen; tüm tecrübeleri, gelişmeleri sentezleyerek Kadın Özgürlük Mücadelesi'ne ivme kazandırmak olacaktır. Buna göre, ideolojik-siyasi-askeri mücadele bütünlüğünün militanca pratikleşmesi gereken bir dönem olacaktır.

Kadın Özgürlük Hareketi olarak kendi özgürlük zamanımızı oluşturuyoruz

Kadın-Yaşam-Özgürlük bağlamında yaşamın sorunlarını sorunlaştırmalı, gündemleştirmeli, çözümünü savunanları daha güçlü somutlaştırabilmeliyiz. Cins bilinci, erkek yaratımlarının hepsine karşı çıkmaktır. Siyasal temsil eşitliğinde bir düzey kazandık ama toplumun dönüşümünde egemen erkek gerçekliğinin ve geleneksel, modernist kadın gerçeğinin dönüşümünü gündemleştiren faaliyetleri yoğunlaştırmamız gereklidir. Kurtuluşun gerçek sahibi yapmalıyız. Moderniteyi sorgulama, yargılama, protesto ve buna dayalı bilinçlenmeyi kapsayan bir anti-kapitalist mücadele cephesinin örülmesi gereklidir. Bununla beraber ekonomik, kültürel, sosyal (çocuk-genç), eğitim, çevre alanında özgün politikaların geliştirilmesi elzemdir.

Soykırıma karşı kültürel direnişi, aнадilde konuşma, yazma, edebi eserler üretme, tarihi değerleri sahiplenme, geliştirme, toprak-yurt sevgisini güçlendirme temelinde yürütmeliyiz. Savaş tehditleri karşısında Kürt yerleşim yerlerinin boşaltılmaması için öncelikle bu bilinci kadınlarda oluşturmamız gerekir. Anadil ve kültürün yaşatılması tüm alanlarımız için temel bir sorundur. Özelde Bakur, Avrupa, Rusya'da en hayati konu; kültürel politika boşluğumuzdur. Kapitalizm karşısında geleneksel toplum kültürel olarak aşıyor ancak yerine demokratik toplum kültürü-ahlakı tam şekillenmediğinden bu ara sürecin kadın-gençlik ve toplum ilişkileri, değerleri, ahlaki yıkımla karşı karşıyadır. İktidarlar, erkek-gelenek-devlet yapılarını güçlendirmeyi temel bir politika olarak izlemekteler. Kadın Özgürlük Mücadelemizle ev kadınlığı parçalandı. Devrimci kadın sembollerine, direnişine, toplumu yönlendirme ve kurumlaşmasına karşı, cinsiyetçi rol büyük projelerle özendirilmektedir. Kadını siyasetten, toplumdan tamamen silmek amaçlanmaktadır. Bu anlamda, AKP özelinde Ortadoğu ulus devletlerinin kadın politikalarının çok iyi analizini yaparak, Ortadoğu Kadın Hareketi'ne doğru yol alma sürecinde güçlü yürümeliyiz.

Sonuç olarak; Zilanlar çizgisinde kadınlar adına verilen mücadele, yürütülen direnişler tarihi roldedir. Kadın Özgürlük Hareketi olarak kendi özgürlük zamanımızı oluşturuyoruz. Etkiliyoruz, öncüyüz, aktörüz, savaşıyoruz. Bu uğurda çok değerli yoldaşlarımızı şehit verdik. Yaratıklarımız, kazandıklarımız kadar kayıplarımız da ağırdır. 21. yüzyılın kadın yüzyılı olduğu gerçeği görülmüştür. Bunun sistemle çatışması, savaşı giderek büyüyecektir. Kürt kadınının mücadelesi çok güçlü sonuçlar yaratmış durumdadır. Örgütlü olduğumuz alanlarda cinsiyetçi kodları, konuları, olguları yoğun tartışarak bilinç oluşturmaya yönelik planlamaların yapılması ve eylemler ile karşı duruşun yaratılması kadın özgürlüğüne dair gündemi sıcak tutacaktır. Uyanmış kadın gerçeğinden toplum gerçeğine doğru sosyolojik değişim doludizgin yaşanmaktadır. Bu temelde, "Şimdi değişim ve özgürlük zamanı" sloganıyla PAJK'ın kararlı mücadele hamlesini güçlü pratikleştirerek döneme cevap olacağız. Zilan çizgisinde partileşmeye dayalı öncülükle devrim görevlerimize yüklenme temelinde bir kez daha Haziran ayı şehitlerimizi saygıyla selamlıyoruz.

■■■

Gulan Garzan (Filiz Yerlikaya)

karşılığı olursa olsun, kısa ömürlü olup yenilmeye mahkum olacaktır. Bizse Kadın Kurtuluş İdeolojisi'ne ve kadın devrimiyle toplumsal devrimi gerçekleştirmek programına sahibiz. Önderliğimiz kadını, Kadın Kurtuluş İdeolojisi ve kadın partisi programıyla donatarak, militan öncülüğü örgütleyerek sistem karşısına çıkardı. Kadının ordulaşmasına yüksek düzeyde önem verdi; çünkü kendisini savunamayanlar tasfiye olur. Kürdistan Kadın Devrimi'ni Ortadoğu'ya taşıyarak, Ortadoğu Demokratik Devrimi'nin önünü açtı. Önderliğe en büyük öfkeleri bundandır. Bu programın gereği olarak ordulaştık, partileştik, konfederal temelde sistemleştik. En büyük güç, örgütlü olmaktan geçmektedir. Sistemin ilk elden Kadın Özgürlük Hareketimizi neden hedeflediği açıktır. Bu geçen dönemde de hem dünyada öne çıkan kadınlar ve kadın mücadeleleri hedeflendi hem ataerkil sisteme, erkeğe başkaldıran kadınlar öldürüldü. Daha özde mücadelemize öncülük yapan kadın yoldaşlarımız faşist AKP faşizmi tarafından şehit edildi, sayısız kadın hala cezaevlerinde, AKP faşizmine karşı çıkan tüm toplumsal kesimler baskı ve tehdit altındadır. Bu anlamda tüm iktidarlar ve en başta AKP iktidarı kadın düşmanıdır, despottur. Düşmana karşı etkili mücadele yürütül-

Kriz küresel olduğu için, krizi çözmeye çalışan toplumsal hareketler de küresel olma özelliğine sahiptir. Dönemin gelişmeleri ülke sınırlarını aşan karakterdedir. O nedenle bir yerde gelişen eylem hızla yayılma, sahiplenilme özelliği göstermektedir. Toplumlardaki kalkışmalar sadece sınıf ideolojisiyle bakamayacağımız, sosyo-ekonomik-siyasi farklı kesimleri içine alan, toplumsal paydası geniş toplumsal hareketlere dönüşmektedir. Sistem karşıtı herkesle ortak mücadele duruşuna geçebilmeliyiz. Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ne gelişen ilgi, temsil ettiğimiz ideolojik kimlik, yeni umut çıkışı olmamızdır. Bunun ikinci bir Ekim Devrimi'ne yol açmaması için karşı-devrimci güçler en sert biçimde yönelmekte ve birleşmektedir. Kadın çağının inşası için dünyada gelişen kadın reaksiyonlarıyla hızla birleşebilmeli, mücadele gündemlerimizle de birleşmelerini sağlamalıyız.

Kürdistan kadınlarının askeri öz savunma tecrübeleri, dağ-şehir savaşlarında, komutada ve savaştan oluşmuştur. Devrimci savaşta ulaştığımız düzey, dünya kadınlarının en büyük ilgi kaynağı olmayı sürdürmektedir. Kadınlarda daha fazla öz savunma ihtiyacı öne çıkmış, bu yönlü arayışları gelişmiştir. Kadınlarda öz savunma bilincini derinleştirerek her

Armanc Goşkar (Suna Kızılkaya)

İstanbul seçimlerinin sonuçları ve demokratik siyasete düşenler

Haksızlık, hukuksuzluk, ahlaksızlık, kibir, yolsuzluk kaybetti. Milliyetçilik, ırkçılık, cinsiyetçilik, düşmanlaştıran dil ve duruş kaybetti. Kürt düşmanlığı kaybetti. Toplumun taleplerine kulak tıkayan, demokrasiye duyarlı olmayı aklının ucundan bile geçirmeyen, herkese boyun eğdirmeyi, herkesin iradesini kırmayı temel amaç edinen faşizm kaybetti. Tüm bunların zirvesi anlamına gelen AKP-MHP faşist ittifakı kaybetti.

Xebat Andok

Bir yerel yönetim seçimi olmasına karşın Türkiye'nin her şeyini bir genel seçimden daha fazla etkileyen 31 Mart yerel yönetim seçimleri, nihayet 23 Haziran İstanbul yenileme seçimlerinin yapılmasıyla tamamlandı. Kuşkusuz ki bu kadar uzun bir süreyi almasının nedeni, faşist iktidarın kaybettiği en önemli yer olan İstanbul'u hukuksuzlukla, hileyle, zorbalıkla tekrardan gasp etme istemi oldu. 31 Mart gecesi el koyma denemeleri boşa çıkınca ve muhalefetin az bir farkla kazandığı anlaşıncaya, akla hayale gelmeyecek oyunlarla büyük bir hukuksuzluk örneği göstererek, İstanbul seçimlerinin yenilenmesi kararını çıkarttılar. Böylelikle 31 Mart'tan 23 Haziran'a kadar bir seçim kampanyası daha yaşanmış oldu.

Nihayetinde AKP-MHP faşist iktidarının tüm çabasına karşın, muhalefetin desteklediği İmamoğlu daha önce on üç bin civarındaki farkı sekiz yüz bine çıkararak açık ara kazandı. Böylelikle toplamda 31 Mart yerel yönetim seçimleri tamamlanmış oldu. Şimdi herkes bu kadar kısa sürede bu kadar farkın nasıl oluştuğunu, bundan sonra faşist iktidarın durumunun ne olacağını, seçimlerde başarı elde etmiş olan muhalefetin bu başarıya dayanarak bir şey yapıp yapmayacağını anlamaya çalışıyor.

AKP-MHP faşizmi yerel seçime stratejik yaklaştı

AKP-MHP ittifakı, adına 'Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi' dedikleri faşizmi yerelerde de kurumsallaştırmak için bu yerel yönetim seçimlerine stratejik yaklaştığını saklamadı. Bu sistemin kurulması için yerellerde kazanmak gerekiyordu ve bu yönüyle bu seçimler kendileri açısından bir varlık-yokluk seçimi idi. Toplamda buna 'beka sorunu' dediler. Böyle adlandırmaları bu seçim sonuçlarının öngördükleri bu faşist sistemin kuruluşu açısından ne denli önemli olduğunu bilmelerinden ileri geliyordu. Stratejisini buna oturtan bu faşist ittifakın dili de buna uygun oldu ve toplumun tümüne karşı bir savaş yürüttüler. Öyle ki yapılanın seçim değil de savaş olduğu yorumları çok yoğunluklu bir şekilde yapıldı. Milliyetçiliğin, ırkçılığın, Kürt düşmanlığının, egemen erkekliğin, tekçiliğin, tekelciliğin propagandası yapıldı bolca.

Seçimlere bu strateji ile giren AKP-MHP faşist ittifakı İstanbul da dahil Türkiye'deki belli başlı tüm büyükşehirlerin yanı sıra Kürdistan'ın önemli kentlerini kaybetti. Tam bir afallamayla yaşayan iktidar, İstanbul'daki oy farkının azlığını görünce, yukarıda izah etmeye çalıştığımız gibi akla hayale gelmeyecek yöntemlerle bu seçimlerin iptal edilmesi için seferber oldu ve nihayetinde bunu gerçekleştirdi. Açık bir haksızlık olan bu karar üzerine, herkes bu faşist iktidarın 31 Mart yerel yönetim seçim sonuçlarından sonra 23 Haziran İstanbul yenileme seçimlerine, nasıl hazırlanacağını merak etti.

Faşist iktidar bu kez de yanıltmadı ve bildiğini okumaya devam etti, 31

Mart duruşunu olduğu gibi sürdürdü. Bu da kendileri açısından tam bir hezimet oldu. Evet, AKP-MHP iktidarının 23 Haziran da dahil 31 Mart yerel yönetim seçimlerinde aldığı sonuç tam anlamıyla bir hezimet.

Haksızlık, hukuksuzluk, ahlaksızlık, kibir, yolsuzluk kaybetti. Milliyetçilik, ırkçılık, cinsiyetçilik, düşmanlaştıran dil ve duruş kaybetti. Kürt düşmanlığı kaybetti. Toplumun taleplerine kulak tıkayan, demokrasiye duyarlı olmayı aklının ucundan bile geçirmeyen, herkese boyun eğdirmeyi, herkesin iradesini kırmayı temel amaç edinen faşizm kaybetti. Tüm bunların zirvesi anlamına gelen AKP-MHP faşist ittifakı kaybetti. Belediye başkan adaylarından çok, seçim kampanyasının baş aktörleri olan Erdoğan, Bahçeli ve Soylu kaybetti.

Dolayısıyla bu seçim sonuçları yerelde

karşı daha cesur ve direngen davranacağı açıktır. O nedenle değişme kapasitesini yitirmiş olmasından ötürü faşist kalacak olan bu iktidara karşı, önümüzdeki dönemde daha direngen ve başarılı bir muhalefetin gelişmesi kaçınılmazdır. Dolayısıyla bu faşist iktidar her geçen gün daha güçlü bir toplumsal muhalefetle karşı karşıya kalacaktır. Bu da, bu iktidar açısından en ciddi bir toplumsal krizdir.

Bu faşist iktidarın yaşadığı en temel krizlerden biri de, diplomatik alanda yaşadığı krizlerdir. Günceldeki S-400'ler, F-35'ler, Suriye ve İran politikası üzerinden ABD ile yaşadığı krizler, Rusya ile yaşadığı İdlib krizi, Doğu Akdeniz'deki gelişmeler, AB'den gittikçe uzaklaşan bir yapıda seyretmesi, yaşadığı eksen tartışmaları, Ortadoğu ile yaşadığı ilişkiler vb. dış ilişkilerde yaşanan vahim durumu gözler önüne sermektedir. Temel krizi ise; Osmanlı'dan devraldığı ve çözümsüzlüğü çözüm bellediği başta Kürt sorunu olmak üzere toplumsal sorunlardır. Tüm bu sorunların günümüz kaynağı pozisyonundaki mevcut faşist ittifakın bu sorunları çözmesi pek mümkün görünmemektedir.

Daha da arttırılabileceğimiz bu krizlerin bağrında taşıdığı sıkıntılar, bu krizlerin çözümünde tercih edilecek politikalarındaki olası farklılıklar da AKP-MHP faşist ittifakının ömrünü belirleyen faktörlerden olacaktır. Açık ki dış güçler nezdinde de 31 Mart seçimleri Erdoğan'ın ve onun yönettiği Türkiye'nin elini oldukça zayıflatmıştır. Bunun iç siyaseti etkilemesi kaçınılmazdır.

Kılıçdaroğlu'nun söylediği gibi tüm Türkiye'nin partisi haline gelebilecek mi? Mevcut durumda bu parti tüm Türkiye'nin partisi değildir ve buna engel olan bu partinin fabrika ayarlarıdır. Bu partinin toplumda oluşmuş olan değişim umuduna cevap verebilmesi, başta Kürtler olmak üzere tüm toplumsal kesimler için uygun bir politik anlayış ve program, buna denk düşen açık söylem ve eylem geliştirebilmesi, demokrasiye duyarlı olmasıyla mümkün olabilir. Bu da açık ki, klasik CHP'yi aşmak anlamına gelmektedir. Zira mevcut CHP bu kapasite ve zihniyette değildir.

CHP seçimlerde toplumun değişik kesimlerinin desteğiyle önemli başarılar elde etmiş olsa da bu seçim zaferi, aynı zamanda CHP'yi en fazla zorlayan bir husus olacaktır. **Birincisi**; bu seçimlerle yereli yöneten olduğundan, bu parti yerel politikalarda muhalefet pozisyonunda olamayacaktır. **İkincisi**; başarıların sahibi halklardır, toplumun tümüdür. Faşizme karşı direnen tüm toplumsal kesimlerdir. O nedenle de CHP'nin kendisine oy vermiş olan toplumun tüm kesimlerine uygun politikaları geliştirme gibi bir zorunluluğu vardır. Yani toplumun talepleri olacaktır. Peki, mevcut CHP, toplumun değişik kesimlerinden gelen bu taleplere cevap vermeye ne kadar hazır? Dahası Beyaz Türkçü fabrika ayarlarında değişikliğe gitmemiş bir CHP'nin bu beklentilere cevap olması mümkün mü? Dolayısıyla şu rahatlıkla söylenebilir ki, seçim

sasiyetle yaklaşılması gereken kimi hususlar vardır.

HDP, "Kürdistan'da kazanma, Türkiye'de AKP-MHP faşizmine kaybettirme" stratejisi kapsamında seçim sonuçlarının belirleyicisi olmuş ve bu kapsamda Türkiye'deki büyük şehirlerde CHP adaylarına oy vermiştir. Bu stratejik oylar faşizmi yenilgiye uğratmak, demokratik gelişmelerin önünü açmak için verilmiş oylardır. Açık ki bu oylar, mevcut CHP politikaları çok doğru bulunduğu için verilmiştir. Dolayısıyla yerel yönetim seçimleri sürecinde yerellerde yaşanan yakınlaşmayı, CHP'nin genel politikalarında demokrasiden yana yaptığı büyük değişikliklere yormamak gerekir. Zira ortada böylesi bir durum yoktur. Mevcut durumda CHP bu pozisyonda değildir; bu pozisyona çekilmesi gereken bir partidir. Yukarıda bunun yolunun da fabrika ayarlarından uzaklaşmaktan geçtiğini belirttik. O nedenle olası yanlış anlamalara ve CHP'nin Kürtler ve sol-sosyalist güçler dışındaki HDP seçmenini kendisine ekleme çabalarına karşı duyarlı olmak gerekmektedir. Elbette ki CHP ile yerellerde kurulmuş olan sandık ittifakını yerel demokrasi platformlarına dönüştürmek, CHP de dahil tüm partilerin demokrasi konusunda tutarlı olmalarını sağlayacak bir ilişkilendirme düzeni gereklidir. Bu konularda HDP'nin oynayacağı rol, birilerinin yapmasını bekleyen değil, bizzat herkesi faşizme karşı bir araya getiren, örgütleyen, harekete ge-

Dersim dağlarının asi ve coşkulu gerillası Delîla

Dağlar tüm zamanların yolculuklarını, yaşanmışlıklarını bağrına basar. Yarattığı değerleri ilmek ilmek dokur asi mekânlarına. Var oluşumuzun diyarı olur bu büyüleyici mecra. Yaşam soluğumuzun emarelerini bu kadim topraklarda, gürül gürül çağlayan sularında, derin vadilerinde, sarp kayalıklarında görürüz. Adımladığımız her yolun, patikanın bizleri tarihin gizemli demlerine götürdüğünü hissediyoruz. Sevinç dolar yüreğimiz, derince bir nefes çekeriz tarihin buram buram kokan güzelliklerinden. Ve biliriz ki bu asaletli dağlar ilham kaynağımız olur. Kürdistan'ın bereketli dağlarından biri de Dersim'dir. Doğanın rengarenk manzarası, peşi sıra dizilen sıradağları, meşe ağaçlarının güzelliği ruh katıyor insana. Doğa her yanı nasıl da özenle işlemiş!... Bin yılların izini taşıyor bu coğrafya. İnsan içinde büyüyor, kendinden geçiyor. Bu kadar güzellik, ahenk, renklilik nasıl bir araya gelmiş demekten kendini alamıyor. Her dağı taşı bir ziyaret yeridir. Kutsal mekânlardır. Her dağın bir hikâyesi vardır. Bu hikâyeler dilden dile anlatılır. Çünkü; bu dağlar inanç yerleridir, kültürleridir. Bizi var ettiği gibi anlamlı yürüyüşlerimizin sahibidir de.

Mezopotamya'nın beşiği olan Kürdistan'ın asi ve direngen mekânıdır Dersim dağları. Sarp kayalıkları, gür ormanları, yüksek zirveleriyle Kürtler için korunak, barınak olmuştur. Dersim, Kürdistan tarihi boyunca yürütülen savaşlarda yapılan katliamlara karşı direniş diyarı haline gelmiştir. Kürtler kendini dağlarda savunmuş ve savaşmıştır. Yapılan zulüm, vahşet karşısında sessiz durmamış; kadını, erkeği, yaşlısı, genciyle teslimiyete boyun eğmemiş, ölüme meydan okuyarak savaşmıştır. Kendi topraklarından koparılan, köksüzleştirilmeye çalışılan, kimliksizleştirilmeye çalışılan bir halk olmuştur Kürt halkı. Yapılan katliamlara en büyük cevabı Önder Apo vermiştir. Önderliğin ideolojisi, felsefesi, halkımızı diriltmiş, kendi kökleriyle buluşturmuştur. Ve bugün mücadele ediyor, direniyorsak bu kendi topraklarımız, köklerimiz üzerinde olduğumuzdandır. Bizim kökümüz bu dağlarda. Seyit Rıza, Dersim direnişinde şöyle bir söz kullanıyor: "Biz dağların anahtarını kaybettik." Çünkü, biliyoruz ki Kürtler; her başı sıkıştığında dağları mesken eylemiştir. Bizler dağlardan ve sizin felsefenizden 'kendi olma' anahtarını bulduk. Dağlar direniş mücadelemize pusula, insanca yaşamının meskeni olmuştur. Dağlar Zarifelerin kavgalı türküsüne, Beseler'in uçurumlardaki haykırışlarına tanıklık etmiştir. Kadınların isyan çığlıkları yankılanır her uçurumda. Zel Anadan Düzgün Babaya, Gola Xizir'dan Ana Fatma'ya, Munzurlardan Haydaranlara kadar...

İsyan çığlığının bir neferi de, hakikat savaşçısı olan Heval Delîla olmuştur. Halkımızın büyük intikamını almanın yolunun mücadele saflarına katılmaktan geçtiğini erken yaşta hissedenelemedi. Bunun için, mücadelenin bir parçası olabilmek için surların diyarı olan Amed'den yürüdü özgürlük dağlarına. Amed'den kısa bir süre sonra Şerefdin dağlarının diyarı Çewlig'e yol aldı. İlk Perî suyu karşıladı onu, o berrak güzelliğiyle. Çewlig dağları, ormanları, zozanları bağrına bastı isyan kokan yüreğini ve masum bedenini. Gurbetelli'nin izinden, Mahir Başkale'nin diyarından Dersim dağlarına, kavga kokulu Saraların toprağına adım attığında Silbûs û Tarî karşıladı onu. Düzgün Baba selama durdu. Zel Ana şefkatli kollarını açarak bağrına bastı, sarmalayıp kucakladı genç bedenini. Munzur suyu kutsadı yüreğindeki güzellikleri. Sen artık dağların çocuğu oldun. Sanki yıllardır bu asil topraklardan hiç ayrılmamış gibi özgür, suları gibi hırçın, uçurumları gibi asi, rengarenk çiçekleri gibi coşku ve yaşam dolu oldun.

Kod Adı: Delîla Çewlik
Adı Soyadı: Zeynep Miran
Doğum Tarihi ve Yeri: 1995, Çewlig
Katılım Tarihi ve Yeri: 2001, Amed
Şehadet Tarihi ve Yeri: 31 Mart 2018, Dersim

2011 yılı Devrimci Halk Savaşının yürütüldüğü bir dönemdi. Düş